

Městská knihovna v Praze

Pusinky

Stanislav Rudolf

Praha

2018

e-kniha

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

41 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Městská knihovna v Praze

Pusinky

Stanislav Rudolf

Znění tohoto textu vychází z díla [Pusinky](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Erika v roce 1992.

§

Text díla (Stanislav Rudolf: Pusinky), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 ze 7. 2. 2018.

OBSAH

Kapitola první.....	8
Kapitola druhá	29
Kapitola třetí.....	49
Kapitola čtvrtá	72
Kapitola pátá.....	95
Kapitola šestá	113
Kapitola sedmá	122
Kapitola osmá.....	148
Kapitola devátá.....	159
Kapitola desátá	172

Mé vnučce Zuzaně

Děkuji patnáctileté Lence M. za zapůjčení těchto poznámek. Opravil jsem v nich pouze slova zapoměla, tamnější a rozvyklaná židle. Jinak předkládám její příběh bez větších úprav.

Autor

Kapitola první

I princezny mají děti...

Nesmysl. To by musely milovat.

Musely by se s někým milovat.

Praštila jsem s knížkou do kouta. Pohádky! Přestávají mě bavit.

Co tedy?

Vydržet do večera. Ale v letním kině začínají až v devět. To je šílená spousta volného času. A taky nudy. Pitomé prázdniny. Štěstí, že jich zbývá už jenom týden.

Já se zcvoknu! Nakonec se budu těšit na školu! Na internát. Na plechy s lineckými koláčky, na listové těsto a vaječný krém...

Jsem vadná.

Naštěstí po obědě přisupěla Veronika. Přes rameno plátěnou tašku velikosti vzducholodě. Vytáhla mě ven.

„Jdeme babičce pro cererit!“ oznámila.

„To se maže na chleba?“ ptala jsem se a vylovila z pouzdra brýle proti slunci, protože v ulici to pěkně upalovalo. Ještě den, dva, voda se ohřeje a můžeme se zase chodit koupat na Probošťák.

Veronika mě poučila, že cererit je neobyčejně vydatné hnojivo, s jehož pomocí babička dociluje na zahrádce tak vysoké úrody zeleniny a jablek, že jí na podzim závidí i předseda zahrádkářského spolku.

Zamířily jsme k drogerii, kde prý ten zázrak chemie prodávají.

Obsluhoval nás pan vedoucí. Když nám cpal pytel cereritu do tašky, pokoušel se vtipkovat. Asi ho zaslechla jeho manželka, která trčela za pokladnou, protože na něho zaječela, aby šel ukázat jedné babce hnědou fermežovou barvu. Takže měl brzy po zábavě.

Cererit vážil asi metrák. Vlekly jsme tašku po chodníku a proklínaly nevychované mladé muže, kteří kdovíkam zalezli, aby se nám nemuseli galantně nabídnout, že pytel odnesou na vlastních bedrech.

Často jsme odpočívaly. Na lavičce před sochou M. J. Husa se opalovali dva cikáni. Lájoše jsme znaly. Před léty jsme ho dostihly asi ve čtvrté

třídě. Myslím, že se ani výš nesnažil postoupit, takže tam pobýval až do svých čtrnácti. Spolužáci si ho vážili. Jeho zásluhou nejméně dvakrát za týden přicházeli do třídy policajti. Lájoš s nimi nenuceně rozprávěl.

Druhý cikán byl asi odjinud. Měl parádní předkus a tričko minimálně o dvě čísla větší. Zvědavě si nás prohlížel.

Poposedli, abychom si mohly odpočinout. Lájoš nám nabídl cigaretu. Obě jsme odmítly. Zapálil si tedy sám a zeptal se, proč se dřeme jako barevný.

Zachechtala jsem se. Tak od něho to sedělo! Objasnila jsem mu, že jsme právě podepsaly přihlášku do vzpěračského oddílu.

Nevěřil ani tehdy, když si Veronika postěžovala na vysoké zápisné.

Kolozuba zajímalo, kolik jsme platily.

„Dvě stovky!“ nemrkla ani okem Veronika.

„Je to dost,“ připustila jsem, „ale zase budeme slavný. Zvedneš činku nad hlavu a už tě bere televize! A pošlou tě na olympiádu.“

„Na olympiádu bych jel!“ přiznal Lájoš a zahleděl se kamsi na opačný konec náměstí.

„Ty budeš slavněj mnohem dřív,“ uklidňovala jsem ho. „Co nejdřív o tobě budou psát v novinách.“

„A taky budeš v televizi!“ doplnila mě Veronika, neboť pochopila, nač narážím.

Cikáni zírali. Vyklopila jsem to tedy: „V relaci policie pátrá!“

Došlo jim to, ale neurazili se. Ten s předkusem se dokonce dávivě smál. Asi byl rád, že se s nimi bavíme.

Měla jsem pocit, že se mi vrací znovu síly. Zvedla jsem se a uchopila držadlo tašky. „Pánům jaksi nedochází, že by nám mohli odnést zavazadlo domů, co?“ poznamenala jsem jedovatě.

Tvářili se nechápavě. Dospěla jsem k přesvědčení, že kdybychom místo těch dvou narazily na Eskymáky, předvedli by se také jako sto-procentní burani. V tom asi mezi kluky není velký rozdíl.

Veronika už taky zabrala. „Ahoj!“ loučila se.

„Kdy budeš mít odpolední?“ zajímalo Lájoše.

„Nikdy nemívám odpolední!“ řekla kamarádka.

„Přišel bych se nechat ostříhat!“ vysvětlil přesněji kudrnatý cikánek.

„Tak z toho jsem už teď celá bez sebe!“ Veronika se učila holičkou a kadeřnicí. Praktický výcvik odbývala ve stříbrovické provozovně. Několikrát jsem se za ní byla podívat. S nůžkami a hřebenem si počínala obratně. A dokázala už přesně odhadnout, jak vysoké spropitné může od zákazníka čekat.

Z náměstí už to nebylo k domku, kde bydlela její babička, daleko. Přesto se nám zdálo, že jsme koupily cereritu nejmíň tunu. Když jsme pytel uložily v kolně, svolila stará paní, abychom si na zahradě utrhlly přezrálou okurku. Její velkorysost mě dojala. Okurka byla nesnesitelně hořká. Tajně jsem vyplivla první a zároveň poslední sousto do keře pámelníku, aby babička neviděla.

Otráveně jsem Veronice sdělila, že nemám nadále chuť ubít zbytek prázdnin jako přístavní nosič ani jako důvěrná přítelkyně cikánské menšiny, tím méně jako polykač jedů.

Zkrátka jsem šla.

„Ale do kina večer přijdeš...?“ volala za mnou Veronika.

„Nevím,“ slíbila jsem neurčitě.

Stačilo málo a do kina jsem skutečně nešla.

Maminka se po šesté vrátila z práce a krátce po večeři ji zachvátila sanitární horečka, jak přiléhavě tuto situaci pojmenoval již dávno táta.

Maminka například stojí u mé skříně, tahá jeden svetřík za druhým a vykřikuje: „Shnijete ve špíně... všichni tři!“ Tím myslí i chudinku sestřičku, která si ještě pár dnů užívá na letním táboře někde na Lužnici. „Odkdy se do skříně uklízí špinavé prádlo?“

Sbírám své chudičké hadříčky ze země a pokouším se namítat: „Měla jsem je, mami, jednou na sobě. Přece je hned nehodím do špinavého prádla.“

Maminku moje námitky nezajímají. Vyklidí takhle téměř celou skříň.

„Přeprat!“ nařídí a zažene mě s náručí prádla do koupelny. „A v ruce!“ připomene výhružně.

Táta tyhle rodinné scény miluje. Vždycky ví, jak jim dát patřičné ob-
rátky. Proto i teď mě domlouvavým tónem poučí: „Víš přece, jak se
ruční práce cení!“

Maminka obvykle jeho vtípky nesnáší. I teď na něho vyjede: „Nech si
toho hecování!“

„No dovol?“ brání se ukřivděně táta, zatímco já už napouštím do va-
ny vlažnou vodu a pestrobarevné kopečky světříků a triček cukruji pra-
cím práškem. „Chci dítě pouze poučit. Vyzbrojit ho do života potřeb-
nými radami.“

„Tak od tebe budou mít cenu zlata!“ uleví si maminka a oba se pře-
sunou do kuchyně. Slyším, jak se táty ptá: „Ty vejce jsi mi přinesl?“

„Ta!“ opraví ji spisovně, ale vzápětí už pádí do sklepa.

Maminka to s ním nemá lehké. Táta ji dovede podobnými žertíky
vyprovokovat skoro až k nepřičetnosti. Odhaduji, že dnes by to mohlo
být pro mě nebezpečné. Maminka se rozzlobí a zakáže mi kino. Mám už
s ní zkušenost. Proto když se táta vrátil s dvěma lískami vajec a znovu
se chystal mámu popichovat, zavolala jsem ho. „Můžeš pro mě, tatínku,
něco udělat?“ ptám se ho sladce.

„Pro tebe všechno!“ odpověděl, ale vzápětí se opravil: „Tedy: skoro
všechno!“

Ubezpečila jsem ho, že moje přání je zcela nenáročné. Potřebovala
jsem na balkóně uvázat šňůru.

Nadlouho potom zmizel. Mezitím se uklidnila i maminka.

Pověsila jsem vlajkoslávu a chystala se do kina.

Maminka psala mezitím něco u stolu. Podala mi papírek s dvěma
dlouhými sloupci napsanými tupou pastelkou. Levý obsahoval seznam
věcí, které zítra nakoupím, pravý výčet galejnických prací. Mám na
zítřek pěkné vyhlídky!

Už u dveří musím vyslechnout asi tisíc důležitých příkazů, jak se
mám chovat.

Neodmlouvám, na všechno horlivě přikyvuji.

Dokonce se vrátím do pokoje převléknout si tričko.

Maminka nařídí, abych si vzala bundu, večer může být studený, a já si ji skutečně bez odmlouvání oblékám.

Slibuji, že budu zdravit a po skončení představení zamířím tryskem do rodného hnízdečka.

Jasně, mami!

Veronika na mě čeká u pokladny letního kina. Zdálky už mává vstupenkami. Vmísily jsme se do zástupu. Zapomněla jsem se podívat na plakát, co vlastně dnes hrají. Ani Veronika to neví. Ostatně co na tom? Uvidíme, až poběží titulky.

Pronikly jsme do areálu kina. Sedadla jsou již zpolovice obsazena. Rozhlížíme se, kde se nejlépe usadit. Veronika ukáže kamsi nalevo, a aniž čeká na můj souhlas, hrne se vzhůru. Objevila skutečně několik volných míst. Rozložily jsme se zde. Reprodukory chrlí písně našich předků. Možná prapředků. Z našeho místa můžeme krásně pozorovat, kdo prochází kolem pokladen. Nic zajímavého. Většinu diváků znám.

Pak Veronika přestane brebentit a zamává nad hlavou rukou. Nechápu, komu dává znamení, teprve po chvíli zjišťuji, že se k nám blíží Sylva Kmoníčková s nějakými staršími kluky.

A mám okamžitě po náladě.

Sylvu odjakživa nenávidím. Nechápu, co na ní Veronika vidí. Se Sylvou jsme chodily osm roků do školy. Pokud se pamatuji, byla vždycky nejlepší. Nikdo nepochyboval o tom, že půjde studovat. A tak zatímco se Veronika přihlásila na holičku a já se rozhodla pro cukrářku, Sylva úspěšně složila přijímací zkoušky na gymnázium.

Tak tohle by mi na Kmonici tak nevadilo.

Nesnáším jenom, když se přetváří před kluky. A ti hlupáci ji nedokážou prohlédnout. Zdá se mi, že je svým neustálým odmítáním a ponižováním dokonce přitahuje. Mnohé holky z naší bývalé třídy Kmonici napodobovaly. Naštěstí jsem se o to nikdy nepokoušela.

Pokouším se tvářit co nejpříjemněji. Štve mě, že Sylva se o to snažit nemusí. Má prostě takový úsměv. A já zatím v sobě rdousím hada.

Kluci nás sice pozdravili, Sylva si vyměnila s Veronikou pár nepodstatných vět, ale pak už jsme pro ně přestaly existovat. Bavili se pouze s ní. Vzpomněli si na nás jen jednou, když začali kouřit.

Veronika si zapálila, já odmítla.

Napadlo mě, že se kouřit už asi nikdy nenaučím. Už proto, že kouří Sylva. A jak se přitom nenuceně tváří! Stejně ale kouří, jako když se pes pase!

Postupně hasla světla a já si uvědomovala, že se večer nenápadně mění v noc. Z tlampačů se ozvala znělka, na plátně se rozzářil první barevný diapozitiv. V té chvíli kluk, který seděl docela na kraji lavičky, objal Sylvu kolem ramen. Zůstala k tomu zcela netečná. Dokonce se po něm ani neohlédla. Napadlo mě, že kdyby to neudělal právě ten krajní, zůstávali tady ještě dva náhradníci. Dokonce i můj soused. Pokud jsem si ho mohla letmo prohlédnout, není to nic okouzlujícího, běžná konfekce, ale dráždí mě, že se ke mně chová, jako bych byla stěna, zábradlí, dřevo. Ale kdyby se Sylvička na něho usmála, natáhl by tu svou pařátu taky kdovíkam, jen aby se jí směl dotýkat. Začala jsem ho fyzicky nenávidět. Dokonce jsem si od něho odsedla.

„Co je?“ sykl na mě podrážděně.

Nezasloužil si, abych mu odpověděla.

Takhle jsem protrpěla celý film. Vlastně jsem víc pozorovala bývalou spolužačku než plátno. O, jak bylo dojemné, když jednou dala svým nohsledům najevo, že jí je zima. Hned ji balili do svých svetřů. Málem na ni i dýchali.

„Co zítra?“ ptala se Veronika, když jsme se po představení rozcházeły před naším domem na sídlišti. Kmonice už předtím nasměrovala doprovodný tým k náměstí.

Poprvé za dnešní večer jsem pohlédla na oblohu. Zářily na ní neklidné hvězdy. Dalo se čekat pěkné počasí. Navrhla jsem koupání. Veronika ochotně souhlasila.

Opřela jsem se do skleněných dveří a vstoupila do chodby, jejíž jedna strana byla zaplněna poštovními schránkami. Vyjela jsem výtahem do čtvrtého patra. Rodiče, jak jsem předpokládala, nespali. Maminka

žehlila v kuchyni prádlo a táta, už v pyžamu, sledoval v televizi jakýsi film o zvířatech. Do jedenácti hodin zbývalo ještě pár minut. Mohli být s dceruškou spokojeni. Poslušná, dochvilná, málem i pobožná.

Táta vešel do kuchyně vyzbrojen novými televizními poznatky a hned se mě zeptal: „Jakou rychlostí, myslíš, Lenko, lítá netopýr?“

„Nevím,“ odpověděla jsem unaveně.

Nenechal se odradit. „A ty, Jano?“

Maminka zabodovala přesně, jak jsem předpokládala: „Tvoje starosti bych tak chtěla mít!“ Podala mu vyžehlenou košili a přikázala, aby si ji pověsil do skříně. Táta už beze slova opustil kuchyň. O netopýrech si bude diskutovat zítra v partě železničářů, která vyměňuje pražce na trati Stříbrovice–Rybín.

Možná že jindy bych se s ním bavila i o netopýrech. Dnes jsem dokonale zničená. Chce se mi spát, spát.

„Tady?“ ukázala Veronika na malý ostrůvek udusané trávy. Rozhlédla jsem se. Místo na břehu vyhovovalo. K vodě budeme mít pár metrů, od pláže nás navíc dělí neproniknutelný prales kopřiv. Nikdo nás nemusí rušit. O kousek dál sice pinkají starší kluci do volejbalového míče, ale zatím nám nevěnují pozornost.

Rozložily jsme deku a vysvlékly se do plavek. Vysypala jsem z igitového sáčku opalovací olej, krém, nějaký sprej proti prudkému slunci a začala si systematicky natírat tělo.

Veronika vedle mě vzdychala.

„Co je ti?“

„Katastrofa!“ hekla kamarádka a naráz si oběma rukama zmáčkla kůži na bocích. „Pozoruješ ty špeky? A to nejím polívky!“

Nezdálo se mi, že by Veronika přes prázdniny o nějaké další kilo přibyla. Nebyla tlustá, snad jen správně roste, jak by si pochvalovala naše maminka. V tom smyslu jsem ji utěšovala.

Seběhla jsem k rybníku a zasunula opatrně špičku nohy pár centimetrů pod hladinu. Místo vyhřáté vody jsem ucítila žiletky rozpuštěné

v ledu. Případná koupel dnes hraničila vyloženě se sebevraždou. Snad až zítra, až sluníčko rybník prohřeje.

„Jaká je?“ volala Veronika.

„Báječná!“ ubezpečila jsem ji a vrátila se na deku. „Ale zatím se budu opalovat.“ Klesla jsem na příkrývku a natáhla ruku za hlavu, abych stiskla tlačítko rádia. Vysílali taneční hudbu.

Veronika uvěřila. Navlékla si koupací čepici, pečlivě na sobě srovnala dvoudílné plavky a rozběhla se k vodě. Měla zřejmě v úmyslu zajet pod hladinu elegantním startovním skokem, který dokonale ovládala, ale po dvou třech prvních krocích vykřikla, a místo aby se ponořila, vykroužila cupitavý okruh a pádila zpět k dece. Půl hodiny mi potom nevybíravými slovy nadávala. Setrvala jsem přitom v nehybném rozpoložení s roztaženými rukama. Časem Veronika zmlkla a následovala mého příkladu. Hleděla jsem se zavřenými očima k neúprosnému slunci, pod víčky jsem měla oranžový mezisvět, a jak uplývaly minuty, blížila jsem se na milimetry ke sladkému odpolednímu spánku. Dokonce jsem se přistihla, že nemám o čem přemýšlet.

Pak mě někdo surově udeřil do boku.

Ucítila jsem bolest a v úleku otevřela oči. Vedle mne přistál míč. Patrně ho po mně vyslal některý z kluků, kteří stranou od nás hráli volejbal. Místo, kam mě míč udeřil, nepříjemně pálilo. Měla jsem chuť na ně vykřiknout něco sprostého.

Ale neudělala jsem to.

Ozval se rychlý dusot a pro zatoulaný míč si přiběhl nějaký kluk. Shýbl se pro něj. „Promiň,“ řekl, „nechtěl jsem.“

Uvědomila jsem si, jak krásně se na mě přitom usmál.

A i když jsem ležela na boku a viděla ho vlastně z podhledu a nakřivo, ve zlomku jediné vteřiny jsem byla nucena vzít na vědomí, že ten, kdo mi způsobil před chvílí bolest, je překvapivě hezký kluk. Jak to, že jsem si ho nevšimla?

Někdo cizí se proti mé vůli za mě usmál. Navíc jsem řekla: „To nic...!“

Sebral míč, a pinkaje ho nad sebou, běžel zase k ostatním.

Mezitím se probrala i Veronika.

„Volové!“ vyslovila se. Náš rozhovor ji asi vyrušil ze sladké dřímoty.

Čekala, že také něco podobného pronesu. Nebyla jsem už toho schopna, prostě bych něco takového nedokázala. Převalila jsem se na dece tak, abych na kluky s míčem, co nejlíp viděla. Ten, který před chvilkou ke mně přiběhl, měl černé, nakrátko střižené vlasy, solidní tělo, byl nejvíc opálený a asi velký mluvka, protože při hře nezavřel ústa.

„Ty ho znáš?“ ptala jsem se kamarádky.

Přimhouřila oči a zadívala se unaveně tím směrem. „Jo, jestli myslíš toho ve žlutých plavkách.“

„Přesně toho!“

Veronika se zase zvrátila na záda. Okamžitě zavřela oči a jakoby z tvrdého spánku zvolna pronášela: „Jmenuje se Dan. Daniel Doubrava. Taky chodil do naší školy. Ty si ho nepamatuješ?“

„Ne,“ přiznala jsem provinile. Kolem hezkých chlapců bychom asi neměly chodit nevšímavě. Už proto, že jich je neuvěřitelně málo. „Jak to, že ty ho znáš?“ vyjela jsem na Veroniku, jako by spáchala něco nezákonného.

Prozradila mi, že tenhle kluk bydlí nedaleko od jejich domu. Dost často se potkávají. Zná i jeho maminku. Je sestrou v nemocnici. Dan chodí na nějakou průmyslovku, kde bude letos maturovat.

Chtěla pokračovat dál, ale zarazila jsem ji. Nebylo mi příjemné, že o chlapci ve žlutých plavkách ví tolik věcí. Musela jsem prohlásit: „Už si na něho taky vzpomínám. No jasně!“

Veronika se odmlčela. Neprohlédla mou drobnou lež. Než opět klesla do slunečního bezvědomí, zeptala se: „Tebe zajímá?“

Zasyčela jsem opovržlivé: ccc...

Docela zmlkla, snad pokládala věc za vyřízenou. Já jsem však od té chvíle z Dana nespustila oči. Hráli ještě pár minut s míčem. Pak je asi takhle zábava omrzela, neboť tři z nich ulehli do vyhrátého písku, sypali si jej po nohách a celí se zahrabávali. Jenom Dan odložil stranou míč a soustavným šlapáním nafukoval gumovou matraci. Když byla dostatečně tvrdá, přenesl ji k rybníku a hodil před sebe na hladinu. Potom se

rozběhl a rozplácl se na ni jako žába. Drobnými pohyby dlaní poháněl plavidlo kupředu.

Směřovalo k ostrůvku uprostřed rybníka. Nebyl velký, rostlo zde pár olší, kopřivy a snad i rákosí. Marně jsem vzpomínala, kdy jsem tam byla naposled. Ostrůvek měl jednu výhodu. Byl od břehu vzdálen, takže k němu doplouvali jen dobří plavci. Sloužil jako místo, kde si člověk mohl načas oddechnout při zpáteční cestě.

Rozhodla jsem se: „Půjdu se přece jen vykoupat. Co ty?“

Veronika nepohnula ani víčkem. Jen si zlehka zatřukala na čelo a s opovržením pronesla: „Jsem vadná?“

Přesně to jsem potřebovala!

Ponořila jsem se do ledové vody a hned od začátku nasadila rychlé tempo. Kdykoliv jsem vynořila hlavu, spatřila jsem i přes mokrý průzor pootevřených očí daleko před sebou rudý obdélník se žlutou skvrnou. S každým zabráním paží se přibližoval. Odhadla jsem však, že stejně Dan dosáhne dřív břehu ostrůvku.

Počáteční nepříjemný pocit z chladné vody zmizel. Možná že hladina dál od břehu byla již vyhřátější. Blesklo mi hlavou, proč podnikám tak nehorázný výlet, rozumný člověk by zůstal v klidu a pohodě na břehu. Ale byla jsem někdy vůbec rozumná? Navíc jsem si neuměla vysvětlit, co mě žene za černovlasým klukem, který o mě třeba vůbec nestojí. Kdyby se na mě krásně neusmál, kdyby jenom houkl: vraťte mi ten míč!, kdyby jeho tělo zůstalo přes léto bílé jako mlynářská čepice, kdyby...

Tam vpředu byl magnet. Přitahoval mě netušenou silou.

Tak tedy: raz dva. Raz dva...

Zastavila jsem se až na mělčině, protřela jsem oči a odplivla vodu z úst. Pod nohama se ježily ostré hrany kamenů. Jako opilec jsem se potácěla k břehu. Pak se stalo, v co jsem tajně doufala. Někdo mi sevřel ruku a pomohl vyhoupnout se na přirozenou plošinku, kterou tvořily kořeny olší podemleté vodou.

Několikrát jsem poskočila, spíš abych zakryla stud, a setřásla jsem krůpěje vody, jež ulpěly na mém těle. Stejně jsem zůstávala v jeho nepříjemné blízkosti.

„Už jsem myslel, že to vzdáš!“ usmál se Dan.

„Nikdy...!“ ubezpečila jsem ho.

Rozložil nafukovací matraci tak, že tvořila jakési křeslo. Ale místo bylo volné pouze pro jednoho. „Posaď se,“ pobídl mě, „aspoň si odpoči-neš.“

Vděčně jsem na něho pohlédla a usadila se na vlhkou sedačku. V dálce se zeleně klikatěl břeh, odkud jsme připluli. Jak se blížila třetí hodina, přibývalo lidí. A jakmile v továrně zahoukají konec odpolední směny, změní se pláž v neklidné, umaštěné mraveniště. Našla jsem i plácek s kostkovanou dekou, na níž se opékala Veronika. Co si o mně asi myslí? Možná že ani nevzala na vědomí můj odchod.

Kolem ostrůvku plul windsurfing. Muž, který stál rozkročen na úzkém prkně, v mírném větru obratně manévroval s plachtou.

Dan usedl do písku vedle mne. Upřeně jsem pozorovala plavidlo, jež nás míjelo. Muž na nás cosi vykřikl. Nebylo mu rozumět, ale přesto jsem na něho zamávala.

„Taky si chci pořídít prkno!“ ozval se Dan.

Měla jsem důvod otočit se k němu. Vzít na milost jeho oči, byly modré, úzké rty a téměř neznatelně rozpolcenou bradu. Na nohách i pažích mu rostly černé chloupky. Všechny ty možná zanedbatelné věci mi vyrážely dech. Ruce se mi chvěly. Ale ne už chladem, ale Danovou blízkostí. Namítla jsem, že není snadné naučit se jezdit na windsurfingu.

Prohlásil sebevědomě, že to chce pouhý cvik.

Takže jsem přikývla. Vlastně jsem mu pak neustále přikyvovala nebo říkala souhlasné: hm, jasně.

Rozpovídal se o kamarádech, s nimiž přišel k rybníku, o posledním filmu, vyjmenoval asi deset knížek, které stačil o prázdninách přečíst, mluvil vlastně neustále. Měl příjemný, dobře posazený hlas, a přece jsem brzy přestala vnímat obsah jeho slov. Splývala mi se šuměním olší za našimi zády a s nárazy drobných vln o obnažené kořeny stromů

v jediný proud, který mě unášel, houpal i hladil. Trvalo mi dlouho, než jsem v sobě našla odvalu vyskočit z něho do obvyklé prázdninové šedi a prohlásit: „Už musím!“

Ale udělala jsem to.

Nepřemlouval mě, abych zůstala, nenaléhal.

Chtěla jsem se s ním rozloučit, ale zadržel mě. „Počkej,“ řekl, „přece bys nešla znovu do toho ledu!“ Rozprostřel nad hladinou gumovou matraci, uvedl ji do zdánlivého klidu a čekal, až se na ni položím. Pak mě odtlačil na hloubku. Když už nohama nestačil, plaval za mnou, přidržuje se okraje matrace.

Odváží si mě jako drahocennou kořist! blesklo mi hlavou a bylo mi báječně.

Blížili jsme se ke břehu. Chvilé na matraci se mi zdála neuvěřitelně krátká. Když pode mnou zašustilo písečné dno, zvedla jsem se a vstoupila také do vody. Pomohla jsem mu s lehátkem na břeh, třebaže moje snaha byla zbytečná.

„Děkuju!“ řekla jsem a vykouzčila úsměv, jaký by mi záviděla leckterá filmová hvězda.

Dan však prohodil: „Naše paroplavba je vám vždy k službám!“

Vděčně jsem se jeho vtípku zasmála. Čekala jsem dychtivě, jak se rozloučíme. Měl příležitost říci mi spoustu věcí. Nabídnout mi příští jízdu, výlet na ostrůvek, návštěvu letního kina, mohl koupit dvě vstupenky...

Ale příběhli ti tři blbečkové, s nimiž hrál předtím na pláži volejbal, a všechno zkazili. Ztrapňovali se nemístnými narážkami a ubohoučkými fórky. Dan také odhadl, že už nebude mít možnost zůstat se mnou o samotě, proto beze slova, dost otráven, táhl matraci tam, kde ležely jejich kalhoty a uválená trička.

Poskakovali za ním v hlubokém písku jako opičáci.

Jak jsem je nenáviděla!

Dopotácela jsem se k Veronice. Asi jsem ji probudila, protože sebou trhla a zavrčela podrážděně: „Co je?“

„Nic, nic, spi dál...“

Ale stejně jsme za krátkou dobu balily věci. Dan se svou partou odešli z pláže před námi. Přestože jsem cestou k městu Veroniku pobízela k rychlejší chůzi, nedohonili jsme je.

Zavřela jsem se ve svém pokoji. Využívám posledních hodin, kdy zde mohu být sama. Zítra se vrací z letního tábora naše Monika. Bude po klidu. Zase se budeme mezi sebou vadit, rvát a pošťuchovat, jako odjakživa.

Ted' jsem ale sama. Venku se stmívá, zavřenými dveřmi ke mně občas proniká hudba nebo ženské hlasy. Rodiče poslouchají televizi. Nic na světě by mě dnes nepřinutilo, abych taky zírala na obrazovku. Ležím na gauči, už převléknuta do pyžama, a očima bloudím po ztemnělém stropě.

Vím, že jsem se beznadějně zamilovala.

Právě dnes, před několika hodinami.

Jmenuje se Dan.

Daniel Doubrava.

DD.

Je to senzační pocit mít kluka, který má shodná začáteční písmena svých jmen. Všichni slavní lidé mají taková jména!

Brigita Bardotová.

Claudia Cardinállová.

Charles Chaplin.

Albert Ajnštajn... Ten fyzik, nebo co.

Daniel Doubrava.

Šíleně ho miluju.

Škoda jen, že o tom zatím nevím.

Druhý den po obědě ani nečekám na Veroniku, ostatně nic jsme si včera nedomluvily, a pádím sama k Probošťáku. Na našem místě sice hrají ti tři kluci ze včerejška s míčem, ale Dan mezi nimi není. Rozložila jsem se nedaleko, třeba přijde později. Neobjevuje se.

Procházím po břehu celou pláž, znovu se vracím, ale jeho žluté plavky nikde.

Jsem zoufalá, trápí mě nesnesitelná žízeň, ale bojím se odejít do kiosku pro limonádu, abychom se náhodou neminuli.

A tak sedím ve strnulé pozici na dece, zem pode mnou mě tlačí a krk bolí od neustálého kroucení, jak pátrám po Danovi. Užírám se a v duchu si vyčítám, proč jsem v sobě včera nenašla tolik odvahy, abych si s ním dala schůzku. Stačilo přece jen nadhodit: co zítra, jdeš se koupat? Nic víc. Jistě by přišel. Kdybych mu nebyla aspoň neznatelně sympatická, rozhodně by nepodstoupil tu zpáteční ledovou cestu.

Aspoň kdyby přifuněla Veronika! Ale ta si možná myslí, že mě maminka pověřila závažnějšími úkoly, takže z koupání dnes sešlo.

Maminka! vzpomněla jsem si na ni s hrůzou.

Maminka mi skutečně přikázala, abych odpoledne čekala před školou na Moniku. Nejlíp, doporučovala, kdyby sis vzala vozík. Monička přijede z tábora se dvěma kufry, neunesla by je.

Mrkla jsem na hodinky. Pokud se jejich autobus neopozdil, přijela před půl hodinou.

Letím ke škole jako splašená. Autobus tam stojí, ale prázdný. Dokonce i řidič si odskočil. Monika asi zamířila se zavazadly za maminkou na poštu. Odbočuji do vedlejší ulice. A když znovu na chodníku nabírám dřívější rychlost, slyším, jak někdo volá mé jméno. Zprvu se mně zdá, že jsem přeslechla, otáčím se, ale nemohu věřit vlastním očím!

Ne, to není pravda...!

Všechno se mi jen zdá.

Ten, kdo za mnou vykřikl mé jméno, je Dan.

Přivolala jsem si ho?

Nebo jen vysnila?

Přechází ke mně a usmívá se. „Ahoj...!“

Prudce oddechuji. Taktak mu slyšitelně odpovím na pozdrav.

„Kam se ženeš?“

Vysvětlím mu, jak to bylo se sestřiným příjezdem. Netváří se, že by ho zpráva příliš zaujala. „Máš čas?“ zjišťuje.

Vůbec nemám čas. Ženu se vlastně do parádního průšvihů, maminka mi dá díl, docela je možné, že si musela vzít náhradní volno, aby do-
vlekla kufry domů, Monika navíc nemá klíče od bytu...!

Co na tom?

Přikývla jsem. Zdálo se, že ho můj souhlas potěšil. Dál už jsme šli společně, zvolna, jako by před námi bylo neuvěřitelně času, z kterého můžeme podle libosti odkrajovat. Mířili jsme k zámecké zahradě.

Zatajila jsem, že jsem po něm u rybníka celé odpoledne zběsile pátrala. Prozradil sám, že byl na brigádě v cukrovaru, kde jezdí jako pomocník strojvedoucího na lokomotivě.

„Vlastně jsem dnes dojezdil!“ podotkl s úsměvem, když jsme v parku usedali na volnou lavičku, schovanou v loubí zimostrázu. „Brigáda skončila, zítra odjíždím do školy!“

„Škola přece začíná až v pondělí!“ namítla jsem s obavami.

„Jenže nám postavili nový internát a v neděli ho otvírají. Takže při tom všichni musíme volat: sláva!“

Dušíčka mi posmutněla. Sotva se poznáme, už se nebudeme vídat.

Nejspíš si toho všiml, protože se ke mně naklonil a zeptal se: „Co je, Lenko?“

Mé jméno vyslovené jeho ústy mě celou rozechvělo. Věděl, jak se jmenuji, už před školou na mě takhle volal, i když jsem tomu nechtěla věřit, musel se asi někoho zeptat, kdo byla ta holka, kterou si odvážel z ostrůvku zpátky na pláž.

„Je mi líto, že všechno končí!“ vrhla jsem odvázně udičku.

Rybička se zlehka zasekla: „Všechno snad začíná, ne?“

Pokřčila jsem rameny.

Nějakou dobu jsme oba mlčeli. Dan utrl větvičku z keře a silnější konec drtil mezi zuby.

„Kdy zítra odjíždíš?“ přerušila jsem nepříjemné ticho.

„Ve čtyři odpoledne. Šla bys mě doprovodit?“

Mohla jsem přikývnout. Prohlásit: jistěže půjdu. Zblázním se radostí, když uvidím, jak mi z vlaku máváš. Opatrně jsem prohodila, že nevím,

jakou mi maminka přidělí práci. „Sobota bývá v naší rodině dnem Velkého úklidu!“ upozornila jsem ho.

Pochopil, proč tak s tátou sobotě říkáme, a zasmál se. Přiznal, že ani u nich doma nejsou na tom líp.

Pak vzpomínal, co všechno prožil v uplynulých týdnech jako pomocník strojevedoucího. Samozřejmě že jezdil jenom v areálu cukrovaru. Ale někdy docela sám. Parták mu věřil.

Asi po hodině jsem jen velice nerada připomněla, že musím domů. Nabídl se, že mě doprovodí. Vůbec jsem se tomu nebránila.

Před domem mi podal ruku. „Přijdeš zítra?“ ptal se.

„Pokusím se...!“ slíbila jsem už určitěji, třebaže jsem byla přesvědčena, že na nádraží půjdu, i kdybych měla lézt po kolenou. Navrhl, abych na něho zazvonila, a popsal domek v ulici, kam jsem často chodila za Veronikou.

Vzápětí jsem se zprudka opřela do dveří a zmizela mu v chodbě. Ve výtahu jsem měla pocit dokonalé opilosti. Teprve když dřevěná kobka zastavila ve čtvrtém patře, napadlo mi, co mému pozdnímu příchodu bude říkat maminka.

Slyším už za dveřmi maminčin podrážděný hlas. Mám se tedy na co těšit! Opatrně odmykám a vcházím do předsíně. Maminka asi zaslechla vrznutí dveří a jde mě přivítat. „No to je dost!“ houkne na mě, ale potom kupodivu zase mizí v kuchyni.

Plížím se do dětského pokoje. Ale jak mímám otevřené dveře, zahlédnu v kuchyni u stolu nějakou světlovlasou holku. Zastavím se a teprve teď v ní stěží poznávám naši Moniku.

Pááni! Monča je na blond!

Proto maminka tak řádí.

Vcházím dovnitř. Zdravíme se spolu jen pohledem. Nenápadně dávám sestřičce najevo, co si o jejích vláskách myslím. Zaklepala jsem si totiž na čelo. S Mončou mlátí puberta, to je jasné.

Maminka vyhlásila Monice domácí vězení.

Sestra trest ochotně bere. Stejně za dva dny začíná škola.

Pak nás maminka zahání k nějaké práci.

Pomáhám sestřičce vybalovat z kufrů špinavé prádlo, a když se v koupelně o samotě setkáme, neodpustím si poznamenat: „Naše rodina je na tebe hrdá, Mončo!“

Postavila se před zrcadlo, prsty si načechrá vlasy a zálibně prohlásí: „Dobrý, ne?“

Vyzvěděla jsem na ní, jak se dopotácela domů s kufrů.

Prý jí pomohl někdo z vedoucích.

Vrátil se táta, a jak se dalo čekat, maminka si na mladší dceru velmi postěžovala.

Naštěstí to nebral tragicky. Podezírala jsem ho, že se chce vyhnout rodné scéně, neboť v televizi měli hrát od osmi hodin nějakou veselohru.

Monika se na televizi dívat nesměla. Protože ani mě naivní vtipkování na obrazovce nepřitahovalo, odešly jsme a chystaly se spát.

„Co tě to napadlo s těmi vlasy?“ mohla jsem se zeptat přímo.

„Všechny holky na táboře se odbarvily!“ namítl Monika.

„Všechny...?“

Sestra si přetáhla přes hlavu horní část pyžama a zahalená jako harémová tanečnice zahuhlala: „No já a ještě jedna. Bydlely jsme spolu ve stanu. Elvíra byla přesná...!“ Začala mi popisovat přesnost své spolubydlící. Trpělivě jsem naslouchala, třebaže jsem zůstávala myšlenkami u Dana. Zítřka se uvidíme! Jistě ne naposled. Ví, kdo jsem, zná moje jméno. Kdybych mu byla lhostejná, určitě by se mnou neztrácel čas v zámecké zahradě.

Monika vedle mne na gauči líčí své neuvěřitelné zážitky. Nepřerušuji ji. Někdy se máme rády. Zejména tehdy, když má některá z nás průšvih. S Monikou to nemají naši lehké. Učí se sice dobře, mnohem líp, než co jsem před několika lety předváděla na základní škole já, ale už od první třídy si učitelé stěžují na její chování.

Stejně ji mám ráda.

Co na sebe?

Zpřeházela jsem celou skříň a zkoušela různé kombinace svetříků, kalhot, triček a halenek. Nakonec to stejně vyhrály džíny.

Ve smluvenou dobu zvoním dost nesměle na Dana.

Co řeknu, když vyjde jeho maminka? Poznala bych ji vůbec? Není vlastně trapné, že takhle dolézám?

Nedolézám! Slíbila jsem, že ho doprovodím na nádraží. Třeba mu pomohu s kufrem nebo s taškou.

Z okna se vyklonil Dan. Hlavu měl obalenou šamponovou pěnou, myl si vlasy. „Pojď nahoru, máme ještě čas!“ zval mne.

Zaváhala jsem. „Počkám raději tady!“

„Nesmysl,“ řekl rozhodně, „jen pojď. Jsem doma sám!“ Zmizel a vzápětí se rozdrnčel bzučák. Opřela jsem se do dveří a vešla.

Zvolna stoupám po schodech vzhůru, do prvního patra. Cítím bušení vlastního srdce.

Jedny dveře jsou otevřeny. Stojí v nich Dan a zve mě dál. Na hlavě má stále šamponovou svatozář. Vypadá jako příslušník mimozemské civilizace. Ale příslušník velice roztomilý.

Ustoupil, abych mohla vejít.

„Zmeškáš vlak...!“ upozornila jsem ho.

„Pojeďu později!“ vysvětlil a nabídl mi trepy. Patřily asi jeho mamince. Lehce mě zezadu postrčil do místnosti vpravo. „Neboj se, naši přijdou až večer, sklízají u babičky rybíz!“ Ocitla jsem se v obýváku. Něčím se podobal našemu. „Posaď se, já jsem za chvíli hotov. Žízeň nemáš?“

Odmítla jsem, třebaže bych se možná docela napila. Usedla jsem do křesla potaženého zeleným plyšem. Dan odešel do koupelny. Až sem zaléhal rachot vody, jak narážela na vanu. Přede mnou na stolku leželo pár čísel obrázkových časopisů. Jeden z nich jsem otevřela. Pokouším se číst, ale brzy se přistihnu, že přečtená slova nevcházejí do obvyklé souvislosti. Prohlížím aspoň obrázky.

Z koupelny bylo slyšet monotónní vrčení sušiče vlasů. Za chvíli bude Dan hotov. O čem si budeme povídat? Máme přece hodinu navíc. A co když se náhodou jeho rodiče přece vrátí? Nebo si zvykli, že si Dan zve na návštěvu cizí dívky?

Motorek sušiče náhle zmlkl. Dan se znovu učeše, odloží hřeben, podívá se do zrcadla a potom se vrátí ke mně.

Čekám. Zvolna listuji v časopise.

Neslyšně vstupuje do obýváku, jako by mě chtěl překvapit. Víím, že už stojí za mnou, slyším jeho krátký dech. Záměrně se neohlížím. Až když mi zlehka sevře ramena, podívám se nad sebe. Dan se nade mnou naklání a říká tiše, skoro šeptem: „Jsem rád, žeš přišla.“

Vzmohla jsem se na úsměv.

Potom mě políbil. Poprvé krátce, uhnula jsem hlavou a hleděla mlčky kamsi do kouta. Poklekl vedle křesla, vzal mou hlavu do dlaní, stočil ji k sobě a políbil mě znovu. Pak ještě jednou, ještě...

Myslela jsem při tom na jedinou věc. Přála jsem si, aby zmeškal i další vlak. Všechny vlaky, které z našeho města odjíždějí.

Když pojednou ode mne oddálil ústa, vydechla jsem a požádala o něco k pití. Přinesl z kuchyně sklenici pomerančového džusu. Zvolna jsem usrkávala a hleděla mlčky do jeho pomněnkových očí. Seděl mi u nohou a já mu prsty pročešávala vlasy vonící šamponem.

„Jak je možné, že jsem tě už nepotkal!“ ptal se zamyšleně.

„Všímal sis jiných holek!“ vystřelila jsem drobnou bodlinku.

Odrazil ji jemným pousmáním. „Nezajímaly mě!“

„Lžeš!“ trvala jsem na svém.

Zavrtěl hlavou. „Opravdu jsem zatím s žádnou holkou nechodil. Neměl jsem čas.“

„Teď ho mít budeš?“

„Těžko!“ řekl žertem a dal mi pusu. Chtěl pak vědět, kdy se znovu uvidíme. Domluvili jsme se, že nejspíš příští pátek. Zdálo se mi, jako by to mělo být až v příštím století.

Ozval se cinkot budíku. Trhla jsem sebou. „Klid,“ vysvětlil mi Dan a spěchal do ložnice přístroj zaklapnout, „nařídil jsem si ho, abych věděl, kdy bude nejvyšší čas vypadnout na nádraží.“

Pomáhám mu nacpat do tašky poslední drobnosti, které bude ve škole potřebovat. Ostatní mu naštěstí připravila maminka.

Za pár minut odcházíme. Ještě než odemkne dveře, obrací se, volnou rukou si mě přitáhne a líbá. „Pojď už!“ šeptám a sama stisknu kliku.

Cestou na nádraží potkáváme spoustu známých. Pár protivných sousedek se po nás ohlédlo. Tvářily se, jako bych se producírovala na náměstí s orangutanem. Byly mi lhostejné.

Objevil místo u okénka. Stála jsem dole na nástupišti a snažila si vryt do paměti všechno, co říká. Později jsem si vzpomněla pouze na jedinou věc. Sliboval mi, že brzy napíše. Ne domů, ale do internátu. Na útržek novin jsem načmárala adresu učiliště. Pečlivě si ji uložil do peněženky.

Vlak se rozjel a ve stejné chvíli Dan zvedl ruku, aby mi zamával. Šla jsem chvíli vedle vagónu, stačila ještě odpovědět na několik jeho otázek, ale ani jedna nebyla důležitá. Důležité bylo jediné: mám chlapce, který po mně touží. Ano, Dan mě chce znovu vidět, bude mi psát, těší se, až se znovu v pátek setkáme...

Pak zmizel v zátočině vlak i okno, z něhož mi mával.

Mohla jsem se vrátit domů. Z nástupiště jsem odcházela jako poslední. Dost možná že se to zamilovaným stává.

A já jsem zamilovaná bláznivě.

Přemáhala jsem smích i slzy. Bolest ve štěstí. Krásný pocit, že jsem milována.

Za dva dny jsem jiným vlakem odjížděla já. Vyprovázela mě celá rodina. Maminka si jako obvykle neodpustila kázání, jak se mám v internátě chovat (slušně!), jak moc se učit (ve dne v noci!), koho zdravit (v okruhu deseti kilometrů od naší školy každého, koho potkám, včetně bernardýna, kterého si školník bere s sebou i na poštu), a hlavně: teple se oblékat, kdyby měly uhodit mrazy. Na teplé prádlo byla vůbec maminka citlivá. Někdy se mi zdá, že podle jeho délky a tloušťky hodnotí lidstvo.

Ubezpečila jsem ji, že klesne-li teploměr o pět stupňů, zahálím se do kožešin.

Pleskla mě, abych nebyla prostořeká, a vychrlila další rady.

Táta mi strčil nenápadně do zadní kapsy kalhot složenou bankovku. Odhaduji hmatem její kupní sílu. Stovka to nebude, tak velkorysý tatí-

nek není, ale dobrá každá dvacka. Vděčně na něho mrknu, když se maminka náhodou nedívá.

Přijede vlak, rodiče mě políbí, moje blond sestra nezdvořile vydechne, konečně může odpálit za kamarádkami. Táta mi podá do vagónu zavazadla, a když se dá vlak do pohybu, napadá mě, že zrovna teď končí prázdniny, zatím ty nejkrásnější v mém životě, neboť na jejich samém sklonku jsem se poznala s Danem.

Vůz je tak přeplněn, že se ani nedostanu k okénku, abych rodičům a sestře zamávala.

Kapitola druhá

Střední odborné učiliště se nalézá na konci městečka Peklovse, o němž neměl patrně nikdo z budoucích cukrářek a pekařů ještě před časem ani tušení. V několika nových budovách jsou umístěny učebny, dílny, prostorná tělocvična a krytý bazén, kanceláře a především internát s našimi pokoji. Tomu všemu velí ředitelka Prokešová, asi pětatřicetiletá žena s nasládlým hlasem, jehož cukernatost se zvyšuje obvykle v přítomnosti rodičů, nebo když nám domlouvá.

V její kanceláři se nás sešlo víc. Ředitelka si mě zapsala do dlouhého seznamu a oznámila, ceníc dokonalý chrup, že se mohu ubytovat v pokoji číslo 304. Už před prázdninami jsem se dohodla s Martou a Klárou, že druhý rok v internátě prožijeme společně. Ředitelka proti našemu návrhu nic nenamítala. Ve čtverečku, označujícím na papíře pokoj 304, byla tužkou už předem napsána naše jména. Martin chlívček byl vybarven žlutou pastelkou. Znamenalo to, že přijela přede mnou.

Vlekla jsem se s taškami do třetího poschodí. Třistačtyřka byla hned proti schodišti. Vysíleně jsem vpadla dovnitř. „Ahoj!“ hekla jsem najisto s nadějí, že mě někdo polituje. Ale pokoj přede mnou byl prázdný. Teprve když jsem špičkou boty za sebou přibouchla dveře, spatřila jsem spolužačku v koutě před zrcadlem. Dveře ji předtím zakrývaly. Klesla jsem na nejbližší pečlivě ustlanou postel.

„Tys vypsělo, děvče!“ pravila Marta, aniž se po mně ohlédla. Vytrhávala si opatrně z obočí chloupky. Vadilo jí, že obě křivky mají snahu nad kořenem srůst. Martin otec byl cizinec, což dcera těžce nesla. Byla přesvědčena, že všechny nečnosti i kosmetické vady zdědila po něm.

„Bylo mi už patnáct, matinko!“ odpověděla jsem stejně nezdvořile. Neměla jsem zrovna chuť na podobné žerty, a proto jsem se věcně zeptala: „Kam se chystáš? Jdete se s Alešem projít?“

Marta si vyškubla další chloupek, sykla bolestí, a teprve když si holé místo ukazováčkem dokonale vyhladila, otočila se ke mně. „Ten blbec přijede až ráno!“ postěžovala si.

Okřikla jsem ji: „Jak to o něm mluvíš?“

„Sprostě!“ ulevila si.

Začaly jsme rozbalovat zavazadla. Marta vyprávěla o Alešovi. O prázdninách se neviděli. Poslal jí pouze pár dopisů. A když se za ním rozjela, vzkázal po sestře, že ho rodiče nechtějí pustit ven.

„Od zítřka budete zase spolu!“ utěšovala jsem ji. S Alešem se seznámila už loni. Chodil také do prvního ročníku. Tvářičku měl jako andělíček, ale byl bohužel stejně starý jako Marta. Když jsme kamarádku na tento fakt upozornily, podrážděně namítla: „Co na tom? Hlavně když nějakého kluka mám. Jsou holky, které jsou docela samy.“ Stejně to ale s Alešem neměla snadné.

Ukládala jsem do skříňky chudičké zásoby kosmetiky. Parfém, který mi naše Monika dala pod stromeček, výživný pleťový krém nenápadně zcizený mamince, tužku na obočí, řasenku a skleničku s růžovým lakem na nehty. Z domova jsem si na tyhle důležité krámy přivezla krabičku z umělé hmoty.

Marta se mi po tom zázraku kosmetiky okamžitě vrhla. „Ukaž,“ zvolala, „ať se přesvědčím, co teď frčí po Paříži!“ Postupně očichala krabičky a skleněné flakóny. Samozřejmě, že se navoněla. „Jednou si koupím pravej Dior!“ vyhrožovala, když uložila všechno zase do schránky. „A budu tátovi smrdět pod nosem od rána do večera!“

„Pravej Dior nestojí zas tak moc!“ podotkla jsem.

„Jak pro koho...“

„Přece sis nějaké peníze o prázdninách vydělala, ne?“

Zasyčela jako nákladní auto v kopci. „Dřela jsem se jako otrokyně. S mámou jsme trhaly na zahradě jahody. A víš, co mi nakonec táta dal? Ubohejch padesát korun. Prej z výchovnejch důvodů!“

Přestože mi kamarádky bylo líto, poznamenala jsem: „Peníze by tě mohly zkazit, Martičko! Tatínek ví, co dělá...“

Odpověděla zaujatě: „Panebože, jak já ho nesnáším...!“ Pleskla si pojednou otevřenou rukou do stehna. „A začnu kouřit, aby věděl.“ Ztišila hlas a dodala škodolibě: „Kouření totiž táta taky odsuzuje.“ Vzpomněla si: „Máš chuť na řízky? Máš. Co by ne? Tak si dáme!“ Rozložila na stůl balík s dozlatova usmaženými řízků. Odhadla jsem, že jich je nejmíně osm. Voněly báječně.

„Neměly bysme se cpát, Marto!“ varovala jsem ji.

„Kašlu na linii!“ odvětila a zakousla se do řízku velikého jako tenisová raketa. Z tašky vydolovala i skleničku s kyselými okurkami.

V téhle pohodě nás zastihla Klára.

„Jak to, dámy, že jste mi nepřišly na nádraží naproti?“ vytkla nám místo pozdravu a z výšky pustila na zem dva kufry. „Čekala jsem květiny, hudbu, pionýry s mávátky, a zatím nic.“ Sáhla po řízku. „Tak takhle by to dál nešlo!“ dodala výhruzně už s plnými ústy. Posadila se bez pobízení ke stolku, vesele zamžikala očima a prohodila: „Stejně je to bezvadný, že nás dali dohromady. Vždyť my tři jsme vlastně, dámy, vynikající realizační tým. Když se nám podaří dát dohromady Martinu pracovitost, Lenčin intelekt a moji krásu, zrodí se na našem pokoji superhvězda. Jediné mužské srdce nezůstane chladné...!“

„Nekecej a jez!“ uklidnila ji Marta. „Ty řízky jsem smažila sama, jestli jste si nevšimly!“

Aniž jsme s Klárou na sebe pohlédly, naráz jako by nám tvrdly čelisti. Odložily jsme ještě nedojedené kusy a tvářily se nechápavě.

„Jaké číslo má pohotovost?“ vyzvídala na mně s vážnou tvář Klára.

„Sto padesát šest...!“ střelila jsem. „Ale myslím, že už stejně bude pozdě.“

„Tušila jsem to!“ Klára se po těch slovech zhroutila na gauč a předvedla žaludeční křeče s takovou bezprostředností, že by se za tento herecký výstup nemusel stydět ani profesionál.

Až teď Martě došlo, že máme strach z otravy, když přiznala, kdo řízky připravoval. „Nejezte!“ doporučila nám a chystala se sbalit promaštěný papír se zbytky řízků. S výkřikem jsme ji zadržely.

„Zmíním se o tobě pochvalně na hlavním nádraží!“ slibovala jí Klára.

Měly jsme Martu rády. Nějaký čas jsem ji v prvním ročníku nesnášela, ba dokonce až nenáviděla. Nadbíhaly jsme spolu totiž jednomu klukovi ze třetíku. Ale brzy se ukázalo, že o nás nemá zájem, neboť našel zalíbení v dívce nevalné pověsti. Při nejbližší hodině tělesné výchovy, kdy jsme náhodou obě ze zdravotních důvodů nemohly cvičit a pobývaly v šatně, jsme se shodly, že nám takový debílek může být naprosto volný. Staly se z nás kamarádky.

S Klárou Žáčkovou jsem bydlela již loni.

Na cukrářku chodí dívky z různých důvodů. Některým poradí rodiče, jiné mají rády sladké zákusky a myslí si, jak si užijí, pro jiné je cukrářské řemeslo jediným východiskem při volbě budoucího povolání. Zatímco například já jsem do učiliště vstoupila proto, že jsem ke studiu nebyla, pověst naší rodiny zachrání nejspíš Monika, Klára se mezi námi objevila ze vzdoru.

Většina dívek se domnívala, že ukončením osmé třídy základní školy se uzavře i jejich souboj s fyzikálními zákony a matematickými poučkami, že je konec písemek a nenáviděných diktátů. Dost nás šokovalo, když nám třídní učitelka napsala na tabuli rozvrh hodin. Zase nás čekala čeština, ruština, matematika, ale co víc, i fyzika, technologie, obsluha strojů...

Bruslily jsme v těch vědách dokonale!

Jedině Klára byla pokaždé za jedna.

Dítě ze zkumavky! poznamenal o ní někdo. A tahle přezdívka jí už zůstala. Neuměly jsme si jinak vysvětlit její mimořádné nadání.

Snad jen proto, že jsem se na pokoji s Klárou Žáčkovou po čase důvěrně sblížila, poodhalila jsem pravou příčinu jejich studijních úspěchů.

Klára měla jít po skončení osmé třídy na gymnázium. Od první třídy nosila na vysvědčení samé jedničky. Určitě by ji kvůli tomu na střední školu přijali i bez zkoušek. Ale v osmé třídě poznala chlapce o rok staršího, který byl žákem námořní školy. Jmenoval se prý Petr. Měla ho ráda, několikrát se spolu sešli, pak jí psal dlouhé dopisy. Maminka je pochopitelně četla, třebaže je Klára schovávala na nejtajnější místa.

Vždycky potom u nich došlo ke křiku, k hádce.

Rodiče ji přesvědčovali, že námořník je velice pochybná existence pro dívku, která se může stát lékařkou, právnickou, ba dokonce inženýrkou. Kolik nadějí do ní rodiče vkládali!

Ne! tvrdila Klára umíněně. Nic z toho není pravda.

Zakázali jí vycházky, trestali domácím vězením. Už nedostávala od Petra dopisy. Táta se za ním vypravil, aby mu dal na srozuměnou, že pro něho bude líp, přestane-li se o Kláru zajímat.

Několik týdnů se jim podařilo držet Kláru v dokonalé izolaci.

Tak tedy konec!

Pochopila to, neboť Petr už se neozval ani její spolužačce. Dostal asi strach z rodičů. Nebo Kláru neměl doopravdy rád.

Tehdy zatoužila Klára po pomstě. Prohlásila, že studovat nepůjde.

Zatvrdila se, nepomáhaly ani domluvy, ani facky.

Když se blížil den přijímacích zkoušek, ulehla s vysokými horečkami. Dokázala to. Na gymnázium nešla. Potom už jí bylo jedno, čím se jednou stane.

Tak se dostala mezi nás. S Petrem se samozřejmě za půl roku stejně setkala. Ujistil ji, že ji má v té dálce neskonale rád. Od té doby si tajně píše. Dopisy jsou pro jistotu adresovány Martě.

Klára žije vlastně jen z naděje. Věří v příznivý vítr. Trpělivě čeká, až na ni její námořník zapíská pod oknem.

O jiné kluky ztratila zájem.

Dítě ze zkumavky. Všechno ví, na každou otázku ve škole zná odpověď. Naštěstí je skromná. Proto ji mám ráda, stejně jako Martu. Jak je dobře, že můžeme být takhle spolu!

O Danovi mlčím. Prozradím, že mám kluka, až mi přijde od něho dopis. Je neděle večer, možná že teď už má napsanou první stránku. V úterý už ho budu číst celý. Ne jednou, ale stokrát. Šťěstí, že jsem Danovi napsala v poslední chvíli svou adresu.

Začíná nám nový školní rok. Po snídani odcházíme do tříd. Sedím v lavici s Klárou. Nad námi šumí projevy. V rozhlase mluví ministr školství a ředitelka, u tabule naše třídní Dorňáková. Všichni nás nabádají k pracovitosti, píli, zodpovědnosti, svědomitosti, slušnosti, čestnosti..., nikdo si nevzpomene, že bychom se měli mít mezi sebou rádi. Jako my dva s Danem.

Nejdůležitější je kázeň! připomíná učitelka Dorňáková. Tvrdí, že v učilišti jsou prý třídy mnohem ukázněnější než naše. Ale pokusí se udělat nemožné a vychovat z nás slušné lidi. Prý už nám zvedne morálku! tvrdí sebevědomě.

Nezvedne! myslíme si, neboť s ní máme zkušenosti z loňska, kdy u nás učila češtinu. Nejsme tak docela špatná třída. Dvacet osm děvčat a čtyři kluci. Jsme průměrně snaživí, maximálně líní, naše drzost zatím nepřekročila hraniční čáru školního řádu. Zdá se neuvěřitelné, že nikdo neměl v minulém roce sníženou známku z chování.

Ideální třída? Rozhodně ne. Žádná nevinátka.

O každém vím své.

I mě ostatní spolužáci dobře znají. Vědí, jak jsem vzteklá, že stačí málo, aby se mi zakalily oči a roztřásla brada. Pak přestávám uvažovat, schází mi soudnost, na ničem mi nezáleží.

Přibližně koncem května objevila Dorňáková v mém domácím sešitě stejnou chybu, jakou našla u Kláry. Červenou tužkou ji podtrhla a připsala krasopisně: Opsáno!!!

Nahlédla jsem sousedce do sešitu. Samozřejmě že vzorná učnice Žáčková tutéž poznámku pod chybou neměla. Učitelka věřila pouze jí. Cvičení jsem vypracovala v neděli odpoledne doma. Opravdu jsem je neopsala.

Vzala jsem sešit a šla k tabuli. Upozornila jsem češtinářku, že se zmýlila. Nedovolila mi ani, abych jí celou věc objasnila.

„Běž si sednout, Marečková!“ zahnala mě, předstírajíc nedostatek času. „Znám tě, vím už, jaký máš vztah k učení.“

Neodcházela jsem. „Úkol jsem psala doma!“ pronesla jsem co nejklidněji, třebaže se mi sešit v rukou chvěl. „Paní učitelko, prosím vás, škrtněte mi tu poznámku!“ požádala jsem téměř vybraným způsobem.

„Neslyšelasi!“ rozkřikla se a ukázala rukou k mému místu. Nechtěla, nebo snad nemohla přiznat, že se zmýlila.

Sevřela jsem čelisti, obrátila se a v naprostém tichu jsem se vracela. A když už jsem dospěla k lavici, zvedla jsem sešit s domácím úkolem a švihla jím vši silou o desku. Třídou třeskla rána, jako když exploduje granát.

Učitelka sebou polekaně trhla. Viděla, co jsem udělala, a proto zajela: „Co je to, Marečková? Dej si pozor, abys ode mne nedostala dvojku z chování!“

„Klidně...!“ pronesla jsem zády k učitelce. Tajfun Dora nade mnou ještě nějakou chvíli řádl, pak začal psát na tabuli jakési mluvnické poučky.

Tak takhle jsem vztekla! Možná ale, že jenom nesnáším nespravedlnost.

Dorňáková si náš výstup pečlivě uložila do paměti. Takže se mohu letos těšit na příjemná utkání.

První týden máme pouze teoretické předměty. Až příští pondělí začne praxe v dílnách. Učitelé zatím nezkoušejí, většinou z nás dolují už dávno zapomenuté poznatky. Ještě že Dítě ze zkumavky zachraňuje čest třídy. Ví všechno. Napovídá, posílá po třídě narychlo načmárané taháky. Klára je naprosto nezištná.

Když skončí vyučování, letím bez dechu k vrátnici, nemám-li v přihrádce dopis. Někdy si stihnu odskočit o přestávce.

Dan mi nepíše.

Zapomněl, nebo ztratil lístek s mou adresou?

Ve čtvrtek je přihrádka zaplněna poštou už docela. Všechny holky dostávají od svých kluků milostná psaníčka. Já zase nic.

Zdrcena se vracím do pokoje. Marta se chystá na rande. Docela jí teď závidím, že má Aleše tak blízko. Bydlí vlastně jen o jedno patro výš, s ostatními pekaři. Možná že by mi také nevadilo, že můj chlapec

vypadá, jako by patřil do šesté třídy. Hlavně kdybychom mohli být stále spolu.

V pátek odpoledne nás pouštějí domů. Odjíždím s hořkým pocitem zra-
dy. Naletěla jsem Danečkovi na jeho sladká slovíčka, na modré oči. Já,
blbá, ho šla ještě doprovodit na nádraží.

Takových holek může mít na každém prstu deset!

Proč ne? Je hezký, poutavě hovoří i o těch nejvšednějších věcech.
Proč jsem se od něho ale nechala políbit? A ne jednou!

Ve vlaku jsem se rozhodla: na žádnou schůzku nejdu. Stejně bych
u přívozu jen trapně přešlapovala a užírala se vztekem.

Na nádraží mě nikdo nečeká. Doma jsou ale všichni. A mile mě vítají.
Chrlí na mě zvědavé otázky, co škola, co internát? Maminka připravuje
jídlo, chápe, že po půlhodinové jízdě vlakem musím být dokonale vy-
čerpána. Táta má na sobě montérky a na hlavě firemní čepičku s ná-
pisem CHAMPION. Voní po jablkách. Odskočil si z garáže, když mě za-
hlédl přicházet domů. Nakládá do sudu padavčata. Několik týdnů je
nechá zkvasit a potom bude pálit kalvados, což je jablečná pálenka. Na
podzim se věnuje vždycky téhle ušlechtilé zábavě. Kalvados je zlatavě
čirý, voní jako nejdražší mýdlo a na lžici hoří jasně modrým plamenem.
Obsahuje asi devadesát procent alkoholu. Má jedinou vadu. Nedá se pít.
Chutí připomíná naftu ředěnou stoprocentním fenolem. Táta si ale libu-
je. Až bude slavit svátek, vezme dvě láhve do práce.

Vidím, že se chystá vypadnout. Mile nám doporučuje: „Tak si, děv-
čátka, povídejte a já zatím...” Mávne za sebe rukou kamsi do neurčita.

Maminka ho zarazí: „Nemůžeš s holkou chvíli promluvit, když jsi ji
týden neviděl?”

„Proč ne? Lenko, přijď za mnou do garáže! Jednak se dozvíš hodně
ze života a navíc ti ukážu zázrak chemie! Nevěřila bys, že se mi podaři-
lo sehnat originální filtry. Poznáš, že letos bude pravá skotská whisky
proti mému kalvadosu jen trapným patokem!” vychloubá se táta. „Chce
to ovšem lásku, víš, Leni?”

Monika se vedle mne u stolu pochichtává.

„Víš, co tě, tati, ale čeká?“ zeptám se a tvářím se vážně.

„Nobelova cena...?“ zkouší táta.

Zavrtím hlavou. „Slepecká hůl! Z těch destilátů budeš ztrácet postupně zrak, uvidíš!“ Moje znalosti z chemie byly závratné. Dokonce i sestřička na mě s údivem pohleděla.

Táta smutně pokyvuje hlavou. „Máš pravdu, dítě. To už je osud geniálních objevitelů!“

Chtěl ještě něco dodat, ale maminka mu doporučila, aby jí necuchal nervy a šel k těm svým padavčatům.

„Povídej!“ pobídla mě, zatímco jsem jedla.

Stručně jsem ji seznámila s několika nepodstatnými změnami ve škole. Maminku zajímá každá maličkost. Vyptává se na Martu i na Kláru. Obě mé spolužačky zná, loni mě doma navštívily. Tak tedy vyprávím opatrně o nich. Obezřetně se vyhýbám situacím, v nichž by případně vystupoval nějaký kluk. Každá zmínka by mamince posloužila k tomu, aby mi zdůraznila strašlivé nebezpečí, jež čeká na nevinné dívky.

Ručičky hodin se blíží k šesté. Na tuto dobu jsme si před týdnem určili s Danem schůzku.

Nikam mě nedostane!

Maminka trpělivě seděla u stolu až do chvíle, kdy jsem dojedla. Potom mi doporučila, abych si vybalila z brašny špinavé věci, které vezu z internátu.

Přenesla jsem zavazadlo do pokoje. Prádlo házím na hromádku, abych je pak odnesla do koupelny k pračce, některé drobnosti ukládám do skříňky pod oknem, bundu věším... Otevřela jsem šatník a rázem mě zalil vztek. Poznala jsem, že Monika nosí mé šaty, trička, svetříky... té náně vůbec nevadí, že v mých šatech vypadá jako hastroš, vždyť je o hlavu menší.

Vpadla jsem zpátky do kuchyně a ječím: „Co si to dovoluješ, ty spratku, tahat moje věci?“

Naježila se. „O tvé hadry se nikdo neprosí!“

Ještě ke všemu lže! Vrhla jsem se na ni, abych jí pár vlepila. Jen zčásti se mi to podařilo. Sestřička uhnula, takže jsme se svalily na gauč. Křičí a volá maminku o pomoc. Ale já už ji držím pod krkem a hlavu natřásám o měkké čalouny. „Pamatuj si, ty drzoune,“ vyhrožuji, „že podruhé ti uberu kyslík, abys věděla.“

„Necháte toho!“ okřikne nás maminka a spěchá nás odtrhnout.

Chvilku si ještě spíláme.

Pohledem vzhůru zjišťuji, že na hodinách už opravdu bude šest. Ted' by se měl Dan objevit u přívozu.

Odházím dokončit úklid. Když se vrátím s prázdnou taškou, říkám:

„Půjdu se na chvíli podívat za Veronikou, mami.“

„Myslela jsem, že mi pomůžeš s nádobím.“

Otřela jsem se mámě o rameno. „Zítra s tebou budu vařit. Dneska může Monča.“

Mám zlatou mámu. Nic nenamítá, že odcházím. Ujistila jsem ji, že do setmění budu zase doma.

„Lenko,“ domlouvá mi pak mírně, když se v koupelně češu. „Nehádej se s Monikou. Jsi přece starší, musíš mít rozum.“

Tohle slyším snad od okamžiku, kdy moje drahá sestřička polkla první lžici krupicové kaše. Proč by měl vždycky ten starší ustupovat, zatímco mladší zlatíčko se může chovat jako pominuté? Tuhle! řekla jsem si v duchu nad kolosální nespravedlností, ale raději mlčím a nedráždím maminku. Všechno by se mohlo obrátit a nakonec bych tvrdla doma.

„Pojd' se mi ukázat!“ volá mě stejně.

Předvedu se jí. Přejede mě pohledem od hlavy k patě. Tuším, že bude mít výhrady k oblečení, jako pokaždé.

„Proč si bereš tohle tričko?“

„Líbí se mi...“

„Myslela jsem, že si ho ušetříš na neděli.“

„Do neděle už může vyjít z módy, mami, víš?“ odpovím co nejroztomileji.

Jdu pouze za Veronikou! ujišťuji se a mířím na opačný konec města. Nikdo jiný než kamarádka mě nezajímá, aby bylo jasno! Neviděly jsme se celý týden, jistě se dozvěděla spoustu zajímavých novinek. Veronika bude správná kadeřnice. Maximálně se totiž zajímá o všechny drby.

Na náměstí potkávám několik známých. Taky Danovu spolužačku Karlu Drozdovou. Na dálku se zdravíme. Zнала jsem ji ještě dřív, než se o ní Dan mimochodem zmínil. Přebíhám na protější chodník, abych si ve výloze Pohřební služby přečetla, kdo v posledních dnech v našem městě zemřel. Naštěstí mezi nimi není nikdo ze známých. Jedno jméno mi ale připadá k smíchu.

Kdybych v příští ulici odbočila vlevo, dostanu se po hrbolaté cestě k zámku, potom k přívozu.

Pochopitelně kdybych nešla za Veronikou!

Horečně přemýšlím, zda bych se aspoň zdálky neměla podívat na řeku. Jenom nahlédnout, přesvědčit se pouze, jak správné bylo moje rozhodnutí. Pak rychle za kamarádkou!

Takže odbočuji. Alejí kaštanů pronikám k zámku. Čedičová dlažba se stáčí k polorozpadlé brance. Dva tři kroky a stojím na břehu řeky. Cítím ji. Páchne fenolem.

Přikrčím se za sloup, z něhož se odlupují kameny.

A vidím Dana.

Přišel. Tak tedy nezapomněl!!!

Srdce zabralo na plné obrátky. Cítím ho až v krku.

Dan sedí na ztrouchnivělém kmenu, který sem nejspíš na jaře přinesla voda, a hledí na protější břeh, kde mezi starými duby probleskují antukové kurty.

Shýbla jsem se k nohám pro oblázek. Třeskl Danovi blízko u nohou. Ohlédl se.

Mohla jsem vystoupit z úkrytu.

Pár kroků přede mnou zazářil úsměv, který mi tolik scházel.

„Myslel jsem, že už nepřijdeš!“ přiznával a bez zaváhání mě krátce políbil.

„Umřel pan Smetiprach!“ pronesla jsem vážně, neboť cokoliv jiného jsem v té chvíli pokládala za zcela zbytečné.

Zatvářil se nechápavě. „Kdo to byl pan Smetiprach?“

Pokrčila jsem rameny. „Nevím,“ říkám, „ale uznej, že když umře někdo s tak fantastickým jménem, musím si o něm všechno dopodrobna přechíst!“

„Brebto!“ kárá mě a vede za ruku po travnatém břehu proti proudu řeky. Po dlouhém čase se o mne zase otře jako kočka pocit štěstí. Dan vypráví o škole, o šílenství profesorů, kteří se rozhodli zničit budoucí maturanty, a občas, jakoby mimochodem mě políbí. Za elektrárnou mizí pěšinka ve vysoké, nekosené trávě, prorostlé rákosím a lopuchem.

Přeruším ho. Historky z cizí školy mě příliš nezajímají. „Proč jsi mi nenapsal?“

Omluvně se usměje. „Nemohl jsem. Nesehnal jsem známku...!“

„Výmluvy!“ Dan si neumí představit, jak dlouhé byly dny, kdy jsem od něho očekávala zprávu. Stačilo pár slov, možná dvě tři. Ale přesně ty, po nichž jsem toužila.

„Drželi nás celý týden v internátě jako vězně,“ vysvětloval, „nemohli jsme do města.“ Zadržel mě a přitáhl za lokty k sobě. „Příště ti napíšu strašně dlouhý dopis, uvidíš!“ sliboval a hlas se mu ztišil.

„Zapomeneš...!“ tvrdím jen proto, abych znovu slyšela jeho ujištění, že se polepší. Další moje námitky umlčel polibky. Bylo jich nespočetně. Nebránila jsem se jim. Líbal mě nejen na rty, ale i do vlasů, na krk, na víčka. Některé byly příjemně bolestivé. Pronikal jazykem do mých úst. Snášel mi tak důkazy o tom, že mě má rád. Přestal až tehdy, když se proti nám ozvaly hlasy. Pěšinkou šli dva staří lidé. Paní nesla v ruce žluté kosatce. Když nás míjeli, tvářili se nevlídně. Dost možná, že nám záviděli! napadlo mě a tiše jsem svůj objev pošeptala Danovi.

„Všichni nám takhle budou závidět!“ potvrdil.

Vymkla jsem se mu z objetí. „Pojď, tady nás každý vidí!“ Bezděčně jsem si vzpomněla na maminku.

Souhlasil. Brouzdali jsme se trávou dál po břehu.

Za hodinu jsme došli k Prefě. Několikrát jsem zde byla s Veronikou. Posadili jsme se s Danem na pařez starého topolu a sledovali, jak jeřáb nakládá na dlouhé trajlery panely a části schodiště. V některých blocích byla již zasklená okna.

„Do oken bych už pověsila záclony,“ poznamenala jsem žertem.

„Proč ne? Za pár let se budou byty přesně takhle stavět. Jedna krabička ke druhé, všechno už dole perfektně zařízené,“ řekl Dan.

„I s nábytkem?“

„Třeba budou do bytových buněk věšet klec s kanárem.“

Zaškaredila jsem se. „Nechtěla bych jednou bydlet v buňce. Chci mít krásný byt. Přála bych si domek se zahrádkou. Na záhonech plno růží, na podzim jiřiny...“

„Proč ne? Stačí hezky poprosit a postavím ti ho!“

„Ty, jo...?“ popichuji Dana, třebaže vím, že to jednou dokáže. Studuje stavební průmyslovku. V červnu bude maturovat. Je se mnou pár minut a už mě zavalí spoustou odborných názvů, kterým samozřejmě nerozumím. Ale těší mě, že je tak chytrý, že ty věci chápe, a dokonce nad některými i pochybuje.

„Víš, jak by vypadal?“ Bere klacík a do písku kreslí obdélník, který půl a čtvrti pomocnými čarami. Úlomky větviček zastupují dveře. Mám špatnou představivost, ale věřím, že dům, který přede mnou staví, nám bude každý závidět.

Mluví o něm ještě později, když se vracíme na sídliště. „Ahoj!“ loučí se tady. Měl by se snad zeptat, kdy mě uvidí! Napadne ho to vůbec?

Musím tedy sama. „Co zítra?“

Zafuněl: „Celý den budu rýsovat. Možná ještě v neděli. Neumíš si představit, co mám práce. A když rys zkazím, začnu znova.“

„Takže se neuvídíme?!“

Vzpamatoval se. „Večer, snad večer. Kdybys chtěla, můžeme jít na diskotéku.“

Vůbec se mi nechce na diskotéku. Přála bych si, abychom prožili spolu večer, tak krásný, jako byly chvíle u řeky. Chci mít Dana pouze pro sebe. Přesto souhlasím: „Tak dobře. V kolik se sejdem?“

„V sedm!“ navrhl.

V sedm obvykle v klubovně na ostrůvku začíná diskotéka. Takže mi nedaroval ani minutu před zahájením, abychom se aspoň prošli. Ale nereptám. Nebudu si přece kazit dnešní den.

„To jsi ty, Lenko?“ volá na mě z kuchyně maminka, když za sebou v předsíni tiše zavírám dveře. „Co Veronika?“ vyzvídá, když ohlásím příchod.

„Normálně...!“ odpovídám neurčitě a mizím v dětském pokoji.

„Hlad nemáš?“

„Ani ne...“ Převlékám se ze svátečního trička. Dan si možná ani nevšiml, jak mi sluší. Maminka má pravdu, měla bych je nosit pouze ve výjimečných chvílích!

Dnešní schůzka s Danem přece taková byla!

Do pokoje vklouzla Monika. Tváří se nasupeně. Hledá něco v zásuvce, kde má pastelky, nálepky od žvýkaček a různé krabičky z umělé hmoty. Monika je zatížená na krabičky. Sbírá je jako jiní známky nebo staré peníze. Maminka je časem vždycky odnáší do popelnice. Tentokrát odchází s čokoládovou tyčinkou, kterou si tajně schovala. Když mě míjí, mimoděk na mě pohlédne a vzápětí vyprskne smíchem. S rukou na puse běží zpátky do obývacího. Slyším, jak přitom říká: „Ty ale vypadáš...!“

Huso! pomyslím si a pro jistotu se přesunu do koupelny. Asi jsem se někde umazala. Rozsvítím a zrcadlo mi ochotně nabídne obraz dívky, které bylo před několika měsíci patnáct.

Co na mně Monča viděla? Nikde umazaná nejsem. Obličej mám...

Hrůza!!!

No to snad ne...

Když stočím hlavu, spatřím na krku fialové skvrny. Jsou to stopy po Danových polibcích. Věděla jsem z dřívějšíka, že se to může některým holkám stát, jednou přišla takhle zřízená ze schůzky Marta. V duchu Dana proklínám. Nemohl být opatrnější?

Až je zahlédne maminka, určitě omdlí. Táta si neodpustí ty své žertíky. A pitomá sestřička bude na mě schválně civět, aby se rodiče dovtípili.

Co dělat?

Vyhrabala jsem maminčin mohérový šátek a krk si zavázala. Postižené oblasti zmizely. Nezbyvá než předstírat nachlazení. Rozkašlala sem se, jako by mě zachvátila tubera. Takhle chrchlajíc vracím se do obýváku, kde hraje televize.

Maminka se po mně ohlédne. „Začínáš školní rok hezky!“ podotkne starostlivě. „Kdes zase nastydla?“

„U vody!“ špitne za mě Monika a poťouchle se zasměje. Viděla nás snad, když jsme se s Danem brouzdali kolem řeky?

„Uvař si čaj...!“

„Nejlíp s rumem!“ doporučuje táta, aniž odhlédne od obrazovky. Rum by lil do všeho, snad i do bramborového salátu místo majonézy.

„Nejlepší je čaj z lipového květu!“ Maminka nemíní o nemocech žertovat. Obětavě vstane a jde do kuchyně vařit odporný lektvar, který mi vnucovala už v dětství. Zanedlouho se objeví s hrníčkem, z něhož se kouří. V kredenci menší nenašla. Čaj je pochopitelně neslazený, aby se zvýšila jeho léčebná síla. Maminka dohlédne, abych ho vypila. Navíc mi nad hlavou mává teploměrem. Naměřím 36,4, ale protože se mi to zdá neúměrně k pravidelným záchvatům kašle, jímž ruším poslech televize, tajně vyženu stříbrný sloupek rtuti třením mezi prsty až k sedmatřicítce.

Čeho všeho jsme my, holky, schopny kvůli svým milovaným hochům udělat!

Na noc musím vzít ještě acylpyrin.

„Tys mi dal!“ řekla jsem Danovi místo pozdravu. „Málem jsem zůstala doma a v peřinách.“ Nechápal, a tak jsem poodhrnula šátek. Ani druhý den rudé jizvičky nezmizely. Maminka o nich neměla pochopitelně tušení. Podle ní jsem byla až příliš náchylná na virová onemocnění. Kdyby věděla!

Dan se podíval a omluvil se. „Promiň, nevěděl jsem...“ zasmál se.

Setkali jsme se na ostrůvku před svazáckou klubovnou. Záměrně jsem přišla o několik minut později, je přece příjemné, když chlapec na dívku čeká. Otevřenými dveřmi bylo slyšet hudbu. Vtáhl mě dovnitř, zaplatil dvě vstupenky a postupovali jsme zástupem do malého sálu, kde blikala barevná hudba. Záclony byly staženy. Vmísili jsme se mezi poskakující. Pár známých holek s oranžovými nebo mrtvolně modrými obličejemi se po nás s úsměvem ohlédlo. Závídí mi? napadlo mě přitom.

Hráli pomalý waltz. Dan si mě přitiskl pevně k sobě a dotýkal se rty mých vlasů. Někdy jsem ucítila i polibek.

O přestávce jsme se vyhrnuli na schodiště. Většina kluků a holek kouřila. Posadili jsme se na nízkou zídku. Dan mě uchopil kolem ramene a vyprávěl o složitém rysu, pro který odečetl den. Náhle se k nám protlačila Veronika. V sále jsem si jí nevšimla. „Co je s tebou?“ vyzvíдалa. Tvářila se, jako když Dana vedle mne nevidí. „Čekala jsem tě už včera.“

„Mám teď málo času!“ řekla jsem.

„Víš, že pojedeme se školou do Maďarska?“ chlubila se a hledala něco po kapsách. „Na kadeřnickou přehlídku!“

„Hm...“ vzala jsem tu kolosální zprávu na vědomí.

„Nemáš cígo?“ obrátila se mrzutě na Dana.

„Nekouřím...“ omlouval se. Pokud si vzpomínám, Veronika kouření odsuzovala. Své zásady ovšem dost často měnila.

„Co zítra, přijdeš?“ prohodila, dřív než odešla.

Pokrčila jsem rameny. „Nevím ještě...“

Hodila hlavou, což měla být náhražka pozdravu a ztratila se znovu v sále.

„V kolik zítra odjíždíš?“ zeptal se Dan.

„V pět.“

„Přijdu tě doprovodit!“ sliboval. „Aspoň doufám, že Zámezí bez problému vyklepneme tři nula.“

„Zámezí...?“ odtáhla jsem se mrzutě od něho, neboť představa zítřejší schůzky se začala rychle ztrácet v mlhách.

Vysvětlil mi, že dopoledne bude ještě rýsovat, aby hned po obědě nastoupil v družstvu odbíjenkářů proti celku Zámezí. Matně jsem si připomněla, že o volejbalu mluvil už tenkrát, kdy jsem k němu připlavala.

„Takže se zítra nevidíme!“ prohlásila jsem s neskrývanou trpkostí.

„Pojed' s námi!“ zval mě. „V autobuse je vždycky dost místa. A neplatila bys!“ připomněl, jako by mi právě na tom nejvíc záleželo.

Nemohla jsem s návrhem souhlasit. Vlak mi odjíždí v pět hodin. Nemohu přece riskovat, že se náhodou z té díry, kde bude Dan plácát do míče, nevrátíme včas.

„Jed' sám!“ doporučila jsem mu suše. Pak mě roztřásl chlad. Všiml si nejspíš, že jsem se zachvěla, a nabídl: „Pojd', vrátíme se!“

Diskotéka v sále pokračovala.

Při tanci se mi jen mírně zlepšila nálada.

Přesvědčila jsem maminku, že trefím na nádraží bez slepecké hole, psa i doprovodu rodičů. Táta se také přimlouval, tvrdil dost neuváženě, že jsem málem dospělá ženská, což maminku popuzovalo. Spor nakonec rozhodli Maděrovi, kteří k nám přišli nečekaně na návštěvu. Paní Maděrová pracuje v komunálních službách našeho města jako pedikérka. Aby maminka nemusela ve všední den trávit hodiny zbytečně v jejich rozpadávajícím se areálu zdraví za nádražím, bere si paní Maděrová nůžky, klíšťky, skalpel a vodičku proti infekci s sebou. A zatímco pracuje na zušlechtění maminčiných nohou, vypráví její manžel o některých svých nemocech. Má jich v zásobě dostatek, neboť v minulosti býval špičkovým sportovcem.

Takže mě maminka svěřila do péče Moniky.

„Zmiz...!“ doporučila jsem jí, jakmile jsme vyšly na chodník.

„Stejně vím, že chodíš s klukem!“ zašklebila se potouchle.

„Neotravuj!“

„Vím, jak se jmenuje. Alice Doubravová se mnou chodí do třídy,“ provokovala sestřička dál.

„A co má bejt?“

„Jejich už to vědí.“

„Danovi rodiče...?“ užasla jsem.

Monika zamrkala očima. „O každý holce, s kterou Dan chodí, vypravuje doma!“

„To říkáš naschvál!“ odbývala jsem ty pomluvy.

„O Sylvě taky věděli!“

„O Sylvě Kmoníčkové...?“ protáhla jsem v úžasu a až teď se zastavila. Vlastně jsem zatím nikdy nepřemýšlela o tom, s kým Dan přede mnou chodil. Co mi bylo do těch holek?

„Přesně o té!“ potvrdila sestra. Visela na mně očima, čekala, jak zareaguji. Křečovitě jsem se zasmála. „Ale to já, Mončo, přece vím,“ lhala jsem, jako když tiskne, „všechno jsme si s Danem řekli!“

Zatvářila se zklamaně. „Ty to víš? Škoda...!“ přiznala se naivně k drobné záludnosti. „Kdyby ti v dílně přišly pod ruku paraořechy, pamatuj na svou sestřičku a pytel jich přivez!“ zaprosila smířlivě. Oříšky by naše Monička mohla polykat po kilech. Ani zmrzlinu tolik nemilovala.

Přemýšlela jsem už o mnohem důležitějších věcech, než jsou pitomé ořechy, přesto jsem příslibila, že nezapomenu. Monika zamířila k náměstí, nejspíš za některou z kamarádek. Vlekla jsem se s těžkou brašnou k nádraží. Moje nenávist k Danovi se s každým krokem zvětšovala. Nemohla jsem mu odpustit, že se také zajímal o Sylvu. Šíleně se přede mnou shodil. Upadl do průměrnosti, je jako ti ostatní blbecci. Je neskonale trapný.

Čekal před nádražím. A už zdálky mával. Rozběhl se, aby mi těch posledních několik metrů pomohl s taškou. Málem jsem mu ji vyrvala z rukou.

Zarazil se. „Pan Smetiprach měl kremaci?“ zavtipkoval nemístně. Tvářila jsem se asi příšerně. Přesto se nakonec tašky zmocnil. Vstoupili jsme do haly.

„Tak povídej, co jsem provedl?“ naléhal na mě.

„Nic jsi neprovedl!“

„Nepřišel jsem s kytkou?“ poznamenal ironicky. Přestal se usmívat, nečekaně rychle zvažněl. „Dozvíím se to?“

„Pojď, prosím tě!“ Za pár minut přijede na druhé nástupiště můj vlak. Nemám chuť ho zmeškat, když už jsem se dobelhala až sem.

Dan se nehýbal. Pozvedl trochu ruku a z výšky nechal tašku dopadnout na zem. Ztěžka žuchla na dlaždice. Potom pronesl úsečně: „Měj se...!“ Kvapně se otočil a rychlými kroky mířil k východu z nádražní budovy.

Takhle se přece nemůžeme rozejít! „Dane, počkej...!“ vzkřikla jsem proto za ním.

Zastavil se.

„Všechno ti vysvětlím!“ slíbila jsem pokorně.

Vrátil se a čekal, co řeknu. Hledala jsem k tomu odvahu někde po špinavých dlaždicích, jimiž byla vyložena nádražní hala.

„Nechci, abys někdy chodil se Sylvou!“ svěřila jsem se mu se svým trápením.

Oči se mu zvětšily v údivu. „Já se Sylvou přece nechodím...“ namítal.

Ráda bych přikývla, ale nedůvěra ve mně byla pevně usazena.

„Měl jsi ji rád, Dane!“ vyrazila jsem.

Vzal mě za obě paže. „To nic nebylo. Sylva s námi hrála nějaký čas volejbal, párkrát jsem ji doprovodil domů... nic víc!“

„Líbili jste se...!“ tvrdila jsem tak rozhodně, jako bych stála tehdy vedle nich.

„Ne, opravdu ne. Můžeš být, Lenko, naprosto klidná. Prostě jsem nebyl pro Sylvu ten správný typ.“ Už se zase usmíval.

„Přiznej, že by se ti líbila,“ naléhám ještě, jako bych usilovala třeba i o malé vítězství.

Přikývl. „Tak by možná.“

Svěřila jsem hlavu. „Aspoň že nelžeš!“ ulevila jsem si.

Přitáhl si mě k sobě. „Proto jsi byla taková...?“

„Jaká: taková...?“ zašeptala jsem do jeho trička.

„Taková divná!“

„Pitomá...?“ napovídala jsem.

„Miloučká!“ Ve vlasech jsem ucítila dotek jeho úst.

Ozval se nádražní rozhlas. Z hlášení jsme pochopili, že se do stanice přiřítíl expres do Rybína. Dan se shýbl pro brašnu. Vklínili jsme se do zástupu cestujících a snažili se proniknout na nástupiště. Nečekala jsem, že pojede tolik lidí. Dan mě stačil taktak na schůdkách políbit.

„Mám parádního kluka, dámy!“ hlásila jsem spolubydlícím, když jsem večer dospěla na náš internátní pokoj.

„Živýho?“ zeptala se vážně Klára.

„Až moc. Heleďte...!“ Rozvázala jsem mohérový šátek, aby viděly krk.

„Pěknej divoch!“ shledávala Marta. Jejich nepředstíraný zájem mě potěšil. Do usnutí jsem jim o Danovi stačila všechno povědět.

Kapitola třetí

Konečně z nás zase budou cukrářky! V pondělí ráno nám začíná praktický výcvik. Pět dní, vždy od šesti do dvou budeme připalovat dortové korpusy, rozlévat po podlaze konve šlehačky, rozbíjet hnětací stroje a tajně ukrádat lískové oříšky. V prvním ročníku jsme sezobali každý drobeček jako chocholouši v zimě. Ted' už nás sladkosti nelákají. Jen někdy, když se nám povede pařížský krém nebo ananasový rosol, dvě tři sousta sníme. Tloustnout znamená stárnout! připomínáme si.

Třída je rozdělena do čtyř skupin. V každé pracuje sedm dívek. Jako přívažek nám třídní učitelka přidala už loni jednoho ze čtyř našich kluků. Proto se mezi námi potácí i Dušan Křiváček. Je to slaboučký krátkozraký chlapec s brýlemi. Když má odnést do chladicího boxu prkno se čtyřmi dorty, podlamují se mu nohy. Klára navrhla, abychom mu dávaly čichnout ke čpavku, jak to dělávají před televizní kamerou vzpěračům. Chudák Křiváček chtěl být hajným. Protože však trpěl kožní alergií a krátkozrakostí, nedoporučoval lékař, aby pracoval v prašném prostředí lesa. Vybral mu cukrařinu. Jednou by se měl přijít pan doktor mezi nás podívat!

Každou skupinu vede mistr. Náš se jmenuje Endrys. Stojí mezi dveřmi dílny v tílku a bílé zástěře a zdaleka na nás volá: „Tak pojd'te, pusinky! Už jsem vám všechno připravil!“

„Postel taky?“ zívne Marta. Místo očí mívá po ránu jen dvě neznatelné čárky. Dokázala by spát minimálně dvacet hodin denně.

Mistr se usmívá: „Budeme modelovat brambůrky!“

„Brambory, to je moje!“ přiznává otráveně Klára a cpe se do dílny. Čekají zde tři mistrové. Klabanová, Maršíková a Pražská koule. Tak říkáme Pražákové. S prvními dvěma dokážeme vyjít. Pražskou kouli nikdo nesnáší. Neustále nás komanduje, dokonce i ty, kteří nejsou v její skupině, žaluje a donáší třídní učitelce. Dvakrát za den nezapomene

připomenout, že na cukrářské soutěži získala stříbrnou medaili za šlehačkové kachničky.

Mistr Endrys si nás odvádí do zadní části haly, rozdělené panely na několik oddělení, aby se skupiny při práci vzájemně nerušily. Stejně se setkáváme u pecí nebo ve varně krémů.

„Ukažte ručičky!“ pobídne nás. Předvedeme nenalakované, nakrátko ostříhané nehty. Zatváří se spokojeně. „A teď si je půjdeme, pusinky, ještě jednou umýt!“

Reptáme, ale mistr je neoblomný. V umývárně si ponořila Marta do vody celý obličej. „Bojím se, že bych usnula a spadla do pudinku!“ objasňuje nám.

Když jsme v prvním ročníku začínali, představovala jsem si, že hodiny praktického výcviku se budou podobat pečení vánočního cukroví. Mýlila jsem se. V učňovském středisku nás připravují na průmyslovou cukrářskou výrobu. Lidé mají stále mlsnější jazýčky. Chutná jim pařížský dort, pomerančový dezert, rakvičky se šlehačkou a laskonky. Kdybychom je vyráběli postaru, dostali by podobné sladkosti tak jednou za měsíc. Možná že by byli i štíhlejší. Ale jak by k tomu přišli hubeňouři, jako třeba já? Proto je cukrářská výroba zmechanizována. Ruční práce je při ní ale stejně dost. Ke konci týdne nás bolí ručičky, nožičky i za krkem. Prý si časem zvyknem!

S výrobky, které upečeme a nazdobíme, zásobujeme cukrárny v blízkém okolí. Každý den nám posílají objednávku. Mistr má její opis. Červenou tužkou si zaškrtné úkoly své skupiny. Nahlédnu mu přes rameno a čtu:

Brambory modelované – 400 ks

Pomerančový dezert – 350 ks

Pražské koule – 350 ks

Ananasové kačenky – 500 ks

Ostatní druhy zákusků a dortů vyrobí zase ostatní skupiny.

Tak dnes nejen brambory! O kačenkách a pražských koulích se do-
zvíme za chvíli. Postupně nám mistr přidělí práci. Zůstávám s Klárou
a Dušánkem nakonec přece jen u těch brambor.

„Znáte postup?“ zeptá se nás pro jistotu a nečeká na odpověď, neboť
musí odejít do skladu surovin, odkud na něho volá mistrová Maršíková.

„Jasně, mistře!“ ubezpečí ho Klára. „Už jsme je loni pekli!“ Pro jistotu
si položí na stůl předpis. Rychle si v duchu připomenu postup výroby.
Brambůrky se připravují z buflerových korpusů, což jsou menší klenu-
té polokoule ze šlehaného těsta, které se vyhloubí, naplní máslovým
krémem a vždy po dvou se spojí. Po ztuhnutí krému je balíme do mode-
lovací hmoty a ještě neoschlé poválíme v kakaovém prášku. Nakonec se
zhotoví ostrým nožem na povrchu brambory tři zářezy a mezi ně se
nasype moučkový cukr. Hotové se ukládají do papírových košíčků. Při
troše fantazie má hotový výrobek představovat rozvařený brambor
posypaný solí.

Tak tedy do práce!

Jdeme si do skladu vyzvednout suroviny.

Před obědem už obalujeme upečené buflery v kakaovém prášku. Mistr
nás chválí. Výrobní ztráty jsou nepatrné. Osm spálených korpusů, jeden
smradlavý pukavec, který nás na chvíli vypudil z dílny, a jedny utopené
brýle. Po delší námaze je posléze Dušan vylovil z našlehaných žloutků.

Ve dvě předáváme Endrysovi požadované čtyři stovky modelova-
ných brambor. Jen se na ně srdce směje. Devět nám jich zbylo, a tak
jsme je spalali.

„Zítřka na váhu nevlezu!“ vyhrožuje Marta.

„Mělas jeden schovat pro Aleše! Víš, jak se na ně pekaři třesou!“ při-
pomínala Klára, olizujíc z prstů kakaovou polevu.

Marta polkla poslední sousto a prohlásila: „Nesnáším tlustý kluky.“

„Praskneš!“ varovala jsem ji.

Ve středu mi zmizely z krku krvavé jizvičky. Už si nevážu pod bradu
šátek a nemusím kašlat.

Pečeme kávové a kokosové rolády. Stojím s Klárou u pece a mezi řečí pozoruji podlouhlým okénkem, jak se těsto barví žářem dozlatova. U vedlejší pece má službu Libor Polívka. Pokřikuje na nás a snaží se vtipkovat, i když si ho příliš nevšímáme.

Když jsme začaly tahat z pece upečené pláty, z nichž vzápětí točíme rolády, objevila se v dílně ředitelka. Všichni zpozorněli. Čekáme, do jakého průšvihů se naše třída dostala. Ale ředitelka se pouze zazubí na mistra a požádá, aby na malou chvíli uvolnil Radku Bláhovou. Samozřejmě že mistr ochotně souhlasí. Vzápětí obě odcházejí. Nepřekvapuje nás to. Radka je předsedkyní třídní samosprávy. Nikdo jí funkci nezávidí, vždyť s ní má práce až nad hlavu. Už v prvním ročníku, kdy ostatní měli v sobotu a v neděli volno, jezdila na různé schůze a školení.

Vrací se asi za dvacet minut.

„Co je?“ vyzvídá Klára.

Radka nabere do kotlíku našlehanou roládovou hmotu a rychle ji roztírá po papírech, na nichž se peče. „Zítra odpoledne máme jít na brigádu. Družstvo nestačí sebrat z polí vyoranou mrkev.“

„Proč jí tolik seli?“ křikne od vedlejšího stolu Marta.

„Čtvrtek je přece jediný den, kdy máme odpoledne volno!“ připomínám nahlas.

„Právě proto půjdem!“ Radka se rozhlídne. „Co nám to udělá, ne?“

Nesdílíme právě velké nadšení.

Od sousední pece se přišourá Polívka a řekne jedovatě: „Víš co, Radunko? Já ti něco poradím. Zavolej tatínkovi, ať naloží na auto všechny zelené mozky, co se povalují v kasárnách, a jedou na brigádu místo nás!“

Pohlédla jsem na spolužačku. Radka okamžitě zbledla a sevřela pevně rty.

„Dej pokoj!“ zavrčela na Polívku nevládně Klára. Snažila se nepříjemnou situaci zachránit. „V kolik by se šlo?“

Radka sklopila hlavu a zrychlila pohyby stěrky. „Ve dvě...!“ pronesla. Bylo vidět, že jenom s námahou zadržuje pláč. Polívka jí takhle ubližoval soustavně. Nemohl Radce odpustit, že má otce důstojníka. Už minu-

lý týden, kdy jsme Radku na plenární schůzi znovu zvolili předsedkyní třídní samosprávy, prohlašoval, že volbu ovlivnily tatínkovy tříhvězdičkové nárameníky.

Ted' mu mohla odpovědět. Snad i sprostě. Místo nadávky se však Radka otočila na mě, a jako by si náhodou vzpomněla, řekla:

„Přišel ti dopis!“

„Cože?“ vyvalila jsem oči.

Už mlčky přikývla a soustředila se na práci.

Bleskově přemítám o tom, co jsem se právě dozvěděla. Přišel mi dopis. Píše mi Dan. A já, místo abych se už očima mazlila s každým jeho řádkem, s každým slovíčkem, hlídám pec jako bernardýn boudu. Je vyloučeno, abych to zde do dvou hodin, kdy z dílen odcházíme, vydržela.

„Co mám dělat?“ ptám se vyplašeně Kláry.

Naše Dítě ze zkumavky si ví rady. Jde za mistrem a s vážnou tváří mu vypráví o mé neexistující babičce, která se na sklonku života rozhodla vysílat mi do internátu depeši o svém zdravotním stavu.

Mistr Endrys chápavě pokyvuje hlavou a nakonec souhlasí, abych si pro dopis k vrátnici došla.

Pádím tam jako pominutá.

Skříňka je plná pošty. Přistupuji k ní zvolna, skoro po špičkách, jako bych se bála, že mohu dopis vyplašit. Čtu adresy známých holek. Horečně pátrám po svém jménu. Konečně, tady! SLEČNA LENKA MAREČKOVÁ. Doslova jsem vyrvala psaní z přihrádky. Tisknu je k hrudi. Patří pouze mně. Víím, že mi to píše Dan. Jeho písmo vidím vlastně poprvé. Když obálku obrátím, na slepce přesně uprostřed jsou jeho iniciály DD.

Vracím se do dílny a přemýšlím, zda bych si tu obrovskou radost neměla pošetřit. Ted' například víím, že mi Dan píše. Po obědě bych si mohla přečíst první stránku. Večer ty další...

Neodolám a u dveří dílny zajedu do dopisu ukazováčkem. Očima běžím po řádcích psaných zvláštním písmem. Některé jeho tvary se podobají tiskacímu. Dan píše:

*Milá Lenko,
slíbil jsem ti, že napíši. Ve škole nás prohánějí. Ze všech předmětů
nám už nadiktovali maturitní otázky. Z betonu asi prasknu, je jich
devadesát. Z toho posledního rysu, jestli si vzpomínáš, jsem dostal
2. Dobrý, ne? Ted' nám Vošvrda zadal další. Průnik dvou parabolo-
idů zobrazit v axonometrii. Šílenost, chápeš, ne? Promítání v axo-
nometrii jsme brali na začátku druhého ročníku. Dávno jsem to
zapomněl. A teď tohle! Sejdeme se v pátek na obv. místě.
Srdečný pozdrav a milou vzpomínku posílá*

Dan D.

Všechno.

Předcházející závrat' zmizela. Mohla jsem vydechnout, přečíst dopis znovu, pak ještě jednou, pomalu, slovo po slově. Mohl napsat dopis jinak. Přibližně tak, jak bych se o to pokusila já. Obsahoval by ta nej-
něžnější slovíčka. Připomenula bych mu naše seznámení na ostrůvku.
První polibky. Slib, že se znovu, co nejdřív uvidíme.

Dan je jiný. Taky není holka. Proto píše takhle.

Jsem vlastně šťastná, že nezapomněl!

Vstoupila jsem do dílny. Když mímám mistra, neopomene se mě ze-
ptat, jak se daří babičce.

Ujistím ho, že její zdravotní stav se podstatně zlepšil, a vrátím se
k peci, kde právě Klára vytahuje upečené pláty. Chopím se okamžitě
utěrek a pomáhám.

„Co píše? Našel si jinou?“ škádlí mě spolužačka.

„Miluje mě!“ Musím ji přece takhle ujistit. Vždyť tomu sama věřím.

Z překypující vděčností se jako první přihlásím Radce na zítřejší
brigádu.

Večer dávám přečíst dopis holkám na pokoji.

„Perfektní!“ chválí jeho obsah Marta.

Klára se ušklíbne: „Nezdá se mi, že by se k tobě samou láskou rozpíval!“

Dost mě tím naštvě.

Samozřejmě, že Klára neměla pravdu. Dan mě miluje. Touží po mé blízkosti. V pátek vpoledvečer čeká na obvyklém místě, jak slíbil. Tedy u starého přívozu. Už se líbáme bez ostychu. Procházíme se zase po břehu řeky. Stromy na protější straně jsou zbarveny do oranžova, jak nenápadně zapadá slunce.

Vzpomněl si, že koupil dva lístky do kina.

„Ale já nechci do kina!“ namítla jsem.

„Hrají solidní veselohru...“

„Chci být s tebou, Dane.“

„Tam přece taky budeš se mnou!“ zdůrazňuje.

„Ale nebudeme už sami!“ Cožpak je to tak těžké pochopit? Chci mít Dana pouze pro sebe, nechci se s nikým dělit o jeho úsměvy, pohledy, věty, které vysloví.

„Dost jsem se na ten biják těšil!“ přizná mrzutě.

„Víc než na mě?“ zaútočím nemilosrdně. Okamžitě se mi tuto domněnku snaží rozmluvit. Nechci ho trápit, a proto navrhuji: „Víš co? Do kina půjdeme zítra. Vstupenky nám snadno vymění. A dnes prochodíme celý večer. Souhlasíš?“

Bylo vidět, že o mých slovech přemýšlí, neboť se odmlčel. Potom však namítl: „To nepůjde...“

„Proč ne? O tenhle film je velký zájem.“

Dan se zastavil a ulomil stéblo rákosu s hustou štětkou na konci. Začal jím švihat nad sebou jako bičem.

„Zítra ráno odjíždím na soustředění... Na dva dny.“

Namáhavě jsem polkla. „Tos neříkal. Ani nepsal!“ připomněla jsem mu s výčitkou.

„Nechtěl jsem...,“ namítl, ale větu nedokončil.

„Nechtěl jsi mi povědět pravdu?“

Zprudka se na mě otočil. „Ne, to ne. Nemám přece důvod před tebou lhát. Prostě jsem ti dnes nechtěl kazit náladu.“

„Už se stalo!“ podotkla jsem s trpkostí v hlase. „Volejbal ti je milejší než já.“

„A mohla bys mi poradit, co mám podle tebe dělat?“

S předstíraným klidem jsem mu doporučila: „Samozřejmě že odjet na soustředění.“ A po sotva znatelné odmlce: „Třeba k tomu máš i jiný důvod!“

„Nech toho...!“ zavrčel podrážděně. Dlouhý kus cesty jsme ušli mlčky. Po řece pluly lodě s nákladem uhlí pro chvaletickou elektrárnu. Z jedné na nás rozpustile zahoukali.

Rozhodla jsem se. Pohled na hodinky mě ujistil, že za pár minut bude sedm. V tuhle dobu se vrací z práce maminka. Dnes jsme se ještě neviděly. „Musím domů!“ prohlašuji odměřeně.

„Doprovodím tě!“ nabízel se horlivě.

„Raději ne...“

„Večer přijdeš?“ Zamával ve vzduchu vstupenkami.

Neodpovídám. Dan běží vedle mne jako mopslík a doprošuje se o každé slovo.

S tátou jsem se potkala v předsíni. Významně zvedl obočí a ukazováček přitiskl k ústům. Nechápala jsem, co se děje. Z kuchyně se i přes zavřené dveře ozýval maminčin zvučný hlas.

„Co se děje?“ ptám se.

Prozradil, že maminka si dala schůzku s Múzami.

Vypustila jsem ze sebe jakoby v úleku proud vzduchu. „Divadlo?“

„Uhodlas.“

„Tak to si s maminkou užijeme! Co letos nacvičují?“

„Naše furianty.“

„Módní hit, co?“ zašklebila jsem se. Všimla jsem si, že si obléká kabát. „Kam jdeš?“

Nakreslil ve vzduchu před sebou známý geometrický obrazec. Pochopila jsem, že si hodlá odskočit k Bermudskému trojúhelníku po dobré večeři na pivečko. Maminka byla nácvikem nové hry tak zaujata,

že jeho odchodu nevěnovala pozornost. Ještě jednou se na mě spiklecky zakřenil a tiše zavřel dveře.

Původně jsem chtěla zmizet v dětském pokoji. Zavřít se, strčit hlavu pod peřinu a vyřvat se ze své bezmocnosti a zklamání z Danovy lhostejnosti. Ale mamčiný výkřiky doznaly na síle. Vstoupila jsem tedy do kuchyně.

Za stolem seděla Monika a napovídala mamince dialog z útlé, již dosti ohmatané knížky. Maminka lila z vysoka do dřezu saponát a výhruzně hlaholila: „To neříkejte, Fialo. To ponocenství nedostanete!“ A Monika namítlá: „Mám sedm hladových krků, paňmámo!“ A šeptem: „Jenže vy jste špatný člověk, Fialo!“ A znovu maminka po ní: „Jenže vy jste...“ Nedokončila. Patrně si uvědomila, že má ve mně vděčného posluchače, neboť postavila láhev z umělé hmoty na myčák, založila ruce v bok a mnohem důrazněji, než jak by mluvila s kandidátem ponocenství Fialou, na mě vyjela: „Kdes byla?“

„Venku.“

„S kým...?“ Monča sklapla knížku.

„S holkama!“ Vložila jsem do hlasu veškerou přesvědčivost. Zbytečně.

„Nevykládej. Myslíš, že nevím, s kým se po městě taháš? Ty si myslíš, že se to nedozvím? Že mně takovou věc lidi nedonesou?“ Okamžitě jsem nenáviděla všechny městské drbny. Některá z jejich nekonečného počtu mě zahlédla s Danem. „Co je to za kluka?“

„S nikým nechodím!“ zavrčela jsem. A byla to pravda. Vždyť i s Danem před malou chvílí všechno skončilo. Měla jsem ho ráda k zešílení, ale nemohu chodit přece s chlapcem, o něhož bych se musela dělit. Abych odvrátila další mamčiný výhružky, přiznala jsem: „Párkrát jsme se prošli po náměstí, co má bejt?“

„Kdo to byl?“

Ostatně, proč bych to mamince neprozradila? řekla jsem si v duchu. Stejně už všechno patří minulosti.

Monika mě předběhla: „Dan Doubrava!“ Poťouchle se na mě podívala. Jindy bych možná po ní skočila a vyrvala jí všechny vlasy. Teď už jsem naštěstí o Dana bojovat nemusela.

„Doubrava...?“ opakovala maminka a jistě v duchu přemýšlela o jeho rodičích, příbuzných, jejich dětech a vnucích. Zнала všechny lidi z města, z jejich telegrafických tajemství. „Ten z Kolimberka?“ pojmenovala přesně část města, kde Dan bydlel.

Přikývla jsem. Zdálo se mi, že se trochu uklidnila.

„On by měl študovat nějakou průmyslovku, ne?“

„Stavební...!“ potvrdila moje blbá sestra. Maminka zase pokračovala v práci. Hodila po mně utěrku. „Utři nádobí!“

„A co Monika?“ zaječela jsem. „Vždycky všechno odřu sama. A ona se flinká.“

„Monika setře prach v obýváku!“

„To chci vidět!“

„A u vás v pokoji taky!“ Sestřička se tedy přesunula do obývacího pokoje. Maminka zdánlivě zbytečně za ní zavřela dveře. Pochopila jsem, že chce být se mnou o samotě. Systematicky mě zpracovávat a krůček po krůčku ze mne tahat podrobnosti, které by se od svých dvorních dodavatelů drbů nikdy nedozvěděla. Naštěstí maminku moc dobře znám. A nenechám se nachytat na zdánlivě nevinné a jakoby oklikou vyslovené otázky. Po půlhodině výslechu toho nechá a propouští mě.

Všechno jsem v noci promyslela. Je konec. Rozejdeme se. Nehodíme se k sobě. Dan je hezký, vtipný, možná že by mi ho holky záviděly. Ale nikdy by nepatřil pouze mně. Víím, že ztrácím mnoho, když se ho zříkám. A že bude kruté, až ho potkám s jinou dívkou.

Například se Sylvou...

K té by se hodil! Sylva by mu promíjela různé odskoky a předstírané povinnosti. Měla by totiž stále v zásobě dalších deset kluků. Jenže já nejsem děvka! S tím musí Daneček počítat.

Začnu znova.

Především se už nesetkáme. Žádné vysvětlování, ústupky, sliby, že se polepší. Jen ať si klidně jezdí po turnajích. A třeba celý měsíc.

V sobotu dopoledne má maminka službu. Vaříme s Monikou oběd. Táta mě přemluvil, abych upekla moučník. Miluje sladké zákusky. Peču tedy kakaovou roládu.

Mám-li začít skutečně od začátku, musím nutně mluvit s Veronikou. Kvůli Danovi jsem na ni zapomněla. Odskočím od plotny do předsíně a vytáčím její číslo. Naštěstí je doma, dokonale otrávena prací v kuchyni. S maminkami to nemáme lehké, shodujeme se. Klábosíme po telefonu dlouho. Slíbila jsem, že o Danovi jí všechno povím odpoledne. Prozatím jsem prozradila, že jsme se rozešli.

„Opravdu?“ žasla. Dálka, která nás dělila, vložila do jejího hlasu i trochu neskrývané radosti. Odpouštěla jsem jí to. Veronika si dokázala vážit pevného kamarádství. Nikdy jsme vlastně kamarádkami nepřestaly být. Na koupání už počasí nebylo příhodné, přesto jsme se domluvily, že se odpoledne půjdeme spolu projít.

V kuchyni podezřele zavoněla roláda. Odložila jsem sluchátko a běžela k plotně. Dorazila jsem včas. Vytáhla jsem z trouby upečený plát a předvedla Monice, jak ho svinout do úhledného válce. Zírala.

Oběd se nám povedl, třebaže jsme se opozdily. Maminka vyjádřila uspokojení nad dceruškami, táta hlasitě pomlaskával. Roštěnky byly opravdu vynikající. Když nastalo mytí nádobí a obvyklý úklid, Monika se elegantně ztratila. Maminka ji nepostrádala. Nevím, proč jenom já musím hlásit, kam jdu, kdy se vrátím, kdo mě bude doprovázet, zatímco na mladší dcerušce tyto údaje nevyžadují. Prozradila jsem mamince obsah svého rozhovoru s Veronikou. Nic proti naší procházce nenamítala. Měla na sobotní odpoledne závažnější program. Odjížděla na kremaci jakési neznámé staré paní. Maminka totiž nejenom hraje amatérské divadlo, ale vítá na národním výboru nově narozené občanky a loučí se v krematoriu se zesnulými stařečky. Za tuto obětavou práci už obdržela dvakrát diplom. I když si ji táta často dobírá, že konkuruje farářům, myslím, že v tomhle ohledu je naše máma charakter. Například já bych před rakví ze sebe nevyrazila slovo.

Do kuchyně nečekaně vrazila Monika a očima mi dávala znamení, abych se přesunula do předsíně.

„Co se děje?“ ptám se jí tam.

„Máš jít ven!“ sdělila mi tiše.

Nejspíš čeká Veronika. Nemohla se už dočkat, až si sdělíme ty nejnovější novinky. Proč nejde dovnitř? Nepatrně jsem zaváhala. „Kdo je to?“

„Ten kluk...“

„Jakej kluk?“ opakuji mrzutě.

Vyvalila oči. „Seš blbá? Dan přece!“

Ušklíbala jsem se. „Dan? Tak to sis, holčičko, spletla. Dan odjel na soustředění. A dokonce na dva dny!“ Navíc mě absolutně nezajímá! doplnila jsem už v duchu.

Pohodila rameny. „Jak myslíš. Vyřídila jsem ti to.“ Z proutěného košíku, který stál u věšáku, vzala dvě jablka, nacpala si je do kapes a bez rozloučení zase odešla.

Pochopila jsem, že se nevrátila jen kvůli tomu, že zatoužila po vydatné dávce vitamínů. Ale její sdělení bylo naprosto nepravděpodobné. Přešla jsem do ložnice, odkud bylo nejlíp vidět na prostranství před domem. Schována za záclonou, vrhla jsem pohled dolů.

Stál tam Dan.

Monika si nevymýšlela.

Jak to, že neodjel? Dostihla ho nakonec zpráva, že se turnaj odkládá? Že trenér onemocněl? Že jeho spoluhráči... V hlavě mi probíhaly úvahy o tom, proč je tady. Všechny měly za úkol odehnat tu nejdůležitější, kterou jsem i v myšlenkách zaháněla: zůstal kvůli mně!

Z domu vyběhla Monika a prohodila s ním pár slov. Když odešla, pohlédl vzhůru, kde tušil okna našeho bytu. Sevřelo se mi hrdlo. Když se neobjevím, když na něho dolů nezavolám, odejde.

Ale nedokázala jsem nic z toho udělat. Dál jsem zůstala skryta za záclonou.

Naštěstí Dan trpělivě čeká. Od Moniky se dozvěděl, že tvrdnu doma. Objevil v trávě plechovku od pomerančového džusu a krátí si čas jejím okopáváním.

Pak si uvědomím přítomnost maminky ve vedlejší místnosti. Když vypadne dřív než já, střetne se s Danem. Dost možná že ho osloví. Když zjistí, že čeká na její dcerušku, položí mu některou z osvědčených otázek. A Dan, protože nezná metodu jejího výslechu, se snadno chytí. Vznikne tak kolosální průšvih.

Musím tomu zabránit. (I když už je mezi námi konec!)

Kvapně se převlékám. „Jdeš k Veronice?“ volá za mnou z kuchyně maminka.

„Ano...!“ potvrzuji.

Výtahem sjedu do přízemí. Skleněnými dveřmi vidím Dana, jak poskakuje obratně kolem plechovky. S vážnou tváří vycházím na zvýšené betonové plató před vchodem do domu.

Dan okamžitě zanechal prostoduché hry a běží ke mně.

„Ahoj...!“ zdraví mě s úsměvem.

Napůl úst odpovídám. Nezastavila jsem se. Předstírám, že spěchám kamsi do města.

„Máš senzační sestru!“ připomněl. „Takovou přesnou...“

„Neřekla bych.“

„Víš, co mi řekla, když jsem se zeptal, jestli tě nezná? – Zná. Právě ji zajistila Veřejná bezpečnost. – Dobrá, co? Pak jsme se domluvili.“

Snadno jsem si jejich setkání dokázala představit. Sestřička se předvedla jako ubohoučký debílek.

Dan asi očekával, že se příhodě zasměji. Místo toho jsem suše utrousila: „Co tady děláš? Měl jsi přece odjet na turnaj.“

„Přála sis, abych zůstal!“ oznámil nečekaně.

„Včera jsi mě přesvědčoval, že musíš...“

„Požádal jsem trenéra, aby místo mne postavil některého z náhradníků. Byl radostí bez sebe. Takhle mu nabourat celou sestavu.“

Dech se mi nečekaně zrychlil. „Opravdu jsi zůstal jen kvůli mně?“ ptala jsem se opatrně. Začala jsem chápat závažnost jeho rozhodnutí. Odřeknutím riskoval nepříjemnost s trenérem. Rozmíšky mezi spoluhráči. Dost možná že ho v příštím zápase už nebudou stavět.

Chtěl mi udělat radost. Dokázat, že mě má rád.

A já už bych ho málem odepsala!

Do očí se mi tlačily sveřepě slzy, tak mě dojal. Položila jsem mu ruce na ramena a v blízkosti jeho modrých očí, jež mohly být pro mě ztracené, jsem zašeptala: „Jsi hodnej, Dane.“

Nechal se políbit.

Dost možná, že mě přitom zahlédla některá místní drbna.

Vrátila se mi výborná nálada. I Dan byl skvělý. Procházeli jsme se *naší* pěšinkou kolem řeky. Po celou dobu nepouštěl mou ruku. Jako by mi chtěl naznačit, že patříme k sobě.

Vítr pak odněkud přihnul těžké šedivé mraky. Chystalo se k dešti. Dan se podíval na oblohu a navrhl: „Schováme se, ne? Naši nejsou doma.“ Asi jsem se dívala dost vyplašeně, protože se usmál a uklidňoval mě. „Opravdu se nemusíš bát, vrátí se z Jičína až zítra.“

Už za mírného deště jsme vstoupili do jejich domu. V bytě opravdu nikdo další nebyl. Posadila jsem se do křesla. Dan hledal cosi ve skříňce. Vytáhl tmavou videokazetu a řekl: „Vypůjčil jsem si perfektní kovbojku. Nebude ti vadit, když si ji pustíme?“

Zavrtěla jsem hlavou. Založil kazetu do přístroje a vzal ovládací skříňku. Doporučil mi, abych si přesedla k němu na gauč, odkud je na obrazovku nejlépe vidět. Obrazovka televizoru se rozkmitala nejprve do barevných pruhů, které však vzápětí splynuly v ukázněný obrazec. Titulky filmu byly asi anglické.

„Budu ti překládat, chceš?“ nabídl se.

Opřela jsem hlavu o vysoký čalouněný polštář a sledovala, jak nepříjemně pustou krajinou uhání na koni osamělý jezdec. Mířil k ranči, kde jakýsi starý muž sedlal mezka. Zavřela jsem oči. Děj filmu nebyl pro mě důležitý. Dokonce jsem ani dost dobře nevnímala obsah Danova neumělého překladu.

Náhle jsem ucítila na krku dotek jeho ruky. Otevřela jsem oči a viděla, že se nade mnou naklání. Zlehka mě uchopil za ramena a neobratně stočil tak, že jsem se položila na gauč. Ulehl vedle mne na bok a líbal krátce na ústa. Potom se jeho rty přesunuly na krk. Odtáhla jsem

se. Jedna zkušenost s mohérovým šátkem a několikadenní chrchlání mi stačilo.

„Mám tě rád, Lenko!“ šeptal a zvolna mi rukou zajel pod halenku. Nebránila jsem mu v tom, byl něžný, neubližoval mi. Polibky i doteky mě však zbavovaly soudnosti. Všechno bylo tak nečekaně krásné, že jsem se prohnula v zádech, aby mi snadněji halenku svlékl. Zbavila jsem se tím nejen halenky, ale zbytečného ostychu. Klekl si nade mnou a shodil ze sebe košili. Vzápětí se ke mně přitiskl.

Svět kolem nás změnil rozměry. Byl bez barev a snad i zvuků. Vzduch, který jsem dýchala, neobsahoval kyslík.

Uvědomila jsem si jenom táhlé zasvištění zdrhovadla mých džínových kalhot.

Pak už se z nás stávali dospělí. Dan doopravdy, já předčasně, díky jeho lásce. Až dosud bylo toto slovo pro mě jen pouhým zvukem, seskupením několika náhodných písmen. Konečně dostávalo pravý obsah.

Vzpamatovala jsem se, až když Dan odcházel do koupelny. Vrátil se ke mně nahý, s očima zarudlýma. Odvrátila jsem hlavu, abych se na něho nemusela dívat.

Na obrazovce došlo k první přestřelce.

„Obleč se, prosím tě!“ požádala jsem ho. Uposlechl, vsunul nohy do modrých slipů. Mezitím jsem na sebe hodila své věci. „Dal bys mi napít?“

Odskočil do kuchyně pro limonádu. Když mi ji ve sklenici podával, řekl zastřeným hlasem: „Přestalo pršet.“

Stočila jsem při pití oči k oknům. Obloha zmodrala, šikmé slunce se po dešti opřelo do kovově vyhlazených střech. „Mám už jít?“ napadlo mě. Třeba není pravda, že se rodiče vrátí domů až zítra. Použil té drobné lži, aby mě vlákal do bytu.

„Ne, zůstaň,... třeba až do rána!“ ujišťoval mě.

Stejně jsem se chystala k odchodu. Zatoužila jsem být sama. Se rty horkými od polibků jsem vstoupila do tmavé chodby.

Cestou domů zvoním na Veroniku. Vymluvila jsem se na nečekaný příjezd tety z Vyškova, kterou jsem musela dvě hodiny obskakovat

a bavít, než se vrátila z pohřbu maminka. Veronika uvěřila. Televize opakovala jakýsi uvzdychaný seriál, takže po zdravotní procházce nezatožila. Rychle jsme se rozloučily.

Je už neděle. V hlavě mám šťastný zmatek. K ránu jsem asi měla zvýšenou teplotu. Několikrát jsem se probudila ze spaní. Pak ale přišel báječný pocit jistoty a neotřesitelného sebevědomí. Nepoznávala jsem se. Dopoledne pomáhám Monice se slohovou prací, tátovi jsem vyžehlila dvoje kalhoty (údržba 20,- Kčs!), propěvuji si, žertuji, všichni si musí nutně všimnout, že jsem jako vyměněná.

Ale pouze Dan zná pravou příčinu toho všeho.

Odpoledne se nakrátko sejdem. Máme hodinu čas k tomu, abychom unikli městu, zvědavcům, všednosti.

V zátoce staré řeky objevujeme uvázanou pramici. Nikdo o ní neví, je skryta ve vysokém rákosí. Dan vskočí do loďky první a podává mi ruku, aby mé kroky byly jistější. Poznávám na očích, nač myslí. Nemohu ho zradit.

Pramice je značně nepohodlná. Stejně jako včera, zde se pokoušíme o krok k blaženosti. Vychází nám.

Od té chvíle je všechno, kromě Dana, nicotné, nedůležité. Snadno se přenáším přes maminčiny domluvy, jimiž mě nutí k pečlivosti v domácích pracích, nudí mě rozhovory, které večer vedou na pokoji Klára s Martou, a už vůbec se mě nemůže dotknout ječení naší třídní učitelky, která zjistila, že mi v domácím sešitě schází pravopisné cvičení. Uložila nám je přes víkend a hned v pondělí, ještě před zazvoněním, sebrala celé třídě sešity. Nebyla jsem naštěstí sama, kdo vyplnil dva volné dny hodnotnější činností než pátrat po správných předponách s a z.

Dorňáková vyvolala provinilce k tabuli. Vedle mne se třásla Miládka Moučková, něco mezi osmiletým dítětem a zimomřivým králíčkem. Měla z učitelky strach. Jejich loňská utkání končila většinou v Miládčín neprospěch.

„Vezměte si křídu!“ přikázala učitelka. Sáhly jsme současně do krabičky. Byla prázdná. Nesměle jsem to učitelce sdělila.

„Před začátkem každé hodiny má služba zkontrolovat, zda je všechno připraveno k vyučování!“ rozčilila se Dorňáková. Rozhlédla se po třídě. „Kdo má tento týden službu?“

Vstala Klára. „Prosím!“ ozvala se.

„Slyšela jsi?“

„Ano.“

„Proč zde není křída?“ zvyšovala hlas Dorňáková.

„Protože mi ji školník odmítl vydat!“

„Nesmysl. Co ti řekl?“

„Že ji nejspíš při vašich hodinách žerem!“ pravila Klára smrtelně vážně. Třída zabouřila smíchem, všichni v lavicích se pochechtávali, jen naše Dítě ze zkumavky zůstávalo ke všemu netečné.

Učitelka viditelně upadla do rozpaků. Nervózně poklepávala ukazovákem do desky stolu, listovala v učebnici, až se konečně ozvala: „A to tě nenapadlo, Žáčková, půjčit si křídu ve vedlejší třídě?“

„Nejsem zvyklá doprošovat se o něco, paní učitelko. Učili jsme se v občanské výchově, že právo na vzdělání nám zaručuje...“

Konec věty už splynul s výkřikem naší češtinářky: „Okamžitě běž do 2. C a požádej o křídu!“

Klára se nafoukla jako holub volák a šinula se uraženě ke dveřím. Čekalo se, až se vrátí se špalíčkem bílé křídly. Štítivě ho položila před Dorňákovou a odkráčela na své místo.

„Pište!“ poručila učitelka a nadiktovala nám věty, v nichž syčely zmije, plazi a jiné slizké potvory. Naštěstí jsem s pravopisem nikdy neměla potíže. Nenápadně jsem se ohlédla po Miládce. Na druhém křídle tabule předváděla přímo pravopisnou krasojízdu. V lahůdkách typu ZKUSTE MU ZKŘIVIT VLASY NA HLAVĚ nebo SPÍŠ BY ZEMŘEL, NEŽ BY SE ZPRONEVĚŘIL SVÝM ZÁSADÁM nasekala tolik chyb, že by mohla být zapsána do Guinnessovy Knihy rekordů.

Dorňáková se ironicky usmívala, jistě se už v duchu těšila, jak si na nebohé Miládce smlsne. Mrkla jsem k zadní lavici, kde seděla Klára.

A trochu cukla hlavou. Kamarádka okamžitě pochopila. Ruka jí vylétla nad hlavu. „Prosíím!“ vykřikovala.

„Co zas máš?“ otočila se po ní mrzutě učitelka.

Klára se zvedla v lavici. „Zapomněla jsem vyřídit, že paní učitelka Zadáková vzkazuje, abyste jí nezapomněla křídu vrátit!“ vychrlila ze sebe jako vzorná žákyně.

„Ano, samozřejmě!“ odbývala ji Dorňáková.

Klára neumdlěla. „Ještě dnes, říkála.“

„Neměj starost, Žáčková. Já už si s kolegyní Zadákovou promluvím!“

„Nezapomenete?“ připomínala spolužačka.

„Snad slyšíš, že nezapomenu!“ rozkřikla se už třídní.

Klára použila starý, osvědčený trik. Zatímco se s učitelkou češtiny dohadovaly jako dvě trhovkyně, natočila jsem opatrně tabuli s větnými příklady, aby si je Miládka mohla přečíst. Zareagovala téměř bleskově. Než si učitelka s užvaněnou žákyní vyjasnily stanoviska k problému křidy ve výchově budoucích cukrářek, stačila si Miládka opravit hrubice.

„Posad' se!“ přikázala Dorňáková a vrátila se pohledem k tabulím. Přitiskla jsem okamžitě své křídlo ke stěně. Asi pozdě, neboť učitelka ve zlomku vteřiny, právě v tom, který scházel do úplného klidu černé plochy, dala rozeznět svému hlasu do výšek a síly nápadně připomínající poplašnou sirénu. „Co si to dovoluješ, Marečková? Jak můžeš zrovna ty, ty, která nikdy nic nevíš, dávat jiným opisovat? Taková drzost...!“ Tajfun Dora burácel třídou a naznačoval, že nemilosrdně smete sebe-menší pokus o obhajobu. Dokonce i Klára, která se učitelů nebojí, se příkrčila. Češtinářka dlouho vykřikovala obvyklé výhružky. Tajně jsem ji obdivovala, jak lehce jí přicházely na jazyk. Náhle přeťala větu a požádala o naše žakovské knížky. Miládce vykroužila na první nepopsaný řádek červenou pětku a mně cosi načmárala docela dolů. Pak nám žakovské knížky hodila nevraživě zpátky. V lavici jsem do ní nahlédla. Stálo tam: *Podvádí. Dorňáková*. Zvláštní, že mi nepřidala pětku jako nebohé Miládce.

„Nemohla!“ objasnila mi o přestávce Klára. „Tvoje pravopisné show bylo tak dokonalé, žeš jí nedala šanci.“ Napadlo mě, že poznámku rodi-

čům doma snadněji vysvětlím, než kdyby se mi tam nadýmala nedosta-
tečná.

Právě když jsem položila džíny přes opěradlo židle a chystala se přel-
vléknout do pyžama, objevila se v našem pokoji zcela nečekaně ředitel-
ka. „Dobrý večer!“ pozdravila a blýskla dokonalým chrupem.

Téměř současně jsme odpověděly. Klára, která se už v noční košili
povalovala na gauči, odložila rozečtený módní časopis a zvedla se.
Z rohu pokoje se ozvala i Marta. Na tváři měla právě rozetřenou plet'o-
vou masku, takže připomínala značně otlučenou sádrovou panenku.
Pokoušela se co nejrychleji vetřít nános výživného krému do pokožky.

„Marto?“ oslovila ji ředitelka.

„Ano, prosím...?“

„Kdes byla dnes odpoledne?“

„Na vycházce jako ostatní holky!“ V úterý odpoledne míváme do veče-
ře volno. Většinou ten čas utrácíme v městečku. Přejíme se zmrzliny,
párků a zavináčů a před šestou šplháme do kopce, abychom stihli večeři.

„Byla jsi venku sama?“ pokračovala ve vyptávání ředitelka. Obvykle
jsme ji viděli oblečenou do pracovního pláště. Ted' měla na sobě plete-
né šaty vínové barvy.

„Ne, s holkama. S Radkou a Miladou.“

„Nějací chlapci s vámi nešli?“

Marta zavrtěla záporně hlavou.

„Ani Aleš?“

Spolužačka skousla rty. Uhnula pohledem k zemi a jako by si doda-
tečně vzpomněla, podotkla: „Aleše jsme potkaly cestou zpátky.“

„Tak vidíš, že si vzpomeneš!“ libovala si ředitelka. „O čem jste spolu
mluvili?“

„Tak, o všem, normálně, jako vždycky.“

„Nenabídl vám něco?“ položila ředitelka zdánlivě nevinnou otázku.

Marta se zarazila a polekaně se podívala nejprv na mě, pak na Kláru.
„Ano!“ přiznala. „Dostaly jsme od něho čokoládu.“

„Kolik jí bylo?“

„Tři nebo čtyři... každá jsme si jednu rozbalila!“ Marta sáhla za sebe pro žínku a obličej si už téměř nasucho otřela.

„Nebylo vám divné, odkud vzal Aleš tolik čokolády?“

Místo přímé odpovědi vyhrkla dívka zmateně: „Co se stalo...?“

Vládkyně naší školy přešla ke dveřím a prudce je otevřela. „Pojď!“ zvolala do prázdné chodby.

Do pokoje vešel Aleš. Nedůvěřivě na nás tři pohlédl, snad jen na Martu nenápadně kývl.

Ředitelka se opřela zády o skříň. „Opakuj, Marto, co jste od Mrkvičky dostaly!“

Kamarádka polkla suchými ústy a po zaváhání dosvědčila: „Čokoládu. Každá jednu...!“

„Tedy celkem...?“

„Tři!“

Aleš okamžitě zrudl. Svěsil hlavu a nervózně si škubal rozpáraný šev na džínech.

„Slyšels?“

Neodpovídal.

„Takže jsi čokolády v samoobsluze ukradl!“ vypálila nemilosrdně žena ve vínově rudém kompletu, který jí dokonale padnul. „Marta tě usvědčila. Už nebudeš zapírat, co?“ Ukázala na dveře. „Můžeš jít. Zítra si o všem znovu promluvíme.“

Šouravými kroky opustil Aleš pokoj. Předtím se stačil ještě nenávistně podívat na Martu. Jistě nečekal, že právě ona ho shodí.

Mlčely jsme. Marta usedla na kraj gauče a tvář skryla v dlaních. Neslyšně plakala.

„Proč na něho nedáš pozor?“ domlouvala jí už mírně ředitelka. „Samozřejmě, že se na takovou krádež snadno přijde. Copak Aleš nedostává kapesné?“

„Nevím...“, ozvala se Marta plačtivě.

„Stejně se ti dívím, že můžeš mít o takového chlapce zájem. Chová se někdy jako malé dítě.“

Marta zvedla oči zalité slzami. „Mám ho ráda,“ přiznala.

Ředitelka nahodila úsměv a pohládila Martu po vlasech. „Musíš si Aleše ale vychovávat. Pokud to neuděláš ty, začne se brzy o něho zajímat policie. To bys asi nechtěla, co?“

„Ne...!“ připustila Marta.

„Takže mu domluv. Na tebe přece dá. Říkalas přece, že tě má rád!“

Marta se napřímila. Hledíc zamyšleně k protější stěně, prohodila: „Snad...“

„Cože? Ty si tím nejsi jistá?“ divila se ředitelka.

Spolužačka nadhodila ramena.

Vyměnily jsme si s Klárou významný pohled. Víme přece, jak ráda by Marta od Aleše slyšela, že ji má rád. Ale roztomilý blondáček to zatím nedokázal.

Je mladej, nebo blbej? ptala se Marty často Klára.

Ředitelka se s námi rozloučila. Už když tiskla v dlani kliku, vzpomněla si: „Tys měla, Lenko, nějakou nepříjemnost s paní učitelkou Dornákovou?“

„To nic nebylo!“ ujistila jsem ji.

„Slyšela jsem něco...“, vzpomínala.

Ta babizna protivná tedy žalovala. To jí neprominu!

„Snažím se jí dělat pomyšlení!“ neopomenula se vmísit do rozhovoru Klára.

„Vy určitě...!“ zasmála se ředitelka a popřála všem dobrou noc.

Zhasly jsme.

„A stejně je blbej!“ pronesla do tmy Klára. „Kdyby ukradl věnec buřtů nebo rum, tak ho dokážu pochopit. Ale čokoládu?“

„Aleš je zvláštní!“ hájila svého chlapce Marta.

„Stejně mě už mockrát napadlo, proč nejedíš na rande s kočárkem,“ pokračovala neúprosně Klára. „Alešek by si vypil mlíčko, pohrál si s rachtátkem, pomazlili byste se...“

Z opačného rohu pokoje se ozvalo: „Já jsem si, Klárinko, nabalila aspoň blbýho kluka. Ty nemáš momentálně žádnýho. Co myslíš, že je lepší?“

Čekala jsem, jak Klára na tak bezohledný útok odpoví. Po dlouhé době, kupodivu bez sebemenšího hněvu, prohodila: „To všechno ukáže čas, Marti, víš?“

Potom obě takticky zmlkly. Nepokládala jsem za nutné vyslovit vlastní názor. Mám chlapce o tři roky staršího. Je hezký, inteligentní a mám ho ráda. Dokázal, že pro něho znamenám víc než turnaj v odbíjení. Už dvakrát jsme se spolu milovali. Vůbec toho nelituji. Krásným věcem se přece člověk nemůže bránit. Proč je oddalovat?

Přetáhla jsem si příkrývku přes hlavu, jako bych se bála, že mi některá z těch příjemných vzpomínek z paměti odlétne.

Znovu to bylo na téže lodi. Dovolila jsem Danovi, že může odjet v neděli dopoledne na utkání do Semil.

Před rodiči už nezapírám, že spolu chodíme. Zdá se, že mamince Dan není nesympatický. Snad proto, že si na poště probrala s kolegyněmi kádrový profil jejich rodiny.

„Hlavně se s ním někde netahej po nocích, nebo nebudeme kamarádi!“ připomíná mi, když před ní stojím na židli a trpělivě snáším, jak mi zvětšuje na nových šatech průramky. Maminka je opravdu dovedná, většinu šatů do tanečních mi loni šila sama. Ani tento rodící se model nevypadá trapně.

„Jasně, mami!“ souhlasím pokorně a vzápětí zasyčím bolestí, neboť mi zajela špendlíkem do ramene. „Ale v pátek večer mě s ním do divadla pustíš!“ využívám vhodné chvíle a v krátkosti ji seznamuji s Danovým návrhem. V pátek jde celá jeho třída do Vinohradského divadla. Název hry jsem pochopitelně zapoměla. „Musíš se mnou!“ přemlouval mě. „Rád bych tě předvedl ostatním ze třídy.“

„Jako cvičenou opici?“ bránila jsem se, třebaže bylo příjemné vědět, jak mu záleží na tom, abych v divadle seděla vedle něho. Rozhodnout musela ovšem maminka.

Nechala si podrobně vysvětlit celý plán mého zájezdu do Prahy. Měla jsem odjet do divadla přímo z internátu. Zavazadlo nechám v šatně. Do Strfibrovic se vrátím půlnočním vlakem.

„A když vám ujede?“ strachovala se.

„Neboj se, mami, do odjezdu máme nejmíň hodinu času. Dan prohlížel jízdní řád!“ vymýšlela jsem si.

„Stejně vám s tátou přijdeme naproti!“

Pokusila jsem se jí ten nesmyslný nápad rozmluvit, ale nakonec jsem pochopila, že kdybych pokračovala v námitkách dál, maminka by se zalekla a z návštěvy Prahy by sešlo. „Dobře, mami, jak chceš!“ přistoupila jsem na její šílenou nabídku.

„Ty šaty si můžeš vzít. Do divadla se hodí!“ napadlo ji. Jejich dokončení věnovala celou neděli. Vezla jsem tedy do internátu o zavazadlo víc.

„Naši už o tobě vědí,“ pochlubila jsem se u vlaku Danovi.

Nasadil pohřební výraz. „Takže konec?“

Zasmála jsem se: „Spíš naopak! V pátek, přesně o půlnoci, se s nimi setkáš.“

„Doufám, že ne na hřbitově!“ hrozil se.

„To záleží, kudy ode mne budeš prchat!“

Kapitola čtvrtá

„Copak říkali rodiče poznámce?“ vyptávala se v pondělí Dornáková. Vniká k nám do dílny i během praxe. Snad si myslí, že se pod jejím neustálým dohledem polepšíme. Proto na mně hned žádala žákovskou knížku. Tátův podpis do ní včera večer vykouzlila Klára. Dokáže napodobit rukopis skoro všech rodičů z naší třídy.

„Hubovali mě.“

„Vidíš, Marečková? Za podvody tě nikdo nepochválí...“

Málem jsem vyprskla smíchy. Na protější straně stolu se tvářila Klára jako příbuzná v krematoriu. Navíc ke všemu, co učitelka řekla, moudře pokyvovala hlavou. Když se po ní Dornáková otočila, postěžovala si jí, jako dobré známé: „Ta mládež, ta mládež... Kam ten svět spěje?“ Než stačila třídní něco namítnout, zajela Klára ocelovou metlou do kotlíku s našlehanými žloutky a s nejnevinnejším výrazem se zeptala: „Nechcete ochutnat, paní učitelko?“

Dornáková odměřeně odmítla a přesunula se k další skupině.

„Ještě jednou mi to udělej a zabiju tě!“ varovala jsem Kláru.

„Jak chceš, Leničko. Ale prosím tě, udělej to někde venku. Nerada bych tady spadla mezi kremrole. Víš, jak bych potom v rakvi vypadala?“ Klára byla nezdolná.

Jinak se ale týden vlekl.

Ve čtvrtek večer jsem se našim dívkám předvedla v nových šatech. Vyjádřily maximální spokojenost. Umyla jsem si v šamponu vlasy, natočila je na trubičky z umělé hmoty a přežila bezesnou noc. S úlevou jsem je ráno vytřásla z účesu.

Ve dvě hodiny jsme v dílnách končili, v půl třetí odjížděl autobus do Prahy. Bleskově jsem se převlékla, bůhví už pokolikáté učesala, nacpala brašnu obvyklými krámy a řítla se ke schodišti.

„Navoň se...!“ zadržela mě Marta.

„Kašlu na voňavku!“ odstrčila jsem ji.

Marta byla neúprosná. „Navonět se přece musíš. To je šíleně důležité. Copak nevíš, že až se v divadle setmí, může na sebe dívka upozornit především svou osobitou vůní?“

„Anebo pytlíkem s bonbóny!“ přidala Klára.

Pocákaly mě, co jim přišlo právě pod ruku, takže v autobuse mě mohli cestující pokládat za agenta firmy Chanel.

Dan na mě opravdu čekal na stanici metra. V ruce se mu houpala taška s učením. Navrhl, abychom si věci dali do úschovny. Nic jsem proti tomu nenamítala.

Do začátku představení jsme měli asi čtyři hodiny volného času. „Co chceš v Praze vidět?“ zeptal se.

„Všechno!“

Nakrabatil čelo. „Všechno ne. Všechno jsou taky obchodní domy a prodejny s textilem. Právě tomu bych se s tebou chtěl vyhnout. Nenávidím hadry!“

Stoupla jsem si na špičky a políbila ho na tvář. „Nechám to na tobě!“

Zajásal. „Tak co kdybychom začali návštěvou hodnotného kulturního zařízení? Například hospodou U Fleků?“

Poznala jsem, že žertuje. Znovu jsme sestoupili do metra. Asi po deseti minutách jízdy nás pohyblivé schody vynesly do atria stanice Malostranská.

Praha je možná krásná, ale aby její půvab návštěvník vychutnal, nesmějí ho tlačit boty. A já už po půlhodinové procházce měla pocit, že mi je svírají dva hydraulické lisy. Klopýtala jsem v nich po dláždění starých uliček, Dan se pokoušel mě podepřít a jen občas ukázal na nějakou stavitelskou zajímavost. Nakonec mi doporučil: „Zuj se!“

Váhala jsem. Ale utrpení bylo větší než rozpaky. Boty šly dolů. Paty se teď dotýkaly studené dlažby. Ta pohoda! Zanedlouho jsem znovu začala vnímat odborný výklad svého průvodce.

Takhle bosky jsem prošla snad celou Malou Stranu. Po Karlově mostě mě Dan vedl na druhý břeh Vltavy.

„Máš hlad?“ vzpomněl si najednou, dívaje se na hodinky.

„Od oběda jsem nejedla!“ přiznala jsem.

„A co ty tři zmrzliny...?“

Mávla jsem pohoršené rukou. „Ty se nepočítají. Naše maminka by ti snadno vysvětlila, že zmrzlina není jídlo.“

V nejbližším bistru jsme zhltili osm obložených chlebičků. Dan pět, já zbytek, tedy tři.

Do divadla bylo prý vhodnější jet tramvají. Všimla jsem si, jak si ostatní cestující s opovržením prohlížejí mé bosé nohy. Pošeptala jsem to Danovi, připadalo nám to komické. Vzápětí mě však humor opustil. Ve stanici, kde jsme vystoupili, jsem se pokusila about. Nešlo to. Dan klečel přede mnou jako zamilovaný princ v pohádce o Popelce a cpal mi opuchlé nohy do střevíčků, které mi maminka vnutila do divadla. Podařilo by se mu to snad tehdy, kdyby mi dal ubrousit palce a přisekat paty.

„Co budem dělat?“ vydechl namáhavě.

„Běž do divadla sám, počkám tu na tebe!“

„Nesmysl...!“ zamítl návrh a znovu se chopil boty. Sevřel mi nohu tak, že jsem bolestí zaječela. „Surovče...!“ napomenula jsem ho. Ale přece jen se mu podařilo jednu nohu vklínit do svěráku.

Po delší námaze i druhou. „Vstaň!“ poručil mi.

Poslechla jsem, ale hned při prvním kroku jsem se nebezpečně zakymácela. K divadlu to ze zastávky nebylo daleko. Přesto jsem měla pocit, že při každém kroku našlapuji na skleněný střep. Naprosto vyčerpána jsem se dobelhala na schodiště, kde se shlukla skupinka mladých lidí. Dan se s nimi hlasitě zdravil. Byli to jeho spolužáci.

„To je Lenka!“ ukázal na mě palcem.

Pokusila jsem se vyždímat na ústech úsměv. Zkoumavě si mě prohlíželi. Objevila jsem mezi nimi několik dívek. Připadaly mi neškodné, žádné krasavice. Budou nejspíš jen chytré. Jako třeba Klára.

Postoupili jsme k šatně. Hlouček Danových spolužáků se stále držel pospolu. Vyprávěli si, překřikovali se, hádali, nikdo je nenapomínal. Dan, který se již na schodišti pustil mé ruky, debatoval s jedním zcela nezajímavým klukem o výsledcích matematické písemky. Dokazoval

mu, že ve druhém příkladě mělo vyjít $x_{1,2} = \pm 1$, zatímco celá třída vypočítala... Nesprávný výsledek jsem už neslyšela.

Poprvé zvonilo. Měli jsme sedadla na galerii. Našlapovala jsem po mramorových dlaždicích ke schodišti označeném zlatým nápisem GALERIE VPRAVO jako pták marabu. Stoupali jsme pomalu, Dan byl nucen neustále odpovídat na otázky spolužáků, kteří nás předbíhali. Moji přítomnost vlastně nikdo nebral na vědomí.

Sedadlo bylo naštěstí pohodlné. Nenápadně jsem osvobodila nohy z nelítostného sevření a rozhlédla se. Hlediště se rychle zaplňovalo diváky. Většinou přicházeli starší lidé. Pozorně jsem si prohlédla výzdobu stěn, obrovský křišťálový lustr, lóže, nad nimiž svítily žluté žárovky. Na všechno se bude maminka zítra vyptávat.

Dan se zatím bavil živě s dívkou sedící po jeho levé straně. Až za nějakou chvíli, vlastně po druhém zvonění, jsem začala vnímat obsah jejich rozhovoru. Samozřejmě, že si spolu vyprávěli o věcech, kterým jsem nemohla rozumět.

„Nina má stroj?“ ptala se například.

„Dokonce elektrické. Přepsala všechny otázky.“

„Z mineralogie taky?“

„Myslím, že ne...“ zaváhal Dan. „Diktoval jsem jí pouze ty z betonu.“

Spolužačka se chápavě usmála. „Ukázala ti desky, které jí přivezl brácha z Francie?“

„Jednu mi dokonce přehrála.“ Okamžitě mi došlo, že Dan včera navštívil jakousi Ninu. Patrně spolužačku. Chvíli předstírali, že rozmnožují maturitní otázky, Dan o nich v poslední době mluvil neustále, potom si pouštěli senzační desky, jistě zůstali v bytě sami... Neodvažovala jsem si domýšlet, jak večer skončil. Žárlivost mě docela ochromila. Ve vzduchu opět scházel kyslík. Asi jsem udělala mimoděk nečekaný pohyb, možná že jsem se prudčeji opřela o plyšové opěradlo, neboť Dan si mě všiml, okamžitě přerušil rozhovor se spolužačkou a dotkl se mé ruky. „Chtělas něco?“ –

„Ne nic... vůbec nic!“ odpověděla jsem a stáhla ruku na klín. Nechápavě na mě hleděl. Světla pohasínala. V proscénii se objevil dirigent.

Hlediště mu na přivítanou zatleskalo. Záměrně jsem už nespouštěla pohled z jeviště.

Nevím, o čem hráli. V duchu jsem byla svědkem jiného dramatu. Hrály v něm pouze dvě osoby. Dan a jakási Nina. Možná jedna z těch, které jsme zahlédli na schodišti.

Nenáviděla jsem ho. Žárlivost, jež ve mně propukla dosud netušenou silou, mi nedovolovala uvažovat rozumně. Nejvíc mě ale urážela troufalost, s jakou si Dan dovolí o té druhé přede mnou mluvit. Jednoduše mě má za blbou, naivní cukrářku. Za pitomou holku, na kterou stačí písknout.

Napadlo mě, že bude nejlíp, když z divadla odejdu.

Pak jsem si škodolibě řekla, že když zůstanu, třeba se o Nině a Danečkovi ještě něco dozvím.

Přetrpěla jsem tedy nekonečně dlouhé jednání.

O přestávce se většina diváků zvedala.

„Půjdem se projít?“ zeptal se opatrně Dan.

Neměla jsem vůbec náladu obouvat sloní tlapy do střevíčků, navíc mi byl Dan ode dneška absolutně lhostejný. „Zůstanu!“ odsekla jsem. Stočila jsem nohy stranou, aby mohli ostatní opustit řadu.

„Půjdu aspoň koupit džus!“ nabízel se.

Záměrně jsem mu neodpovídala. Vyklonila jsem se přes zábradlí a pozorovala hlediště.

Odešel za ostatními. V dlouhé řadě jsem zůstala jediná. Bylo mi do breku. Proč jsem do Prahy vůbec jela? Abych se nechala takhle ponižovat? Jak málo Danovi na mně záleží! Vůbec se nestydí veřejně mluvit o té své Nině.

Ještě dlouho jsem se takhle trápila, než se objevil. Nesl sklenici pomerančového džusu. „Napij se!“

„Nechci!“

Sedl si a zvolna tedy upíjel sám. „Co je s tebou?“ ptal se, a jak mívával ve zvyku, přimhouřil přitom trochu oči.

„Nic!“ Pokud bude jen trochu přemýšlet, mohl by se chlapeček dovtípit sám.

Znovu přiložil sklenici ke rtům. „Všichni říkají, že jsi bezvadná holka!“ vymýšlel si. Přitom si mě nikdo z jeho třídy ani nevšiml.

Naštvalo mě to. „Všichni?“ sekla jsem jedovatě.

„A proč ne? Je to pravda!“

„Nina to taky tvrdí?“ zeptala jsem se bez obalu.

Pochopil okamžitě, nač narážím. Rozesmál se, jako když se dobře baví. „Tak je to tedy. Ty žárlíš na Ninu? Proto tedy nemáš žízeň, chudinko!“ Zkusil se mě dotknout. Ucukla jsem jako uštknutá. Klidně přiznal, že včera skutečně spolužačku navštívil. Ale ujistil mě, že Nina není z typu dívek, které by ho přitahovaly.

„Nevěřím ti!“ odmítala jsem vysvětlení. Náš spor zůstal nevyřešen. Do hlediště se vraceli občerstvení diváci. Vytrvale jsem mlčela. S tou holkou nalevo prohodil už jen pár slov.

Když se představení blížilo ke konci, svedla jsem pod sedadlem nový zápas s botami. Naštěstí se mi do nich podařilo nohy vtěsnat dřív, než se ozval závěrečný potlesk. Mlčky jsme se propracovávali zástupem k východu. Ve vestibulu se Dan chladně loučil se spolužáky. Zkusila jsem hádat, která z těch několika nehezských holek je asi Nina.

V úschovně jsme vyzvedli zavazadla a jeli tramvají na libeňské nádraží, odkud nám odjížděl noční vlak. Tramvaj byla poloprázdná. Procvakla jsem v přístroji u dveří jízdenku a schoulila se na příjemně vyhřátém sedadle. Vzápětí mi kdosi zaťukal na rameno.

„Jízdenku, prosím!“ řekl mi vousáč, kterého jsem si předtím ve voze vůbec nevšimla. V dlani se mu zableskl revizorský odznak. Podala jsem mu perforovaný lístek. Vzápětí mi ho vrátil a poděkoval.

Totéž se mělo odehrávat na sedadle za mými zády. Vlastně jsem netušila, že tam sedí Dan, záměrně jsem se dřív po něm neohlížela.

„Jízdenku!“ opakoval revizor.

„Nemám...!“ slyšela jsem známý hlas.

„Tak to bude s pokutou za sto korun!“ oznámil bez vzrušení sympatický vousáč. Nebyl ještě starý. Připomínal známého herce z jakéhosi horolezeckého seriálu.

„Nemám peníze!“ tvrdil Dan. Nebyla to pravda. Když platil v bistru chlebičky, zůstala mu v peněžence ještě stokoruna a nějaké menší bankovky.

Revizor ho požádal o občanský průkaz. I ten Dan zapřel.

„Takže si vystoupíme!“ rozhodl muž s vousy a jakmile tramvaj před stanicí přibrzdila, nasměroval Dana ke dveřím. „Vystupte,“ opakoval přísně, „nebo na vás zavolám Bezpečnost!“

Dan jenom pohodil hlavou, sebral koženou tašku, a když se vůz uklidnil, vystoupil na betonový ostrůvek. Tramvaj se zase rozjela.

Následující stanici jsem se zvedla ze sedadla. Již zdálky byl vidět modrý neónový nápis se znakem železnice. Přidala jsem se k hloučku lidí a tunelem přešla pod vozovkou k nádraží. Do odjezdu vlaku scházela asi půlhodina. Hala byla poloprázdná, na lavicích podřimovalo jen několik pozdních cestujících. I když mi na Danovi nezáleželo, rozhodla jsem se, počkat zde na něho. Nádražní rozhlas občas rozetnul ticho a oznámil příjezd nočního vlaku. Obvykle se několik lidí zvedlo a odešlo na perón.

Dan se neobjevoval. Pokud na mě budou rodiče čekat, musím pro něho vymyslet vhodnou výmluvu. Maminka by určitě nepřežila, že jsem se vydala na cestu sama.

Do haly se vpotácel opilý muž. Pohlédl na hodiny, něčemu se zasmál a pak se rozhlížel kolem sebe. Samozřejmě že mě objevil! Mimoděk jsem se na lavici ještě víc přikrčila. Když bude nejhůř, říkala jsem si, budu volat o pomoc!

Zastavil se přede mnou. „Slečno!“ oslovil mě s námahou a zasunul ruce do ucouraného tvídového kabátu. „Mohu vás pozvat na skleničku?“

Otočila jsem hlavu stranou, rozhodnuta neodpovídat.

„Nechcete. Dobře... Ale bonbónek si vemte!“ Neobratně vylovil z pláště pomačkaný sáček se zbytkem bonbónů. Dovrávorál k lavici a těžce vedle mne dosedl. „Jeden bonbónek si, slečinko, vemte. Jsou to výborné kama... karamelky.“ Několik cukrátek se mu vysypalo na zem. Zvedl je a znovu schoval do sáčku.

Sevřela jsem držadlo tašky a přešla na protější stranu haly, blíž k pokladnám. Za chvíli byl u mne znovu.

„Dejte mi pokoj!“ řekla jsem mu už přísně.

Zvedl výhružně ukazováček. „Nic vám přece nedělám. Nemůžu za to, že se mi bez-mez-ně líbíte!“ Naklonil se nade mnou, jako by mi chtěl povědět něco důvěrného. Z úst mu páchlo kořalkou a pivem. Byl odporný. Vyskočila jsem a proběhla mezi skleněnými dveřmi na nástupiště. A právě v té chvíli rozhlas oznámil, že přistavili náš vlak. Vmísila jsem se mezi ostatní cestující. Tady mě snad nechá na pokoji. Navíc k odjezdu vlaku zbývalo pár minut. Našla jsem prázdné kupé osvětlené jen modrou žárovkou. Zanedlouho se na peróně objevil výpravčí, rozkmital zelenou svítilnu a vlak se pohnul. Zamyšleně jsem sledovala ubíhající domy, auta, stojící se sklopenými světly u stažených závor, matná pouliční světla. Cítila jsem se v té podivné noci zoufale opuštěná.

Nečekaně se v kupé ozval výstřel! Leknutím jsem sebou trhla. Ale to cvakly jenom dveře. A do oddělení vešel zadýchaný Dan.

„No konečně...!“ řekl s úlevou a dosedl na volné místo proti mně. „Hledám tě po celém vlaku. Ten blbec se hádal se mnou ještě nejmíň hodinu. Málem bych zmeškal vlak. – Co ty?“ projevil i o mne zájem.

Dala jsem mu zřetelně najevo, že mi nestojí ani za pohled. Vytrvale jsem vyhlížela z okna.

Když se mě zkusil dotknout, neurvale jsem ho odstrčila.

„Jak myslíš!“ pronesl dotčeně a přesedl si na opačný konec kupé.

V téhle kouzelné pohodě jsme se blížili k domovu.

Umíněnost mých rodičů je fantastická. Čekají na mě, i když jsem jim ten nápad snad tisíckrát rozmlouvala. Pořád si myslí, že jejich Lenička je malá holka. Padá mlha, maminka se halí do svetru, ale táta, otužilec, je pouze v košili s krátkými rukávy. Za dva dny ulehne s rýmou, známe ho!

Neomaleně předbíhám v uličce Dana a první vystupuji z vagónu. Zamávala jsem nad hlavou botami, aby si mě naši všimli. Táta ukázal před sebe, už o mně tedy vědí. Doufám, že Dan včas odprejskne! bleskne mi hlavou. Nechávám ho někde za sebou.

Vítají mě, jako bych se vracela z vyhnanství. „Tak co, jaké to bylo?“ naléhá okamžitě maminka, zatímco se táta chopil tašky. Všimla si mých bosých noh. „Co je s tebou?“ hrozí se.

Objasnila jsem stručně, že nejhodnotnější zážitek z návštěvy Prahy může mít člověk pouze v botách o dvě čísla menších. „Snad jsi takhle nechodila po Praze?“

„Ne, mami. Po Václaváku jsem šlapala v ponožkách.“

„Brebto!“ napomenula mě, jak mívala ve zvyku, a snad mimoděk se ohlédla dozadu po Danovi. Okamžitě se ozval: „Dobrý večer!“

Rodiče mu odpověděli. A maminka se zastavila, aby nás mohl dojít. „Tak jaké bylo divadlo?“ ptala se přátelsky, jako by se znali nejmíň deset let.

„Moc hezké,“ chválil můj zrádný průvodce Prahou a hned se představil: „Já jsem Daniel Doubrava.“

„Já vím, Dane. Říkala naše Lenka. Tak hlavně že se vám představení líbilo.“

„Náramně...!“ neodpouštím si šlehnout. Pokračujeme po chodníku, stáječícimu se k náměstí.

„Naše maminka je taky herečka!“ nezapomene se pochlubit táta. „Umělkyně...“

Táta mu vážně vypráví o nabídkách, které mamince přicházejí od světových scén. Chudinka máma, co všechno už od táty kvůli divadlu vytrpěla. Takhle si ji dobírá pokaždé, když nacvičují novou hru. Ale týden před premiérou i jeho zachvátí divadelní horečka, spojí se s panem Macháčkem a pak celé noci malují kulisy, stavějí scénu, instalují reflektory. Když se to tak vezme, mám vlastně senzační rodiče!

Maminka jejich zbytečný rozhovor zakrátko přeruší. Začne se Dana vyptávat na jeho studijní problémy. Dokonce se odváží zeptat, zda kouří. A všechno tak nenápadně, jako by jí na odpovědi ani nezáleželo. Jak dobře ji už znám! Na náměstí se naštěstí rozcházíme. Rodiče se s Danem loučí. Odstoupím od nich pár kroků stranou a civím umíněně do tmy. „Dobrou noc...!“ volá za mnou Dan. Neodpovídám. K dalšímu po-

kusu se již neodhodlal. Kráčí rychle po myšlené úhlopříčce náměstí k ulici, která ho dovede domů.

„Co máte mezi sebou?“ ptá se maminka, když už nás Dan nemůže slyšet.

„Nic!“ odseknu. Víc na mě nenaléhá.

Ráno má nezkontrolovanou chuť bavit se o Danovi. „Je to slušnej chlapec!“ prohodí u snídani.

Mlčím. Táta namítne s plnými ústy: „Vidělas ho v noci!“

„To se i tak pozná. Víš, co mi jenom vadí?“ znovu se ke mně obrací. „Že ho nenapadne, aby ti pomohl s taškou!“

„To já byl jinej gentleman, mamko, co?“

„Ccc...!“ uklidní ho. „Tak ty určitě!“

Táta přikývne. „Máš pravdu. Já byl v mládí víc hezkej než zdvořilej!“

„Takže krásný jsme, tati, po tobě?“ ptá se Monika.

„Jistě, dítě!“ šaškuje dál táta, a dokonce Moniku pohladí po vlasech. Maminka ho okřikne a pobídne oba, aby si pospíšili se snídání. Monika se nechá odvézt do Hradiště, kde bude až do oběda soutěžit s podobně trhlými dětmi v matematických znalostech. Vráť se minimálně s diplomem a dvěma knížkami, které se nedají číst. Za týden se objeví na přehlídce zpěváků národních písní, zde vyhraje!, pojede recitovat verše v ruštině, málem se utopí v závodě plavců na 4 × 50 m, ale nezatrpkne, protože hned příští týden na ni bude čekat, řekněme, soutěž v odchytu mamutů. Naše Monča je spolehlivou reprezentantkou školy. Mě nikdy podobné soutěže nebavily. V čem bych taky vynikala? Ve škole jsem byla k ničemu, Monika je jiná, snad po mamince.

„Půjdu se učit!“ oznámím, když táta s Monikou odjeli.

Mamince se zdá, že přeslechla. „Cože?“ nechá si zopakovat, co mám v úmyslu. Zavřu se pak v pokoji a skutečně sesmolím všechny úkoly na pondělí. Se dvěma matematickými příklady mám, jako obvykle, potíže. Protože jsou vzadu v učebnici uvedeny výsledky, použiju osvědčeného způsobu a prostě za rovnítko napíšu ten správný. Učitelce Dvořáčkové zpravidla postačí. Při školní písemce to bývá pochopitelně horší. Naštěstí nablízku sedí Klára. Dá nám ochotně správné řešení opsat.

Po desáté někdo zvoní. Maminka běží otevřít. Slyším, jak ji někdo zdraví. Nemohu uvěřit, že je to Dan. Poznávám, i přes zavřené dveře, jeho hlas.

„Pojď dál,“ zve ho maminka, „Lenka se učí.“

„Nebudu rušit, paní Marečková. Chtěl jsem se jí jenom na něco zeptat a zas půjdu!“

„Přece bys nestál venku, jen pojď!“ přikáže mu maminka již rozhodněji. Ozve se skřípot dveří. Dan už stojí v předsíni. Maminka otvírá a hlásí mi vesele: „Máš návštěvu, Leni!“

Co nejpomaleji odtrhnu oči od stránek učebnice technologie a stočím je na nezvaného hosta.

„Ahoj!“ zdraví mě Dan a usmívá se.

„Co je...?“ vycením na něho zuby. Maminka ho postrčila do pokoje. „Povězte si to tady. Já mám nějakou práci vedle!“ doporučí nám a ohleduplně zavře dveře.

Znovu jsem se sklonila nad knížku. Dan mlčí. Možná že si prohlíží za mými zády náš pokoj. Vyzdobily jsme si ho s Monikou barevnými plakáty a jejími diplomy ze soutěží. Zasklená skříňka nad gaučem je přecpána panenkami. Před léty jsme si s nimi ještě spolu hrály.

„Co chceš?“ ptám se.

„Přišel jsem se tě na něco zeptat.“

„Ptej se!“ pobídla jsem ho kysele.

V pokoji bylo slyšet, jak se k další větě dlouze nadechl. „Chci vědět, proč už mě nemáš ráda.“

Byla jsem připravena vyslechnout cokoli, kromě téhle šokující otázky. Zasmála jsem se skřípavě jako špatně promazaný zámek. „Já že tě už nemám ráda? Snad ty bys mi měl vysvětlit, proč už ti na mně vůbec nezáleží!“

„Udělám to!“ řekl.

„Co uděláš?“ Nechápala jsem jeho úmysl.

„Všechno ti vysvětlím,“ šeptal už blízko za mými shrbenými zády. Současně jsem ucítila na ramenech dotek jeho rukou. Nebylo kam

uhnout. Políbil mě do vlasů, jak to dělával dříve. „Co blázníš?“ napomínám ho. Každou chvíli může vstoupit maminka.

Zvolna mě otočil na židli k sobě. „Co na tom?“

Viděla jsem, že se ke mně blíží jeho rty. „Seš šílenej...!“ pokouším se ho zadržet. Samozřejmě že zbytečně. Zavírám oči. Zase mu pronikavě voní vlasy jablkovým šamponem.

Pak si domlouváme odpolední schůzku. Sejdeme se na obvyklém místě u starého přívozu.

Skoro násilím ho vytlačím z pokoje.

„Na shledanou!“ volá do kuchyně na maminku. Přišla se s ním rozloučit. Nevzpomínám si, že by se v minulosti chovala tak příjemně k některým z mých spolužáků.

Vracím se k učení. Hledím na potištěné stránky učebnice a usilovně přemýšlím, proč dokážu tak snadno zrazovat svá konečná rozhodnutí, a vyčítám si, jak málo Danovi stačí k tomu, aby mě zase získal.

Všechno tedy začalo znovu. Ze sedmi dnů v týdnu mě zajímaly pouze ty, kdy jsem mohla být s Danem. Ostatní se zdály šedivé. V učilišti se nám pravidelně střídala praxe s teoretickou výukou, doma vařil táta ze zkvašených jablek kalvados a maminka už znala nazpaměť roli selky Dubské. Monika získala na gymnastických závodech mladších žákyň druhé místo ve cvičení na kladině a ve škole zápis do žákovské knížky, že na záchodě kouří.

Veronika si našla novou kamarádku. Pochopila, že teď, když chodím s Danem, nemám čas na dřívější plané courání městem. Navíc jsem jí dala zřetelně najevo, že mě nebaví poslouchat její nářky nad otylostí, jíž se snažila neúspěšně bránit.

„Takže to s Danem myslíš doopravdy?“ zjišťovala při našem posledním setkání. Náhodou jsme na sebe v sobotu dopoledne narazily v samoobsluze.

„Proč ne?“

„Abys jednou nelitovala. Říkala Sylva Kmoníčková, abys...“

Zarazila jsem ji ostře: „Nezajímá mě, co o Danovi tvrdí Kmonice!“

Veronika protáhla bradu. Asi ji má odpověď překvapila. Přendala si nákupní košík do druhé ruky a nervózně vyhrkla: „Jak myslíš. Můj kluk to není.“

„Taky si myslím!“ potvrdila jsem s neskrývanou převahou. Veronika řekla rychle: ahoj! a celá rudá postupovala k pokladně.

Záviděla, říkala jsem si později pokaždé, když mi paměť nabídla scénu našeho posledního setkání. Všechny holky, které kluka nemají, mluví takhle přemoudře.

Později jsem poznala i Danovy rodiče. Jsou oba úžasně milí. Dan mi už dříve prozradil, že tatínek pracuje v konstrukční kanceláři stavebního podniku, maminka jako sestra v nemocnici.

Nesešli jsme se náhodou. Doubravovi mě jednoduše pozvali na návštěvu. Patrně chtěli poznat dívku, která jejich synáčka okouzila.

Ten zázrak přírody se jim předvedl jednoho sobotního odpoledne, kdy mě Dan už bez přemlouvání doslova vecpal do jejich bytu. Nezbyvalo mi než přijmout pozvání a posedět nad zmrzlinovým pohárem se šlehačkou. Střídavě se mě vyptávali na mé budoucí zaměstnání, na kamarádky z internátu, na naši geniální Monču, kterou znali z vyprávění své dcerky, projevíli zájem i o rodiče.

Všechno by vlastně probíhalo normálně, kdybych si v nestřeženém okamžiku neukápla na šaty hrudku tající zmrzliny.

„To nic!“ usmála se chápavě paní Doubravová. „Trochu vody to spraví. Dan ti ukáže, kde máme koupelnu...“

A právě tehdy mi z úst ujelo: „Já vím, kde je!“ Okamžitě jsem zrudla. Uvědomila jsem si totiž, k čemu se přiznávám. Že už jsem byla v jejich bytě dávno předtím, než mě pozvali. Významně se po sobě podívali. Pan Doubrava se neubrnil úsměvu.

Odběhla jsem. Dan přišel do koupelny za mnou. „Z toho si nic nedělej,“ uklidňoval mě, „naši jsou bezvadní.“

S mokrou skvrnou na sukni jsem se zdlouho vrátila do obývacího pokoje. Doubravovi pili kávu. „Tak vidíš, Lenko,“ oslovila mě paní jménem, „že to nic nebude. Dan se s tebou projde ještě na sluníčku a po zmrzlině nebude ani památka.“ Byla jsem jí vděčná, že nás tak nenápadně vybíd-

la k odchodu. Mé další znalosti bytu ji už dále nezajímaly. Venku jsem zalapala po vzduchu. „Podruhé to už budeš mít snazší!“ ujišťoval mě Dan.

Měl pravdu. Příště už jsem nepřicházela na návštěvu k rodičům, ale pouze k Danovi. Obvykle jsem musela počkat, než dokončí rys nebo složitý výkres. Zatímco Dan pracoval, bavila jsem se s jeho maminkou. Pana Doubravu jsem zastihla doma jen výjimečně.

Nerada jsem v neděli večer odjížděla zase do internátu.

Marta se vrátila z domova s modrou podlitinou pod okem. Se zájmem jsme si ji prohlížely.

„Máš obstojnej mejkap!“ podotkla uznale Klára. „Ale na polibek to zrovna nevypadá.“

„Dostala jsem facku!“ přiznala spolužačka a zlehýnka se prstem dotýkala bolestivého místa. Vydávala přitom krátký sykot. „Surovec jeden...!“ ulevovala si.

„Že by si Alešek na tebe troufal?“ dělala jsem se.

„To mám od táty. Má ruku jako lopatu na uhlí, sadista.“ Namočila ručník do studené vody a chladivý obklad si položila na tvář. Vzápětí se zhroutila na gauč. Umírajícím hlasem nás upozornila: „V tašce vezu kotlety, berte si!“

Vrhly jsme se po známé hliníkové krabici. „Skoč zamknout!“ pokynula mi prozřetelně Klára. „Bylo by škoda, zrovna teď, přijímat návštěvy.“ Otočila jsem tedy klíčem. „Tak povídej, dcero, povídej!“ pobídla Martu. „Čímpak ses tatíčkovi znelíbila?“ Ohryzávala kost smažené kotlety jako bobr evropský.

„Šlo o Aleše?“ hádala jsem, neboť z Martina hekání nebylo možné nic pochopit.

Zamávala volnou rukou jako topící se neplavec. „O něm naštěstí táta ještě neví.“ Po dalším pobízení se konečně posadila a s obkladem přitisknutým k oku začala vyprávět o utkání s otcem.

Zavinily to taneční. Zatímco většina dívek z našeho ročníku si je odbyla loni, Marta trpělivě vyčkávala, až se bude moci přihlásit i Aleš.

Chlapci vždycky přicházeli o rok později. Na obyčejné hodiny ji doprovázela maminka. Na první prodlouženou pozvala i tátu. Přála si, aby měla maminka, stejně jako ostatní gardedámy, partnera.

Otec však prohlásil, že ho nikam nedostanou. Má dost práce na zahradě.

„Udělej mamince jednou radost!“ prosila Marta.

„Na blbosti čas nemám!“ odsekl a zmizel ve skleníku. Marta tam za ním vnikla.

„Nezdá se ti, že jsi sobec?“ vyjela prý na něho.

„Drž zobák!“ doporučil jí.

„Co s tebou maminka má?“ pokračovala neúprosně dál.

„Co? Může si koupit, co chce...“

„Ano, například pytel superfosfátu nebo květináče, co? Ty vidíš jenom ty své blbé okurky a ředkvičky. Jenže my, my dvě, to všechno nenávidíme, abys věděl.“

„Dřu se, abyste se měly dobře.“

„Já se nechci mít dobře. Chci jenom normálně žít jako ostatní holky. A máma jistě taky.“

„Zvláštní, že sis zatím nestěžovala...“

„Komu? Ty si žiješ jenom pro ten svůj skleník a zahradu. O ničem jiném slyšet nechceš.“

„Podle vás jsem sobec?“

„To jsi byl vždycky!“

„Zvláštní, že jsem to od maminky nikdy neslyšel!“

„Protože jí nedáš příležitost. Možná že by ses dozvěděl zajímavé věci...“

„Například?“

„Nikdy ti nevyčetla, žes jí zkazil život? Že kvůli tobě nešla po maturitě na vysokou školu? Vlastně si zbabrala život kvůli mně.“

„To ti máma řekla?“

„Ne, to vím sama.“

„Vymýšlíš si. Všechny holky v tvém věku si takhle pitomě vymýšlejí.“

„Dost možná. Ale kdyby ses tady neobjevil, kdybys zůstal u svých rybiček a oliv, mohla mě máma mít s někým jiným. Nemusela jsem se ti podobat!“

„To ti tak vadí?“

„To mi, tatínku, vadí totiž nejvíc. Ale udělám všechno pro to, abych byla jiná.“

„Co takhle plastickou operaci!“ popichoval.

„Proč operaci? Stačí, když se nechám odbarvit!“

„Zakazuju ti to!“

Ušklíbla se. „Uvidíš za týden!“

Pak padla ta facka.

Marta se pokusila ve svém vyprávění zachytit sled otázek, jež si vyměnili s otcem.

Dost dlouho jsme mlčely. Posléze se ozvala Klára: „A dáš se opravdu odbarvit?“

Marta zasupěla: „Zbláznila jsem se snad? Dokážete si snad představit, jak bych vypadala!“

Spolkla jsem poslední sousto kotlety a šla si k vodovodu umýt mastné ruce. Za zády se mi ozvala Klára. „Jestli všechno probíhalo tak, jak nám to, Marto, líčíš, zdá se mi tvůj táta dost šlechetnej!“

„Proč myslíš?“ nechápala Marta.

„Protože já, na jeho místě, bych tě asi zabila.“

„Já taky...!“ přidala jsem se zbrkle. Neumím si představit, že bych s rodiči mohla jednat stejným způsobem, i když mají často nemoderní názory, maminka mě neustále k něčemu nabádá a s ničím vlastně není spokojená. Ale drzost, s jakou mluvila Marta s otcem, překračovala obvyklé meze.

Spolužačka odevzdaně pokývala hlavou. „Vy s ním prostě nemusíte žít. A nevidíte, jak mámě ubližuje,“ bránila se.

„Naši se mají rádi!“ řekla rychle Klára.

„Naši asi taky!“ připojila jsem se ochotně. Vzápětí mě zaskočilo nevyslovitelné přání přenést se aspoň na dvě tři minuty domů. Jen se ujistit, že se od mého odjezdu nic nezměnilo.

Zahnali nás k šílené práci. Vedení učiliště uzavřelo s jedním pražským interhotelem smlouvu na pravidelnou dodávku svatebních koláčků. Pokud si u nich novomanželé objednájí svatbu, hotelové služby jim zajistí i výslužku pro příbuzné, známé a jiné otrapy.

A my to pokaždé odskáčeme. Dva dny je celá naše skupina peče. Dřív ovšem plní, točí, plete, potírá vajíčkem a zdobí půlenými mandlemi. Koláček není větší než pětikoruna, ale za to se jich vejde na plech přibližně dvě stovky.

O koláčích se nám zdá ještě v noci.

Marta se urazila, že jsme se s Klárou zastaly jejího otce. Ve volném čase se baví s Alešem, večery tráví na učebně a při práci si špitá s Miládkou.

V pátek k ní dokonce jede Miládka na návštěvu. Vlasy si neodbarvila. A modřina se jí zvolna ztrácí.

Počasí se zhoršilo, Dan přestal jezdit o víkendech po různých turnajích. Těšila jsem se, že na mě bude mít víc času. I tak se neustále vymlouval na učení.

Jednou mi zdráhavě řekl: „Příští týden se neuvidíme, jdu na svatbu!“

„Komu, prosím tě?“ Nic nepříjemnějšího jsem od něho slyšet nemohla. Rázem jsem měla po náladě. Vycítil to, protože se mě pokusil chlácholivě obejmout.

„Jedné holce od nás ze třídy!“ prohodil, jako by mu na ní vůbec nezáleželo.

„Nině?“ opakovala jsem jméno, které jsem si nenávistně v divadle zapamatovala.

„Co máš pořád s Ninou? Pozvala mě Bohunka, víš, ta, jak v divadle seděla vedle mne. Pamatuješ se?“

„Ne...!“ zalhala jsem schválně. V té chvíli jsem nenáviděla nejen všechny Danovy spolužačky, ale celou jeho školu a snad i Prahu. Ti všichni mi ho brali.

„Nemohl jsem odmítnout!“

„Mohl. Jestli mě máš ještě rád!“ sáhla jsem okamžitě pro silnější zbraně. „V pondělí jí řekneš, že jsi nemocnej, nebo že maminka má noční službu... zkrátka si něco vymyslíš.“

Zavrtěl hlavou, zdálo se, že o něčem přemýšlí. Pak spíš jakoby k sobě prohodil: „Nebudu lhát. Bohunka je solidní holka.“

Projel mnou neovladatelný vztek. „Když je Bohunka tak dokonalá, divím se, že se mnou ztrácíš čas.“

„Bohunka je moje spolužačka!“ namítl.

„Potentuju se z tvé Bohunky!“ řekla jsem hrubě.

„Není žádná *moje*. Asi proto si ji bere jinej. Prostě chci už ze zásady držet slovo!“

Zlomyslně jsem se zasmála. „Tak si ho drž! Ty zásadovej...! Prostě ti nezáleží na tom, že nebudeme spolu!“

Zatvářil se nešťastně a možná že ze mne nešťastný byl. Ale proč se snaží ode mne neustále utíkat? Proč mě chce znovu nechat samotnou? Po týdenní přestávce, kdy jsem se s ním ze zdravotních důvodů nemohla milovat, se nám nabízí příští sobotu přímo ideální příležitost. Naši odejdou do divadla, mohli bychom tedy zůstat u nás. To všechno ví. A přece mu na spolužačce záleží víc. „Přemlouvav tě nebudu!“ odměřila jsem mu dávku několika skoupých slov, když mě zase doprovodil na sídliště. „Jed' si!“

Ten bídák ani neskrýval, že ho má pobídka potěšila. Vrátila se mu výborná nálada. Žertoval by, vyprávěl, ale já našpulila pusu a chladně se rozloučila.

V den premiéry pobíhala maminka už od rána nervózně po bytě. Po obědě znovu vyžehlila jihočeský kroj, v němž jako selka Dubská měla vystoupit, a s Monikou si opakovala roli. Sestřička ovládala Naše furianty nazpaměť, takže spolehlivě napovídala.

Dvě hodiny před začátkem představení se od nás maminka nechala pro štěstí poplivat na rameno a přes práh vykročila levou nohou.

Mnohem později vyrazil do kulturního domu zbytek naší rodiny. Vždycky, když hraje místní amatérský soubor divadlo, bývá sál plný. Ani tentokrát nebylo jinak.

O tři řady za námi seděla Veronika. Zamávala mi, když jsem usedala. Takže se nezlobí. Jistě si už našla novou kamarádku.

Před osmou se ozvalo táhlé prozvánění. Hlediště zpozornělo. Usedali poslední opozdilci. Mezi nimi samozřejmě i náš táta. Odskočil si do zákulisí, aby zjistil, zda herci něco nepotřebují. Vracel se zcela klidný. Představení tedy mohlo začít.

Po třetím zazvonění opona ustoupila ke stranám. Odkryla pohled na jihočeskou náves s hospodou, dvěma statky a vozem markytánky. Po úvodní písničce už se hrálo doopravdy. My tři jsme pochopitelně čekali, až na jeviště vkročí selka Dubská.

„Ted’...!“ šeptla Monika a skutečně, ze dveří jednoho statku vyšla maminka. Nepoznávala jsem ji. Tvář měla líčidlem zmalovanou, šátek jí zakryl skoro všechny vlasy, mluvila křečovitě. Každý pohyb, který učinila, se mi zdál nepřirozený. Ohlédla jsem se po tátovi, abych si ověřila svůj pocit. Ten však na mamince visel pohledem a tvářil se spokojeně. Možná že takové je divadlo, pomyslela jsem si.

Maminka mě o tom hereckým výkonem nepřesvědčovala. Stále víc se jí zmocňovala tréma. Několikrát se přerekla, herci netrpělivě čekali na její narážku, která by jim umožnila odpovědět a dál rozvíjet děj. Začala jsem se za ni potit.

Najednou selka Dubská zatočila rukama jako lopatkami větrného mlýna a rozkřikla se: „Vy, Fialo, jste nikdy nebejval dobrý člověk. Vy jste...!“ Chtěla větu dokončit, ale paměť odepřela poslušnost. Maminka se zatvářila rozpačitě. Pak zkusila znovu: „Vy jste...!“

Ze zákulisí se ozvala náповěda. V prvních řadách rozuměli diváci jistě dokonale. Jenom maminku postihla naprostá nedoslýchavost. Otočila se k markytánskému vozu, odkud měla přijít pomoc, ale bezvysledně.

Vedle mne se neklidně zavrtěla Monika. Poznala, že maminku tréma zavedla k okraji bezedné propasti. Najednou zvolala jasným hláskem: „Vy jste *nešlechtný* člověk, Fialo! – Vždyť to přece umíš, mami!“

V sále propukl smích. Někteří návštěvníci začali dokonce i tleskat. Monika slavila další úspěch. Jen se zarděla. A na jevišti se maminka kupodivu chytla. Dál už s textem neměla potíže.

Pokoušely se o mě mdloby. Taková ostuda! Ještě že se Dan veselí na svatbě spolužačky. Aspoň není svědkem toho šíleného trapasu. Zoufale jsem maminku v té chvíli nenáviděla. Proč se cpe na jeviště, když k herectví nemá předpoklady? Proč se přede všemi zesměšňuje? Na pohřbu nebo při vítání nových občánek její recitace nějak dopadne, většinou čte básničku z papíru. Ale divadlo se s otevřenou knížkou v ruce hrát nedá.

O přestávce jsem se vypotácela ze sálu. Myslím, že se po nás otáčeli všichni diváci. Mnozí se na Moniku povzbudivě usmívali. Táta si šel na schody, naprosto klidný, zakouřit.

Dostala jsem žízeň. V dlouhém zástupu u kiosku jsem potkala Veroniku s nějakou mladší holkou.

„Monika dneska zabodovala, co?“ vnucovala se a nabízela čokoládové bonbóny. Odmítla jsem. „To je Pavlína!“ pokoušela se mi představit kamarádku. Záměrně jsem se soustředila na chladnou limonádu. Naráz jsem vypila plnou sklenici.

„Kde máš Dana?“ zajímalo Veroniku.

„V Praze.“

„Pavlína sestra bude taky stavitelkou. Jezdí do stejné školy jako Dan. To víš?“

Zadívala jsem se na drobnější holku se dvěma culíky, kterou Veronika tahala za sebou. Odhadla jsem, že chodí asi do šesté třídy. „Ty seš Drozdová?“ ptala jsem se s přezíravým nadhledem.

„Naše Karla ale chodí do vedlejší třídy!“ řeklo to dítě.

Nevěděla jsem, co k tomu dodat. Ani jedna z Drozdic mě nezajímala. Pokrčila jsem rameny a šla vrátit prázdnou sklenici. Ve dveřích do sálu mi někdo šlápl nehorázně na nohu. Zaúpěla jsem bolestí, ale ten hulvát se ani neohlédl.

Vešla jsem do poloprázdného hlediště. Než se vrátila Monika s tátou, vyslechla jsem tichý rozhovor na sedadlech za mnou. Dva dospělí, zřej-

mě manželé, hodnotili úroveň prvního jednání. Jejich kritika byla nemilosrdná. Nejvíc pomlouvali naši mámu. Naschvál jsem se po nich ohlédla, abych dala na srozuměnou, kdo jim sedí nablízku. Nezdálo se, že by si mou přítomnost uvědomovali. Naopak znovu se shodovali v názoru, že Dubská byla zatím nejslabší. Odmlčeli se, až když se sousední sedadla počala zaplňovat dalšími diváky.

Maminka se už naštěstí v dalších jednáních nezakoktala ani jí nezklamala paměť. Stále však hrála nepřírozeně. V duchu jsem těm dvěma za sebou odpouštěla. Měli pravdu. Byla nejslabší.

Sešli jsme se s ní až doma. Zdržela se po představení v šatně.

„Tak jak se vám líbilo divadlo?“ volala radostně již v předsíni.

„Bylas výborná, maminko!“ hodnotil její výkon táta. Odběhl do ložnice a vzápětí se vrátil se třemi karafiáty. Předal jí je, jako velké umělkyni. Bylo to od něho hezké, maminka se bránila dojetí.

„Co jste říkala vy, děvčata?“ vyzvídala na nás.

„Až na ten kiks v prvním jednání jsi hrála jako národní umělkyně!“ Nechápal jsem, jak se Monika dokáže přetvařovat. Anebo to myslela upřímně?

Maminka chtěla znát pochopitelně i můj názor. Pokusila jsem se uniknout do dětského pokoje, ale vešla za mnou. Předstírala jsem, že jsem neskonale ospalá, jen abych nemusela odpovídat.

Znovu otázku zopakovala.

„Já tomu nerozumím, mami...!“ pokusila jsem se prokličkovat.

„Nelíbila jsem se ti?“

„Ale ne, to jsem přece neřekla.“ Proč mě nenechá na pokoji? Cožpak jí mohu opakovat, co si o ní povídali ti dva vzadu? Mohla jsem se přiznat, jak bezmezná jsem se za ni styděla? Máma je strašně hodná. Neskonale obětavá. Ale asi by ji ranilo, kdyby se dozvěděla, že byla divákům k smíchu.

A tak jsem se přemohla a uklidnila ji: „Bylas dobrá, mami!“

V očích se jí blýskla radost. „Opravdu...?“

„Ze všech nejlepší, mami!“ dodala jsem ještě, když mě současně napadlo, že jí takhle nezabráním v dalším trapasu. Jinak jsem ale nemohla.

Dan se vrátil ze svatby až v neděli po obědě. Dlouho prý vyspával. Zastavil se u nás a navrhl, že se půjdeme projít. Odmítla jsem. Neměla jsem náladu poslouchat jeho řeči o senzačních spolužačkách. Nabídl se, že mě aspoň půjde vyprovodit k vlaku. Ani to jsem neschválila. Roztrpčeně odešel domů.

Vždycky se nakonec zase smíříme. Tehdy v neděli stejně na nádraží přišel. Vlastně jsem se celé ty minuty, které jsem sama prochodila na nástupišti, strachovala, že tentokrát budu ošizena o obvyklou pusu na rozloučenou, že mi nezamává. Když se potom objevil v podchodu, pocítila jsem radost stejně pronikavou jako bodnutí nožem.

Za týden jsme se pohádali znovu. Vlastně se bud' milujeme, nebo hádáme. Stačí k tomu maličkost. „Za pět roků ze mne bude stavební inženýr,“ líčil mi, „pak se přihlásím na nějakou velkou stavbu v zahraničí. Vydělám spoustu peněz. Konečně si koupím prvotřídní magnetofon a nové video. Navíc poznám cizí země. Budu cestovat...“ Seděli jsme proti sobě na upoutané pramici a řeka nás kolébala. Smočila jsem konečky prstů v chladné vodě a trochu Dana postříkala. „Co bude zatím se mnou?“ chtěla jsem vědět.

„Budeš čekat! Chtěl bych taky auto. Perfektní brko! Na to si nejrychleji vyděláš v cizině.“

„Já ale na tebe nechci čekat.“

„Dost možná, že tě vezmu s sebou. Pokud ti nebude vadit, že to bude třeba v Africe.“

„Nebudou tam mít pro mě práci!“ strachovala jsem se. „Pro cukrářku!“

„Mohla bys přece vařit v kuchyni!“

„Ne,“ vzpírám se návrhu. „Vaření mě nebaví. – Slib mi, Dane, že nikam nepojedeš. Rozumíš: nikam!!!“ Zanařikal: „Pochop, Lenko, že dnes-

ka nemůže stavební inženýr sedět jenom doma za pecí. Musí do světa, poznávat, co je dobré a moderní.“

„Pan inženýr Žabokrtský se taky netoulá po světě,“ vzpomněla jsem si na otce jedné z bývalých spolužaček, „a jak se mají dobře! Irena měla každou chvíli novéj svetr.“

„Dost možná,“ připustil, „že pan inženýr Žabokrtský nevytáhl paty z města. Ale pokud vím, nepostavil víc než pár pitomejch baráků na sídlišti!“

„Co budeš stavět ty?“ vykřikla jsem v sebeobraně, šířajíc se představou, že Dan nadlouho odejde.

Měl v zásobě mnoho příkladů. Mosty, elektrárnu, nová letiště...

„Nikam tě prostě nepustím!“ oznámila jsem mu s konečnou platností.

Ušklíbl se. „Tak v tom jediném tě neposlechnu!“

Dotklo se mě to. Vyskočila jsem z loďky na břeh. Pod nohou jsem cítila, jak mi při odrazu ujíždí dno. „Myslím, Danečku, že bude nejlíp, když se hned rozhodneš: buď cizina, nebo já!“ nabídla jsem mu k výběru dvě možnosti, jako kdyby měl do Afriky odjet už příští týden. Měl ohromnou možnost zavolat: samozřejmě, že ty, Lenko!

Neudělal to. V slzách se vracím domů.

Kapitola pátá

Blíží se konec roku. Mistr Endrys nás učí plést vánočky ze čtyř pramínků. Neobratně to zkusíme po něm. Klára vyrobila záhadný útvar, který připomíná kosmický talíř. Vztekla jím pleskla k hromadě ostatního těsta. „Jsem snad pekařka, abych pletla vánočky?“ rozčiluje se.

„Musíte se naučit všechno, pusinky!“ povzbuzuje nás mistr. A přivede, jak se pletou dvě vánočky najednou. Uznale mu zatleskáme.

Naštěstí odpoledne přiděluje jinou práci. Posílá mě a Martu vyrábět sněhové věnečky. Je to příjemná práce. Marta obsluhuje stroj, který tlačí hmotu ze šlehaných bílků přibližně ze sta trysek najednou. Když už se zdá, že se trysky dotknou plátu, všechny se zatočí a vykrouží naráz sto vánočních věnečků. Rychle je posypu moučkovým cukrem, který při pečení utvoří tenkou vrstvu, takže věneček nabývá hezky do výšky. Připravené pláty s vánočním cukrovím odváží na transportním vozíku k peci.

Nějakou dobu věnujeme pozornost pouze stroji. Teprve když se po druhé vrátím od pece, zeptá se Marta: „Co tvůj Dan?“

„Normálně!“ odpovím stručně a zasunu do stroje první plát. Spíš ze slušnosti se přeptám také na Aleše, na pokoji se o svých soukromých problémech v poslední době nebavíme.

Marta se zamračí. „Mám s ním jenom trápení. Neučí se, vyrušuje, jsou na něho stížnosti. Už dvakrát si mě Dorňáková volala kvůli němu do kabinetu. Nařídila mi, abych ho doučovala, jinak Aleš v pololetí propadne. Jenže on nechce!“

„Nemáš to s ním lehké! A co doma?“ vzpomněla jsem si.

„Táta se umoudřil. Aspoň se spolu nehádáme.“ Zasmála se. „Vlastně teď ani nemá možnost. Předvádí se před Miládkou, jaký je frajer.“

„Cože jste se spolu tak rychle daly dohromady?“ ptám se kousavě, neboť Martin kamarádský výpadek jsme s Klárou pocítovaly jako menší zradu.

„A co měla Milada dělat, když domů nemůže?“

„Pokud vím, má rodiče...!“ připomněla jsem.

„To má,“ přisvědčuje Marta a na chvíli vypíná stroj, abych mohla na vozíku srovnat pláty. Nestačím tempu. Nejvíc zdržuje cukrování věnečků. „Maminka se jí už dvakrát rozvedla. A nový tatíček je notorik. V minulosti byl už několikrát trestaný. Umíš si jistě představit, jak mají v chaloupce veselo!“ směje se.

„Proč se s ním její máma nerozvede?“ ptám se a současně dávám pokyn, že může stisknout vypínač. Tvarovací stroj se znovu rozběhl, trysky zakroužily nad prázdným plátem.

„Bojí se, že by pak zůstala pořád sama.“

„Má přece Miládku...!“

„Myslím bez chlapa. Je ještě mladá.“

Ráda se bavím o problémech, jež mě naštěstí míjejí. Proto říkám: „Znám starší, co se znovu provdaly.“

„Třeba nebyly třikrát rozvedené, víš?“

„Proto raději žije s notorikem?“

„Miládka tvrdí, že máma je vyloženě zamindrákovaná. Domnívá se, že každé manželství se rozpadne její vinou.“

„Nesmysl!“ zastávám se neznámé matky.

„Taky si myslím...“

„Být Miládkou, jezdila bych asi domů!“ vyjádřila jsem nahlas výsledek svých úvah. „Nenechala bych maminku samotnou.“

„Nejezdila bys, kdyby se právě kvůli tobě nejvíc hádali.“

„I tak bych raději zůstávala doma.“

„A kdyby táta tvou mámu bil?“

„Vyškrabala bych mu oči. A zavolala esenbáky, to mě neznáš!“

Spolužačka povzdechla: „Právě tohle Miládka nedokáže!“

Odvezla jsem další náklad věnečků. U pece mě mistr upozornil, abych nešetřila cukrem. Cestou zpátky si promýšlím další otázku.

„Co jsi řekla o Miladě vašim?“

„Pravdu.“

„Tátovi nevadí, že ji musíte zadarmo živit?“

„Jídlo se u nás nepočítá. Dvakrát za rok zabíjíme prase, králíků a slepic máme dost. Šetříme pouze na módě a kosmetice. Náš balkánskej taťka pokládá tyhle věci za naprosto zbytečné. Víš, z čeho ho dost často podezírám? Že chodil doma jako malej kluk po pobřeží nahatej. A když přišla zima, narvali ho do ovčí kůže. To byl u nich asi ten největší módní hit! Už mu to zůstalo.“

„Ale pro Miladu to není řešení!“

„Je rozhodnutá nějak to vydržet.“

„Jak dlouho?“

„Než tady skončíme. Až se vyučí, nastoupí v podniku, který jí nabídne garsonku. Stačí pokoj s kuchyňkou. Máma se k Miladě potom přestěhuje. Už prý se takhle dohodly. Zatím bude bydlet u nás, naše jsem umluvila.“

Napadá mě, zda bych se dokázala k některé spolužačce zachovat stejně obětavě jako Marta. Zjišťuji, že by mi v tom bránilo nejmíň tisíc důvodů. Proto uznale prohlašuji: „Seš dobrá, Marto.“

Tváří se, jako by o nic nešlo.

Dílnou se rozlehl křik. Vidíme, že se všechny holky hrnou k oknům. Marta vypíná stroj.

Před dílnou zastavilo nákladní auto s vojáky. Pokřikují na nás do oken. Lákají na diskotéku, na rande, do hospody, slibují, že nás povozí autem. Nejhubenější loudí něco sladkého. Klára mu hází biskupský chlebiček zabalený v celofánu. Vojáček děkuje a tváří se, jako by ho právě zachránila od jisté smrti hladem.

Pak ale rázem všechno skončí. Naše nosy zaznamenají nepříjemný pach. Někdo odběhl od vaříče, na němž se taval v pánvi ztužený pokrmový tuk. Během několika sekund je dílna zahalena do tmavého štiplavého kouře. Lapáme po čerstvém vzduchu. Ze skladu přibíhá Pražská koule, odežene vojáky a snaží se vyšetřit, kdo obsluhoval pánev. Přihlásil se chudáček Křiváček. Mistrová mu vynadá, ale mnohem mírněji, než kdyby viníka objevila mezi dívkami. Všechny mistrové Křiváčkovi nadřžují. Snad proto, že je tak slaboučký. Dušan jim z vděčnosti nosí

paví pera. Doma chovají kromě pávů i zlaté křepelky, bažanty a papoušky ara.

Zápach z dílny brzy vyprchal. Pražská koule zahání všechny skupiny znovu k práci. Otevřeme s Martou zásobník tvarovacího stroje. Množství bílé hmoty se nám zdá přiměřené, abychom ji do konce vyučování zpracovali. Měníme si místa, takže zapínám motor.

Večer nás navštívila Radka. Nabízí vstupenky na vánoční diskotéku, která se bude konat v jídelně.

„S kým budu tancovat?“ ptá se otráveně Klára. „S těmi našimi blběčky? Lezou mi krkem...!“

„Nikdo vás přece nebude nutit, abyste tancovaly!“ hájí program Radka. „Táta mi ale slíbil, že z kasáren vypustí asi dvě roty vojáčků. – Pokud nebudou mít kluci zrovna průšvih!“

Klára projevila jistý zájem. Odložila knížku a přitáhla kolena k bradě. „Kolik obnášejí dvě roty? Jestli víc než deset vyplašených bažantů, tak jdu!“

Radka okamžitě odtrhla vstupenku a položila ji před Kláru na noční stolek. „Přijde jich nejmíň sto. Táta mě nikdy neklamal!“ Odtrhla další lístek a podala mi ho. „Ty půjdeš samozřejmě taky a vezmeš i Martu. Tak, pusinky,“ oslovila nás stejně, jak to dělává mistr, „a teď každá vysolíte Radunce pětikorunku!“

„Pět korun,“ naříkala jsem, jako bych měla vydat dítě do otroctví, „takovejch peněz!“

„Můžeš být na diskárně zadarmo, když vezmeš službu v šatně!“

„Zbláznila jsem se?“ namítla jsem pohoršeně. „Nejsem služka.“

Radka vybrala patnáct korun a chystala se navštívit další pokoj. „V šatně by sis třeba i vydělala!“ poučila mě. „Viděla jsem jednou v kině, že dávali šatnáře i dvě koruny. Kdyby sis to snad rozmyslela, přijď! Do šatny ještě nikoho nemáme.“

Pečlivě jsme uložily vstupenky.

„Proč myslíte, že je Radka tak obětavá?“ napadlo mě, když se za naší slavnou předsedkyní zavřely dveře. S každou akcí, kterou se škola rozhodla uspořádat, má nakonec nejvíc starostí.

„Baví ji to!“ vyjádřila se Marta.

„Dost často mívám dojem, že chce být jiná než my ostatní!“ přidala jsem záměrně kapku jedu k předložené otázce.

„Radka taková není!“ řekla s překvapující rozhodností Klára. Mnohem raději bych od ní slyšela polopravdu nebo nepatrné zaváhání. Spokojila bych se možná s drobnou pomluvou. Víc už jsem ale nenaléhala. Vsunula jsem se pod přikrývku a čekala, až některá z těch neúplatných advokátek zhasne.

S Danem jsme se dohodli, že se už nikdy nebudeme hádat. Divím se, že jsme tuto úmluvu neuzavřeli dávno. Snažíme se být na sebe hodní.

Doubravovi odjeli k příbuzným na zabijačku, takže se u nich zamykáme.

Už se zas mohu milovat. A je mi přitom s Danem krásně. Zdá se mi pokaždé, že to, co prožívám, nepatří do všedního světa. V koupelně si napustíme vanu, vodu provoníme pěnou a oba se najednou koupeme. Hrajeme si na delfíny. Dan mě potom v osušce přenáší do obýváku. Mokrý vlasy mi vysouší fénem. Na plyšovém koberci zůstaly jeho mokré stopy. Směřují do koupelny. Snad vyschnou, než se Doubravovi vrátí. Stejně ale Danovu maminku podezřívám, že tuší, co je mezi námi, třebaže nedává nic najevo.

V Danově županu přecházím ke skřínce, na níž stojí magnetofon. Vybírám kazetu s označením neznámé hudební skupiny. Dan mezitím pro nás v kuchyni připravuje svačinu. Hudba není příjemná, mačkám tedy spínač označený STOP. „Kde máš další kazety?“ volám.

„Ve stole, v druhé zásuvce vpravo!“ ozývá se Dan, tentokrát pro změnu ze spíže. Nebude to poprvé, co mě překvapí dobrou svačinkou. Mívá v tomto ohledu vynikající fantazii. Jednou jsme dokonce jedli uzenáče s ananasem. Jindy meloun s hořčicí.

Otvírám určenou zásuvku. Úzké prkénko ji dělí na dvě části. V jedné jsou srovnány, hřbetem vzhůru, magnetofonové kazety. Druhá přihrádka je plná výstřižků, počmáraných papírů a obálek s červeno-modrým okrajem. Prohlížím si je. Cizokrajné známky mě nezajímají. Ráda bych věděla, kdo Danovi píše. Jednu otáčím. Na trojúhelníku, který vznikl zalepením dopisu, čtu zpáteční adresu odesílatele.

Odesílatelky!

NEVENA MALINOVA, BURGAS, SAN STEFANA 455, BULGARIA.

Dan si píše s nějakou holkou! Dokonce s cizinkou. Chvatně vyjímám dopis z obálky. Je psán anglicky. Nerozumím jedinému slovu. Snad pouze počátečnímu oslovení. Dear Dan.

Drahý Dane...

Nějaká úplně cizí holka mu píše DRAHÝ!

Možná že i Dan jí odpoví: *Dear Nevena*.

Prudký nápor žárlivosti mi téměř podráždí nohy. Jsem slabá, bezmocná. Teprve po chvíli se vzchopím a s dopisem za zády jdu za ním do kuchyně. Dan prostírá pro dvě osoby. Na stole leží dva talíře obložené šunkou, sýrem a okurkou. Doprostřed postavil vázičku s vadnoucím karafiátem. Teď ještě vybírá z kredence příbory.

„Co je to za holku?“ ptám se, a když se obrátí, zamávám obálkou, kterou mu doručila letecká pošta.

„Jedna Bulharka,“ odpovídá nevzrušeně a dál se hrabe v zásuvce mezi vidličkami. „Seznámili jsme se na pláži, když jsme byli s našimi u moře.“

„Co dělá?“

„Myslím, že studuje nějaký jejich gympl.“

„Myslíš si to, nebo víš?“ ptám se důrazněji.

Zprudka se otočil. „Vím to. Co je na tom?“ Otázky, které jsem mu kladla, byly asi nepříjemné. Štítivě jsem odložila obálku na roh stolu. „S tou holkou si píšeš pořád?“

S přemrštěnou pečlivostí pokládal příbory vedle talířů. „Budeš pít džus, nebo tonik?“ říká.

„Na něco jsem se tě ptala!“ připomínám neúprosně.

„Džus, nebo tonik?“ Vlastně i tak mi odpověděl. Pochopila jsem, že vzájemná výměna dopisů mezi Danem a tou holkou neustala ani teď, když chodí se mnou. Zarazil se. Nástroj, kterým se pokoušel otevřít láhev toniku odložil na kredenc. „Nic spolu nemáme, Lenko. Můžeš mi věřit!“ prohlašoval vážně. Chtěl mě i obejmout. Odstrčila jsem ho.

„Nikdy ti sama nestačím!“

„Pochop, že ta holka pro mě nic neznamená. Píšeme si už jenom ze setrvačnosti. Navíc jsme spolu nic neměli!“ zdůraznil. „Ani pusy jsem jí nedal!“

„Lituješ toho?“ vyjela jsem jízlivě. Znovu беру dopis do rukou. Podle razítka poznávám, že byl odeslán přibližně před čtrnácti dny. „Proč jsi mi o ní nikdy neřekl?“

„Nebavili jsme se o Bulharsku, o moři, prostě o něčem, čím bys mi ji připomněla.“ Vrátil se ke stolu, aby nalil tonik do připravených skleniček. „Vlastně si jen takhle procvičím angličtinu.“

„Což s blbou cukrářkou samozřejmě nemůžeš!“ vyštěkla jsem a bylo mi v té chvíli do pláče. Možná že je víc holek, s kterými si Dan báječně rozumí. S jednou si může psát dopisy v angličtině, druhá rozumí té jeho odporné stavařině, Bohunka je solidní, s Ninou si pouští desky, které její brácha přiváží z Francie... Co pro něho mohu znamenat já?

Břečela bych nad svou bezmocností.

Připomínám si náš nedávný slib: nebudeme se už hádat!

Dobře. Ale odejít musím. Zde už jsem zbytečná.

Možná zbytečná v celém Danově životě.

Pokouší se mě samozřejmě zadržet, jako obvykle. Přesto odcházím.

Když jsem vyběhla do předsíně, ozvala se v kuchyni silná rána. Dan asi do něčeho vztekle kopl.

Náš rozchod je už jistý. Nikdo mě k vlaku nedoprovází. Dan se urazil. Je mi smutno. Ale musí to tak asi být.

V žákovské knihovně, kterou spravuje učitelka Dornáková, jsem si vypůjčila učebnici angličtiny. Rozhodla jsem se, že se této řeči naučím.

Dorňáková žasla, když mi učebnici zapisovala do příslušné kartičky. „Ty se budeš učit anglicky?“ vrtěla hlavou.

„Líbí se mi, když někdo umí anglicky!“ odpověděla jsem a pádila do pokoje, abych co nejdřív začala s první lekcí. Učebnice byla nepoužitá, nikdo v ní ještě ani nelistoval. Voněla tiskařskou barvou. A měla některé listy slepené. Rozvalila jsem se na gauči. Každou kapitolu provázely ilustrace. Líbily se mi. Na prvním obrázku si hrála paní se dvěma dětmi. Jmenovala se Smithová. Nedaleko pan Smith kropil trávník. Vlastnili auto a přízemní domek. V druhé kapitole navštívili Smithovi restauraci, děti jim asi doma hlídala babička. Možná že měli vychovatelku. To se časem dozvím. Listuji zpátky. Začínám abecedou. Naštěstí si v závorkách mohu přečíst správnou výslovnost! Ej, bí, sí, dý... A znovu: ej, bí, sí, dý. Postupně přidávám další písmena. Opakuji si je samozřejmě nahlas.

Asi po půlhodině vtrhnou do pokoje Marta s Klárou. Zdržely se v jídelně. Když mě spatří, jak nad otevřenou knížkou cosi mumlám, strnou úžasem. Klára přistoupí a dotkne se mého čela. „Horečka. Nejmiň osmatřicet. To dítě blouzní!“ zvolá a vzápětí mi vyrve učebnici z rukou. „No ne...?“ vykřikuje. „Naše Lenička se bude učit anglicky? Ta bude vzdělaná!“ Naklonila se nade mnou a zcela vážně se ptá: „Is this a direct train to London or do have change?“ Řekla tu větu bez jediného zakoktání. Ústy kroutila jako herci v anglickém filmu s titulky.

Posadila jsem se. „Ty umíš anglicky, Kláro?“

„O yes, in school, Miss Marečková!“ potvrzuje nejspíš. Ani Marta jí nerozumí. „Mluv s námi lidsky!“ žádá.

Dítě ze zkumavky nám prozradilo, že se angličtině učilo od čtvrté třídy. Rodiče ji přihlásili do jazykové školy. Kdyby jí přes cestu nepřeběhl její námořník, jistě by se teď předváděla na gymnáziu. Při válení lístkového těsta zatím znalost cizích řečí nepotřebovala.

„Takže mě můžeš učit?“ jásám.

„Proč to?“

Váhám, zda mohu spolužačkám sdělit pravdu. Chtěla bych, aby můj kluk, i když to už nebude Dan, korespondoval v angličtině se mnou. A ne s nějakou cizí, protivnou holkou.

Vymýšlím si raději: „Vadí mi, když v televizi zpívají anglicky a já nerozumím.“

Klára na mě upře pronikavý pohled. „Jen kvůli tomu?“

Abych jí znemožnila případné otázky, ptám se: „Je těžké naučit se to?“

Pobaveně se usměje: „Jak pro koho!“ Z čehož usuzujeme, že měla i z angličtiny jedničku. „Jenže na mě doma mluvil anglicky i táta!“ přiznává s jistým ostychem.

„Zkusíš to se mnou?“ naléhám, neboť obrázky v učebnici zvyšovaly můj zájem o cizí jazyk. Jsem rozhodnuta věnovat sebevzdělávání všechn volný čas.

Klára souhlasila.

„Třeba hned?“ Podala jsem jí učebnici otevřenou u obrázku poklidné londýnské rodiny. Klára ji odložila „Začneme s angličtinou jinak!“ prohlásila. „Nejdřív tě naučím nadávat.“

Po první lekci jsem o panu Smithovi neměla právě nejlepší mínění.

Vždy po osmadvaceti dnech jsem si psala, podle mamčin rady, do kalendářičku hvězdičku. Označovala dny, kdy se jako obvykle půjdu tělocvikářce omluvit. Zpravidla bývalo takto postižených víc, takže jsme trávily hodinu příjemným klábosením v šatně.

V úterý se však obvyklé příznaky neprojevily, dokonce mě nebolela hlava. Ve středu opět nebyl důvod, abych sáhla po zápisníku. Zneklidněla jsem.

Ani čtvrtek nepřinesl naději.

I princezny mají děti! připomněla jsem si.

Pokud se ovšem milují.

A já se v minulých týdnech s Danem milovala mockrát.

Zachvátil mě děsivý strach. Není mi ještě šestnáct a snad už čekám dítě.

Máma mě zabije!

Jak jsme mohli být tak neopatrní? Dan je sice už dospělý, nedávno mu bylo osmnáct, má před maturitou, chystá se na vysokou školu a pak do Afriky... Všechny plány se mu zhrouť.

Přemýšlela jsem o neštěstí, které nás potkalo, a plížila se po internátě jako spráskaný pes. Ve škole mě naštěstí učitelé nezkoušeli. Chytala bych jednu pětku za druhou. S přemáháním jsem psala úkoly.

„Every success in your work for the life!“ pokřikovala na mě po večeri Klára a nabízela se, že spolu probereme další lekci angličtiny. Odmltla jsem. „Co je s tebou?“ odkládala mrzutě učebnici.

„Není ti dobře?“ pozorovala mě jako nemocnou Marta.

Seděla jsem schlíple na gauči s rukama na kolenech. „Jsem asi v tom, holky!“ přiznala jsem.

„Přeháníš. To není pravda!“ vykřikovala Klára a hned si se zájmem přisunula židli blíž. Marta usedla na gauč.

Seznámila jsem je s neúplnými záznamy v zápisníku. Pochopily a zúčastněně se odmlčely. Marta se po nějaké době zvedla a odešla si natočit sklenici vody. Jak pila, voda jí rámusivě protékala hrdlem. Zápěstím levé ruky si otřela orosená ústa. Zeptala se: „Co chceš dělat?“

Přesně tuto otázku jsem si neustále kladla v posledních třech dnech. Dokonce i v noci jsem se probouzela a hledala odpověď. Moje úsilí bylo zatím zbytečné.

„Dan už o tom ví?“ Klára mimoděk sáhla po učebnici angličtiny. Listovala v ní, ale na stránky se nedívala.

„Ještě ne.“

„Povíš mu to?“ ozvala se od umývadla Marta.

„Musí to Danovi říct!“ předběhla mě Klára. „Ted' už to není jenom její věc!“ Vyslovila pouze to, co mě již mnohokrát napadlo. Dan by měl vědět, že se mnou čeká dítě. Jistě pro něho bude zpráva zdrcující, náraz ho zbaví všech snů o stavbě mezinárodních letišť, sportovních areálů a plaveckých stadiónů. Jak se asi bude tvářit? „Časem mu to povím!“ slíbila jsem unaveně.

Klára prudce sklapla knížku. „Zbláznila ses? Nemůžeš čekat. Třeba mu zatelefonuj nebo napiš. Počkej...!“ Otevřela zásuvku a zbrkle hledala obálku a dopisní papír.

Zadržela jsem ji. „Uklidni se. Dnes je čtvrtek, zítra odjíždíme domů. Třeba se s Danem uvidím...“

„Třeba, třeba...!“ vztekala se. „Teď nesmíš nic nechávat náhodě. Čas pracuje proti tobě, Lenko. Mám v tomhle ohledu bohaté zkušenosti.“

„Tys taky čekala dítě?“ užasla Marta.

„Dítě čekala naštěstí moje starší sestra. Jenže tu si její kluk nechtěl vzít. A to pak byla doma estráda, dámy!“

Neúmyslně mi připomenula domov. Ani u nás to nebude představení k popukání, až mámě prozradím, že bude babičkou.

Zešílí!

Dívky dlouho uvažují o mé svízelné situaci. Martu později napadne: „Chceš vůbec to malé?“

„Nevím. Proč se ptáš?“

„Vzala bych si ho. Jako bráchu nebo sestru. Naše máma by se jistě nebránila. Vždycky prý chtěla mít spoustu dětí. A já bych doma nebyla aspoň tak sama.“

„Ty ses dočista zbláznila!“

„Proč? Některé matky to přece dělají. Dřív než se maličké narodí, podepíší v nemocnici papír, že se děcka vzdávají. Pak si pro ně přijdou třeba rodiče, co nemohli mít děti.“

„Vaši ale mají tebe!“ připomněla Klára.

„To je málo!“ vzdychla kamarádka smutně.

Klára zakročila. „Ať si Lenka rozhodne sama!“ Myslela možná, kdoví jak to budu mít lehké.

Ve dveřích se usmívala paní Doubravová. „Pojď dál, Lenko!“ zvala mě mile. „Dan je doma, od rána se učí, bude rád.“

Zavrtěla jsem hlavou. „Dnes nepůjdu. Stačí, když mi ho zavoláte.“

„Jak chceš,“ usmála se a otevřela do pokoje, kde seděl Dan u obrovského rýsovacího prkna. „Máš tady návštěvu!“ upozornila ho a zmizela zase v kuchyni.

Dan odložil trojúhelník a s rýsovacím perem v ruce přišel do chodby. Tvářil se nepřístupně. „Co chceš?“

„Musím s tebou mluvit!“

„Nemám čas, jak vidíš!“ Nikdy se mnou ještě nemluvil tak přezírávým tónem. Asi mi neodpustil, že jsem od něho posledně trapně utekla.

„Jen chvilku...!“ naléhala jsem.

„Až jindy!“ Sáhł po klice, aby náš rozhovor rázně ukončil. Zasunula jsem špičku střevice k prahu. „Jsem v tom, Dane!“ svěřila jsem mu šepetem.

Chtěl původně něco namítnout, ale stačil jen naprázdno otevřít ústa. „To... to si děláš legraci!“ zakoktal a ohlédl se přes rameno, zda nás nikdo neposlouchá.

Ujistila jsem ho, že si nevymýšlím.

„Počkej chvilku, hned jdu!“ Vrátil se k rýsovacímu prknu, odložil pero a pečlivě zašrouboval lahvičku s tuší. Potom se u věšáku chvatně oblékal.

„Jdeme se projít, mami!“ zvolal na matku.

Paní Doubravová se znovu objevila v předsíni. „Jen běžte,“ pobízela nás. „Je tam dnes hezky. Ale k obědu ať jsi, Dane, zpátky!“

Neodpovídal jí. Najednou mě napadlo, zda paní Doubravová nemůže něco poznat. Jako zdravotní sestra má jistě s holkami, které čekají dítě, značné zkušenosti. Proto jsem se raději spěšně rozloučila a daleko před Danem sbíhala schody do přízemí.

Venku padal těžký sníh. Zanechávali jsme za sebou na chodníku černé blátivé stopy. Přehodila jsem si přes hlavu kapuci. Dan šel prostovlasý. Vločky v jeho vlasech připomínaly drobné peří.

„Co chceš dělat?“ ptal se dost vyplašeně, když se všechno dozvěděl.

„Snad: co budeme dělat oba, ne?“ opravila jsem ho.

„Jistě, jistě!“ potvrdil a plaše se usmál. Nabral trochu sněhu a uhnětenou kuličku hodil nad řeku. Zmizela pod vodou několik metrů od protějšího břehu. „Vezmeme se!“ prohodil pak a čistil si ruce o kalhoty.

„Myslíš, že to půjde tak lehce?“

„Co já vím? Mně už naštěstí osmnáct bylo. Tebe dají vaši zplnoletit. A budeme mít svatbu.“ Zasmál se, jako by sám nevěřil tomu, co právě říká.

„A chceš mě vůbec, Dane?“ ptala jsem se s neskrývanými obavami. Vždyť ještě před chvílí se mnou nemínil ani mluvit. Možná že mě i nenáviděl. A teď uvažuje tak samozřejmě o svatbě.

„Blázinku!“ usmál se, jak to dělával dřív, a natáhl ke mně ruce. Když mě potom políbil, věděla jsem už najisto, že mě nepřestal mít rád.

U zdymadel se rozhovořil, jak budeme jako manželé žít. Tak tedy: Dan dokončí průmyslovku, já druhý ročník učiliště. Na rok pak školu přeruším, a až dítě povyroste, vrátím se do internátu.

„Kdo se nám ale bude, Dane, o maličké zatím starat?“

„Naše máma!“ prohlásil jistě.

„Taky nevím, kde budeme bydlet. Naši nemají velký byt. A Monika je ještě malá.“

Dan se zamyslel. „Řeknu mámě. Prkno odnesu po maturitě stejně na půdu, takže můžeme bydlet zatím v dětském pokoji. Časem nám táta nějaký byt sežene.“ Všiml si, že jsem nakrabil čelo. „Co se ti nezdá?“

„Neodnášej to prkno z pokoje. Chci, abys šel na vysokou školu. A pak!“ připomněla jsem. „Musíš přece do té Afriky!“

„Zatím nepojedu. Vezmu místo na stavbě tady, nablízku. Peníze vydělám, neboj se, Lenko.“

„Já s tebou nemám strach, Dane!“ Byla jsem šťastná, že mě nezklamal.

Dohodli jsme se, že budeme zatím před rodiči mlčet. Naštěstí máme dost času.

Doma se schválně točím kolem maminky. Nabízím se k jakékoliv práci. Víím, jak ji taková snaha vždycky těší. Myjeme okna, jako vždycky, když se blíží Vánoce.

„Co nového ve škole?“ ptá se.

„Nic!“ Tuhle odpověď mám připravenou vždycky. Dnes mi bleskne mozkiem šílená myšlenka. „Jedna holka se bude vdávat.“

„Musí?“

„Jasně že musí!“ potvrdím.

„Kolik jí je?“ Podle hlasu poznávám, že maminka zatím problému nepřikládá velký význam. Stejně bychom se mohly bavit o lineckém pečivu nebo o dárkách pod stromeček.

„Chodí do vedlejší třídy.“

Mamince se objeví na rtech útrpný úsměv. „Myslela si nejspíš, chudinka, že něco zmešká.“

„Třeba se s tím klukem mají rádi!“ namítám velice opatrně.

„Co si za to koupí? Pověz, čím je ten kluk?“

„Letos bude maturovat na gymnáziu!“ uvedla jsem záměrně jinou školu, abych maminku nenasměrovala k Danovi.

„Takže děti budou mít dítě!“ pronesla vzápětí prorocky a požádala o další hadr. Utrhla jsem cár staré noční košile. „Zůstanou na krku chudákům rodičům.“

„Chudákům...!“ opakovala jsem dotčeně po ní. I o penězích jsme včera s Danem mluvili. Rozhodl se, že prodá nejcennější desky a dvě videokazety. Časem si stejně do nového bytu pořídíme všechny věci nové a úplně moderní. „Ta holka přece dostane podporu. Je takový zákon!“

Maminka nevzala moji námitku vůbec na vědomí. Jak kmitala suchým hadrem po skle, povzdechla si: „Jo, to jsou dneska dětičky.“

Hájím sveřepě neznámou dívku dál. „Mami, ale uznej, že taková věc se může přihodit i v nejlepší rodině.“

„Proč se to třeba nestalo nám s tátou?“ Příklady vlastních rodičů bývají vždycky šíleně povzbudivé: když já jsem byla v tvých letech...

„Ve vašich letech jsme se nehnali s klukem hned do postele. Nejdřív jsme se dlouho okukovali, posílali si psaníčka, uvažovali, zda se k sobě hodíme...“

Přerušila jsem ji. „Dnes je jiná doba, mami. Po ulicích se už taky nejezdí s koňmi. Všude létají trysková letadla a rakety. Dokonce i naše rodina jezdí autem!“

Maminka mlčky přisvědčila. Na chvíli přestala i pracovat. „A taky slyším o rozvodech, o rozvrácených manželstvích, o dětech, co nikdo nechce!“

„To je sice pravda, mami, ale musíš pochopit...“

„Nechci nic pochopit, Leničko. V těchhle věcech jsem asi moc staromódní, víš?“ Znovu dýchla na sklo a pokračovala v čištění. Pokoušela jsem se dopracovat k příznivému závěru, a proto jsem na ni naléhala: „Mami, mohu se tě na něco zeptat?“

„Proč ne?“

„Ale ty se budeš zlobit, že na tobě takové věci vyzvídám!“

„Povídej...!“ pobídla mě.

„Mami, kdy tys měla něco s tátou?“

„V devatenácti.“

„A jak dlouho jste se znali?“

„Myslím, že rok!“ vzpomínala si mlhavě.

„Podle tebe by vadilo, kdybych se ti narodila o něco dřív? Měli jste se přece taky s tátou rádi, ne?“

Vyhoupala se lehce do okna a stříkala na sklo přípravek z vnější strany. Dost protivně se usmívala: „K manželství, milá Lenko, jenom láska nestačí.“

Zhrozila jsem se tak přízemních názorů. „Podle tebe, mami, se dva lidé nemají brát z lásky?“

„Ale ano, jistě. Proč jinak by se měli rozhodnout prožít spolu celý život? Ale než ten krok udělají, než se rozhodnou založit rodinu, měl by mít chlapec slušné povolání a dívka by měla být vyzrálá tělesně i duševně. Nezlob se, Lenko, ale v šestnácti jste přece ještě stále děti. Co víte o životě? Jaké máte zkušenosti? Řekni sama: co ta dívka může děťátku kromě lásky dát? Vždyť sama ještě nedokáže rozeznat, co je v životě dobré, co špatné. Jak by to měla za pár let vysvětlovat dítěti? – Víš, jak to dopadne? Všichni tři zůstanou na krku rodičům. Myslím ti dva blázni a chudinka děťátko.“

Z maminčiných slov zavanul smutek. Mrzelo mě, že odsouvá lásku, která je přece rozhodující ve vztahu mezi chlapcem a dívkou, skoro na nejzazší místo. Osmělila jsem se zeptat: „A co bys tedy té holce, víš, té z vedlejší třídy, radila?“

„Měli být opatrnější, když už si tak brzy spolu začínali.“

„Myslím teď!“ upřesnila jsem mrzutě. Nestála jsem přece o další kázání. „Když se *to* stalo.“

Sáhla pro další hadr. Zdál se jí asi velký, protože ho naráz prudkým trhnutím přepůlila. Svinula jeden díl do neforemného turbanu, pod který na sklo dýchala. „Nevím,“ řekla pak rozpačitě. „Asi bych těm dvěma divochům doporučila, aby se zatím nebrali.“

„Aby neměli svatbu? Jenže jim se narodí děcko!“ namítla jsem.

„Právě proto by ho měli zatím vychovávat jejich rodiče.“

„A co ti dva?“

„Ti snad by se měli snažit napravit, co svou zbrklostí zavinili.“ Z nepochopitelných důvodů se zasmála. „Vlastně taky zestárnout. Aspoň o tři čtyři roky.“

„Jako by stáří byla nějaká zásluha! A povolení k tomu, že se dva lidé mohou mít rádi,“ odporovala jsem jejím nemoderním názorům.

„Proboha, Lenko, copak nedokážeš pochopit, že manželství s sebou přináší i velké starosti a problémy? Dokonce tak závažné, že i zkušení lidé je mnohdy neunesou?“

Vyzdímalala jsem hadr a přenesla umývadlo k dalšímu oknu. Zvenčí pronikal do pokoje nepříjemný chlad, ale nemínila jsem v debatě přestat. Snažila jsem se mamince dokázat, že nemá pravdu. Musí přece slevit ze svých zarputilých stanovisek. Zvláštní, staří lidé, jako ona, zapomínají na opravdovou lásku. Jako by ji v životě nikdy neprožili. „Neřekneš nakonec, že by ta holka udělala nejlíp, kdyby si nechala děcko vzít? Dokud se ještě nenarodilo, dokud je docela mrňavé?“

Dlouho uvažovala o odpovědi, než se tiše ozvala: „Tohle řešení se zdá nejsnazší. Ale zároveň je velice nebezpečné.“

„Provádějí to přece doktoři v nemocnici, mami!“ zdůraznila jsem. Mnohé tyto zprávy jsem pochytila při rozhovoru se staršími kamarádkami. I v pokoji jsme se o přerušení těhotenství s Klárou a Martou bavily.

„Ale ani lékaři nemohou zaručit, že po interrupci...“

„Cože?“ Předstírala jsem takticky, že poslednímu slovu nerozumím.

„Tak se říká tomu lékařskému zákroku,“ poučila mě. „Může se stát, že takové děvče je pak stále nemocné. Mnohá už nemohou mít nikdy děti. – To by to děvče od vás chtělo?“

„Ne, to jistě ne!“ Znovu jsem zaznamenala mrazivé chvění. Jako bych měla zanedlouho psát nesmírně těžkou písemku z matematiky, která rozhodne o tom, zda postoupím.

Maminka začala tlouci pěstí do rámů, aby se okna snadněji zavřela. Podívala jsem se jí do tváře. Mají ty hrozné údery zastřít její nerozhodnost, nebo mi zkrátka nechce odpovědět? Vracím se k základní otázce. „Mami, co bys dělala, být mámou té holky?“

„Proč ti na tom tak záleží?“ podivila se.

„Prostě tak. Jen že o ní mluvíme!“ Právě jsem přešla jeden z nejnebezpečnějších úseků rozhovoru.

Maminka seskočila z okna. Ponořila hadr do vody a důkladně ho máchala. Špinavý cár košile vypouštěl šedohnědou barvu jako sépie. Když látku vyždímala, řekla se zdrženlivým úsměvem: „Jsem ráda, že takovou dceru nemám.“

Dávivě jsem polkla chuchvalec slin, který se mi utvořil v tuhoucích ústech.

„A ty, Leni, jistě taky, co?“

„Jistě, mami.“

Naštěstí přiběhla do pokoje Monika, takže jsme v nebezpečném rozhovoru nepokračovaly. Pravidelná návštěvnice místního kina loudila na mamince peníze.

Cítila jsem povinnost vykonat šlechetný čin. „Počkej, mami, já jí na lístek dám.“

V dětském pokoji na mně vydundala Monika desetikorunu.

Maminka pak o mé velkorysosti vyprávěla u večere tátovi.

Nikomu ani slovo! ujišťovali jsme se znovu s Danem, když mě vyprovázel. Měl čas, v neděli odjížděl do Prahy později. Po rozhovoru s maminkou bylo jasné, že s ní skutečná hodina pravdy nebude lehká. Včera to naštěstí odnesla ta druhá holka. Chudinka, bylo mi jí až líto.

Maminku musím na všechno poznenáhlu připravit.

Kapitola šestá

„Zbláznila ses?“ zadržela mě Klára, když jsem chtěla zvednout prkno se čtyřmi sachrovými korpusy. „Nesmíš se teď s ničím těžkým dřít! Mé sestře to lékař výslovně zakázal.“

„Výslovně?“ posmívám se a stejně se s prknem potácím od pece ke stolu, kde jiné dívky korpusy promazávají malinovým džemem a máčejí v kakaové polevě. V restauracích nebo v cukrárnách dorty rozřežou na pravidelné dílky a na talířku nakonec ozdobí šlehačkou. Kdysi jsem po sachrovém dortu šlela. Dnes se mu raději vyhýbám, nechci tloustnout.

Od chvíle, kdy jsem se svěřila kamarádkám z pokoje, pozoruji, že se jejich vztah ke mně změnil. Stále mi něco podstrkují ke čtení, k jídlu, Klára mi dává opisovat cvičení z matematiky, a dokonce za mě vytírají v pokoji podlahu, třebaže jsme se předtím vždycky po týdnu střídaly. Všude teď chodíme společně. Na snídani, do dílny, čekáme na sebe i v šatně.

Na předvánoční diskotéku jdeme kvůli Martě. Rozhodla se totiž, že Aleše zcivilizuje a naučí ho několika základním tanečním pohybům. My s Klárou jí budeme dělat čestný doprovod.

Do vyzdobené jídelny jsme vstoupily pár minut před šestou. Radka nelhala. Táta asi našel klíč od klece a skutečně vypustil hejno bažantů. Vojáckové obsadili několik stolů nebo pokuřovali na chodbě. Taktak že jsme našly volná místa. Aleše jsme zahlédly v hloučku postávajících, značně nesmělých kluků z vedlejší třídy. Ze všech už budou za rok pekaři. Slušelo mu to. V lesklé bundičce a černých kalhotách připomínal krasobruslaře. Na Martu zdálky zamával a prstem vykroužil jakýsi pohyb, jímž dal na srozuměnou, že pro ni přijde zanedlouho tancovat. Obsadily jsme pro něho jednu židli u stolu.

Potom Radka zatleskala, přítomní se neochotně ztišili, a když i pokuřující chlapci v zelených uniformách projevíli zájem o dění v sále, uvítala všechny návštěvníky a popřála příjemnou zábavu. Vzápětí třeskle

v reproduktorech ruční granáty. Tak se ohlásily první tóny zajímavé diskoskladby. Kuchařky, které až dosud nahlížely do jídelny výdejním okénkem, okamžitě zapadly a stáhly před sebou roletu. Další takty už byly k uším přítomných milosrdnější.

Pokud hudba dovolila, bavili jsme se u stolu o vánočních dárkách. Přisedl si totiž Aleš a předvedl postříbřený řetízek na zápěstí, který dostal od Marty. „Pochlub se, co přinesl Ježíšek tobě!“ pobídl ji bez ostychu.

Zdráhavé otevřela kabelku a vyjmula kulatý váleček ze žlutého plechu. Poznaly jsme sprej.

„Ukaž!“ zmocnila se dárku Klára, nasměrovala černý bod tlačítka kamsi k uchu a odpálila oblak syčivé vůně. „Mmmm...!“ libovala si.

Také jsem se mohla navonět. Aleš nás pozoroval a oči mu zářily.

„Takový krám stojí šíleně peněz!“ upozorňoval nás. „Ale vůně je to krásná, co?“

Marta přisvědčila a dodala, že má nesmírnou radost. Vždycky si přála být zavalena výrobky kosmetického průmyslu. Alešův dárek tedy naplnil její očekávání.

Napadlo mě, čím mě asi překvapí Dan. Před týdnem jsem náhodou zahlédla v prodejně gramofonových desek nahrávku jedné zahraniční skupiny. Když jsem o ni požádala, ukázalo se, že je to albíčko s dvěma deskami, za které chtějí přímo astronomickou částku peněz. Obětovala jsem je. Chtěla sem přece svému chlapci udělat radost.

Co mi koupí k Vánocům Dan? Zná mě vůbec? Co ví o mých přáních? Ptal se někdy na mé záliby? Nevzpomínala jsem si. Nezbývá mi než čekat.

Přistoupil vojáček a vyzval mě k tanci. Neměla jsem náladu poskakovat po sále, ale Klára mě pobídl: „Jen běž! Moje sestra...“

Raději jsem se zvedla. Unikla jsem tak vyprávění o obtížném těhotenství její drahé sestry.

Tančili jsme tango. Vojáček nebyl krasavec, ale hezky vyprávěl. Mohla jsem mlčet, což mi vyhovovalo. Líčil, jak se vyhýbá ranním rozvíčkám, pak o kamarádovi, který si přivezl na vojnu lékařský slovník,

aby si mohl vymýšlet příznaky nemocí, zmínil se i o svých neúspěších ve střelbě. Když jsme znovu míjeli náš stůl, zeptal se: „Co je to za holku?“ hodil bradou směrem ke Kláře.

„Proč to chceš vědět?“

„Šíleně se o ni zajímá jeden kluk.“

„A nejsi to náhodou ty?“

Nasupeně se zasmál. „Já? Vždyť je ta holka skoro o hlavu vyšší. Všiml jsem si, když jste přicházely!“

„Jmenuje se Klára. Klára Žáčková!“ prozradila jsem.

Jména po mně opakoval. „Musím si je zapamatovat. Jednomu klukovi od nás z roty se totiž líbí. Škoda že nemohl dnes jít, má službu na bráně. Pověřil mě, abych o ní všechno zjistil.“

„Odkud zná Kláru?“

„Seznámili se, když tady u vás jednou skládali papír nebo krabice s pytlíky. Dostal od ní nějaké cukroví. Fanda o ní říká, že je přesná. Co ty si myslíš?“

Matně jsem si připomněla den, kdy Křiváček spálil tuk, protože pod okny zastavilo vojenské auto.

„Povídej, jaká je? Fandu to bude šíleně zajímat,“ naléhal na mě, zatímco se skladba blížila ke konci.

„Říkáme jí Dítě ze zkumavky!“ prozradila jsem.

Zatvářil se překvapeně. „A je...?“

Vysvětlila jsem mu původ přezdívky.

Vojáček si liboval: „Prima, Fanouš bude rád, až mu to povím.“ Pokoušel se dál se mnou posunovat po parketách, ale mě přestal tanec bavit. „Docela bych si šla sednout!“ požádala jsem. Dovedl mě ke stolu, poděkoval, a než vycouval z jídelny, vrhl na Kláru dlouhý pohled.

Klára nechápala, proč na ni cení zuby. „Co se mu stalo?“ divila se.

Seznámila jsem ji s průzkumnou činností příslušníka našich ozbrojených sil.

Na žádného Františka si nevzpomínala, třebaže jsme si ji s Martou podaly v neúprosném výsledku, do něhož zasahoval Aleš nevhodnými dotazy. Dost možná, že si můj tanečník vymýšlel! shodly jsme se posléze.

Marta zatáhla Aleše mezi tančící páry, zatímco my s Klárou usrkávaly limonádu a postupně odmítly asi čtyři vojenské nabídky k tanci. Dokonale znuděny jsme před osmou odešly do společenské místnosti v prvním patře. Televizní program sliboval španělský film. „Zůstaneme?“ ptala jsem se Kláry.

„Počkáme, jestli nastaví zrcadlo!“ odpověděla nesouvisle spolužačka.

„Jaké zrcadlo?“ nechápala jsem.

Mlčky zamířila ukazováčkem k obrazovce, kde se objevila dozlatova vypečená hlasatelka, aby diváky seznámila s uváděným španělským filmem, který nastavuje nelítostně zrcadlo měšťácké společnosti.

Klára na mě s převahou pohlédla. „Slyšelas? Jak v televizi nastaví zrcadlo, dívám se. Určitě to bude něco sprostýho!“ Během několika sekund zazářila skutečně v pravém dolním rohu obrazovky čtyřcípá hvězdička, znamení pro nedospělé diváky, aby setrvali u svých televizorů.

Zůstaly jsme tedy i my s několika dalšími holkami, které nebavil tanec.

Na Štědrý den dopoledne nesu Danovi dárek. Po obědě bych neměla čas, jezdíme do Jinolice pro babičku, aby s námi strávila pár dní Vánoc.

Dan samozřejmě i dnes rýsuje. Celý život ho takhle asi uvidím u prkna šoupat trojúhelníkem po napnuté čtvrtce. Paní Doubravová připravuje večeři, její manžel opravuje kuchyňský robot.

Pozdravíme se, potom odcházím do pokoje k Danovi. „Hezké Vánoce!“ říkám a předávám dárek.

Chopil se sáčku, a aniž věděl, co skrývá, dal mi za něj pusu. Nad deskami zajásal. Nikdy prý by si je nekoupil. Těšil se, že si je okamžitě přehraje.

„Taky pro tebe něco mám!“ mrkl na mě. Ve skříňce za knížkami měl schovaný balíček převázaný modrým provázkem. „Všechno nejlepší!“ přál mi, když mi ho předával.

„Dovolíš, abych si ho už tady rozbalila?“

„Proč ne?“ smál se. Sáhla jsem na stůl po dlouhých nůžkách, které používal k odšťihování pauzovacího papíru. Stiskla jsem je a motouz

se naráz rozletěl. Chvatně jsem trhala papír. Balíček obsahoval klíčenku a firemní propisovací tužku. „Děkuju!“ hlesla jsem, abych překonala zklamání. Nikdy jsem přece s Danem nemluvila o nedostatku psacích potřeb, neslyšel, že bych si posteskla, jak je pro dívku obtížné nosit dva klíče na ocelovém kroužku.

„Dobrý, co?“ naléhal ke všemu. „Tužka má dokonce dvě barvy!“ upozorňoval mě horlivě a předvedl jejich záměnu. Myslím, že se mu propisovačka velmi líbila. Zastrčila jsem dárky do kapsy a prohlásila, že musím domů.

Nezdržoval mě. Jen se zatvářil najednou nezvykle vážně a ptal se tiše: „Co tamto?“

Pochopila jsem, kam otázkou směřuje. „Nic se nezměnilo!“

Unaveně se zeptal, kdy se uvidíme.

Navrhla jsem mu, aby za mnou přišel, až dokončí velice pracný rys.

Do místnosti vstoupila nečekaně paní Doubravová. Pohlédla na syna a pravila: „Dane, táta tě volá. Chce, abys mu pomohl s robotem.“ Přívětivě se na mě usmála. „My na tebe tady zatím s Lenkou počkáme.“

Dan odhodil do koše papíry, v nichž byl zabalen můj vánoční dárek a odběhl.

„Taky už musím!“ řekla jsem. „Maminka chystá k večeři rybu, chtěla, abych jí pomohla.“

„Však se tě dočká!“ uklidňovala mě paní Doubravová a ukázala na volnou židli vedle pracovního stolu. „Posad' se!“

Vytušila jsem nebezpečí a znovu předstírala nedostatek času. Zbytečně. Přisunula si druhou židli a trpělivě čekala, až se usadím. „Chtěla jsem se tě na něco zeptat, Lenko!“

„Prosím!“ šeptla jsem.

„Vím, že se máte s Danem rádi. Nějaký čas už spolu kamarádíte, chodíte na procházky, jak to ve vašem věku obvykle bývá.“ Možná že čekala, jak horlivě budu přisvědčovat, ale zůstávám stále ve strnulé pozici. „Někdy se ale mezi mladými lidmi,“ zpřesnila: „mezi velmi mladými lidmi může stát to, co se právě přihodilo vám.“ Vyvalila jsem asi překvapením oči, protože zvedla ruku. „Počkej, Lenko, zůstaň klidná, já

se přece na tebe kvůli tomu nezlobím.“ Olízla si špičkou jazyka horní ret a pokračovala: „Větším viníkem byl v každém případě náš Dan. Je starší, měl být rozumnější. Už dávno jsme přece spolu o takových věcech mluvili.“

„Nevím, o čem...,“ sehrála jsem údiv.

Povzbudivě se usmála. „Nemusíš přede mnou nic zapírat. Dan se mi se vším svěřil.“

V té chvíli jsem pocítila v blízkosti srdce průnik ostré jehlice.

Dan tedy mámě všechno vyžvanil. A ta si mě dnes podá! Nedokázal držet slovo, přestože jsme si slíbili mlčení. Krev počala prostupovat všemi spáry mé pokožky. Zpotila jsem se a jistě zčervenala.

„Možná že se kvůli tomu budeš na Dana zlobit, ale udělal to nejrozmumnější, co mohl, věř mi, Lenko.“ Doubravová se mnou mluví mile a velice moudře, což přímo miluju. „Mamince jsi to řekla?“

„Ne...“

„Chci ti navrhnout návštěvu u nás v nemocnici. Známa se s několika lékaři z oddělení, dokonce i s primářem. Prohlédnou tě, poradí, jak nejlépe byste měli s Danem celou věc řešit. – Co tomu říkáš?“

Nechápala asi, že jí nemohu odpovědět. Vždyť ano i ne mi podráždí nohy. „Musím už jít!“ vyhrkla jsem a hrnula se ke dveřím.

„Rozumělas mi?“ Paní Doubravová se usmívala. Možná ale, že mě nenávidí. Zkazila jsem synáčkovi život, a proto udělá všechno, aby se nemusel ženit. Pošle mě do nemocnice na prohlídku. Nikam mě nedostane! „Na shledanou!“ zachrčím ve dveřích. Na Dana už nečekám.

„Rozmysli si to ještě!“ volá za mnou paní Doubravová.

Nenávidím ho. Nechci ho vidět. Zradil mě. Potupil a ponížil. Dohodli jsme se, že budeme mlčet! Ale on mě vydal napospas dobrotivé starostlivosti své maminky.

Když mě vyslýchala, připadala jsem si jako natažená na středověkém skřipci. Zbývalo jenom, aby mě svící páčila do boku.

Naše máma by na mě aspoň zařvala. Vlepila by mi facku nebo vjela do vlasů. Paní Doubravová mi mazala med kolem..., řekněme: kolem úst!

Tak už to není pouze mé a Danovo tajemství. Jistě o tom hovořila už s manželem, radila se v nemocnici s jinými ošetřovatelkami, požádala primáře oddělení, aby mě prohlédl...

To všechno, všechno zavinil Dan.

A já mu, husa, tolik věřila.

Zkazil mi celé Vánoce. Večeře jsem se skoro nedotkla, za dárky, které by mi jindy udělaly radost, jsem stěží poděkovala.

„Co je ti, Leničko?“ starala se babička.

„Nic, babi. Trochu mě bolí hlava,“ tvrdila jsem. Odesla jsem si náruč balíčků do pokoje a jejich obsah rovnala do přihrádek ve skříni. Většinou to byly svetríky nebo prádlo. Dostala jsem i hezkou kabelku z pravé kůže a deštník.

Babička chtěla provádět různé štědrovečerní zvyky, ale televizní hlasatelka jí v tom zabránila. Ohlásila začátek hlavního programu, a to už jsme zaujali svá místa v křeslech. „Tohle je mi pěkněj Štědrej večer!“ bručela babička, ale na Tři zlaté vlasy děda Vševěda se dívala s námi.

Druhý den jsme si s Monikou hezky pospaly. Vzbudila nás až maminka, když mi oznamovala, že je zde Dan.

„Pro nikoho nejsem doma!“ zavrčela jsem podrážděně a otočila se ke stěně.

Stáhla ze mne přikrývku. „Přišel snad za mnou?“

Dopotácela jsem se tedy v noční košili do předsíně, kde přešlapoval. Jindy bych si pomyslela, že mu to sluší. Oblékl si červenomodrou bundu s odepínacími rukávy, nový svetr, který objevil nejspíš včera pod stromečkem, a vysoké boty sněhovky. V nich se zdál ještě vyšší. Postavila jsem se tak, abych k němu zůstala natočena bokem. Oči mě nesnesitelně pálily, chtělo se mi vlastně teď nejvíc spát. „Co chceš?“

„Rád bych ti vysvětlil...!“ vyrazil ze sebe, ale okamžitě jsem ho přerušila: „Nezajímá mě to!“

„Pochop, Lenko, že jsem to mámě *musel* říct!“ Zavrtěla jsem hlavou. „Nemusel.“ Pak jsem mu zprudka vmetla do tváře: „Ty jsi mě sprostě podrazil. Neumíš si představit, jak mi před tvou mámou bylo. A to ti, Danečku, nezapomenu!“

Chystal se cosi namítnout, ale odběhla jsem mezitím zpátky do pokoje. Maminka se tu bavila s Monikou. „Co chtěl?“ zajímal ji důvod Danovy ranní návštěvy.

„Nic!“ odsekla jsem a zalezla znovu pod příkrývku.

„Přinesl ti dárek?“ Věděla, že jsem mu koupila ty dvě fantastické desky. Divila se, jak jsem na ně dokázala z kapesného ušetřit.

Zavrtěla jsem v polštáři záporně hlavou.

„A dal ti vůbec něco?“

„Dostala klíčenku a tužku!“ pospíšila si Monika. Vyskočila z gauče, a třebaže jsem ji okřikla, podala dárek mamince. Vždycky věděla, kde skrývám své věci. Maminka si je prohlížela. „Víc nic?“ podivila se.

Neodpovídala jsem. Ostatně, kdyby mi Dan přinesl v kleci zlatého slavíka, neslyšel by o slůvko víc. Nezáleželo mi přece na něm.

„Proto se na něho zlobíš?“

mlčela jsem vytrvale dál. Co jiného jsem od něho mohla k Vánocům čekat? Nikdy se neptal, co bych si přála. Mluví neustále o sobě. Když jsme spolu tenkrát procházeli Prahou, zahlédla jsem v prodejně orientálních předmětů malou skříňku na klenoty, vykládanou barevným dřevem. Hodila by se mi. Ukládala bych si do ní náušnice, prstýnek, který jsem dostala od maminky, možná hodinky a třeba kamínek s bílou tečkou, který jsem si přivezla od Balatonu. Zatoužila jsem po takovém dárku.

Maminka se rozhovořila. „Nediv se, Lenko. Chlapec, který studuje, nemívá nikdy moc peněz. Každá korunka je pro něho dobrá. A tak ti dal zkrátka to, nač právě měl.“

„Takovou tužku taky nosí jejich Alice do školy!“ vzpomněla si ještě Monika a vytrvale s ní pocvakávala.

„Nejspíš je dostali od tatínka!“ Z každé maminčiny věty cítím, že se mě pokouší uklidnit. Nechápe, že mi vůbec nejde o nějakou pitomou

propagační tužku. S obličejem zabořeným v měkkém polštáři přemýšlím o Danově lhostejnosti a o tom malém, které se nám má za nějaký čas narodit.

Znovu přišel. Odmítla jsem s ním mluvit.

Zkoušel to aspoň telefonicky. Rodiče byli v práci, takže jsem se nechávala Monikou zapírat.

Zvonil a čekal pak dlouho před naším domem, až vyjdu. Neměl šanci.

Před maminkou jsem předstírala, že jsem nachlazená. Souhlasila s tím, abych se povalovala několik dní v posteli. Z dlouhé chvíle jsem aspoň uklidila byt a umyla nádobí.

Složitou cestou mi Dan propašoval psaníčko. Když mi je Monika předávala, roztrhala jsem před ní obálku s dopisem na malé kousíčky, aniž bych jej četla. Sestřička žasla. Požádala jsem ji tedy, aby Danovi vyřídila, že se nemusí příště namáhat.

Silvestrovský večer jsem strávila u televize. O půlnoci jsme si s rodiči připili šampaňským. A jako vzorná dívka jsme jim přály do nového roku pevné zdraví a hodně radosti.

Postupně nás políbili.

Kdybyste tak věděli, jaké překvapení vám starší dceruška právě do nového roku připravila, neveselili byste se zas tolik! pomyslela jsem si hořce. Víno s bublinkami jsem ale vypila s chutí.

Kapitola sedmá

Všechny jsme oblečeny v něčem novém. Náš internát mohl směle pořádat módní přehlídku. Na podobné atrakce však není čas. Ve škole přitahuje. Písemky, testy a zkoušení jsou na denním pořádku. Nezbyvá než se učit. Klára nade mnou a Martou bděla. „Milé dámy,“ upozorňovala nás, „chápu, že pro dívku je výhodnější být krásnou, i když nevzdělanou. Protože se k vám však příroda zachovala macešsky, snažte se být aspoň chytré.“ Násilím nás nutila, abychom se každý večer nejméně hodinu učily. Sama si ovšem listovala v módních časopisech. Stačilo jí, co slyšela ve škole. Když jsme jí konečně předložily výsledek své píle, odložila sešit s fotografiemi manekýn, zhnuseně se podívala na popsáný papír, a napodobujíc hlas naší třídní učitelky, pokyvovala zoufale hlavou. „Marečková, Marečková. Těhotná, ale blbá. Neví, že minus a krát minus a musí být a^2 . Plus a^2 !“ zdůraznila přísně.

„Proč plus?“ bránila jsem se. „Jde přece o dva minusy!“

Vycenila podrážděné zuby: „Poslouchej! Nemohla jsem neporozumět. Co to znamená?“ Tvářila jsem se asi přiměřeně tupě, protože se rozkřikla: „To znamená, že jsem *rozuměla*!“. Tedy plus. Marečková, jak ty mi drásáš nervy!“

Zmocnila se Martina sešitu. „Fabiánová, tak prosím! Jak tys mohla projít osmou třídou? S takovým úbytkem mozkové kůry. – Přečti tohle!“ podsunula Martě sešit zpátky. Na jeden řádek ukázala prstem. Kamarádka slabikovala: „Na výstavě čínského umění jsme viděli nejjemnější výšivky a kresby na hedvábí.“ Dotčeně se otočila po Kláře. „Co je?“

Dítě ze zkušavky stále tisklo prstík ke stejnému místu.

„Vyděli,“ četla zvolna Marta, „předpona *vy* a slovní základ *děl*. Podobně jako: *ú-děl*, děl-ník, děl-o. A proto: vyděl!“ Zvesela už jenom doplnila: „Vyděl proto píšeme tvrdé *y*!“

Klára zoufale zaúpěla. „Dost! Proč myslíš, Fabiánová, žeš měla doplnit v pravopisném cvičení právě slovo *viděli* Nevíš? Tak poslouchej!

Ten, kdo cvičení sestavoval, dobře věděl, že vždycky nějaký vůl zapomene, že ve slovech *viděti, viseti, viklati, vidle*, opakuj si to, natvrdlíku!, píšeme vždycky měkké *í*!“

„Opravdu?“ divila se Marta. „Takže tam mám chybičku?“

„A ne jednu. Taky ve shodě přísudku s podmětem a ve slově *hedvábí*.“ Klára zaťala zuby a rukama Martu sevřela kolem krku. Předvádějící dokonalé škrcení vykřikovala: „Podle kterého vzoru skloňujeme *hedvábí*?“

Martička pochopitelně nevěděla. Přihlásila jsem se. „Prosím, podle *stavení*!“ Klářiny ruce ubohou obět propustily.

Vrátily jsme se ke stolu opravit chyby. Učební metoda, kterou na nás Klára Žáčková zkoušela, byla sice neobvyklá, ale přinášela výsledky. Při lynčování jsme neutrpěly žádnou pohromu, ba naopak, v žákovské knížce se nám hromadily vcelku slušné známky. Proto jsme se ochotně nechaly i další večery takhle týrat. Naše promovaná sadistka o nás ztratila stejně za několik dní zájem.

V přihrádce u vrátnice totiž objevila dopis. Psal jí voják, kterému hodila z okna biskupský chlebiček. Dopis jsme na pokoji přečetly pochopitelně všechny tři. Jmenoval se František Vrba, bylo mu devatenáct, protože se mu na vojně ještě nepodařilo využít příjemného prostředí basy, může ve čtvrtek odpoledne na vycházku. Pokud i Klára bude mít čas, chuť a peníze, čeká na ni s optimistickým úsměvem na rtech před kinem.

„Nákej moc vtipnej!“ ohrnula Klára nad dopisem nos.

Přelétla jsem úhledně napsané řádky. „Nezdá se mi, že by se chtěl za každou cenu předvádět. Podle písma bych ho tipovala na slušného kluka. Píše k jako tvůj námořníček!“ vzpomněla jsem si na dopis, který nám Klára dovolila přečíst. Dostala ho až z Polska.

Kláře se zablesklo v očích. „Petra neznáš. Nemůžeš přece ty dva srovnávat.“

„Taky nechci. Mluvím o písmu. Někdy se takhle pozná povaha.“

„U Dana ses nezmýlila?“ poznamenala Marta.

Měla bych přiznat, že právě u Dana mi odhad nevyšel. A tolik se mi jeho vysoké písmo líbilo. Netušila jsem, že mě tak snadno zradí. Naším dívkám jsem o něm po příjezdu do internátu nic neprozradila. Styděla jsem se za něho, dokonce jsem jeden hezký světřík vydávala za dárek od něho, třebaže mi ho pod stromeček podsunuli rodiče.

„Stejně bys měla jít!“ řekla jsem raději. „Nemůžeš přece jen čekat na Petra a žít jako zakyslá panna!“

Klára se bránila celý večer, ale druhý den jsme ji tak zpracovaly, že nakonec v půl páté vypadla z internátu. Nakadeřená, navoněná, ve vypůjčené halence, kožichu a sukni.

Za hodinu byla zpátky.

„Co je s tebou? Nečekal? Nepřišel...? Nebo snad nehráli kino?“ vy-
zvídalý jsme užasle.

Zhroutila se na nejbližší židli.

„Je to vůl...!“ protáhla. Dnes jí to mimořádně slušelo. Dokonce i vlasy, jindy zplhlé, se nám podařilo sčesat do odvážné vlny nad levým okem.

Vyměnily jsme si s Martou pohled.

„Jak můžeš tvrdit, že je...?“

Začala svlékat vypůjčené kousky oděvu. „Sotva v kině zhasli, vzal mě kolem krku.“

„No a co?“ vyhrkla Marta. „Na tom přece není snad nic zlého!“

„Není? Znali jsme se spolu šest minut. Mezitím stačil dokouřit cigaretu a koupit pytlík větrových bonbónů.“

„Je voják. Jde na všechno tvrdě!“ hájila jsem neznámého vojáčka.

„Ať si tvrdost zkouší na jiné holce. Já s ním skončila.“ Svlékla se a rozdala nám příslušné hadříky. „Děkuju, holky. Moc jste mi pomohly. Ale než bych chodila s takovým, zůstanu raději do smrti zakyslá panna!“

„Mohlas ho přece nenápadně odstrčit, pak byste se domluvili, třeba je to docela sympatický kluk!“ uvažovala nahlas Marta. Zřejmě si představovala, jak by se v kině chovala sama.

„Nemám už zájem!“ odvětila příkře Klára a oblékala si džíny. Když potom pověsila kabát a sukni do skříně na ramínko, zeptala se nás: „Tak dámy, co kdybychom si před večeří daly jako předkrm větný rozbor? Tak dvě tři větičky? Zajtra sa nám zide!“ zdůraznila slovensky.

Poznaly jsme, že je jí vojenská problematika už naprosto lhostejná.

Když už jsem byla smířena s tím, že budu mít tak roztomilé děťátko, s jakým si na trávníku hrávala paní Smithová, nečekaně mi to v noci přišlo. Okamžitě jsem procitla a byla svěží a neospalá. Uvědomila jsem si, že je konec nejistoty a strachu. Nic se nestalo, maminka si dál může myslet, jak vzornou má dcerušku a odsuzovat nezdárnici z vedlejší třídy. Dan v klidu odmaturuje. A já budu dávat pozor, aby se mi v peci nepřipálily pusinky. Máme vyhráno! jásala jsem, ale protože jsem asi značně praštěná, přikapávala mi do radosti odněkud lítost. Stejná, jako by mě někdo hned první den vrátil z daleké cesty, která slibovala napínavé, i když velice riskantní dobrodružství.

Šla jsem s balíčkem vaty na záchod. Chodba byla osvětlena pouze jediným světlem nad schodištěm. Pantoflíčky na mých nohou drtily ticho pravidelnými explozemi. Vešla jsem na záchod a šíleně se lekla. V šeru u okna stála nějaká holka v županu. Natáhla jsem ruku k vypínači a rozsvítila. I zezadu jsem podle vlasů poznala Radku. „Co tady děláš?“

Trochu se otočila a já poznala, že pláče. V ruce ždímalá vlhký kapesník.

„Stalo se ti něco?“

Zavrtěla hlavou a dál zírala z okna do noci.

Musela jsem urychleně do kabiny. Hovořila jsem s ní chvíli přes zavřené dveře. Neodpovídala, ale tušila jsem, že u okna stojí dál. „Povídej!“ přistoupila jsem k ní po malé chvíli, kdy jsem zase z kabinky vyšla.

„Nech mě, prosím tě...!“ žádala mě mírně, ale nenechala jsem se odbyt. „Rozešla ses s nějakým klukem?“ napadl mě obvyklý důvod nočních internátních pláčů.

Pro změnu se čelem přitiskla k oknu, na jehož sklo leptal mráz květiny neznámého původu. „Ne... všichni mě nenávidějí!“

„Proč by tě...?“

„Říkají o mně, že jsem prospěchářka...“

„Já ne...!“ ujistila jsem ji, třebaže, přiznávám, mě podobné úvahy někdy napadly.

„... že funkci předsedkyně svazácké organizace dělám jenom proto, abych byla zajímavá, abych mohla vypadnout občas ze školy, aby naděnou kantoři přimhouřili oči. Taky že se vytahuju se svým tátou!“

„Kdo to o tobě tvrdí, Radko?“

„Všichni!“ vzlykla a zase pozvedla kapesníček k očím.

Zavrtěla jsem hlavou. „Všichni ne. Například náš pokoj ti fandí.“

„Já vím...!“ potvrdila důvěřivě.

„Kdo tedy?“

„Polívka. Ten nejvíc. Posmívá se mi a pošťuchuje. O tátovi neustále vykládá, že je darmožrout. V poslední době za mnou leze do pokoje. I tam mě uráží!“

„Máš ho vyrazit!“ doporučila jsem jí příkře.

„Polívka už není sám. Přidaly se k němu i některé holky z naší třídy.“

„Nevšimla jsem si toho.“

„Možná že mi závidějí. Ale co...?“ Radka se trpce usmála a vjela rukama do kapes županu, který jí splýval v nařasených záhybech až k zemi. „Nikdo by tu funkci asi nechtěl dělat!“

Přisvědčila jsem: „Já určitě ne!“ Potom mě napadlo: „Doma jsi o tom s tátou mluvila?“

„Ne, řekl by, že je to věc, kterou si musím vyřešit sama.“

„Proto tady radši takhle bulíš?“

Posmrkla a zeptala se nečekaně: „Hřeben bys tady neměla? Asi vypadám!“ usmála se omluvně a začala si kvapně pročesávat prsty husté vlasy.

„Nemám!“ řekla jsem. „A jestli si Polívka k tobě ještě něco dovolí, vlastnoručně mu rozbiju hubu!“ slibovala jsem velkoryse. Cítila jsem, jak se mi znovu vrací rozvaha a dřívější sebevědomí. Opravdu bych se

takového skrčka nebála, i kdyby na mě poštlal deset podobných hulvátů. Radku jsem chápala, neměla to lehké. Přicházela za námi obvykle s úkolem nebo s povinností, kterou jsme předtím nadšeně odhlasovaly, ale teď, kdy se měla uskutečnit, se většina dívek nemínila nechat vyrušit ze sladkého lenošení. Najednou nechtěly provozovat žádný sport, netoužily zhlédnout nový film, obtěžovalo je jít do přízemí na nějakou zajímavou přednášku. Až do této chvíle se mi zdála Radčina obětavost bez hranic. Ale přece ji nevděk zraňoval. „Pojď spát!“ navrhla jsem. Zprvu se bránila, ale nakonec mě přece jen následovala. Před pokojem číslo 319 jsme se rozloučily.

„Jsi hodná, Lenko!“ řekla za mnou. Otočila jsem se. Už nebrečela.

Mistr Endrys nás zasvěcuje do tajemství jádrového pečiva. Doma jsme mu o Vánocích říkali oříškové cukroví. Složení není náročné, vždyť se spojí jenom jádrová drť s přiměřeným množstvím cukru a několika bílky. Mnohem víc práce vyžaduje jeho zpracování a pečení. „Je lépe připravit si jádrovou hmotu o den dříve,“ poučuje nás mistr, „pektiny a škrob v jádrovinách zbobtnají a vytvoří olejovou emulzi. Tím se zvětší vláčnost výrobků i pozdější chuť.“

„To známe!“ zavrčí neslušně Klára.

Mistr na ni schválně ukáže. „A co ještě?“

„V odpočívající hmotě probíhá ethanolové kvašení. Vznikající kyslíčník uhličitý zajišťuje kyprost a stejnoměrnou pórovitost výrobku. – To je věda!“ Od jiného by taková poznámka vyzněla jako vychloubání. Klára ji pronese s výrazem takového opovržení, že se všichni kolem smějí. I mistr je dnes v dobré náladě. Rozhlédne se po nás a podotkne: „Vidíte, jak je dobře, když si některá z vás zopakuje ročník. Pak už si mnohé věci zapamatuje!“

„Klára přece nepropadla!“ poznamená Miládka. „Ona je, prosím, jen tak geniální.“

„Hm... tak génia jsem v dílně ještě neměl!“ říká spíš pro sebe Endrys. „Docela by mě zajímalo, jak jde takovým zázrakům mytí nádobí.“ Ukáže na Kláru: „A upaluj...!“

Mytí použitého nádobí je v cukrařině snad nejhorší práce. Snažíme se jí vyhnout, jak se dá. Proto se všichni pochechtávají, když Klára s ohrnutým nosem odchází do vedlejší místnosti, kde na ni čekají kastroly, sběračky, pánve a jiné nádobí.

„A aby ti nebylo při práci smutno,“ volá za ní mistr, „pomůže ti další vzdělanec.“ Zakrouží pohledem po našem bílém hloučku a hledá si oběť. Pochopitelně, že ukázal na mě. „Lenka. Ta je taky skoro geniální!“

„Ne, mistře, já ne,“ namítám do smíchu, „já jsem přece normálně pitomá!“ Ale ani tahle sebekritika mi nepomůže.

Scházíme se tedy s Klárou u dřezu, zatímco ostatní si dělají zuby na pražené oříšky. Snad nám hrst nechají, utěšujeme se.

Napouštím do hrnce horkou vodu. Je zapatlán od máslového krému. Přidám i saponát, aby se na hladině vytvořila bublinková pěna. Když se pak plného hrnce chopím a chci jej postavit na dlaždičky, zařve na mě Klára: „Zbláznila ses?“

Přiběhne, aby mi pomohla. „Moje sestra přesně takhle mohla o to malé přijít!“

„Tvoje sestra, milá Kláro, byla nejspíš v jiném stavu. Kdežto já...?“ prohodím nenuceně a s úsměvem.

Klára si utře mokré ruce do pláště. „To je mi ale překvapení!“ říká. „Marta už o tom ví?“

„Ne.“

„A Daneček?“

„Ne. Poznala jsem to včera.“ Pobídla jsem ji, aby mi podávala další nádobí.

„Neměla bys mu to napsat? Nebo zatelefonovat?“

„A víš, že ne?“ říkám s neskrývanou jízlivostí. Nemohu mu přece tak lehce odpustit, že naše první, zatím největší tajemství, prozradil mamince. „Jen ať se chlapeček taky trochu smaží ve vlastní šťávě!“

„Sadisto!“ ulevila si Klára a hodila po mně největší sběračkou, kterou jsme v dílně používali.

Jednou se to Dan ale musí dozvědět.

A co dál? Odpustím mu? Začneme znova a líp?

Nebo se rozejdeme?

Představa, že bych ho potkala s jinou holkou, byla zničující.

Maminka je nemocná. Před několika dny se jí v práci udělalo špatně. Vedoucí pošty ji poslal okamžitě k lékaři, který nařídil klid na lůžku a předepsal utišující léky. Maminka kupodivu poslechla.

To mi tiše sdělila Monika už v předsíni, než jsem se stačila svléknout. Z čepice i z kožichu jsem setřásla sněh. Celou cestu od nádraží na sídliště hustě sněžilo.

Jdu za maminkou přímo do ložnice. „Ahoj!“ zdravím ji zvesela a skláním se, abych jí dala jako obvykle, když se vrátím z internátu, pusu na přivítanou.

Jemně mě odstrčila. „Dnes raději ne, Lenko. Doktor si myslí, že by to mohla být virová chřipka.“

„Máš horečku?“ Sáhla jsem po teploměru, který ležel na nočním stolku vedle hrnečku s nedopitým čajem a stříbrným kartónkem tablet. Sloupeček rtuti se v něm zastavil na 37,7 stupních. „Co tě bolí?“

„Už nic!“ Víím, že kdyby měla maminka bolest sebevětší, před námi by se k ní nepřiznala. Monika nás mlčky pozoruje. „Kde je táta?“ vzpomenu si.

„Táta má odpolední směnu. Dva dny už na nádraží odmetají z kolejí sněh! A pořád padá!“ řekla, hledíc do okna.

„Jen ať si padá!“ libuje si Monika. „Aspoň všechno zapadne a my nepůjdeme do školy!“

„To by sis přála ty, taková vzorná žákyně?“ posmívám se.

„Taky by mohla vyhořet!“

„Copak to?“ vyzvídám.

Maminka pravila přísným hlasem: „Včera si tátu volali do školy.“

„Kdo myslíš?“ zeptala se mě Monika a otráveně se zašklebila.

„Tlustá Berta?“

Sestra přisvědčila. Učitelka Bertíková učila v základní škole tělocvik. Nikdy sama necvičila, předepsané cviky nám pouze květnatě popisovala. Pokud nás zahнала na bradla nebo na žíněnku, divila se, jak můžeme být tak neobratné. Jejím životním snem bylo družstvo dívek oblečených do modrých trenýrek a bílých triček. Protože se na nás občas objevil jinak zbarvený kousek úboru, dopisovala si kvůli těmto přestupkům vytrvale s rodiči. „Co jste spolu měly?“

„Naše Monička si moc dovoluje!“ ozvala se zase maminka.

„Založily jsme s holkama Tahiti klub.“

Zdálo se mi, že jsem přeslechla. „Cože?“

„Když na nás Tlustá Berta zase celou hodinu ječela, že jsme neukázněné, dohodly jsme se, že na příští hodinu tělocviku skutečně přijdeme předpisově oblečeny. V bílých teniskách, v bílém tílku a v modrých trenkách.“

„A to má být ten Tahiti klub?“ nechápu. „Za to vás Tlustá Berta musela jenom chválit!“

„To by paní učitelka jistě udělala, kdyby si ty bláznivé holky neoblékly věci nejmiň o dvě čísla větší!“ prozradila maminka.

Představa takto vymóděného družstva dívek ve mně vzbuzovala smích.

„Já vím, že Bertíková byla schopna zavolat na vás i VB!“ poznamenala jsem. Maminka se nikdy nedokáže nadchnout dobrým vtípem. Snad proto si stěžovala dál: „Víš, kdo měl ten hloupý nápad?“

Jasně, že naše Monika. Začínala jsem být na mladší sestru hrdá.

„Myslíš, že ti dá Berta dvojku z chování?“ ptám se jí potom v kuchyni, když mi dodatečně vykreslila podrobnosti jejich tělocvičné show.

„Těžko. Ví, že bych pak nejela ani na jeden gymnastický přebor!“ Naše Monička je, jak vidět, taky pěkně vyčuraná! Najednou na mě nečekaně vypálila: „Prej čekáš s Danem mimčo!“

Překvapeně jsem vydechla: „Od koho to víš?“

„Od Alice. U nich doma o tom teď pořád mluví. Rodiče se s Danem zavřou večer do obývacího a tam ho vyslyší.“ Sestra mě pevně uchopila za ruku. „Je to pravda?“

„Ne, Mončo!“ říkám pevně.

„Čestné slovo?“

Zvednu vzhůru dva prsty pravé ruky. „Přísahám!“

„Tak si Alice vymýšlí, aby byla zajímavá.“

„Nejspíš!“ potvrzuji.

Je zde tedy další závažný důvod, proč se s Danem nechci setkat. Postupně si uvědomuji velikost jeho podrazu. Každý si teď na mě může ukázat prstem. Pomlouvají mě nejen sestry v nemocnici, které se to dozvěděly od paní Doubravové, ale i tak malé holky, jako je naše Monika.

Naštěstí večer Dan ani nezvonil u dveří, ani netelefonoval. Měl velké štěstí. Něco bych mu řekla!

Přihlásil se až druhý den dost neobvyklým způsobem.

Slíbila jsem mamince, že za ni uvařím oběd. Zůstala v posteli a táta, který se vrátil z práce až k půlnoci, si přispával. Monika mi sice slíbila, že oloupe brambory a jablka na závin, ale ztratila se brzy po snídani. Za hodinu se vrátila s kyticí zabalenou v hedvábném papíru. „Pro mámu?“ ptala jsem se.

„Posílá ti je Dan. Vzkazuje, že kdybys pro něho měla chvilku času, čeká dole!“ Podala mi dárek a zase odběhla. Vytáhla jsem z jemného obalu špendlíček. Papír skrýval sedm karafiátů. Spodní část stonků byla převázána zlatým motouzem. Visela na něm knížečka z tuhého papíru. Rozevřela jsem ji a četla: LENCE K NAŠEMU VÝZNAMNÉMU VÝROČÍ!

Vrhla jsem se po kalendáři. Nepochopila jsem okamžitě, jaké výročí má Dan na mysli. Po delší úvaze jsem na to přišla! Dnes je tomu přesně půl roku ode dne, kdy jsme se seznámili. Dvacet šest týdnů. To je 187 dní. Nebo 4488 hodin. Dobrých, nebo špatných? Výsledek byl jednoznačný. Krásných hodin a dnů, které jsme spolu prožili, bylo nespočetně víc. Dan si to uvědomil. Nezapomněl, že právě dnes nadešlo

tohle důležité výročí. Kdyby na mě nemyslel, nenamáhal by se jít mi v té plískanici pro kytku.

Má mě pořád rád!

A já ho záměrně nechávám v nejistotě. Co si, chudinka, asi vytrpěl! Přitom neusiluje o nic jiného, než aby ke mně našel cestu.

Nečekaný dárek mě dojal. Odnesla jsem květiny do dětského pokoje. Dolévám do vázy vodu a vyhlížím nenápadně oknem, zda dole skutečně čeká.

Je tam!

Na levé straně prsou, kde mívám obvykle srdce, se okamžitě ozvaly údery pneumatického kladiva.

Dan stojí bez hnutí na schodišti a sníh mu ulpívá ve vlasech i na kabátě. Čeká...

Ne, to už jsem nebyla já, kdo dal povel mým nohám. Samy se rozběhly po schodech k hlavním dveřím. I ruku někdo postrčil, aby je otevřela.

„Lenko...!“ vítá mě.

„Pojď!“ táhnu ho do haly. Mám na sobě jenom džíny a lehký svetřík, který nosím doma. Venku je nevlídně. Stojíme pak před plechovými schránkami na poštu a Dan mi tiše říká: „Už jsme se dlouho neviděli, vid’?“

Zkouší mě políbit. „Děkuju za kytky!“ připomenu.

„To nic!“

„Utratil jsi za ně jistě hromadu peněz!“

„Byly přece pro tebe. A zadarmo! Máma je od někoho dostala v nemocnici.“ Vdechuje mi za krk teplý vzduch, protože si všiml, jak se chvěji. „Už se na mě nezlobíš?“

„Nemluv teď o tom!“

Šeptá dál: „Byly to moje nejsmutnější Vánoce.“

„Jenom Vánoce?“

Krátce se zasměje. „Vidíš, vlastně jsme se neviděli skoro měsíc. Proč ses mi vyhýbala?“

„Ty to nevíš?“

„Kvůli naší mámě?“ napoví si sám správnou odpověď. „Odmalička jsem před ní neměl tajemství. Všechno jsem jí říkal. O nás dvou věděla od začátku všechno.“

„Všechno...?“ chytnu ho za slovo.

„Skoro všechno. Myslíš, že jinak by tě k nám zvala?“

„Nestojím o takové pozvání!“

„Máma ti chce jenom pomoci!“

V paměti mi naskočí moje poslední návštěva u Doubravů a rozhovor s Danovou maminkou. Nerada na ten rozhovor vzpomínám. Snad proto poznamenám příkře: „Nemusí se namáhat.“

Dan připomene vážně: „Ale ty, Lenko, na prohlídku stejně musíš. Dostaneš prý průkazku a pravidelně pak...“

„Nedostanu!“ pohrávám si s jeho důvěřivostí.

„Ale máma tvrdila, že to bude...“ opakoval moudrosti, jimiž ho maminka vyzbrojila. Zavrtěla jsem proto hlavou a prohlásila: „Co bych v nemocnici asi dělala, nevíš?“

Utřel si dlaní čelo, na něž mu z vlasů stékaly tající vločky sněhu. „Musíš na prohlídku!“ připomínal.

Už jsem se dál nedokázala ovládat. „Jedině tak s hlavou!“ říkám potouchle.

Začalo mu to docházet. „To znamená,“ koktal, „že nejsi, jak jsi myslela... jak jsme mysleli!“

„Jasně že ne. Asi jsem někde nachladla. Stává prý se to.“

Procitl z ohromujícího úžasu a vybuchl: „No to je ale senzace!“ Zas mě objal a začal zuřivě líbat. Vůbec si neuvědomoval, že každou chvíli může někdo vejít do domu. Jančil jako pomatený. „Ne, já tomu stejně nevěřím!“ vykřikoval a nutil mě, abych s ním taky poskakovala. „Řekni, že si neděláš legraci, Lenko...!“

A když mu svá slova znovu potvrdím, klesá na kolena a spíná ruce nad hlavou. „Páni, já se snad radostí zblázním!“

Teprve když se takhle vybouří, přistoupí ke mně a šeptá do ucha, třebaže jsme v hale stále sami: „Příště budeme opatrnější, vid’!“

Odstrčím ho. „Příště nebude nic, chlapečku!“ Zbláznil se snad? Nestála mu jedna zkušenost? Zařekla jsem se, že už nebudu pokoušet osud. Všimla jsem si na jeho zápěstí hodinek. Nejvyšší čas, abych se vrátila k plotně. „Už musím!“ oznámím mu. Zadrží mě, aby si domluvil schůzku na odpoledne. Najednou má pro mě spoustu volného času. Než za mnou zavře výťah, stačí se mi svěřit: „Víš, co mě, Lenko, nejvíc mrzí?“ Čekám, co se dozvím. „Těch karafiátů jsi měla dostat deset!“

Je milý.

Všechno snad bude jako dřív. Jenom už za ním nikdy nepůjdu domů. Nechci se setkat s jeho maminkou. Začínáme znova. Pokolikáté už?

Radka stála v ponožkách na židli a barevnými špendlíčky připichovala k nástěnce na chodbě heslo z červených písmen. NÁŠ CÍL: USPĚT V SOUTĚŽI ODBORNÝCH ZNALOS...

Podala jsem jí z krabičky Tí, aby pro ně nemusela slézat, a zeptala se: „Kdy ten blázinec vypukne?“

Protože měla mezi zuby špendlík, vydala ze sebe několik zvířecích zvuků a ukázala na čtvrtku papíru s informacemi. V učilišti se pořádala soutěž každým rokem vždycky před pololetím a účastnila se jí družstva z druhých a třetích ročníků. Vítězná trojice postupovala do oblastního kola. Nedomnívala jsem se, že bych v něm byla právě já, ale přesto mě zajímalo: „Jsou nějaké ceny? Abych se nehonila zbytečně!“

Radka použila nejspíš poslední špendlíček, protože odpověděla už bez huhňání a zcela zřetelně: „Škola věnovala pro vítěze knížky, dvě gramofonové desky a čistou kazetu. Dobrý, ne?“ vyžadovala můj souhlas a seskočila ze židle.

„Potřebovala bych spíš novou rtěnku než desku s nějakým hitem!“

„Kosmetiku nám nedovolili z okresu koupit!“ přiznala Radka a zavtářila se, jako by se dopustila neodpustitelné chyby.

„Nevadí,“ uklidňovala jsem ji, „taky si ráda přečtu nějaké bestseller. Němcovou nebo Jirásk...!“

„Knížky jsem vybírala sama. Spolehni se. První cena je novej Pleskač.“

„Nemám ráda klasiky!“

Zasunula nohy do prezůvek a židli si hodila přes rameno. „Ten už mezi ně, bohužel, patří. Je totiž velký srandista. A proto ho miluju!“

V pokoji jsem našim dívkám oznámila, jak snadno si mohou doplnit knihovničku. Vyslechly mě, povalující se po gauči. Klára ohryzávala systematicky jablko. Když v ústech ucítila jádřinec, zastavila pohyb čelistí, jazykem po něm zalovila a pak zároveň s odplivnutím prohlásila: „Takže, milé dámy, jedeme všechny tři, co nejdřív do Prahy. A nejmní na týden!“

„Jak to?“ Dost často Kláru nechápeme.

„Vítěz je přece jasnej!“ vysvětlila. „Naše družstvo postoupí do celostátního kola.“

„Budeme bez konkurence!“ potvrdila jsem a čekala, jak se vyjádří Marta. Ta se kupodivu Klárině chvástání ani nezasmála. Prohledávala zásuvku nočního stolku. Poznala jsem, že něco není v pořádku. Buď Marta totálně ohluchla, nebo jí vadí velkoměstský smog. „Ty s námi, Marto, do Prahy nepojedeš?“ zeptala jsem se.

„Nezlobte se, holky,“ upřela na nás konečně pohled, „ale vemte si do družstva někoho jiného.“ Sklonila hlavu, jako by se za ta slova zastyděla.

„Nejsme ti snad dost dobré?“ zeptala se Klára, když překonala údiv. Soutěžní družstvo tvořilo obvykle osazenstvo pokoje. Jen dvě nebo tři družstva byla kombinovaná, aby si zasoutěžili i chlapi.

„Ne, to ne...!“ bránila se Marta a znovu se posadila na gauč. V ruce držela krabičku s krémem, který si před spaním patlala na obličej.

Popadl mě vztek. Ztratit z družstva Martu znamenalo přijít o nejohroženějšího člena. Marta byla neobyčejně šikovná. Práce v dílně jí šla od ruky. Při soutěži bychom mohly právě její zásluhou získat před ostatními bodový náskok. „Alešek by se bez tebe neobešel?“ vyjela jsem tvrdě.

Zatvářila se trpitelsky. „Ráda bych měla v družstvu Miládku.“

„A tááák! Velká láska pokračuje. No ovšem, já zapomněla, teď je pro tebe Miládka přítelkyně číslo jedna!“ ječela jsem.

„Taky ti nevyčítám Dana!“ pokusila se Marta o mírnou obranu.

„Ale nemyslíš si, že v tomhle je to vůči nám dost velkéj podraz?“

Klára mě zadržela. „Počkej,“ řekla, „co se vztekáš? Marta nám přece vysvětlí, proč nás najednou hází přes palubu!“

Polkla jsem tedy další neomalený výpad a čekala, co ze sebe Martička vykoktá.

„Já přece proti vám, holky, nic nemám. Pořád jste moje kamarádky...“ začala omluvně a otevřela ozdobné víčko krému.

„Pořád?“ ušklíbla jsem se. Klára zvedla ruku, aby zadržela moje další zlomyslné poznámky.

„Milada se bojí, že bude zase poslední. Že ji přiřadí ke klukům nebo k nějakému vyloženému nemehlu.“

„Musí se holčička snažit!“ doporučovala jsem nepřítomné spolužačce. Najednou jsem tu holku nenáviděla. Pro její slabost a tenoučký hlásek, pro ustrašené pohyby. Brávala v dílně do rukou nádobí se stejnou nedůvěrou, jako by jí někdo podstrkoval odjištěný granát. Když ji ve škole některá z učitelek vyvolala, mívala třída dojem, že v nejbližší vteřině se Miládka skácí v mdlobách k zemi. Učila se mizerně, nejlepši známka, kterou byla schopná při zkoušení vypípat, byla trojka. Nedovedla jsem si vysvětlit, proč v ní Marta našla takové zalíbení. Nestačil jí snad tolik problematický Aleš?

„Každý by měl aspoň někdy vyhrát!“ namítla Marta. „Už jsem jí to slíbila. Tak se na mě nezlobte, holky!“ prosila nás.

„Je to tvoje věc!“ ozvala se Klára a zamířila ke skříní. „My už si s Lenkou někoho seženem.“

„Jasně!“ přikývla jsem horlivě, aby si snad Marta nemyslela, kdovíjak nám na její přítomnosti v družstvu záleží. „Řeknu třeba Radce!“ odpálila jsem první jméno, které se mi mihlo hlavou.

Klára si přehodila přes rameno osušku. „Radku bych docela brala. Pokud ovšem nebude mít zrovna školení nebo schůzi!“ Zarachotila krabičkou s mýdlem. „Já nevím, jak vy, dámy, ale já odcházím do sprch.“

„Já taky!“ pospíšila jsem. Počkala, až si vyndám ze skříně potřebné věci. Potom jsme odešly. Marta dřepěla dál na gauči a na ústech se jí usadil neměnný úsměv.

„A opakujeme anglická slovíčka!“ upozornila jsem Kláru. Budu-li vytrvalá, můžeme si s Danem takhle psát. Na prázdninovou Bulharku si ani nevzpomene.

Klára měla asi dojem, že přeslechla, neboť vyvalila oči. „Cože?“

Hodila jsem před ní na gauč učebnici. „Najdi si laskavě kapitolu třetí. Mr Smith a jeho paní připravují dinner. – Co se divíš? Není ti snad tahle rodina sympatická?“

„Myslela jsem, žeš už angličtinu vzdala!“

„Proč? Je to krásnej a potřebnej jazyk. Jednou se mi třeba může hodit.“ Napadlo mě, že manželky našich expertů létají za svými manžely do ciziny. Třeba mě takhle pozve Dan, až bude pracovat v Africe.

„Tak to mě, dámy, podržte!“ zvolala Klára, a vrtíc hlavou, nalistovala v knize příslušné stránky. Vtloukala mi do hlavy asi dvacet minut nová slovíčka. Zdá se, že se naučím anglicky snadno, i když mi moje učitelka zatím dost sprostě nadává.

O den později se ve školním rozhlase ozvalo: „Učnice Marečková má v ředitelně telefon!“ Hlášení se pak znovu opakovalo.

Sledovali jsme právě ve společenské místnosti vystoupení zahraničních krasobruslařů. Klára, které se podařilo ukořistit hned sousední židli, do mne rýpla loktem a podotkla: „Daneček! Nemůže se dočkat, až tě obejmě!“

Propletla jsem se mezi židlemi a sraženými stolky ke dveřím. Zde mi jedna holka z prvního ročníku řekla: „Máš v ředitelně telefon.“

„Já vím!“ uklidnila jsem ji.

Na chodbě si dvě jiné dívky stáčely z přadýnka vlnu. V internátě se v poslední době rozmohlo pletení zimních šátků. Když jsem je mýjela, volaly skoro dvojhlasně, že mám naklusat do ředitelny. Službě u vrát-

nice jsem raději napřed sama přiznala, že mě někdo volá. Obtloustlá dívka s natupírovanými vlasy naprázdno sklapla pusy.

Zaklepala jsem na dveře kanceláře, a protože se nic neozývalo, vstoupila jsem dovnitř. Podlouhlá místnost s oknem směřujícím na školní hřiště byla prázdná. Vychovatelka mě asi vyvolala rozhlasem a pak musela někam odskočit. Na stole však leželo sluchátko. Přiložila jsem je k uchu a ohlásila se: „Marečková!“

„Tady je taky Marečková!“ zašveholil na druhém konci drátu dětský hlásek a já jsem okamžitě poznala, že nevolá bohužel Dan, že si spolu nebudeme na dálku říkat hezká slovíčka, ale že se nejspíš zbláznila moje sestřička. „Co je?“ zavrčela jsem.

„Mámu dnes odvezli do nemocnice!“ oznámila Monika. „Po obědě dostala záchvat.“

„Tys byla doma?“

„Ne, ve čtvrtek odpoledne máme školu. Ale vím to od paní Trnkové.“ Byla to naše sousedka na patře. Než pan Trnka odešel do důchodu, pracoval jako náš táta na nádraží. Občas jsem ho zahlédla, jak vozí k vlakům zavazadla.

„Odkud voláš, Moniko?“ zajímalo mě.

„Z domova.“

„Táta je doma?“

„Má přece odpolední službu!“ připomněla skoro vyčítavě.

„To on ti nařídil, abys mi zavolala?“

„Ne, myslela jsem, že bys to měla vědět. Taky jsem si chtěla s někým promluvit. Jsem tady totiž sama. Táta se vrátí až v sedm.“

Pohlédla jsem na hodinky. Monika bude doma už jenom malou chvíli. Vlastně je docela statečná holka. Dokáže si dokonce objednat i meziměstský hovor. Asi proto, že na poště zná maminkiny kolegyně. A stejně jsem ji pochválila. Místo aby se domýšlivě nafoukla, zeptala se: „Jak dlouho bude máma v nemocnici?“

„Co já vím?“

„Asi tak...!“ naléhala netrpělivě.

„Myslím, že týden!“ Pokládala jsem v tom případě za nutné položit místo maminky obvyklou večerní otázku: „Úkoly na zítřek máš?“

„Mám.“

„Učila ses?“ Do kanceláře právě vstoupila vychovatelka. Pozdravila jsem ji očima. Posadila se ke stolu a tiše, snad aby mě nerušila, pročítala poštu.

„Učila!“ potvrdila Monika. „Že se staráš...“

„Mluvíte?“ přerušil nás ostrý ženský hlas. Pochopila jsem, že se to ozývá pracovnice meziměstské ústředny. „Ano, vlastně už končíme!“ zadrmlila jsem. A Moniku nakonec poučila: „Nikam už nechod’ a čekej doma na tátu, rozumíš?“ Když slíbila, že bude poslouchat, přidala jsem ještě: „A děkuju, žeš mi zavolala. Ahoj!“

Položila jsem sluchátko opatrně na přístroj. Vychovatelka na mě vzhůru pohlédla. „Copak?“ zajímala se.

„Maminku odvezli do nemocnice!“ vysvětlila jsem.

„Něco vážného?“

„Snad ne!“ Dodatečně jsem poděkovala za umožněný hovor.

Vracela jsem se zamyšleně do třetího patra po schodech, neboť výtah dnes pro poruchu nejezdil. Shora sbíhala nějaká holka v plesových šatech. Asi se byla předvést kamarádkám z jiného pokoje. „Máš v ředitelně telefon!“ upozornila mě.

„Trhni si nohou!“ houkla jsem otráveně.

Na nádraží mě čeká táta s Monikou. Oba jsou ve svátečním. Tátu vidím po dlouhé době dokonce v klobouku. „Víš, co je s mámou?“ zjišťuje, když jsme se vzájemně pozdravili.

Přisvědčila jsem a pochválila Moniku.

„Mluvil jsem s doktorem. Zatím to vypadá na prasklý žaludeční vřed!“ Převzal tašku se špinavým prádlem a kráčí napřed k východu z nádraží. U chodníku stála naše škodovka. „To je báječné, že jste pro mě přijeli!“ pochvaluji si a usedám na přední sedadlo.

Monika se směje: „Jenže my nejedeme pro tebe, ale pro babičku!“

Okamžitě ze mne vyprchává všechna dobrá nálada. „Já taky?“ ptám se.

Táta startuje motor a vzápětí se rozjíždíme. Sleduje vozovku, po níž přebíhají lidé, co se mnou vystoupili z vlaku. „Babička se postará nejen o Moniku, ale o celou domácnost!“ vysvětluje.

Nemám nic proti babiččině příjezdu, ale nechápu, proč také já musím do Zámezí. „Zavez mě, tati, domů!“ prosím ho. „Mám spoustu učení, za týden je pololetí, ještě jsem nebyla zkoušena nejmíň ze čtyř předmětů!“ vymýšlím si.

„Chtěl jsem se vrátit až ráno. Babička musí někoho sehnat, kdo jí bude krmit králíky a slepice.“

„Klidně tam spěte!“ doporučuji. „Nejsem malá holka, abych se doma bála. Chvilí se budu učit, pak si pustím televizi a v deset jdu spát. Pochop, tati, že až přivezete babičku, bude doma po klidu. Znáš ji, jak šmejdí po bytě!“

„Myslíš...?“ říká spíš pro sebe. Tátu dokážu přemluvit. Maminka by měla jistě tisíc výhrad. Hučím do něho proto tak vytrvale, že na náměstí odbočí směrem k sídlišti. Před naším domem vystupují z auta. Táta mi, kromě obvyklých pokynů, přidá i dvě stě korun na zítřejší nákup.

„Mějte se tam dobře!“ volám za nimi, a když auto zmizí v zatáčce, letím zběsile k výtahu, abych co nejdřív byla u telefonu. Ještě neodstrojena vytáčím Danovo číslo. Měl by být už z Prahy doma. Vlastně jsem tajně doufala, že mě bude čekat na nádraží.

Ohlásil se pan Doubrava. A když mě poznal, má chuť se mnou jako vždycky dlouze žertovat. Sluchátka se však zmocní Dan. „Promiň,“ omlouvá se, „byl jsem zrovna ve vaně.“ Se zaujetím se pak zeptá: „Co se děje?“

„Nic...!“ usmívám se nad jeho údivem.

„Domluvili jsme se přece, že se uvidíme až zítra!“ připomíná.

„Je ti nepříjemné, že tě volám?“

Zasyčí: „Prosím tě...!“

„Mám v nemocnici maminku.“

Vyjádřil se, že taková věc je vždycky nepříjemná.

„A táta jel do Zámezí pro babičku!“ připojím už významně. Nic mu to nenapoví. „I s Monikou. Takže budu dnes večer doma sama.“

Konečně mu to v hlavě zapálilo. Ale předpokládala jsem větší zájem než pouhé: „Skutečně?“ Nezbývá, než abych mu sama navrhla: „Kdybys měl dnes večer čas, můžeš přijít. Zítra totiž se asi nedostanu ven. Když přijede babička, vypadá to u nás jako po náletu kobylek!“

Ve sluchátku se místo očekávaného smíchu ozývalo pouze praskání kočičího kožichu. Až po delší odmlce se Dan znovu přihlásil: „Dobře tedy, přijdu.“

„Tys měl něco jiného?“ zjišťuji, neboť mi neuniklo v jeho hlase jisté zaváhání.

„Ne, ne... Chtěl jsem se jenom učit. Ale to počká!“ Potom navrhl, že se objeví v sedm. Mohla jsem zavěsit.

Netrpělivě čekám, až se ručička hodin zhoupne k sedmé, kdy má Dan přijít. Oblékla jsem se do modrých manšestrových kalhot a halenky z potištěného batiku.

Vím, že právě v tom mě rád vidí. Navíc jsem si dnes sčesala vlasy do dvou krátkých účků. Místo obyčejných gumiček je mám staženy беруškami, které jsem vystrachala v Moniččině skřínce. Když jsem se ze všech stran obhlédla v zrcadle, uznala jsem sebekriticky, že se takhle musím Danovi líbit.

Bylo půl osmé, v televizi odehráli znělku zpravodajské relace a zvoněk u našich dveří zůstával stále němý. Nepřeslechla jsem se snad? napadlo mě a několikrát jsem se běžela podívat do chodby. Pokaždé jsem se zklamaně vracela zpátky.

Přišel skoro v osm. „Promiň,“ omlouval se, „ale musel jsem si ještě něco zařídit.“

Podala jsem mu tátovy pantofle. „Co: něco?“ zajímalo mě.

„Odnesl jsem Karle Drozdové otázky ze statiky. Prosila mě o ně ve škole.“

V těle mi někdo zlý převrhl láhev plnou nenávistného vzteku. Tak proto váhal, když jsem mu v telefonu nabídla tuhle schůzku. Vyrasila jsem: „Karlička by si pro ně nemohla sama zítra přijít?“

„Ráno odjíždí na hory...“

„Jistě, jistě!“ pokyvují souhlasně hlavou, jako bych chápala nutnost jeho šlechetného činu. „Proto ses u ní skoro hodinu zdržel!“

„Chtěla něco vysvětlit!“ brání se Dan a do tváře mu naskakují temné skvrny.

„Takže tě jistě pozvala domů...!“

„Na chodníku se dost špatně rýsuje!“ odsekl.

Mě zdolat nemůže. „Na chodníku by vám taky byla zima. Kdežto když tě Drozdice pozve hezky do svého hnízdečka...“

Zarazil mě. „Víš co? Já vlastně zase mohu odpálit!“ A už sahá po kabátě, který před chvilkou pověsil na věšák.

Zadržela jsem ho. „Pojď, prosím tě, a nech toho!“ Jdu napřed do dětského pokoje. Neochotně mě následuje. Posadili jsme se proti sobě. Zarputile o něčem přemýšlí. Trápí se? Jestli kvůli mně, je to výborné! Pozvednu proti němu ruku a povzbudivě se usměji. Dan zaváhá, ale posléze mě přece jen uchopí lehce za konečky prstů. Tehdy si k němu přisedám. „Jsi zlá!“ stěžuje si. „Moc mi ubližuješ.“

„A ty mi pořád utíkáš!“

„Proč nechceš pochopit, že mám právo zařídit si svoje věci?“

„Nechci, aby sis všimal jiných holek. Chci tě mít pouze pro sebe,“ opakuji snad posté.

„Nemám přece nikoho!“

„Přísáhej!“ nutím ho žertem.

Obejmul mě kolem ramen a políbil. „Už mi věříš?“ ptá se potom.

Zajela jsem mu něžně rukou do vlasů. Ještě mu po cestě neuschly. Všiml si na gauči dvou barevných polštářků, které nám sem maminka uháčkovala. Nešetrně je hodil na zem. Oba pak vedle sebe uléháme. Když mě znovu líbá, jsou jeho rty horké. Víím, oč se chce pokusit. Na okamžik se ode mne odklání a zhasíná na stolku lampu. V pokoji je přítmí. Trochu světla sem vklouzlo pootevřenými dveřmi z předsíně. Za zdí hraje televize.

Dan se se mnou mazlí. I já mám chuť mít ho blízko sebe, nechat si našeptávat příjemná slovíčka, jak on to umí, vracet mu polibky. Ale

když si uvědomím, že mě začíná svlékat, vzepře se ve mně jakási cizí síla. „Ne, Dane!“ bráním se. „To ne...!“

„Neboj se!“ uklidňuje mě šeptem.

Zachycuji jeho neklidné prsty.

„Počkej ještě...!“ prosím ho.

„Nemůže se ti nic stát, Lenko. Opravdu neměj strach.“ Pochopila jsem, že chce použít prostředku, o němž tak neomaleně před časem hovořila Klára. Věřím, že v takovém případě by naše milování bylo naprosto bezpečné, ale nemohu. Tělo mám napnuté jako ocelovou pružinu. Nedokážu se už uvolnit a nechat se vést jako dřív jeho laskáním a doteky k pocitu, po němž jsem v posledních dnech znovu zatoužila.

Dan se nenechává odradit. Skoro násilím ze mne svléká další části oděvu. Ráda bych s ním sdílela příští rozkoš, ale každý čtverečný milimetr mého těla se vzpouzí. Nakonec se Danovi podaří to, oč usiloval. Místo krásného zážitku cítím bolest. Je tak velká, že mě každý Danův pohyb nutí k bolestivému výkřiku. Brzy se ode mne odvrátí. „Nemáš mě ráda!“ říká ještě zadýchan.

„Běž prosím tě domů! A nerozsvěcuj!“ připomínám, když v šeru před sebou zahlédnu, jak natahuje ruku k vypínači.

„Jsi blázen!“ tvrdí.

„Možná, ale teď rychle odejdi.“

Chvatně se obléká. Nemohu mu nic vysvětlit ani se hájit. Něco se stalo. Nevím ještě co. Zatím toužím po jediném: být sama.

„Jak myslíš!“ procedí, když mu odmítnu dát pusu na rozloučenou. Rychlými kroky odchází. Vztekla za sebou přibouchne dveře na chodbu.

Dlouho ležím nahá pod shrnutou dekou a překotně přemýšlím, co se to se mnou děje. Vždyť mám Dana přece k zbláznění ráda!

„Povídej, Lenko, co škola?“ vyptává se maminka. Konečně se mohla věnovat také nám. Od druhé hodiny se u její nemocniční postele vystřídal snad celé město. Spolupracovnice, sousedky z domu a přátelé z divadelního kroužku. Ti se zdrželi nejdéle. Babička prožívala asi muka, neboť se za celou dobu nedostala ke slovu.

„V pořádku, myslím. Příští pátek dostaneme pololetní vysvědčení.“

„Máš strach?“

Babička mě s odpovědí předběhla. „Co si myslíš?“ okřikla maminku. „Víš, jak je Lenka šikovná? Měla bys vidět, jak se dokáže v kuchyni otáčet. I prádlo ti vyprala.“ Babička vždy láskyplně přeháněla. Měla ovšem pravdu, že jsem během dvou dnů nevytáhla paty z domu. Čekala jsem, že se Dan objeví, nebo aspoň zavolá, že ho přejde mrzutá nálada, s jakou v pátek večer odcházel. Vždyť jsem mu přece neublížila! To spíš on byl hrubý a nesnažil se mě pochopit. Pomáhala jsem babičce především proto, že mi její vytrvalé vyprávění nedovolovalo přemýšlet o stínu, který padl mezi mě a mého chlapce. „Ve škole bude mít jistě pěkné známky!“ vyjádřila se nadějně.

Maminka na mě upřela unavené oči. Pochopila jsem, že chce slyšet odpověď ode mne. „Neboj se, i vysvědčení bude v pořádku!“ ujistila jsem ji.

„To jsem ráda. O Moniku se nebojím,“ obrací se znovu k babičce. „Ta si s učením dokáže poradit, ale Lenka bývá někdy lajdák.“

„Nejsem lajdák, mami,“ namítám. „Jsem pitomá.“ Babička podobné řeči nerada slyší. Okřikne mě a přistrčí si židli do uličky, aby mohla mamince podrobně popsat svízele, které měla jakási její známá se žaludečním vředem. Vyprávění je značně drastické. Sousedka totiž po návratu z nemocnice zemřela na rakovinu.

„Tak to mám hezké vyhlídky, babi!“ směje se nuceně maminka.

Babička si konečně uvědomila, že příklad nebyl právě povzbuzující, a proto dodává: „Prosím tě, to už byla stará bába. A ty jsi pořád mladá ženská. Kdoví jestli tě vůbec na operaci pošlou.“

„To se uvidí.“ Maminka se natáhla pro hrneček s čajem. Dvakrát polkla a zaškaredila se. „Nějak to musíte beze mne doma vydržet!“

„Já už se postarám, aby nechodili ve špíně!“

„Jste hodná, babi!“ říká uznale maminka. Zadívala se na tátu, a jako když ho chce zkoušet, ptá se: „Slyšels, co říkala Řezníčková?“

„Nevzpomínám si...“

„Příští týden jede náš soubor s Furianty do Mlázovic na zájezdové představení.“

„A ty při něm nebudeš!“ potvrzuje táta soucitně.

„Bohužel. Víš, kdo má hrát Dubskou místo mne?“ Táta krčí bezradně rameny. „Humhalová!“

Jméno mu nic neříká. Proto asi pronesla maminka důrazněji: „Humhalovou od splavu přece znáš.“

„Co její muž byl košíkář?“

Maminka skoro nešťastně zaúpěla: „Košíkářem byl jeho bratr. Tohle je Irena Humhalová, za svobodna Stropnická...“

„Jak ji chytli, když kradla v tržnici?“

Maminka zajásala. „Ta...!“ Rodiče si dost často takhle jednoduchým způsobem upřesňují vzájemné kádrové nejasnosti. „Představ si, že s ní už vedoucí mluvil.“

„Jak na ni přišli?“

„Nejspíš se vnutila sama. Dubskou prý hrála někdy před sto lety!“ Maminka se krásně ušklíbla. „To bude ostuda! Prosím tě, řekni sám, jak by mohla takovou roli zahrát přirozeně?“ Vzpomněla jsem si na maminčin herecký výkon při premiéře a nezdálo se mi, že by se někdo jiný mohl hůř zhostit role selky Dubské. Maminka byla jistě přesvědčena, že tehdy podala výkon jako národní umělkyně. Čekám, co k tomu dodá táta. Pokrytec! Znovu potvrdil, že maminčin výkon na jevišti je neopakovatelný.

Jindy bych možná vyletěla a připomněla drahým rodičům, aby nebyli zas tak moc domýšliví, ale teď je mi maminky líto. Pořád, chudinka, věří, jak byla dobrá. Každý vidíme svůj obraz asi v růžovějších barvách!

„Jednou se musí obejít beze mne,“ uvažuje maminka posmutněle, „ale na okresní přehlídku divadelních souborů bych už ráda jela!“

Táta se nuceně zasměje: „Dávno už zase budeš doma!“

Ve čtyři hodiny vstoupila do pokoje ošetřovatelka v naškrobeném čepci a oznámila, že uplynul čas vyhrazený návštěvám. Postupně se s maminkou loučíme. „Co Dan?“ ptá se šeptem, když jsem se nad ni sklonila. Před babičkou se o něm neodvážila mluvit. Babička totiž za-

stává názor, že dobře vychovaná dívka má na vážnou známost dost času ve třiceti.

„Normálně...“ odpovídám stejně tiše a dávám jí pusu.

„Bud' rozumná!“ připomíná. „Víš, co tím myslím.“

„Jasně, mami!“

Mohli jsme jít.

Táta nás veze z nemocnice domů autem. Babička se obávala, že na zledovatělém chodníku uklouzne a zlomí si nohu. Zatímco ti dva si svěřují dojmy z návštěvy, přemýšlím o Danovi. Myslí si, že ho nemám ráda. Nechápe, že jsem nemohla za to, co se mezi námi stalo. Měla bych mu všechno vysvětlit. Proč se zas celý týden trápit zbytečnými dohady a nejistotou? Musím za ním!

„Zastav, prosím tě!“ požádala jsem tátu, když jsme vyjížděli Branžovákem vzhůru k náměstí. Ohlédl se po mně dozadu nechápaje, co mě to napadlo.

„Za chvíli aby ses chystala k vlaku!“ připomněla babička.

„Mám všechno připravené, budu hned zpátky!“ tvrdím.

„Když je to tak nutné!“ svolil táta a před prodejnou galanterie, v jejíž výloze chřadly pod tíhou prachu umělé květiny, zastavil. Než jsem vystoupila z auta, vyslechla jsem ještě příkaz, abych se nikde dlouho nezdržovala. Pak odjeli.

Vykočila jsem směrem, kde bydlí Dan. Uvědomuji si, že podnikám velice riskantní věc. Co když bude doma pouze paní Doubravová a řekne: Pojd' dál, Lenko, popovídáme si o té prohlídce!

Jsem rozhodnuta nepřekročit v takovém případě práh. Prostě se vymluví, že spěchám. Stejně ale s obavami tisknu dvakrát krátce zvoněk. Otevřela Danova sestra Alice. Něco dojíдалa.

„Co chceš?“ ptala se s plnými ústy.

„Zavolej mi Dana!“ říkám.

„Učí se.“

„Nevadí, pověz mu, že na něho čekám!“

Alice polkla a olizuje si mastné prsty. Trochu se Danovi podobá. Jednou se z ní stane možná moje švagrová. A budeme mít spolu tajnosti, jako naše máma s velenickou tetou. Musím být na ni už teď mírná. „Ale Dan se neučí doma!“ prozradila.

„Kam šel...?“

„Myslím, že za Drozdovou. Něco aspoň říkal tátovi. Mám tátu vzbudit? Řekl by ti!“ nabízí se horlivě.

Zadržela jsem ji. „Ne, nemusíš...“

„Co mám bráchovi vyřídit?“

Mezi dokonale suchými rty mi uklouzlo: „Nic... už vůbec nic!“

Najednou mi bylo všechno jasné.

Vyplakala jsem se až ve vlaku. Tajně, s hlavou zabořenou v kabátě, který jsem pověsila v rohu kupé na věšáček. Takhle mě aspoň nikdo neruší. Pláču, protože Dana ztrácím. Cítím to a nedokážu tomu zabránit.

Teprve když se na pokoji setkávám s Klárou a Martou, přicházím na jiné myšlenky a nálada se mi zlepšuje. O Danovi před nimi mlčím.

Ještě v noci jsem napsala tento dopis:

*Dane,
nikdy jsem nevěřila, že bys dokázal tak rychle na mě zapomenout.
Vím teď, že se k sobě nehodíme, protože já jsem jenom obyčejná
cukrářka a ty pojedeš do Afriky jako inženýr. Ale měl jsi mi včas
oznámit, že miluješ K., neztrácel bys aspoň čas. Teď konečně chápu,
že už se Ti se mnou nemůže nikdy líbit to, o čem jsi tvrdil, že je nej-
krásnější věc ve vesmíru. Aby to bylo zase jako dřív, musel bys mě
totiž milovat. K tomu Tě ovšem nemůže nikdo přinutit.
Tvá bývalá*

Lenka M.

Kapitola osmá

Neučíme se. Celé učiliště žije přípravami na soutěž odborné dovednosti, která už zítra ráno začne. Marta si na učitelce Dornákové vykručela přesun do Miláďčina družstva. Radka tedy bude soutěžit s námi. Kde kdo nám dává rady. Nejmoudřejší ze všech se zdá mistr Endrys. „Nemějte, pusinky, žádnéj strach,“ říká. „Něco jsem vás naučil, něco vám odborná komise promine. Hlavně si hlídejte troubu!“

„Já se, mistře, od Polívky nehnu!“ slibuje vážně Klára. Všichni se smějí. Polívka na ni hrozí zaťatou pěstí.

Dostali jsme čas na přípravu. Radka přišla po obědě na náš pokoj.

„Zamkni dveře!“ přikázala jí Klára. Posadily jsme se kolem stolu, abychom se domluvily, jakou taktiku proti soupeřkám zvolit. Podmínky soutěže jsou nám celkem jasné. První den proběhne slavnostní zahájení a takzvaná teoretická příprava. Ze dvou povinných výrobků, pokaždé to bývají žloutkové věnečky a lístkové trubičky, si jeden vylosujeme. Navíc vyrobíme další cukrářský zázrak podle svého uvážení. Mohou to být rolády, mandlové košíčky, plněné jádrové pečivo nebo kokosový kmen. Posledním úkolem je zdobení dortu. Porota bude dále hodnotit hygienu práce, naši osobní čistotu, dodržování technologického postupu výroby, vůni a vzhled výrobků.

Zdá se nám, že povinný výrobek odevzdáme bez problému. Trubiček i žloutkových věnečků jsme napekly tisíce. Dokázaly bychom je naplnit krémem i potmě. Dlouho jsme však uvažovaly nad volitelným cukrovím. Klára předpokládala, že většinou si všechna družstva vyberou snadný výrobek, nenáročný na zpracování i na konečnou úpravu. „My ne, dámy!“ zvolala. „Právě my si vybereme ten nejtěžší.“

„Lekníný...?“ řekla opatrně Radka a Dítě ze zkumavky přikývlo. „Když se nám povedou, zavalí nás porota body, když je připálíme nebo se srazí poleva, musí vzít ohled na jejich pracnost!“ Klára si zaklepala významně na čelo a přimhouřila oči. „My musíme, dámy, všechna ostatní družstva převálcovat svým intelektem!“

„Ty třeba,“ namítla jsem s obavami, „ale co my dvě?“

„Něco tam taky máte! Například ty už ovládáš anglicky, jak se řekne páska na vousy!“

„To vím!“ připustila jsem hrdě.

Klára byla se mnou spokojena.

„Ted' ozdoby dortů!“ Vrhla jsem se k tašce, kde přechovávám sešit s nákresy. Mohly být provedeny z bílkové polevy, mandlového těsta nebo máslového krému. Často jsme je při hodinách praktické výchovy v dílně procvičovaly.

Listujeme v něm. „Co tenhle?“ ukázala Radka na drobný vzor z barevných kvítků.

„I tenhle se mi líbí!“ přitiskla jsem prst k obrázku na vedlejší stránce.

Klára nám dost neurvale sešit vytrhla. „Žádné činčurinky! Náš dort musí mít myšlenku, jasný?“ A rozložila na stůl nákres provedený barevnými fixy. Představoval dort pro olympijského vítěze. Ozdoby měly být provedeny z bílkové polevy. Nad pěti, do sebe spojenými barevnými kruhy, představujícími jednotlivé světadíly, plála pochodeň. Okraj dortu tvořil řetízek složený z vlaječek zúčastněných států. „Co vy na to?“ vychutnávala Klára náš údiv.

„Ty sama...?“ ukázala jsem na obrázek.

„Kdepak, to je práce našeho táty!“ přiznala skromně.

„Pokud vím, není tvůj tatínek cukrář!“ namítla jsem.

„Je vedoucí technolog v Multiplexu. Ale před lety dělal závodně gymnastiku. Ještě dnes umí chodit po rukách. Tvrdí, že na všech soutěžích je to stejné, ať se kroutí veletoč, nebo linecké těsto. Takže mi poradil, abychom si vybraly nejtěžší druh pečiva. Namaloval taky tenhle obrázek!“

„Nikdy jsi nám o tátovi nevyprávěla!“ připomněla jsem zase.

„Protože mě taky dost často štve...“

„Mně by se takový dort líbil!“ připustila Radka.

„Vlastně mně taky!“ přidala jsem se.

Klára složila papír. „Takže jsme dohodnuté!“ prohlásila a šla otevřít plechovku pomerančového džusu, abychom první úspěch zapily.

Měla bych se tedy soustředit na soutěž. Ale víc než na lístkové trubičky, které jsme si vylosovaly, myslím na Dana. Jistě už dostal ode mne dopis. Posílala jsem mu ho doporučeně. Musí přece odepsat! Napadla mě i tahle fantastická myšlenka: co když za mnou přijede? Rozhlas zachrchlá, že mám na vrátnici návštěvu, a já letím po schodech dolů jako pominutá, protože výtah jezdí příliš pomalu. Dan stojí na schodišti a usmívá se...

Dopis však nepřichází, rozhlas je němý.

Stále mám však naději. I když je v dílně teď plno cizích lidí, členové odborné poroty sledují každý náš pohyb a neustále si něco zapisují do poznámkových bloků, najdu si pokaždé výmluvu, abych si před polednem mohla odskočit. To školník obvykle přiváží poštu. Zdaleka na mě volá: „Zase nic!“

Jednou mi podstrčí psaní pro Kláru. Píše jí vojáček, kterého poznala v kině. Rád by ji zase spatřil.

„Nejspíš se v kasárnách nudí!“ ohrne Klára nad dopisem nos a roztrhá ho na malé kousíčky.

Postupně docházím k názoru, že bude nejlíp, když na mě bude Dan čekat doma.

V pátek soutěž odborných dovedností skončila. Shromáždili jsme se v jídelně k slavnostnímu vyhlášení výsledků. Členové poroty odložili bílé pláště, jsou ve svátečním, ředitelka si patrně nechala pro tuto příležitost ušít nové šaty. Měla by je mít o dva centimetry kratší, jinak ujdou. Dorňáková také sedí v čele místnosti a snaží se očima zvládnout neukázněné učně, kteří vzadu neustále ruší trapnými poznámkami.

Ředitelka rozhazuje po jídelně úsměvy.

Předseda poroty povstane, zapne si šedivé sako, které mu výborně padne, a dlouze nás unavuje proslovem o důležitosti cukrářského povolání. Začínáme se mezi sebou bavit. Když ale vezme do ruky papír s konečnými výsledky, jídelna zmlkne.

„První místo v soutěži získává družstvo učnic z 2. B ve složení: Zemanová, Žďárská, Králová.“ Místností zaburácí potlesk. Vzadu se zvedají tři holky z vedlejší třídy a hrnou se k předsednickému stolu.

Ohlédnu se po Kláře. Rty má pevně sevřené, vůbec se nepohne. Soustředěně hledí kupředu, aby jí neuniklo jediné slovo.

„Na druhém místě se umístilo opět družstvo z 2. B!“ zvyšuje předseda poroty hlas. Za pochvalného potlesku Klára bledne. Že by její dokonale promyšlená taktika nevyšla?

„Třetí místo a navíc čestné uznání poroty za nejvtipněji ozdobený výrobek získávají dívky z 2. A. Jsou to: Klára Žáčková, Radka Bláhová a Lenka Marečková...“

A je to tady!

„Hurááá...!“ křičí Klára s rukama nad hlavou, jako by byla na fotbalovém zápase. Za předsednickým stolem odpálila Dornáková jeden ze svých zničujících pohledů. Navíc ještě přidala i obvyklé: „Nonono!“

Hrneme se překotně pro ceny.

Získaly jsme třetí místo v soutěži a česné uznání poroty. To není k zahození. Jídelnou šumí potlesk. Postavily jsme se vedle ostatních vítězek. Klára zase šaškuje. Obavy, že neuspějeme, zmizely.

Postupně nám všichni dospělí blahopřejí. A vnučují gramofonové desky, alba na fotografie a magnetofonové pásky. Samozřejmě i diplomy.

„Měly jste nejlépe ozdobený dort!“ potvrzuje předseda a potřásá nám rukou. Kláře přitom vypadne papírová roura s diplomem. „Škoda že se vám už tak docela nepovedly lístkové trubičky!“ Má pravdu, sníh se nám mírně roztékal. Jinak jsme byly možná první. I tak jsme spokojeny. Štěstí, že jsme dort nezdobily obvyklými činčurinkami, jak říká kytičkám a pentličkám Klára, uniklo by nám čestné uznání.

Jsme tedy málem vítěžkami. Skoro nejlepší. Potlesk nám právem patří. Škoda že mě dnes nemůže vidět Dan! Večer se to ode mne stejně dozví.

Rozcházíme se potom do tříd, kde nám učitelka Dornáková předává pololetní vysvědčení. Přejedu sloupec známek. Nedopadla jsem špatně. Pouze jednu trojku jsem na vysvědčení nemívala ani v základní škole. Možná tím maminku potěším.

Cestou z nádraží jsem potkala Karlu Drozdovou. Vycházela právě z Masny a náramně živě se bavila s maminkou. Stejně protivně se asi hihňá na paní Doubravovou, když se vnutí k Danovi. Ten už je jistě ze školy také doma. Doufala jsem, že bude čekat u vlaku, aby mi co nejdřív popřel všechno to, z čeho jsem ho obvinila v dopise. Nepřišel.

Drozdice mi zkazila náladu. Z Prahy jeli asi s Danem spolu. Jak výborně si popovídali! Možná že právě ona ho někde zdržela.

Plna zášti jsem se od ní odvrátila.

Napadlo mě, že bychom se s Danem neměli minout. Pokud se opravdu zpozdil, spěchá teď nejkratší cestou k nádraží. Na každé křižovatce ho vyhlížím. Ale nepotkáváme se.

Zastavila jsem se před domem, kde bydlí, a nenápadně pozoruji, zavlní-li se v jejich oknech záclona. Nikdo však nevychází a z okna mi také žádná ruka nezamává. Zvonit se neodvážím. Třeba bych narazila na paní Doubravovou. I když už jistě ví, že se mezi námi vlastně nic nestalo, bojím se jí. Už dvakrát se mi v noci zdálo, jak mě cpe do dveří ordinace, kde pracují její přítelíčkové z nemocnice.

Vzdala jsem po nějaké době tohle nesmyslné vyčkávání. Vleču se mátožně s těžkou taškou k sídlišti. Náhle dostávám vynikající nápad, který mi umožní už o Danovi nepřemýšlet. Půjdu za maminkou! Táta s babičkou a Monikou doma mohou počkat.

Za deset minut se už nakláním k průřezu v okénku nemocniční vrátnice a prosím: „Mohla bych za paní Marečkovou?“

Vrátná na mě upře pohled, za který by se nemusel stydět ani kriminální vyšetřovatel a nevrle mě upozorní: „Návštěvy jsou povoleny v neděli a ve středu!“

„Já vím,“ říkám naléhavě, „ale když já chci mamince ukázat vysvědčení!“

To ji zajímá. Naznačí ohnutým prstem, abych jí vysvědčení předvedla. Prostrčím ho tedy průřezem v okně a sleduji, jak pozorně ho pročítá. Když zjistila i počet omluvených hodin a jméno naší ředitelky, prohodila: „Tohle by mamince nemohlo přitížit, co? Náš Jarda přinesl domů tři čtyřky, pacholek!“ Usmála se: „Tak běž! A přezuj se.“

Na chirurgickém oddělení musím ještě získat souhlas ošetřující sestry. Pak už jenom odpočítávám čísla pokojů. Zlehýnka klepu na dveře. Nikdo mě nezve dál, přesto vstupuji.

Tiše zdravím. Několik párů očí na mě pohlédlo. Najisto poznávám ty maminčiny. Zdají se mi dnes velice smutné.

„Ahoj!“ říkám raději do úsměvu a rty se dotknu maminčiny propadlé tváře.

Usmála se. „Nečekala jsem tě, Lenko. Posad' se, pojd'...“, a ukázala na židli u postele. Posunuji ji stranou a zlehka usedám. Maminka nepouští mou ruku. Druhou má položenou na přikrývce. Vede k ní průzračná trubička, do níž z obrácené láhve odkapává výživný roztok.

„Jak je ti?“

„Musím ležet. Tohle,“ zavadila pohledem o stojan v uličce mezi postelemi, „mi dávají místo večere.“

Pacientka na sousední posteli ji zaslechla a zvesela prohodila: „To máte, paničko, lepší než buřty s cibulí.“

„V pondělí mě budou operovat!“ sdělila mi tiše maminka. „Už je rozhodnuto. Primář tvrdí, že operace je nezbytná.“

Sevřela jsem jí ruku. „Přece by ses nebála!“

„To víš, že ne!“ ujistila mě nejistě a hlasitě se potom vysmrkala. Kapesníček patřil Monice, poznala jsem ho. Kdyby sestřička tušila, že si maminka vzala do nemocnice její věci, zešílela by. Podobné záměny nesnáší.

Položila jsem před ní mezitím vysvědčení. Pozorně je pročetla.

„Jaká jsem, matinko?“ šaškuji, abych nějak zapudila nepříjemnou předoperační náladu.

„Mohlo to být lepší!“ usmívá se.

Zanaříkám: „To bys ty, mami, řekla, i kdybych měla samé jedničky!“

Shovívavě mě vyslechla. Potom se dotkla mých vlasů, upravila pomyslnou pěšinku na levé straně, kterou si už od dětství nečešu, a začala se vyptávat na školu. Asi hodinu si spolu povídáme.

Táta si na vysvědčení ani nevzpomněl. U večere s babičkou hovoří o mámině pondělní operaci. Nevnučuji se. Jdu si vybalit věci, které jsem přivezla v taškách. Na skřínce v dětském pokoji se povaluje obálka. Je v ní Moniččino vysvědčení. Nemusela jsem ho ani číst, má významání.

„Jak to, Moniko, děláš?“ ptám se, když se později objeví, aby zlikvidovala obsah rodinné chladničky. „Já se snažím, dču, pachtím a třesu strachem z každé písemky a s bídou to dotáhnu na jednu trojku. A ty...?“

S ústy plnými salámu na mě zakývá, abych ji následovala do koupelny. Natočí mě tak, aby zrcadlo zachytilo náš obraz. Potom hltavě polkne a soustředěna na zajímavý dvojportrét vysvětluje: „Dívej se pozorně. Znáš pohádku o dvou sestrách? Jedna byla krásná a chytrá, druhá ošklivá a hloupá. – Tak to je náš případ. Příroda, milá Leničko, je zkrátka nemilosrdná. Počkej, nezoufej. Máš přece ještě naději. Můžeš se postupně změnit v ropuchu. Najde-li se princ, který tě políbí, vysvobodí tě. Přestaneš být blbá.“

Vyplázla jsem na ni do zrcadla zcela nezpůsobně jazyk. Viditelně ji to potěšilo. Přesunuly jsme se do pokoje. Monika vylovila ze skříňky boty s bruslemi a převléká se do šponovek a teplého svetru, který zdědila po mně. „Na stadiónu se bruslí,“ poznamenala, „nepůjdeš?“

„Všechno jsem zapomněla!“

„Nikdy jsi neuměla bruslit!“ tvrdí. „Takže jsi neměla, co zapomenout. Když ale se mnou půjdeš, naučím tě!“ Samozřejmě, že Monika přehání. Umím bruslit už několik let. Před časem jsem dokonce uvažovala, zda nemám podat přihlášku do místního krasobruslařského oddílu. Dnes se mi jenom nikam nechtělo.

„Mámu budou v pondělí operovat!“ připomněla jsem.

Monika se s obtížemi vsoukala do svetru. „Slyšela jsem!“ řekla a hodila hlavou na stranu, aby naznačila, že nejspíš právě o téhle věci neumdlévá vedle v kuchyni rozhovor.

„Mám o ni strach!“

„Prosím tě. Víš, co říká babička? Že takové jednoduché operace dělá v nemocnici zřízenec ve výtahu.“

„Babička ráda přehání...“

Monika se nemínila dál o maminčině nemoci bavit. „Nejdeš?“ ptala se u dveří, s botami přes rameno. „Tak se měj!“ rozloučila se. V kuchyni se chvilí dohadovala s tátou o hodině návratu.

Zůstávám v pokoji sama. Věci mám uklizeny, mohla bych teď pomáhat babičce s večeří. Je mi příjemněji tady. Vhupla jsem na válečku a opřena zády o zeď uvažuji o své chytré sestřičce. Ne, Monika ještě nemůže mít o mámu strach. Je sice chytrá, ale ještě malá na to, aby si uvědomovala nebezpečí operace, kterou musí maminka podstoupit.

Napadá mě úděsná myšlenka: co když maminka při operaci zemře?

Bojím se to slovo i v duchu vyslovit. Neumím si představit, co by následovalo. Asi bych se zbláznila. Zůstali bychom sami: táta, Monika, já. Načas by se k nám asi nastěhovala babička. Táta by asi nechtěl žít dlouho bez ženy. A tak by se objevil po čase s někým, kdo by nám měl maminku nahradit.

Nenáviděla bych ji. Asi bych utekla. A kdybych se musela vrátit, kdyby mě například přivezla VB¹, pak bych systematicky tu ženskou ničila. Uměla bych si vymýšlet naschvály.

Maminka naštěstí neumře!

Zvláštní, že o té možnosti přemýšlím poprvé až teď. Nikdy předtím mě zatím nenapadlo uvažovat o světě, v němž by scházela naše máma. Proto se ani na Moniku nemohu zlobit, že je k operaci lhostejná.

Postupně podléhám pocitu osamělosti.

Bráním se však zůstat sama. Potřebuji se někomu svěřit, slyšet pár slov povzbuzení. Dobře vím, čím hlas by mi zlepšil náladu. Ale ještě se stále dokážu ovládat. Proto za Danem nejdu.

Před usnutím si umiňuji: nepůjdu za ním! Šíleně bych se ponížila.

Ráno jsem pevně rozhodnuta: Musím s ním mluvit!

Vytáčím známé číslo. Ozve se Alice. Tvrdí, že Dan odjel s otcem kamsi pro ovoce. Vráť se až večer. Mám dojem, že Alice o každé větě, kterou vysloví, zbytečně dlouho přemýšlí. Jako by jí někdo napovídal. Proto vzbudím Moniku.

¹ Veřejná bezpečnost, dnešní Policie ČR. Pozn. red.

„Co se děje?“ mhouří na mě nenávistně ty své dvě čárečky.

„Uděláš pro mě něco, Mončo?“

Pokývá hlavou a zívajíc vyslechne můj plán. Pak se jako náměsíčná dopotácí do předsíně a čeká, až jí přitisknu sluchátko k uchu. I tak slyším, i když slabě, každé slovo, které telefon přenáší.

Alice nechápe, proč volá pro změnu moje sestra.

Monika ji podle plánu požádá o sešit z matiky, aby si doplnila látku posledních dvou hodin. A navrhne, že si pro něj okamžitě přikluše.

„Klidně!“ souhlasí otráveně Alice.

Monika odložila sluchátko. „Co teď?“

„Můžeš jít zase hezky spinkat. Pro sešit dojdou sama.“

„Ale já ho přece vůbec nepotřebuji!“ namítá sestra. Jak se pomalu probouzí, nabývá i na soudnosti.

„Nikdy ti nemůže uškodit, když se trochu pocvičíš v matematice!“ uklidňuji ji a kvapně se oblékám. Tentokrát mi vůbec nezáleží na tom, v čem se před Danem objevím. Vím bezpečně, že je doma. Nechává se zapírat, protože se mnou nechce mluvit. Na dopis taky neodpověděl. Dává mi takhle najevo, že pro něho přestávám existovat?

Aspoň jednou s ním musím mluvit, i když možná naposled.

Vsadila jsem všechno na jednu kartu. Dostanu se k němu, třeba podvodem. Proto zanedlouho zvoním u jejich bytu.

„Počkej minutku, už letím...!“ volá za zavřenými dveřmi Alice. Vzápětí otevře do chodby. Když mě spatří, zatváří se zklamaně. „Myslela jsem, že přijde Monika.“

Vrtím hlavou. „Rozmyslela si to. – Dáš mi ten sešit?“

Alice se vzpamatovala. „Jo, jistě, hned jsem zpátky!“ říká a mizí. Předsíň nechává otevřenou.

Čekám. Opřu se na chodbě o zábradlí, protože vím, že když teď náhodou vyjde Dan, omdlím.

Vzápětí se přesvědčuji, že nejsem taková padavka, za jakou se občas pokládám.

Dan se skutečně v předsíni objevil. Netušil, že stojím nablízku, dost možná, že by se ani neotočil ke dveřím. Ale já v pravou chvíli sebrala všechny síly a skoro neslyšně vyslovila jeho jméno.

Otočil se. Jeho tvář zaznamenala údiv. Učinila jsem dva kroky kupředu. „Proč se mi vyhýbáš?“ odpálila jsem přímo.

Rozpačitě přešlápl a neupřímně se usmál. „Proč bych se ti vyhýbal?“ odpověděl otázkou.

„Necháváš se zapírat, lžeš mi...!“

Ostře proti mně vyjel: „A co mám dělat? Víš, co teď máme ve škole práce? Pro mě je cenná každá minuta!“

„Zejména ta, kterou strávíš s Drozdicí!“

Mrzutě zavrčel: „Karlů do toho nepleť, nic s ní nemám.“

„To tvrdíš mně!“

„Je to pravda!“

Nemohla jsem se dál dívat na jeho pokrytecký obličej a raději jsem se odvrátila. Slyšela jsem, jak se ke mně blíží, aby se mě pokusil obejmout. Při prvním doteku jsem jeho ruce z ramen setřásla. Zprudka jsem se otočila. Jeho hezká tvář byla blízko mých očí. Zasyčela jsem: „Proč jsi takovej zbabělec? Proč mi nedokážeš otevřeně říct, že od okamžiku, kdy ses dozvěděl, že nečekám dítě, jsem ti už jenom na obtíž...?“

Vstoupila Alice. V ruce svírala sešit v hnědých deskách. Udiveně se na nás zadívala. „Tady je ta matika!“ řekla do nepříjemného ticha.

Poděkovala jsem. Pohodila jenom ramenem a bez poznámky zapadla do obývacího pokoje.

„Počkej, všechno ti vysvětlím!“ pokouší se mě zadržet Dan.

„Tos už měl, chlapečku, dávno!“ volám rozhořčeně a sbíhám po schodišti do nižších pater. Zábradlí mě bezpečně vyvede skoro až na chodník.

Danova lhostejnost mě hluboce uráží. Ztratil o mne docela zájem. Na chodbě se mě sice pokoušel zadržet, ale byl to jen nesmělý pokus, nic víc.

Čekala jsem dole, zda za mnou seběhne.

Předstírala sem dokonce, že se mi rozvázal střevíc. Pak jsem se oklikami loudala domů, abych mu nabídla další možnost dostihnout mě.

Nepřišel.

Už mu na mně nezáleží.

Napadá mě: co když ho podezírám neprávem?

Co když se chová ke Karle Drozdové stejně jako ke každé jiné spolužačce? Občas se spolu sejdou, aby se poradili nad opáčkem z matiky nebo před písemkou z ruštiny. Třeba ho vůbec nenapadlo, aby se jí dotkl.

Má teď před maturitou hodně práce. Je svědomitý, pilný, ctižádostivý. Proto se mně nemůže tolik věnovat. Měla bych se možná pokusit chápat ho.

Ne. Kdyby mě měl rád jako dřív, žádná síla by ho neudržela u rýsovacího prkna. Ty dva večery by za mnou, aspoň na malou chvilku, utekl.

Bolí mě k zešílení hlava.

Kapitola devátá

Ani v pondělí na tom nejsem líp. Ráno je tma a sněží. Přebíháme ze školní budovy přes dvůr do dílny a snažíme se vyhnout nejen náporu bílé plískanice, ale i sněhovým koulím, které po nás házejí debílkové ze třetího ročníku. Běžíme s Klárou mezi posledními, a tak mě jedna zasáhne do týla. Okamžitě začne tát, rozpadá se a v drobných hrudkách stéká žlábkem po páteři, až k pasu. V chodbě poskakují jako chocholouš, abych sníl setřásla.

Mistr Endrys, jako vždy ve výborné náladě, nám rozděljuje práci. Některé holky se pokoušejí místa vyměnit. Nezáleží mi na tom, kde dnes přežiji den. Jsem unavená, malátná, špatně jsem spala. Na půl ucha vnímám, že budeme péci pařížské pečivo.

Mistr určil mě a Radku k tvarovacím stolům. Přecházíme tedy do sousední místnosti, abychom si připravily potřebné věci. Radka neúnavně vypráví o jakémisi maturitním plese, na němž se seznámila s báječným klukem.

Ty báječné chlapce znám! pomyslela jsem si s trpkostí a přivlekla ke stolu vozík s plechy.

Pařížské pečivo je zvláštní druh čajového pečiva. Při jeho výrobě se používá žloutkové hmoty, která se nanáší na plech přes čtvercové šablony. V šablonách jsou vyřezané různé otvory: čtverečky, obdélníčky, oválky, srdíčka nebo drobné hvězdičky. Naběračkou do nich nalejeme trochu nažloutlé hmoty, která se stěrkou nebo dlouhým nožem pravidelně rozetře. Pak se šablona sejme a na plechu zůstanou požadované tvary, které se ještě posypou praženými mandlemi, a mohou se vložit do pece.

Vždycky takhle při práci postupujeme. V mísrně už jiné dívky zapnuly šlehací stroj. Zanedlouho nám přinesou první kotlík voňavé hmoty. Zatím máme čas. Radka se snaží popsat střih svých tanečních šatů. Mlčky ji poslouchám.

Najednou vešel Polívka, zašklebil se a hned se hrne k nám. Radka se na něho opovržlivě podívala. „Tak co, občane? Pokračujte!“ poznamenala a známým policejním gestem mu dala na srozuměnou, aby odpálil.

Polívka zastrčil ruce do kalhot a provokativně se před námi kývá na rozkročených nohách.

„Neslyšels?“ zavrčela jsem na něho jako buldok a Radku pobízím: „Povídej dál...!“

Spolužák zůstal. „Mistr mě přiřadil k vaší skupině. Kdybyste si s něčím nevěděly rady, máte se mě zeptat!“ šklebil se a vyhoupl se na pracovní stůl, což je přísně zakázáno.

„Stačíme na všechno samy, vypadni!“ říkám.

Zavrtěl hlavou. „Kdepak, Leničko, já nejsem tak hloupej, jak si myslíš!“ poškleboval se. „Budu se taky držet, co nejbliž Radky!“

Nechápala jsem, co tou nejapnou poznámkou myslí. Chystal proti Radce nový útok?

Polívka sáhl po dlouhém noži, který máme připravený na roztírání žlutkové hmoty, a snažil se jej udržet na špičce prstu. Nebyl dobrý žonglér. Nůž mu padal okamžitě zpátky do dlaně. Čekaly jsme, co z něho dál vyleze. Tvářil se záhadně. „Co když zase budeme v něčem soutěžit,“ prohodil.

„Tak co?“ pobídla jsem ho.

„Tak skupina, v které bude Radka Bláhová, získá nejmní diplom. Nebo dva! – Dobrý, ne?“ zatvářil se výsměšně a rozkýval ve vzduchu nohy.

„Myslíš, že jsme diplom a třetí místo v soutěži dostaly neprávem?“ pokouším si ověřit.

„To si, Leničko, nemyslím jenom já, to ví přece celá škola. Radka má všude protekci. Jako předsedkyně třídní samosprávy...!“

Radka při těch neomalených narážkách zbledla. Styděla se.

V rychlém sledu mi nabídla paměť průběh několika dnů uplynulého týdne, kdy jsme se potily u elektrické pece, třely nekonečně dlouho žlutky ve vodní lázni a vařily čokoládovou náplň.

Pachtily jsme se jako pominuté. A teď si tenhle ubožák dovolí tvrdit, že jsme soutěžily nečestně?

„Seš blbej!“ pokusila jsem se ho zdolat nadávkou.

Nevzal ji na vědomí. „To se tak někdo má, když je tatínek důstojníkem. Všechno dcerušce zařídí a vyjedná, ona je pak všude dobrá, vzorná učenka...!“

Radka zadržovala pláč. Po kapsách hledala kapesník.

„Nech toho!“ okřikla jsem Polívku.

„... a nikomu přitom nevadí, že po tatínkovi zdědila zelenej mozek a...“

Další urážku už neměl možnost vyslovit.

Před očima se mi náhle zvedla rudá mlha. Nohy i ruce ztěžkly. V ústech polykám hořké sucho. Polívka i Dan mi naráz splynuli v jedinou osobu. Dostala jsem chuť pomstít se. Nadechnu se. A pravá ruka sama od sebe, bez mého vědomí, vyrazila kupředu. Dost možná, že to měla být jenom facka, která mohla toho spratka umlčet, ale pravička zůstala sevřena v pěst a ztěžka dopadla na jeho nechráněnou bradu.

Polívka nebyl na úder připraven. Zapotácel se, vykřikl a zvrátil se ze stolu. Potom znovu zařval. Ne už překvapením, ale bolestí. Dopadl ztěžka na dlaždice.

Předměty kolem mě dostávaly zvolna jasnější obrysy.

„A máš to!“ vydechla jsem s úlevou.

Z mísírny přiběhlo několik dívek. Když spatřily Polívku, jak se válí po zemi, daly se do smíchu. V téhle poloze milovaného spolužáka ještě asi neviděly. „Mám ti přinést polštář?“ nabízela se Klára.

Polívka dál skuhral pod stolem.

„Tak co je tady?“ ozval se od dveří mistr. „Nemysli si, že zase proflinkáš celý den. Když se ti tady nelíbí, běž mýt kastropy! Vstávej!“

Polívka se zvolna zvedal. Pokusit se stočit trochu levou ruku, ale znovu zařval bolestí. Pochopila jsem, že si při pádu ublížil. „Mám zlomenou ruku!“ zanaříkal. „Šíleně mě bolí, nedotýkejte se mne...!“ Pak se na mě obrátil a nenávistně vykřikl: „To Marečková, ta mi ji zlomila!“

Všichni se na mě dívali. Čekali asi, že se budu hájit. Polívka přece vždycky lhal a vymýšlel si.

Ale jako bych trestala i toho druhého, který zde naštěstí není, procedila jsem mezi ztuhlými rty: „Patří ti to!“

Rychlými kroky jsem potom zamířila k umývárně. Měla jsem náhle pocit, že musím pod sprchu. Nebo si aspoň zchladit čelo. Zase mi bylo zle.

Polívku odvezla sanitka do nemocnice. Má zlomenou ruku v zápěstí. Vrátil se po obědě se sádrovým obvazem.

Pokračovaly jsme ve výrobě pařížského pečiva. Když kolem mne procházel mistr, nezapomněl poznamenat: „Však ona si to s tebou paní ředitelka vyřídí. Co já bych se mezi vás pletl?“

Od pece přiběhla Klára. „Nic se neboj, Lenko. Polívka by zasluhoval, aby mu někdo zpřerážel hnáty obě. Například mně už dlouho cuchal nervy!“

Neodpovídala jsem.

„Měla jsem si to s ním vyřídit sama,“ omlouvala se Radka. „Budeš mít třeba kvůli mně průšvih...“

„Co na tom?“ odbývala jsem ji bez zájmu.

Konečně do dílny vpadly dvě holky z prvního ročníku. „Marečková má jít do ředitelny!“ oznámily.

„Upaluj!“ pobídl mě mistr a nervózně si zapálil cigaretu, což ho jindy v dílně nikdy nenapadlo. Odložila jsem nůž a utřela si ruce.

„Třeba mě taky zavolají,“ pronesla tiše Radka, jako by mi chtěla dodat odvahy.

„Zvládnou to sama!“ řekla jsem a směřovala ke dveřím. Ty dvě důry z prvníku na mě plny neskrývané zvědavosti čekaly. „Vy taky, mistře!“ připomněla menší. Měla předkus připomínající drtič kukuřice. Už dlouho jsem neviděla zblízka takové zuby. Cenila je jako zajíc. Zvláštní, že tyhle snaživé holčičky bývají vždycky takové šeredy. Neznám například jedinou hezkou holku z intru, která by žalovala nebo podlézala učitelům.

V ředitelně už čekala třídní učitelka a Polívka s ovázanou rukou. Tvářil se, jako by mu ji před chvilkou přinejmenším odřízli na pásové pile.

Tiše jsem pozdravila. Ředitelka pokynula mistrovi, aby se posadil ke stolku vedle Dornákové.

„Tak jak to bylo?“ položila první otázku Polívkovi.

Nebohý spolužák se zatvářil ještě zkroušeněji a počal líčit otřesnou scénu, kdy jsem se na něho v dílně vrhla jen proto, že mě taktně upozornil na nevhodnou manipulaci s nožem, šablonami a přepravním vozíkem. Lhal, jako když tiskne.

„Co k tomu řekneš ty?“ obrátila se ředitelka ke mně.

„Je to blbost!“ zhodnotila jsem jeho pohádku stručně.

„Vyjadřuj se slušně, Marečková, ano?“ vyletěla od stolku Dornáková. „V každém případě jsi spolužáka vážně zranila!“

„Udělal si to sám!“

„Ale ty jsi ho udeřila. Tak hrubě, až padl na zem!“ naléhala učitelka dál.

„Dala jsem mu facku!“ připustila jsem část viny. Výslech mě vyloženě unavoval.

„Vidíš...?“ zajásala pištivě a s vítězným úsměvem se podívala na ředitelku.

Ředitelka pravila mnohem klidněji: „Způsobilas Polívkovi komplikované zranění. Copak se mezi slušnými lidmi takhle řeší spory?“

„Mezi slušnými lidmi ne, paní ředitelko,“ souhlasila jsem.

Nechápavě na mě hleděla. „Jak to myslíš...?“

„Polívka se k nám chová hrubě. Uráží nás, nejvíc Radku, pošťuchuje, nadává... Dokonce nám někdy krade i naše věci!“

„To není pravda!“ ozval se.

„Je, a ty to moc dobře víš!“ otočila jsem se k němu. „Miládce jsi vzal řetízek na ruku...!“

„Řetízek byl můj!“ hájil se a mimoděk zhoupl ruku s řetízkem až k rameni, jako by se bál, že ho právě teď z něj oberu.

„Proč jste krádež nehlásily třídní učitelce nebo mistrovi?“ přerušila nás ředitelka.

„Nebaví mě žalovat,“ namítl jsem otráveně.

„Tak se raději budeme v učilišti chovat jako někde v džungli? Jak si to, Marečková, představuješ?“ vyjela nečekaně Dornáková. V tom okamžiku jsem ji k zbláznění nenáviděla. Vyskočila z křesla a dvěma kroky se přesunula do mé blízkosti. Oči jí neklidně mžikaly za skly brýlí. „Ale nemysli si, že ti to tentokrát projde. Jste dívky, ale chováte se jako hulváti.“

Vznikla najednou tichá pomlka, kterou ukončila ředitelka otázkou. „Co k tomu chceš dodat?“

mlčela jsem. Přistihla jsem se při úvaze, že mi vůbec nezáleží na tom, jak výslech dopadne. V mém životě jsou důležitější věci! A tak jsem pomalu a velice zřetelně pronesla: „Jsem ráda, že jsem tu facku Polívkovi vlepila!“

Báječně se mi ulevilo. Možná že jsem se dokonce neznatelně usmála. Určitě aspoň pro sebe!

Dornáková se vzpamatovala první a nenávistně zasyčela: „To si pamatuj, Marečková. Taková drzost se ti nevyplatí. Postarám se, aby s tebou bylo zavedeno disciplinární řízení!“ Tvářila se, jako když čeká podporu i od ředitelky. Ta se nevyjadřovala. Zdálo se, že přemýšlí, o něčem jiném. Posléze mi přikázala: „Vrať se, Lenko, do dílny. Ještě si spolu pohovoříme!“

Opustila jsem tedy ředitelnu. Dornáková za mnou ještě výhružně hodila: „Promluvím si, Marečková, ještě s tvými rodiči! Pozvu je sem.“

Přivřela jsem za sebou tiše dveře. Kráčela jsem školní chodbou a promýšlela znovu některé výtky. Chovala jsem se opravdu drze? Jako nevychovaný spratek, jak by se v ředitelčině nepřítomnosti zcela jistě vyjádřila Dornáková?

Nepochybuji o tom, že se Tajfun Dora znovu rozběsní a dopis mým rodičům napíše. Pošta ho doručí v nejméně příhodnou chvíli, když mají všichni starost, jak dopadne maminka operace.

Za celý den jsem si na mámu nevzpomněla. Jsem to ale sobec, zajímám se jen o sebe!

Všechno má na svědomí Dan. Kdyby mě měl trochu, jen trošičku rád, jako před časem, chovala bych se jinak. Možná že bych ani Polívkovi tak velkou facku nedala. V ředitelně bych se mu dokonce i omluvila.

Poblíž vrátnice je na zdi upevněný telefonní automat. Odpoledne a večer bývá obložený dívkami, které jeho prostřednictvím klábosí na dálku s kamarádkou nebo si sjednávají schůzku se svým klukem. Vsunula jsem postupně ukazováček pravé ruky do příslušných otvorů číselníku a nechala jej sedmkrát zavrčít. U nás se nikdo nehlásil. Protože vím, že babičce dá někdy dost námahy, než odloží pletení nebo knížku a přejde z obýváku do předsíně, čekala jsem dlouho. Nebyla doma. V téhle době chodívá na nákup. Zkusím zavolat večer znovu! umínila jsem si a schovala připravenou pětikorunu.

V dílně chtějí holky vědět, jak jsem dopadla. Když procedím, že Dornáková se chystá napsat tátovi výhružný dopis, nenávistně si všechny uleví: „Babizna!“

Tak tedy až pozdě večer.

„Ahoj, tati, to jsem já...!“ hlásím se v telefonu.

„Stalo se něco?“ stará se. Nemívala jsem ve zvyku utrácet za telefon zbytečným tlacháním v meziměstském hovoru.

Vzpomněla jsem si okamžitě na výsledk v ředitelně. Pokud možno, bezstarostně tátu uklidňuji: „Ne, nic... chtěla jsem jenom vědět, co je s mámou.“

„Dnes dopoledne ji operovali. Když jsem s ní mluvil, probouzela se z narkózy. Cítila se dobře, třebaže byla velice unavena. Primář tvrdí, že se operace zdařila.“

„To je dobře, vid', tati?“ vydechla jsem s úlevou. Táta mi pak sděloval další podrobnosti kolem operace. Vnímala jsem ho jen na půl ucha, zcela nesoustředěna. Stačí mi vědět, že maminka neumřela, že chirurgický zásah byl úspěšný, že už se o ní nemusím bát.

I táta byl ve výborné náladě.

Napadlo mě, že třeba zrovna teď se mi nabízí vhodná chvíle k tomu, abych ho připravila na další nepříjemnost. Třeba mu budou připadat poklesky jeho dcery ve srovnání se závažností máminy operace nepatrné.

Měl by o mém školním průšvihů vědět dřív, než dostane dopis. A že Dornáková výchovnou depeši vyšle, vím tutově!

Chvilku ještě váhám. Pak si řeknu, že snad nejsem žádnéj srab, pro jistotu se dlouze nadechnu a odsekávám slovo po slově: „Tati. Musím ti něco povědět. Měla jsem tady...”

Přerušil mě. „Tak co je s tebou, Lenko?” vykřikoval do sluchátka. „Jsi tam ještě? Haló, slyšíš mě?”

Pochopila jsem, že telefonická hodnota pětikoruny, kterou jsem na začátku hovoru vsunula do přístroje, byla vyčerpána. Zvolna tedy nechávám vklouznout do příslušného otvoru další peníz. Je příjemně zahřátý, jak jsem ho dlouho tiskla v dlaní. Spojení bylo vzápětí znovu navázáno.

„Konečně, no tak, povídej!” pobízí mě táta. „Cos ještě chtěla?”

Podruhé už to nedokážu.

„Nic, tati, jenom že pozdravuji babičku a Moniku.”

„Ty se měj taky dobře!” přál mi srdečně, trochu s údivem v hlase.

„Co se ti může stát?” uvažuje nahlas Klára. Leží už v posteli, upíjí z láhve tonik, čte Mladý svět, čelistmi drtí žvýkačku a ještě se mnou diskutuje. „Nedala jsi přece Polívkovi tu facku úmyslně. Spíš bych řekla v sebeobraně!”

„Polívka tvrdí něco jinýho!”

„Kecá...”

„Dost možná, ale Dornáková bude věřit jemu. Už kvůli té zraněné ruce.”

„Dornáková má radši kluky. My holky jí jdeme na nervy.”

Odněkud se vrátila Marta. Bud' byla navštívit Miládku, nebo se v učebně vybavovala s Alešem. Učebna v prvním poschodí je jediným místem, odkud je vychovatelky nevyháněly. Chlapecké návštěvy na dívčích pokojích jsou přísně zakázány, postávání někde v šeru chodby není také trpěno. Zamilovaným tedy nezbývá než předstírat zájem o studium.

„Co ty si myslíš, Marto?” obrací se na ni Klára a nenápadně na mě mrká. Ví, proč se zeptala. V poslední době toho s námi Marta moc ne-

namluví. Rozkol začal jejím velkým přátelstvím s Miládkou a vyvrcholil, když nás Marta požádala, aby mohla soutěžit v jiném družstvu. Nakonec stejně žádnou cenu nevyhrály.

Vyplašeně se po Kláře ohlédla. „Nevím...!“ vyrazila zbrkle a otvírá skříňku s lůžkovinami. Obrácena k nám zády horlivě načechrává dlaní přikrývkou a polštář. Její nezáměr je opravdu průhledný.

„To sis nevšimla, že Lenka má perfektní průšvih, co?“ sekla ji Klára znovu.

Marta se na nás pojednou obrátila a vyhrkla: „Zavřeli Miládkina tátu!“

Pohlédla jsem na Kláru. Čekala, stejně jako já, docela jinou reakci, ale přesto zůstala klidná. „Co provedl?“ zajímalo ji.

„Vybral nějakou samoobsluhu nebo kiosek. Bude za to sedět.“

„Pokolikáté už?“ ptá se Klára a odkládá rozečtený časopis na noční stolek.

„To nevím...“

„A Milada? Asi ji to pěkně vzalo, co?“ ptám se, už převlečená do pyžama.

Marta zakývala záporně hlavou. „Milada je ráda.“

„Cože...?“ vykřikly jsme s Klárou skoro najednou. Nemůžeme uvěřit, že by některá holka zrovna jásala, když jí zavrou otce. V hlavě se mi okamžitě vynořila podoba našeho táty. Pokaždé, když si na něho vzpomenu, vybaví se mi tak, jak jsem ho po osm let skoro denně vídávala cestou do školy, když jsem s jinými, stejně mrňavými holkami čekala u stažených závor. Táta stál na stupátku nákladního vagónu, jednou rukou se držel zábradlí a druhou kývavě mával červeným, značně ušmudlaným praporkem. Hvízdal zpěvavě na píšťalku a než vagóny projely kolem závor, stačil ještě zamávat nebo zavolat, zda jsem si nezapomněla doma svačinu. Později jsem se za jeho předstíranou péči o můj žaludek bezmezně styděla. Takhle ho vídávám při práci vlastně až dosud. Zaměstnání nezměnil.

Ale kdyby ho zavřeli, i když mě nenapadá proč, táta je jistě čestný člověk, asi bych zešléla. Tátu mám ráda. O mámu mám strach.

Marta se posadila a sepnula zvolna ruce. „Takhle se může Milada zase vracet domů. Nikdo ji nebude urážet ani mlátit.“

„Neřeklas nám, že Miladu táta bije!“ skoro s výčitkou poznamenala Klára. Vyplivla žvýkačku do dlaně a zamáčkla ji zezadu k pelesti váleandy.

„Jednou se mi s tím svěřila. Nechtěla, aby se to učilišti rozkřiklo.“

„Takže teď je všechno v pořádku, ne?“

Marta svésila hlavu. Snad si promýšlí odpověď. Zbytečně dlouho váhá, než namítne: „Přestane k nám už jezdit. A náš táta se bude chovat zase jako dřív. Před Miládkou se aspoň krotil, ostýchal se uplatňovat na nás ty své krkavčí metody. Myslím dokonce, že mu byla Miládka sympatická. Když se jednou dozvěděl, že dostává týdně stovku kapesného, málem omdlel. Samozřejmě, že jí máma dávala mnohem míň. Ale já ji takhle na tátu připravila. Zabralo to. V neděli odpoledne jsem na něm okamžitě vyždímala o dvacku navíc.“ Marta potom dlouze povzdechla.

„Máš přece Aleše...!“ připomněla Klára. „Může k vám jezdit místo Miládky. Aspoň si tatíček zvykne na pana zetě!“

Marta se vtípku nezasmála. „Aleše nebere táta přece vážně.“

„Na rozdíl od tebe!“

Pohodila hlavou. „Jsem ráda, že vůbec někoho mám. Je fakt, že si s Miládkou rozumím líp.“

„To je divný, ne?“ obracím se na Kláru a snažím se zbavit myšlenky, která mi v hlavě okamžitě naskočí. Byla to jakási příkladná příhoda, kterou jsme prožili s Danem. Musím se přiznat, že s žádnou holkou na světě mi nebylo jako s ním. Škoda, že musím říkat: bylo...

„Proč?“ namítá Klára. „Aleš je sice hezkej a milej kluk, ale neumím si představit, že bych se mu mohla s něčím svěřit. Asi proto, že je proti nám malej...“

„Mladej!“ opravila jsem ji, protože vím, jak je Marta právě na podobné poznámky citlivá.

Teď řekla bez zájmu: „To máte, holky, jedno.“

„Třeba se změní i tvůj táta!“ snažila se ji Klára ještě povzbudit.

„Ten těžko. Jako každej feudál!“

Svorně jsme se zasmály. Potom Klára zauvažovala: „Jak to tak, dámy, poslouchám, my, ženské, to na světě nemáme lehké.“

„Co bych měla říkat já!“ lituji se nahlas.

Klára souhlasí. „To je pravda. Zrovna teď se v tom plácáš parádně.“ Stáčí pohled k Martě. „Víš, co chce udělat Dornáková?“

„Vím. Bylo by to od ní sprostý!“

„Jenže ona je už taková, že dopis našim pošle,“ tvrdím jistě.

Kláru napadá: „Mohla bys to psaní přece nějak zadržet!“

„Takhle na dálku? Nesmysl.“

„Zbývá jediná možnost. Ukecat už tady školníka, až ponese do města poštu.“

„Přepadnout ho...!“ navrhla Marta.

„Případně i znásilnit!“ doplnila Klára s předstíranou vážností.

„Jste blbý!“ napomínám je se smíchem, neboť navozená představa je hrůzná.

Následující den volají do ředitelny i Radku. Zůstávám u roztíracího stolu sama. Pořád se ještě patláme s pařížským pečivem. Ze sladké žlutkové hmoty, kterou potíráme šablony, se mi už obrací žaludek.

Ráno mě vyhledal mistr. V ruce držel jakýsi tiskopis. „Tys mi ale zavařila!“ vytkl mi ostrým tónem, na který u něho nejsme zvyklé.

„Proč vám?“ zeptala jsem se.

Zamával papírem. „Za třicet let se mi v dílně nikdo nezranil. Teď abych smolil dohromady protokol. A jenom kvůli tobě!“

Nevěděla jsem, jak ho uklidnit. Přece se mu nebudu omlouvat. A tak jsem raději stiskla zuby a opřela se do transportního vozíku, na němž odvážíme k peci plechy. Mistr Endrys se k nám chová obvykle kamarádsky, myslím, že nás naučil nejvíc z cukrářského řemesla. Ale nemiluje průšvihy na pracovišti. A slohová cvičení už vůbec ne. Dřív jsem patřila mezi ty, jež si oblíbil. Teď v něm ztrácím spojení.

Konečně se Radka vrátila. Na bundě měla vločky sněhu. Přestávám si všímat, jaké je venku vůbec počasí. Teď snad sněží.

Ohlásila příchod mistrovi, který právě zachraňoval jiným učnicím sražený žloutkový krém. Dost možná, že nevzal její příchod ani na vědomí. Radka tedy rychle prokličkovala mezi šlehacími stroji ke mně. „Povídej, co ti ředitelka chtěla?“ vyzvíдалa jsem.

Ukázalo se, že dostávala podobné otázky, jakými včera dotírali na mě. V kanceláři se ale setkala pouze s ředitelkou. Tajfun Dora tentokrát řádl nejspíš v jiných třídách, Polívku poslali už včera odpoledne domů. Při praxi by se zraněnou rukou jenom zacláněl a unavoval.

„Prohlásila jsem, že nás provokoval a že ty za nic nemůžeš!“ shrnovala výslech Radka.

„Ale já mu tu facku, Radko, přece dala. To nepopřeš. Jinak by neslel ze stolu,“ namítám opatrně, protože její jistota mi je podezřelá.

Spolužačka mou poznámku stejně asi přeslechla, neboť se zaujetím pokračovala: „Navíc jsem ředitelce řekla, že Polívka urážel nejenom mne, ale i našeho tátu.“

„Co když Polívkovi ruka špatně sroste?“ svěřila jsem se Radce s obavami, kterými jsem se v duchu dlouze obírala. „Co když z něho bude mrzák?“

„Nebude!“ Radka se ohlédla k otevřeným dveřím, jako by se chtěla přesvědčit, zda nás nikdo neposlouchá. „Parchantům, jako je Polívka, se zlomeniny hojí rychle. To říkají holky!“ omlouvala se.

Poznala jsem bezpečně, kdo takovou moudrost Radce našeptal. „Klára!“

„Ta taky!“ potvrdila. „Takže neměj strach. Nic se ti nemůže stát, jestli je na světě spravedlnost.“

„A když není?“

Zvolna olízla špičku nože a zamyšleně pokrčila útlými rameny. „Tak máš zkrátka smůlu!“ řekla skoro lítostivě.

Na dlouhou dobu jsme zmlkly. Radka se chopila kotlíku se žloutkovou hmotou a lila ji do nevyplněných otvorů v šabloně. Mechanicky jsem ji pak roztírala. V duchu jsem hodnotila vlastní vyhlídky. Nebyly povzbudivé. I když Radka v ředitelně potvrdila, že jsem se jí chtěla jenom zastat, nesu vinu na zranění spolužáka. A i kdyby ředitelka byla

ochotna přimhouřit oko nad mým proviněním, třídní učitelka si neodpustí vyslat rodičům varovnou depeši. Sestavení takového psaníčka působí na Dorňákovou líp než sebeúčinnější lék proti stárnutí nebo třínedělní pobyt v lázních. Dokonce se potom snaží ve třídě vtipkovat, samozřejmě velice trapně.

Je taková! Už loni jsme se o její záludnosti přesvědčili. Proč by mi tedy měla najednou přestupek prominout?

Mám prostě smůlu.

Kapitola desátá

Ve čtvrtek se dějí zázraky.

Začínám na ně věřit.

Napsal mi Dan.

Můj Dan...

DAN.

Kluk s nejkrásnějším jménem. S nejhezčíma očima. S prsty, které mě dokážou tak jemně hladit.

Napsal mi:

Srdečný pozdrav z hor Ti zasílá Dan.

Nevěděla jsem, že odjíždí lyžovat. Obracím pohlednici a prohlížím barevnou skládačku z drobných fotografií Jizerských hor. Asi dvakrát jsem v těch místech byla s rodiči. Ted' se na sjezdovce z Lysé hory prohání Dan. Víím, že na chatě není sám. Ale určitě nejel s Karlou. Nedovolila by mu, aby mi napsal. Dan to přesto udělal. Chce, abych věděla, že nezapomněl, že mě má pořád rád.

Jak jsem ho podezírala! Uvěřila jsem našeptávačům svého srdce, že na mě zanevřel, že nestojí o můj úsměv, o polibky, o mazlení za zavřenými dveřmi.

Dan má ted' pro mě jen málo času. Učí se, dře před maturitou jako mezek. Často mi ukazoval rysy. Ve spleti čar bych se nevyznala ani za milión. Dan to dokáže. Ve škole patří mezi dobré studenty. Jednou z něho bude inženýr. Postaví most nebo silnici v džungli a dostane šléně peněz.

Nevím, jestli s ním do Afriky pojedu. Nesnáším sluníčko, zubaře a hady. Třeba si ale zvyknu. Byty v Africe jsou určitě vybaveny klimaticí. A hadům se budu ostražitě vyhýbat.

Mazlím se s pohlednicí. Zkoumám na ní každé písmenko. Přinesly ji za mnou holky. Vůbec mě totiž nenapadlo, abych u vrátnice prohlížela

schránku, zda v ní není také pošta pro mě. Možná že tenhle lístek tam ležel nepovšimnut už několik dní.

Pohlednice od Dana mi připadá jako jeho otevřená náruč. Rozumím jí. Jenom nevím, jak přečkám ty nekonečné hodiny, než nás odtud v pátek odpoledne propustí.

Pak bude všechno krásné jako dřív.

„Co je s tebou?“ všimne si brzy Klára nápadné změny v mém chování. Při práci v dílně žertuji, hvízdám si jako uličník, nic na světě mě nemůže rozházet. V poledne jsem odskočila do umývárny, abych pomohla Martě utřít nádobí. Nestihla by jinak oběd. Jsem prostě šťastná a přála bych si, aby stejný pocit hřál i ostatní.

Neodpovídám proto, jen se záhadně usměji. Klára by těžko pochopila, jakou moc má několik slov napsaných propiskou na obyčejné pohlednici.

„Puberta, co?“ zaklepe si významně na čelo a raději ode mne odejde. Ať si to myslí!

Nejlíp mi je pod sprchou. Brzy po večerce většinou holky rychle usnou. Jsme za celý den z dílny utahané. Zkusila jsem to dnes také, ale spánek nepřicházel. Jako bych trpěla cestovní horečkou. Když jsem byla docela malá holka, ponocovala jsem takhle před každým školním výletem. Bezmocně jsem se převalovala na lůžku, počítala ovečky a poslouchala, jak na kostelní věži, daleko od nás, odbíjejí hodiny.

Pod sprchou se cítím opravdu báječně. V koupelně jsem už sama, nikdo mě neruší, nevyhání. Naprogramovala jsem si mírně horkou vodu, kterou si nechávám ošlehávat tělo. Vklouzla jsem pod příjemný proud celá, bez ohledu na to, že si smáčím vlasy. Zvolna si přejíždím zbytkem mýdla, jehož vůni okamžitě ucítím, ramena, prsa, mírně vyklenuté břicho, vymydlim si důkladně i paty. Po paměti pak mýdlo odložím do žlábků. Nemohu otevřít oči a občas se taky musím vyklonit z dosahu vody, abych se nadechla. Jak si dál konečky prstů a dlaněmi hladím místa, kde zůstalo trochu mýdlové pěny, představuji si Dana.

Přála bych si, aby teď byl se mnou. Toužím po jeho vlhkých polibcích a klouzavém objetí. Už jednou jsme spolu cosi podobného zažili. Věřím, že by naše laskání bylo teď, po dlouhé přestávce, mnohem vroucnější.

Dostávám nezkrtnou chuť se s Danem milovat. Zdá se mi, že z té touhy omdlím. Raději na sebe pouštím studenou vodu, abych se vzpamatovala.

Na chodbě před jídelnou jsem ráno potkala Dornákovou. Ze zvyku ji zdravím. Nevzala mě na vědomí, neodpověděla. Mířila ke schodišti, které končí v prvním patře u dveří sborovny.

Poslala už našim dopis?

Jak je mi to najednou jedno.

Dopis naštěstí nepřišel, neboť táta mě vítá v dobré náladě. Přebírá ode mne zavazadlo, abych se mohla přezout do domácích trepek, a zahrnuje mě přitom rodinnými novinkami, které mě vůbec nezajímají. Vyслеchnu ho, ale s předstíraným zájmem.

Přihrne se Monika a začne mě přesvědčovat, že jí musím napsat sloh. Monika je dobrá v matematice. Ale slohové úkoly píše pod psa. Nápadně připomínají dopisy od babičky. Také obsahují pouze jednu větu s podpisem na konci.

Přislíbím tedy a jdu se převléknout. Oba mě následují. Babička odjela, táta prý věří, že ji v příštích dvou dnech zastanu. Slíbím tedy, že v sobotu i v neděli uvařím báječný oběd. Hned mi, mlsouni, navrhuji vhodné tipy. Jenže zkušená hospodyně vaří podle obsahu chladničky. Tak to aspoň tvrdí naše máma.

Táta mi nabízí jídlo. Hlad necítím, mám jen nedostatek času. Znovu si uvědomuji, jak je dobře, že se doporučený dopis podepsaný třídní učitelkou někde zdržel. Těžko bych se teď probíjela ven. A já musím, co nejrychleji za Danem. Nechci, aby na mě dlouho čekal.

Velice pečlivě se oblékám. Musím se mu líbit. Přesvědčím ho i takhle, že kdyby se se mnou rozešel, ztratil by fantastickou holku. Před zrcadlem shledávám, že mi modrá čepice ke kožichu nejde. Vyhrabala

jsem okamžitě ve skříni jinou. Je bílá a patří mamince. Ta mi docela sluší.

„Ty někam jdeš?“ volá z obýváku táta.

„Hm...!“ potvrdím. Můj souhlas mu stačí. Maminku by v podobném případě už zajímaly další věci: ke komu, proč, kdy se vrátím. Táta je ve své starostlivosti nepřekonatelný. Z vděčnosti ho před odchodem políbím na tvář. Sedí v křesle a klimbá u televize. „Co je?“ vyrazí překvapeně a utře si třemi prsty místo, kam jsem se ho dotkla ústy.

Ujistím ho, že je zlatej a že se mu brzy vrátím.

Monika se tomu pitomoučce zachechtá. Naznačím jí nenápadně, co si myslím o její inteligenci.

Venku už svítí pouliční světla. Mrzne. Přitáhnu si čepici až na uši. Ulici, která vede k Danovi, znám nazpaměť. Došla bych i se zavřenýma očima.

Otvírá paní Doubravová. „To jsi ty, Lenko?“ diví se. „Už dlouho jsi u nás nebyla.“

„Měla jsem spoustu práce,“ omlouvám se. Možná že tuší mnohem víc. Dan se jí často svěruje. Jistě už se dozvěděla, že nemusím na prohlídku do nemocnice, a proto se usmívá.

Ptám se po Danovi.

„Šel si zabruslit na stadión. Ale za chvíli by měl být zpátky. Počkáš na něho?“

Zklamaně jsem zavrtěla hlavou. Předpokládala jsem najisto, že se zde s Danem sejdu. O bruslení nebyla na pohlednici přece zmínka. Asi se rozhodl až dnes. Ale stejně mohl čekat. Věděl, kdy mi přijíždí vlak.

Vracím se pomalu až na náměstí a tam odbočím do ulice, kterou se dostanu k zimnímu stadiónu. Potkávám skupinky dětí s bruslemi přes rameno. Malí kluci se kolem sebe nebezpečně ohánějí hokejkami. Zdravím i několik dospělých, které znám ze sídliště. Po protějším chodníku jde v protisměru dvojice. Chlapec drží dívku kolem pasu. V druhé ruce nese dva páry bruslařských bot. Něco dívce šeptá a pak ji políbí do vlasů.

S hrůzou poznávám Dana.

Všechny svaly ve mně ochrnou. Další krok už nejsem schopna udělat. Možná že se mýlím, třesne mi v hlavě myšlenka, která může rozhodnout vše. Ale ti dva pokračují v cestě, blíží se ke stožáru pouliční lampy. Chladný svit sodíkové výbojky se dotkne jejich tváře a já už bezpečně vím, že mě první pohled neklamal. Je to Dan s Karlou Drozdovou. Nejsou už jenom spolužáci, ale dva, kteří se mají rádi.

Vzdalují se. Do žil se mi vrací život. Pochopila jsem, že mohu udělat jediné: zničit je. Zabít Dana a přemoudřelé Drozdici vyškrábat oči. Jsem ale příliš zesláblá, než abych to dokázala. Ztrácejí se mi ve tmě. Ještě chvíli a budu si myslet, že to byl přelud. Ošklivý sen, z kterého jsem se nemohla dlouho probudit.

Rozhodla jsem se pro první věc, která mě napadla. Utíkám za nimi, dokonce je předbírám a pak se přesunu na druhý chodník. Zanedlouho musejí kolem mne projít. Rychle oddechuji. Přitisknu se zády ke sloupu pouličního osvětlení.

Dan s Karlou se blíží. Začínám rozumět jejich tichému hovoru.

Ne, nejde o přelud!

Míjejí mě. Jsou ale příliš zaujati sami sebou, než aby si všimli postavy u sloupu. Musím to tedy udělat!

„Dane...!“ vyrazím ze sebe chrčivě.

Na Danově tváři se mihne záblesk překvapení. Drozdice jenom tupě civí a křečovitě se ho drží za ruku. A on utrousí, už bez rozpaků: „Ahoj.“ Odvrátí se ode mne a vede pak dál Karlu k náměstí. Nechápu, jak to dokázal. Určitě mě poznal, jinak by mi asi neodpověděl na pozdrav. Věděl, že tady stojím, že jsem to já. Že se na něho vyzývavě dívám. Že mě zahanbuje a trýzní.

A přece se vzápětí otočil a bez rozpaků obejmul Karlu kolem ramen. Chtěl tím dokázat, jak málo mu na mně záleží?

Splynuli rychle s tmou v ulici. Už jsou daleko. Opřena o sloup škytavě polykám slzy. Nebráním se jim. Na prsou cítím řezavou bolest.

Nevím, jak dlouho takhle stojím. Kapesník mi provlhl slzami. V ústech mi hořkne pelyněk. Jsem na dně. Potupená, zrazená, směšně trapná. Nabídla jsem Danovi vše, nač moje láska měla. Brával rád, ale

v poslední době měl už zájem o jediné. I to jsem mu byla ochotna poskytnout. Za trochu jistoty. Za jediné slovíčko, jímž by mě ujistil, že mě miluje... Jak málo jsem ho znala!

Někdo se dotkl mého ramena. Trhla jsem sebou. Vedle mne stojí Veronika, má stará kamarádka ze školy. Je sama, na zádech se jí houpou bílé boty. Čepele bruslí se občas zablesknou, jak zachytí odraz zářivky. „Co se ti, Lenko, stalo?“ ptá se starostlivě.

Okamžitě procitnu. Odstrčila jsem neurvale její ruku a podrážděně vyjela: „Co je ti do toho? Hleď si svého. To je přece moje věc a ty...!“ Skoro zběsile se dávám do běhu. Nestojím o soucit, chci být sama...

A hlavně už doma, doma.

Veronika za mnou přišla hned druhý den, brzy zrána. Táta s Monikou ještě vyspávali. „Co chceš?“ ptám se nezdvořile mezi dveřmi. Nemíním ji vpustit dál. Vytušila asi můj úmysl a tak jen říká: „Myslela jsem, že to o Danovi víš.“

„Co mám vědět?“

„Že chodí s Karlou.“

„Proč mi to najednou říkáš?“

Stáhla čepici a o koleno z ní vyklepala sněh. „Protože jsem tě včera viděla na chodníku bulit!“

„Nebřečela jsem kvůli Danovi!“

Veronika se usmívá a nevěří. „Taky jsem byla tak blbá. Naletěla jsem jednomu zákazníkovi.“

„Ty...?“ Neumím si představit, že by se Veronika dokázala do někoho zamilovat. Vždycky vyhledávala jenom společnost dívek. Ostatně jsem přesvědčena, že na opravdovou lásku jsem měla právo pouze já. Shovívavě její vyprávění vyslechnu.

„Nebyla jsem zkrátka jediná, s kterou chodil!“ dodává nakonec.

Proč ale za mnou přišla? Ze soucitu? Nebo ji napadlo, že když jsme obě tak neslavně dopadly, měly bychom se spojit? Přinejmenším se aspoň vzájemně vyplakat na rameni?

Byla mi najednou protivná její vtíravá péče. „Musím už jít. Mám dnes spoustu práce!“ tvrdím. Než jsme se chladně rozloučily, stačila jsem ještě připojit: „A děkuju za zprávy. Škoda, že mě nezajímají.“

„Vnucovat se nebudu!“ prohlásila. Napařila si znovu čepici, aby ve vánici případně neomrzla, a bez pozdravu odešla.

Snažím se na Dana nemyslet. Samozřejmě že to nedokážu. Naštěstí mohu být dopoledne v kuchyni sama. Vařím sváteční maxioběd, který by nám měl na dva dny stačit. Tátu s Monikou jsem zahrnala k televizi. Ochotně se přesunuli do obývacího pokoje. Předtím mě přemluvili, abych upekla třenou bábovku. Mají rádi i biskupský chlebiček. Ve spíži jsem vyšťachala skleničku s kandovaným ovocem. Všechny ostatní suroviny mám. Páni, já blbnu, už doma říkám mouce a vajíčkům *suroviny*! Asi ze mne jednou opravdu bude cukrářka!

Nakonec se ale přece jen rozhodnu pro piškotové řezy. Táta totiž oznámil, že navštívíme maminku. Několik kousků jemného pečiva jí vezmem na ochutnání. Biskupský chlebiček by pro ní nebyl nejvhodnějším dietním jídlem.

K obědu budou řízky s bramborovým salátem. Vybrala jsem do hrnce nejmenší brambory, které jsem ve sklepě z bedny vylovila, a ve slupce je dala vařit. Mezitím pomalu krájím na kostičky okurku, cibuli a měkký salám. Práce, na níž nemusím myslet. Proto znovu vzhůru za Danem! Znovu a znovu. Rána, kterou mi zasadil, je asi příliš hluboká. Připadala jsem si už tam, na chodníku, jako papír, který někdo zmačkal a odhodil. Ztratila jsem najednou na ceně. Neznamenám pro něho už vůbec nic.

Měla bych o něho možná bojovat! Jak? A proč vůbec? Vždyť o mne přestal mít zájem.

Záhadou zůstává pouze lístek z hor.

Jinak je vše jasné. Měla bych si to konečně přiznat. Co už mi teď zbývá? Zalézt někam, kde budu se svou bolestí, kde mě nikdo nepotká, kde budu sama.

Sama...?

Začínám být na všechny kolem sebe zlá.

První to za Dana odnesla Veronika. Proč je ale tak nemožně vlezlá?

Hrůza! V zamyšlení jsem málem snědla všechen salám.

Maminku nepoznáváme. Už sedí na lůžku, záda podložená dvěma polštáři. Je ve výborné náladě. Sotva nás zahlédne mezi dveřmi, volá, jaké dobroty neseme. Jen co ji postupně opusinkujeme, rozkládám na ubrousek tácek s piškotovými řezy. Maminka jeden ochutná a libuje si. Přijímám chválu s mírnými rozpaky. Máslová náplň se mi moc nepovedla. Použila jsem pudink s prošlou záruční dobou, takže krém nebyl náležitě hebký. Mistr Endrys by mi za takový výrobek nedal ani čtyřku. Prostě ostuda. „Příště ti, mami, upeču něco lepšího!“ slibuji.

„Příště si už, Leničko, napeču cukroví sama!“ říká maminka a naznačuje tak, že je připravena, co nejdříve opustit nemocnici.

„Přeháníš!“ vloží se mezi nás táta a napomene maminku, aby nespěchala.

„Vám je beze mne líp, co?“ zvolala. „Nikdo vás nehoní, nenutí, abyste po sobě uklízeli, myslíte si: jen kdyby tam byla co nejdéle!“

Trojhlasně ji s tátou i s Monikou naléhavě ujišťujeme, že se naopak nemůžeme dočkat dne, až se zase objeví doma. Umíněně pohazuje hlavou, ne a ne! A náhle má na krajíčku slzy. Bagruje mezi polštáři kapesník. „Ty,“ podívá se zamlženýma očima na tátu, „si takhle aspoň zajdeš na pivo, kdy chceš...“

Táta se nadechl, neboť chtěl maminku asi přesvědčit, že se zastaví v Bermudském trojúhelníku opravdu jen při návratu z práce. Ale nestačil nic namítnout, protože maminka pokračovala: „... a Lenička se může aspoň tahat s klukem po nocích.“

Na Moniku zatím nedošlo, neboť jsem se ohradila: „S nikým se po nocích netahám!“ Mluvila jsem čistou pravdu.

Mávla rukou. „Nic mi nevypravuj. Víím o tobě víc, než si třeba myslíš, holčičko.“ Poslední slova vyslovila s nadřazeností dospělého, který neseleží ze svého názoru. Tak nějak by se mnou možná mluvila Dorňáková.

Snad proto ji ze všech učitelek nejvíc nenávidíme. Zamrzelo mě, že podobně se mnou jedná maminka. Největší sud s třaskavinou vzteku ve mně vyšlehl a já nenávistně vyrazila: „Já o tobě taky, maminko!“

Nečekala tak rozhodný odpor. Stříhla pohledem po tátovi a zeptala se opatrně: „Co o sobě nevíš, Leničko?“

Kdyby do jejího hlasu neprosákla znovu falešná sladkost, možná že bych ji objala a ujistila, že pořád ještě dost dobře neví, jak ji máme rádi. Ale já chtěla někomu ublížit. Pomstít se takhle za všechno Danovi. Proto říkám kousavě: „Nevíš, co se mezi lidmi říká o tvém hereckém umění.“

Náhle jsem postřehla, že mě vztek zavedl nad nebezpečnou propast. Odhalila jsem mamince tajemství, které se neměla nikdy dozvědět. I kdybych už nevyslovila navíc jediné slovo, vnesla jsem do jejího sebevědomí pochybnost. Až do této chvíle byla přesvědčena, že na scéně jí ostatní herci nesahají ani po kotníky. Odváží se snad někdo mít jiný názor?

Já ano. Jsem její dcera a na ničem mi nezáleží. Mám zlou povahu. Dan to ví, a tak se mě snažil rychle zbavit. Podařilo se mu to.

Jsem kromě jiného taky bezcitná. Proto bez studu mohu dokončit: „Byla jsi totiž v Našich furiantech, mami, nejslabší. Všichni jsme se za tebe styděli, abys věděla.“

„Lenko!“ okřikl mě vzápětí táta tlumeným, leč přísným hlasem. I tak se na nás několik návštěvníků od sousedních postelí obrátilo.

„Vždyť ty to víš taky moc dobře!“ vzmohla jsem se na poslední obranné gesto, prosmýkla se mezi lůžky a vyrazila ke dveřím. Udělalo se mi nevolno, potřebovala jsem vzduch. Zběsile jsem se řtila po schodišti a vrážela do lidí, kteří si vybírali v bedně ochranné návrky.

Před nemocnicí na ně dlouho čekám. Jsem zkrhlá, mráz nepolevuje. Už dávno bych odešla, ale zapomněla jsem si vzít klíče od bytu.

„Ty ses vyznamenala! Uvědomuješ si vůbec, že je máma nemocná?“ říká táta a současně po mně vrhá zničující pohled. Stydím se za to, co jsem provedla. Ale nemíním o svém prohřešku diskutovat. Maminka si stejně všechno zavinila sama. Proč je tak domýšlivá?

Zvednu bradu a beze slova kráčím vpředu. Tvářím se schválně zarytě. Umím to.

Večer vytrvale mlčím, i celý následující den. Trochu se učím nebo přehrabuji v krabici staré fotografie. V poledne ohřeji pro všechny oběd od včerejška. Táta se chystá za babičkou. Přes víkend si odpočinula, večer ji zase přiveze, aby se v mámině nepřítomnosti starala dál o naši domácnost.

„Pojedeš se mnou?“ ptá se mě úsečně.

Zavrtěla jsem hlavou.

„Neumíš mluvit?“ rozkřikne se.

Umím mluvit, dokonce velmi dobře. A jak ráda bych si právě teď s někým popovídala. Táta bohužel není ten, komu bych se mohla svěřit.

Při mytí nádobí to zkouším s Monikou. Ulevilo by se mi, jenom kdyby mě vyslechla. Ale sotvaže nakousnu první větu, pobízí mě: „Makej a nezdržuj!“ Spěchá, aby co nejdřív vypadla na kluziště. Podle sloupečku rtuti v teploměru za oknem to vypadá, že se na zimním stadiónu bude bruslit ještě v srpnu. Nechávám pokusu a raději ponořím do saponátové pěny další talíře.

Po jejím odchodu vysaji prach ve všech místnostech a gumovým zvonem pročistím odpad vody v dřezu. V půl třetí se vrací z garáže táta. Auto pobublává pod okny, před jízdou takhle zahřívá motor. „Tak co bude s tebou?“ ptá se.

„Mám nějakou práci. Zůstanu doma.“

„V kolik ti jede vlak?“

„V půl šesté.“

„Doufám, že se do té doby s babičkou vrátíme. Odvezl bych tě pak na nádraží.“

„Jak chceš,“ říkám bez většího zájmu.

Vykročil ke dveřím, ale ještě než se dotkl kliky, otočil se po mně a pravil: „Mámě jsi ublížila, to si snad uvědomuješ?“

Po mírném zaváhání jsem přikývla.

„Aspoň to!“ zhodnotil můj souhlas.

Zůstala jsem v bytě sama. Přecházela jsem z dětského pokoje přes kuchyň do obývacího a zase zpátky. Ticho zde bylo nevlídné. Zapnula jsem televizi. Ve chvílce naskočil obraz. Vysílali přenos zápasu ve vodním pólu. Druhý program nabízel barevný, ale značně šišatý monoskop. Klofla jsem prstem do příslušného tlačítka. Obrazovka zšedla. Co rádio? Chvilka taneční hudby. Písničky z roku cihla.

Vrhla jsem se na gauč a sáhla po časopisech, které si táta včera přinesl z nemocnice. Články a povídky nebyly ke čtení, kreslený humor ve mně spíš vyvolával soucit. Odhodila jsem časopisy nešetrně na zem.

Odpoledne pod psa. Takhle musím přetrpět ještě dvě hodiny. Pak teprve sbalím tašky a odpálím k nádraží.

Dnes už jenom dvě hodiny.

Za týden celé dva dny. O prázdninách dva měsíce. Dva roky, dvacet let...

Zase ten skličující pocit, že jsem na světě k ničemu.

Co vůbec chci?

Ještě hodinu a třiapadesát minut!

Uvařím si čaj. Piškotová buchta, kterou jsem včera splácala, není k jídlu. Ztvrdla.

Ještě hodinu a půl.

Nikdo mě na nádraží nedoprovází. Táta se zdržel u babičky, Monika se dál pokouší na ledě o dvojitého rittbergera, maminka leží v nemocnici. Nikoho jiného už nemám.

Rychle padla tma. Nad kolejištěm blikají modrá a červená světla. Působí chladně a zneklidňují mě. Stojím na nástupišti s cestovní taškou u nohou. Postupně se zde vytvářejí skupinky budoucích cestujících. Všichni jsou veselí, bezstarostní. Mírný vítr ke mně občas přivane střípek z jejich rozhovoru. Nádražní rozhlas asi po deseti minutách oznamuje, že vlak bude mít zpoždění. Někteří odcházejí do čekárny. Zatoužím také po teple. Vezmu tedy tašku a loudám se za ostatními. V podchodu mímám dvojici. Kluka a holku. Ne, není to Dan s Karlou Drozdovou, jsou mi neznámí. Vedou se za ruce. Tiše spolu hovoří. Usmívají se.

Jsou šťastni. Jeden má druhého. I když se zanedlouho třeba rozloučí, pocit bezpečnosti v obou zůstane.

Prostupuje mnou lítost, celou mě zimomřivě roztrásá. Ani v čekárně, v blízkosti rozpálených kamen, se už ten pocit nemění. Všechno jsem zbabrala.

Měla bych se pokusit zachránit aspoň něco! napadne mě.

Pročítám tabuli s odjezdy vlaků. Poslední mi odjíždí ve 21.15. Do internátu se dostanu až těsně před půlnocí. Co na tom? Některé holky takhle přijíždějí pravidelně.

Musela jsem za mámou. Nedalo se odjet s pocitem, že jsem jí ublížila.

„Odpusť mi to!“ prosím skoro s pláčem v setmělém nemocničním pokoji maminku. Pronikla jsem k ní tajně, ve vrátnici ani na chodbách si mě nikdo nevšiml.

Zvedá se z postele a po paměti pátrá pod postelí po pantoflích. Dostala je od Moniky k Vánocům.

„Pojď, půjdeme na chodbu, ať tady nerušíme.“ Pacientky na sousedních postelích zvolna oddechují. Obléká si župan. Doma v něm skoro vůbec nechodí.

„Neměla bys přece, mami, vstávat. Jsi ještě slabá, zatočí se ti hlava...!“ rozmlouvám jí ten nerozumný nápad.

„Stejně chodím už sama na záchod!“ chlubí se. Stiskne mi ruku a vede mě ke dveřím. Tiše vyklouzneme do přítmí chodby. Maminka vyhledala neosvětlené zákoutí za čajovou kuchyňkou, kde se leskne několik kovových židlí. „Povídej!“ pobídne mě, když jsme se proti sobě posadily.

Je zde teplo. Stáhla jsem z hlavy čepici a u kožichu rozepnula všechny knoflíky. Maminka mi upravila podhrnutý límeček halenky. Snad vidí i potmě. „Nezlob se, mami,“ začínám znovu, když první rozběh na pokoji vyzněl neúspěšně.

„O ničem už nevím, Leničko!“ pravila smířlivě.

„Bylo to ode mne kruté, já vím. Nemáš po operaci jistě nervy v pořádku, říkal táta, že jsi hodně zesláblá... jenže já ti to, mami, musela říct. Jednak proto, že si už nesmíš myslet, jak jsi na divadle dobrá, a pak

taky proto, že jsem byla...!“ Ve zlomku vteřiny ze mne všechna odvaha vyprchala.

Maminka dokončila za mě: „... strašně nešťastná?!“

Svěsila jsem hlavu a hrála si s koženým knoflíkem na kabátě. Připomínal fotbalový míč.

„Kvůli Danovi?“

„Právě...!“

Našla mé čelo a zlehka se jej dotkla prsty. Zamýšlela mě asi původně pohladit. „To přejde,“ dodala smířlivě.

„Už ne, mami,“ namítám skoro zoufale.

Nějakou chvíli přemýšlela. „Našel si jinou?“ zacílila pak přesně. Místo odpovědi jsem se rozplakala. „No tak, Leni, přece nebudeš plakat. Taková velká holka! To se přece stává, že se dva mladí lidé rozejdou.“

„Já ho měla ale ráda!“

Přisunula si blíž židli a vzala mě za ramena. „Takhle to napoprvé bývá!“ šeptá a snad se i usmívá.

„Ale já nechci. Nechci...!“ Vybuchla jsem: „Proč to udělal, pověz, mami!“

„Asi našel děvče, s kterým si líp rozumí. Které mu dává víc!“ upřesnila váhavě.

„Se mnou se ale taky...!“ Skousla jsem rty. Stačilo slůvko a málem jsem se podřekla. Abych odvrátila mamčinu pozornost, dlouze smrkám. V prázdné chodbě to zní jako vytrubování sloního stáda. „Ty se proto na mě zlobíš, mami?“ přiznávám se dost neobratně a skládám kapesník do úhledného balíčku. Maminka podezřele mlčí. „Slyšíš?“ naléhám.

Konečně se ozve: „Když jsem byla holka, jako jsi teď ty, Lenko, říkala mi moje maminka, že to nejhezčí má dívka s chlapcem prožít, teprve až poznají, že by spolu mohli být celý život.“ Poposedla. Sezení ji ještě asi unavovalo. „Mám pocit, že názor mé mámy pořád ještě platí.“

„Možná,“ připouštím. „Ale já jsem si to o Danovi myslela. Nebýt Karly, chodíme spolu dál.“

Shovívavě se usmála. „Tak je to Karla?“ Zнала ji. S paní Drozdovou chodily do cvičení. Před několika roky spolu dokonce jely do Prahy na spartakiádu.

„Ano, ta!“ potvrdila jsem s nenávisí.

„Vždycky se najde nějaká Karla, která zamilovaným holkám odvede první lásku.“ Maminka jako by se zasnila. „To přebolí, uvidíš!“ Najednou sebou trhla. „Měla bys snad už jít, Leni. – Ať stihneš vlak!“

„Mám dost času,“ bráním se a dál sedím na židli. Maminka mě ale znovu pobízí k odchodu. Dokonce vstala. Rukama si tiskne břicho. Asi ji bolí hojící se rána. „Ne, mami, počkej! Musím ti ještě něco říct!“

„Udělal ti snad něco Dan?“ vyhrkla s neskrývanými obavami.

„Ne. Ale mám průšvih ve škole!“ oznámila jsem a dopodrobna vyložila, jak došlo k zranění Polívky.

„Proč se do všeho pleteš, Leni?“ neodpustila si výčitku.

„Opravdu byl na Radku nemožně sprostěj, mami.“

„Mělas to nejdřív hlásit mistrovi!“

Zaskočí ji: „Ty bys to, mami, na mém místě udělala?“

Znejistěla, pak mi položila ještě několik otázek. Měla obavy, aby mě nevyhloučili ze školy. Ujistila jsem ji, že mi hrozí v nejhorším ředitelská důtka nebo dvojka z chování. „Bojím se nejvíc táty,“ přiznávám zkroušeně. „Dorňáková mu už asi napsala.“

„Máme s tebou jenom trápení, Lenko.“

„Jenom trápení, mami?“ chytla jsem ji za slovo. „A co diplom? Co jedna trojka na vysvědčení? Sama jsi říkala, jak velkou jsem vám udělala radost.“

Přitiskla mi ruku na ústa, aby zadržela proud dalších důkazů o příkladném chování milované dcery. „Dobře, dobře. Já to tedy tátovi všechno vysvětlím!“

Přesně tohle jsem potřebovala slyšet. „Jseš báječná, mami!“ Vlepila jsem jí na tvář velikou pusou. „Děkuju!“ říkám vděčně po mlasknutí. Nálada se mi po dlouhém čase vyhoupla do příjemné roviny. Od skleněných dveří jsem pak na dálku mamince zamávala. Stála před pokojem a čekala asi, až zajdu.

Rozhovor s maminkou mi dodal sílu. Znovu jsem si uvědomila, jak je dobře mít v rodičích spojení.

Podívala jsem se na hodinky. Nabízejí se mi teď dvě možnosti. Buď jít přímo na nádraží a vyčkat odjezdu vlaku v nepříliš útulné čekárně, nebo se vrátit domů. Myslím, že bych tátu a zejména babičku dost vyplašila.

Rozhodla jsem se pro třetí řešení.

„Co chceš, nemám čas!“ řekl Dan, když ho na mé přání zavolali. Tvářil se rozpačitě. Možná že se rozhovoru se mnou i bál, protože chtěl zavřít okamžitě dveře. Vsunula jsem mezi ně špičku boty. „Nezdržím tě dlouho!“ upozornila jsem ho. Vyšel tedy do chodby. Opřel se o zábradlí, rozbalil půlku žvýkačky, kterou našel v kapse, a pobídl mě: „Povídej!“ Snažil se dát mi už předem na srozuměnou, že se ho žádná výčitka nemůže dotknout. Jenže se chlapeček mýlil. Nepřišla jsem mu vyčítat, ale pokořit ho.

„Ukaž ruku!“ poručila jsem, a protože hned neuposlechl, sevřela jsem mu zápěstí. Když pak roztáhl dlaň, vysázela jsem na ni tři koruny. Nechápatě na mě zíral.

„Proč mi je dáváš?“

Znovu jsem mu prsty sevřela, aby mu třeba mince nevypadly. „To je za pohled, který jsi mi poslal z hor. Měl jsi se mnou vydání.“

Vzpamatoval se. „Proč mi je dáváš? Neblázni!“ strkal mi peníze zpátky.

Zakývala jsem rozhodně hlavou. „Ba ne, Dane. Já bych se s tebou nechtěla rozejít s pocitem, že jsem ti zůstala něco dlužna. A tohle je jediná věc, která mezi námi zůstala nevyrovnána.“

„My se přece nerozcházíme!“ namítl a díval se na mě těma svýma krásnýma očima, pro které jsem ho asi nejvíc milovala. „Zůstaneme přáteli.“

Takhle se hloupě přiznal, že má rád jinou. V duchu jsem dala mamince za pravdu. Ano, ukvapila jsem se, teď to vím. Měla jsem se k němu chovat od začátku docela jinak. „Ne,“ řekla jsem pevně a vyhnula se

jeho pohledu. „Ani přáteli už nebudeme. Je konec, Dane. Sám ses rozhodl. – Ahoj!“ hodila jsem už přes rameno připravena odejít.

Chytil mě bolestivě za loket. „Počkej.“

S předstíraným odporem jsem jeho ruku setřásla. „Pusť mě. Co ještě chceš?“

Vyplivl růžový žmolek žvýkačky na zem a sklonil trochu hlavu. „Já tě mám vlastně pořád rád, Lenko! Jenže... s Karlou si rozumíme víc. To se snad dá pochopit, ne?“

„Před nějakým časem jsem od tebe slyšela jiné věci!“

„Karla taky chápe, že mám právo na svoje zájmy, nevádí jí, že budu hrát zase závodně volejbal, že musím někdy na trénink nebo odjet na zápas, že kromě ní se chci někam podívat s partou známých kluků...“

Měl do jisté míry pravdu. Abych si ho k sobě co nejvíc připoutala, obklopila jsem ho tisícerými zákazy jako vězně. Ale namítla jsem: „Já ti přece nevyčítám, že sis našel jinou holku! Lepší, než jsem byla já. Cos mohl chtít od obyčejné cukrářky?“

„Nech toho...!“ okřikl mě mrzutě a špičkou boty žvýkačku zakopl do kouta.

„Jenom jsi mi to měl oznámit už dávno. A neztrapňovat se.“ Krásně jsem se ušklíbla. „Nepřipadalo ti trochu slaboduché posílat mi ještě z hor pohled? Dávno už jsi přece s Karlou chodil.“

„Nějaké pohlednice mi zbyly,“ přiznal v rozpacích, „tak co s nimi?“

Nemělo význam, abych s ním dál ztrácela čas. „Sbohem!“ utrousila jsem na rozloučenou, a jako by mi záleželo na každé příští vteřině, sbíhala jsem po schodech do přízemí.

Ano, znovu jsem získala dřívější jistotu.

Ale vybrečet jsem se stejně musela. Stihla jsem to v solidním čase cestou k nádraží.

Ze železniční stanice v Peklovsi nás jde k internátu pět. Pět holek nadělá v noci slušný rámus. Vlečeme se s taškami a balíky a smějeme se nahlas jedné učnici ze třetího ročníku, která vypráví, jak jim v sobotu,

kdy se sjelo celé příbuzenstvo na zabijačku, uteklo z chlívků prase. Následek štvance byl tragický. Nehledě na zašpiněné šaty a boty, které uvízly někde v blátě, ztratil řezník i umělý chrup. Neštěstí na něho dolehlo tak silně, že odmítl prase píchnout a rozhodl se odejít domů, kde by se skrýval před případnými posměšky. Dvě hodiny ho museli přemlouvat o tom, že je neodolatelný i bez zubů, než sáhl po ocílce, aby znovu nabrousil nůž.

Takhle rozkřičené jsme se přiřítily k vrátnici. Vychovatelka, která nám přišla otevřít, nás syčením napomínala k tichosti. Postupně jsme se rozcházely do pokojů.

„Já nespím!“ oznámila mi Klára, když jsem vstoupila na třistačtyřku. „A Marta taky ne.“ Rozsvítila jsem lampu. Holky na mě mžouraly z postelí jako dvě odrostlejší koťata. Stručně jsem je seznámila s pozdní návštěvou u maminky a postupně při tom vybalovala věci z tašek. Klára sledovala každý můj pohyb. Jakmile spatřila balíček s jídlem, vyskočila a bez pobízení se ho zmocnila. Vezla jsem kousek uzeného masa. Klára podala plátek Martě a potom hlasitě pomlaskávala nad každým soustem. Zbytek uzeného vzala do postele.

„Co je nového?“ zeptala jsem se.

Skoro najednou pokrčily rameny. „Vlastně!“ vzpomněla si Marta a vyndala z nočního stolku peněženku. Chvilku pátrala v jednotlivých přihrádkách a pak z ní dvěma prsty zvolna vylovila stokorunu. „Co je to, dámy?“ rozhlížela se po nás, jako by předváděla brilantový náhrdelník.

„Kilo!“ řekla správně s plnou pusou Klára.

„A od koho Martička stokorunku dostala?“ pokračovala naše spolubydlící.

„Dědictví po dědečkovi!“ hádala dál Klára.

Marta zavrtěla hlavou. „Ten velký peníz vnutil své milované Martičce vlastní otec, nenalézaje jiný způsob, jak by jí vyjádřil svou neskonanou lásku.“

„Vyval, jak to bylo!“ řekla jsem, protože pohádkám jsme přece jenom už odrostly.

Marta prohlédla bankovku z obou stran, jako by se chtěla přesvědčit o její pravosti, dokonce ji nechala prosvítit elektrickým světlem a přitom prozradila, že teď bude dostávat stokorunku každý týden. „Táta uvěřil Miládce každé slovo!“ Zatvářila se zděšeně. „Holky, nemohl se on do ní vlastně taky zamilovat?“ Chvilí se tím prostoduchým nápadem obírala.

„Takže kam nás zítra pozveš, Marti?“ vyzvídala Klára a zmačkala promaštěný papír po uzení do koule velikosti tenisového míče. Vystřelila směrem ke koši, který stál v koutě u dveří, ale minula ho.

„Zítra se budeme, milé dívky, pilně učit. Protože za tyhle penízky,“ Marta uložila peněženku znovu do stolku, „koupím Alešovi dárek. Bude mít pozítří narozeniny!“

„Viděla jsem v hračkárně hezký kbelíček a lopatku!“ řekla Klára a tvářila se vážně. „Možná že by mu něco takového udělalo radost!“

Dostala jsem taky chuť Martu poškádlit. „Nebo bys mu mohla předplatit na poště Mateřídoušku. Takovej dárek má trvalou hodnotu a ještě se ti přitom naučí číst. A těch básniček, co...!“ Nedokončila jsem. Marta se dost nevybíravými slovy vyjádřila o našem rozumu. Takhle jsme se vzájemně dobíraly ještě asi hodinu.

Čeká nás týden školy. Nikdo se netěší, raději pracujeme v dílnách. Co je cukrářkám do fyziky? Proč se máme třást před opáčkem z matiky? Učit se nazpaměť letopočty...

Snad jen Klára se nevzrušuje. „Aspoň si ve třídě odpočineme!“ tvrdí. „I cukrářky mají jednou začas podstoupit duševní terapii.“ Přiznám se, že bych raději protahovala lístkové těsto, než se potýkala s příkladem z matematiky.

Dnes máme ke všemu dvě hodiny češtiny. Tajfun Dora je ve formě. Od osmi píšeme pravopisný diktát, po přestávce písemku ze slovního a větného rozboru. Nějak zapomněla, že nám nedávno rozdala pololetní vysvědčení a že snad bychom si zasloužili trochu vydechnout.

Pátrám v dlouhém souvětí po vedlejší větě předmětné. Ráda bych věděla, jak mi v budoucnu pomůže při pečení sachrových řezů nebo plněných sněhových tyčinek. Učitelka prochází uličkou a nahlíží do

sešitů. Zastavila se u mého stolku. „Dostal už otec dopis?“ ptá se odměřeně.

„Nevím...!“ říkám neurčitě a píšu dál.

„Bude mít asi z tebe radost, co, Marečková?“

„Táta už všechno ví!“ prozradila jsem. Pohlédnout vzhůru do její nevrlé tváře jsem se ale neodvážila. Jistě bych v ní objevila výsměšný úsměv.

„To ses měla čím chlubit!“ pokračovala v jízlivostech.

Otrásla mnou nenávist, a jak se mi už v minulosti často stávalo, někdo jiný řekl mámi ústy: „Táta by jednal stejně jako já.“

Třída okamžitě zpozorněla. Někteří spolužáci přestali psát a sledují náš slovní souboj.

„To ti řekl?“

„To o něm dávno vím. Můj táta totiž *taky* nesnáší nespravedlnost.“

Na několik vteřin spojilo třídu soustředěné ticho. Učitelka se přenesla přes okamžik překvapení a dala se do neupřímného smíchu. „Tak...!“ opakovala jakoby s rozkoší po mně. Možná že předpokládala, že se k ní několik podlízavců přidá. Třída se však zachovala velkoryse. Nikdo ani nešpitl, všichni se tvářili nepřístupně. Dorňákovou nemá žádný rád. Nikdy se nesnažila porozumět nám. Snad zapomněla na své mládí. Naštěstí byla mezi učiteli jediná.

„Za měsíc bude schůzka rodičovského sdružení. Tam si s tatínkem důkladně promluvíme!“ vzmohla se na další výhružku. Neodpovídala jsem. Dorňáková se odlepila od mého stolku a po dvou třech krocích skoro vykřikla: „Pište, prosím!“ A nadiktovala šíleně dlouhé souvětí.

Klára na mě nenápadně mrkla. V koutku úst jí škubal úsměv. Zřejmě se dobře bavila.

Polívka obchází o přestávce třídu a žadoní o podpisy na sádrový obvaz. Když dospěl k našemu stolku, nakreslila mu Klára fixem na předloktí roztomilé prasátko. Líbilo se mu a s neskrývaným zájmem si umělecký výtvar prohlížel.

„Lenka umí králíka!“ vzpomněla si.

„O králíky nemám zájem!“ zahučel a přetáhl rukáv košile přes počmáranou sádru. Klára pochopila, proč právě ode mne odmítá další exponát do své obrazové galerie, a než vrátila fix, upozornila ho důtklivě: „Vlastně bys měl tady, Lence, za všechno poděkovat!“

„Za to, že mi zlomila ruku?“ Polívka se kdákavě zasmál.

Klára však pokračovala: „Ruku sis zlomil, jak moc dobře víš, sám. A díky jedné facce, kterou ti Lenka vyšila, ses týden ulil dílnám, povozil ses v sanitce a ještě tě všichni litovali. A to nemluvím o bolestném, které jsi dostal od pojišťovny!“

„Nedostal...!“

„Tak ještě dostaneš. Jak tě znám, vydržíš se sádrou simulovat minimálně další tři měsíce. – Tak co pořád kolem Lenky chodíš jako nadmutej kočkodan?“ Neuměla jsem si představit kočkodana, navíc už vůbec ne nadmutého, a tak jsem se kradmo podívala vzhůru na spolužáka. Tvářil se stále zarytě. „Ten fix!“ připomínal.

Klára mu ho tedy obřadně vrátila. „Přemýšlej o tom, co jsem ti řekla!“

Spolužák odpálil.

„Že se ti chce takhle se s ním unavovat!“ divila jsem se.

„Musíme si chlapečky vychovávat,“ řekla Klára vybalujíc svačinu, „jinak se lidstvo skutečně brzy vrátí do doby třetihor!“

Polívka za mnou přišel do šatny. Natáhl ruku a zabručel: „Podepiš se!“ Podal mi už rozšroubovaný fix. „Abych měl celou třídu!“ podotkl, jako by svůj návrat omlouval. Obraz králíka domácího však rozhodně odmítl. Spokojil se s čitelným podpisem. Když jsem o tom vyprávěla na pokoji našim dívkám, pravila Klára: „Právě jste byly, milé dámy, svědky vítězství ducha nad hmotou!“

Za Klárou přijede v pátek Petr. Oznámil jí to v dopise, který přišel jako obvykle leteckou poštou na adresu Marty Fabiánové. Všechny holky ze třídy už ho četly. Klára docela ztratila rozvahu a počíná si jako malé děcko, které se nemůže dočkat dárků pod stromečkem. Zjistila, že nemá samozřejmě co na sebe, a tak si vypůjčuje kdeco. Dva večery už

strávila tím, že se převléká do různých módních kombinací. „V čem bych se tak Petrovi, holky, nejvíc líbila?“ uvažuje nahlas před zrcadlem.

„Jen tak!“ poznamená věčně Marta a bere si ode mne sešit, aby si opsala domácí úkol ze zbožíznalectví. Kláru přestala především škola zajímat, a tak jediným odborníkem přes práškový cukr, mouku a hro-zinky jsem teď na tři sta čtyřicet já.

„Jak: *jen tak*?“ nechápe hned Klára a vymění plizovanou sukni za otrhané džíny.

„Hanbatá!“ vypískne Marta a dlouho se ještě nad sešitem pochichává.

Klára ji usadí: „Na to taky dojde!“

To nás ovšem zajímá. Okamžitě přestáváme pracovat. „Opravdu?“ vrtíme nedůvěřivě hlavou, neboť si nedovedeme představit Dítě ze zkumavky v tak choulostivé situaci.

„A co by ne? Vždyť se na tu chvíli těším už skoro šestnáct roků!“ svěří se bez obalu Klára a navléká si do čela čelenku.

Abys nebyla, holčičko, zklamaná! napadne mě okamžitě a musím násilím zahnat myšlenku na Dana. Někáký čas se mi bude takhle vtírat do úvah, mnoho věcí s ním ještě budu spojovat, než docela zapomenu. Neměla bych se tím ale nechat zneklidňovat.

„V pátek byste mě mohly taky učesat. Takhle vypadám jako čaroděj-nice!“ promlouvá Klára ke svému obrazu v zrcadle a Marta si okamžitě vzpomene:

„Milada se v tom vyzná, maminku má přece holičku!“

Duchovní ozdoba naší třídy si stáhne čelenku a vjede si do vlasů rukou. „Potřebuji, abych působila neodolatelně, chápete, ne? Petrovi za ten čas, co jsme se neviděli, přeběhlo přes cestu spoustu pěkných holek!“

„Třeba taky lehkejších. Známe námořníky!“ přidala si Marta.

„Jenže ty, Kláro, jsi kromě toho i chytrá!“ připomínám. „A to snad Petr dokáže ocenit. Buď klidná, v nejhorším případě ti uděláme do pátku plastickou operaci. Nůž, pár jehel a nitě si půjčíme.“

Tak jsme si naši spolužačku dobíraly a psychicky ji připravovaly na páteční shledání s toužebně očekávaným Petříčkem.

Jenže námořník se objevil zcela nečekaně už ve čtvrtek odpoledne. Překvapil Kláru, když držela službu u vchodu. Přibližně jednou za rok na každou učenku vyšla. Místo aby ho vítala ve večerní toaletě doplněné brilantovým náhrdelníkem, vězela Klára v teplákové soupravě. Když se s Petrem přivítala, vrátila se zpátky do pokoje. Na posteli hlasitě bědovala: „Je pořád krásnej, holky, dokonce hezčí než dřív. Jenže já jsem tak nešťastná...!“

Připravovaly jsme se s Martou právě k odchodu. Naše třída dnes měla navštívit kolektivně odpolední představení v místním kině. Promítali veselohru se známým komikem.

„Proč seš nešťastná?“ sklonila se nad Klárou téměř už oblečená Marta a mírně s ní zalomcovala.

„Protože jsem se tolik těšila, a teď držím službu!“ proškýtlala se slzami nebohá Klára. „A první vychovatelka, která sejde dolů, Petra z intru vypakuje.“

„Vychovatelky ti mohou být volné!“ doporučila jsem jí, třebaže vím, že právě zběhnutí ze služby se v učilišti pokládá za neodpustitelný přečin. Jako by na přesně vyplněných rubrikách příchodů a odchodů závisela počestnost budoucích cukrářek. Zaváhala jsem. „Víš co, Kláro? Vza-la bych tu službu za tebe...“

Posadila se okamžitě normálně. „Opravdu bys to...?“ nevěřila, protože žádná holka by si nenechala ujít sebemenší příležitost, kdy může vypadnout z internátu.

„Dojdu za vychovatelkou a řeknu, že mi není dobře. Kdyby se cukala, musíme jí dokázat, jak velká škoda by nastala, kdyby měla moje vstupenka propadnout. Takže do kina půjdeš ty. Domluveny?“

Klára přikyvovala. „Nikdy ti to, Lenko, nezapomenu!“

Mávla jsem nad projevy vděčnosti rukou. Přece se nezblázním kvůli jednomu filmu. Stejně ho uvidím za měsíc doma.

Letěly jsme tedy za vychovatelkou. Zdráhala se, ale nakonec s výměnou služby souhlasila. Ještě v kanceláři jsem Kláře předala vstupenku. „Děkuju!“ řekla, i když jsme obě věděly, že film neuvidí.

„Pojď se podívat na Petra!“ navrhla, když jsme vypadly na chodbu. Seběhly jsme k vrátnici.

„Ahoj!“ řekl, když nás vzájemně Klára představila a já mu podala ruku. Čekala jsem, že přijde v námořnické uniformě, ale měl na sobě pouze džíny a bundu s kožešinovým límcem. Byl jiný, než jakého jsme znaly z Klářina vyprávění. Ale připustila jsem, že nepůsobil namyšleně a navíc se k mé spolužačce hodil.

„Tady Lenka za mě vezme službu!“ objasnila mu Klára. „A my dva půjdeme hezky do bijásku.“

Vyvalil na ni oči.

Zasmála se. „Jakmile zhasnou, zmizíme. Prostě půjdeme jenom *jako!* Jinak bych se nedostala ven, víš?“

Pochopil a zeptal se, kde má čekat. Doporučila mu, aby se šel zatím projít po hřišti. Odešel tedy.

„Tak co mu říkáš?“ ptala se blažená Klára, když jsme v chodbě osaměly. „Je přesnej, co? Škoda že nepřišel v uniformě. Sluší mu bezvadně.“

„Líbí se mi...!“ přiznala jsem.

Klára se zarazila. „Tak pozor, holčičko! Tohle slyším nerada. Petříček je už zadanej. A má velice půvabnou a slušně vychovanou dívku.“ Byla šťastná, tak šaškovala. Doporučila jsem jí, aby se šla raději převléknout. Za deset minut měla skupina dívek odejít. Vyrazila po schodech do poschodí jako pominutá.

Usedla jsem zatím ke stolku a zapsala do sešitu, že přebírám od učnice Žáčkové službu. Kromě malé přestávky, kdy si odběhnu do jídelny na večeři, zde budu tvrdnout do dvaadvaceti hodin. Pak odevzdám vychovatelce sešit a klíče, vrátím se znovu do přízemí a otevřu na záchodě větrací okénko. Tudy se pokaždé vracejí opozdilci. Nepředpokládám totiž, že se Klára do půlnoci v internátě objeví. Kdyby někdo z dospělých přece jen okénko zavřel, vytáhneme ji do prvního patra po prostěradlech. Dost holek se už takhle v noci vrátilo.

Přízemí se počalo plnit dívkami z naší třídy. Věděly už, kdo na Kláru venku čeká, a nemohly se dočkat, až si Petra důkladně prohlédnou.

Vychovatelka je složitě a dlouho počítala, než dala pokyn k odchodu. Klára přiběhla shora poslední. Na hlavě měla mou čepici.

„Pa, zlatíčko!“ loučila se se mnou.

„Nejseš tak trochu drzá?“ upozornila jsem ji a stáhla prstem čepici do čela.

„Musím se přece líbit, ne?“

Zamkla jsem za ní hlavní vchod. Byla to povinnost služby. Viděla jsem, jak proti ní ze tmy vyběhl Petr a podal jí ruku. Rozběhli se pak spolu za ostatními.

Otočila jsem klíčem v zámku a s čelem přitisknutým na chladné sklo dveří jsem se za nimi dlouho dívala.

Mám jim závidět, že pro ně teprve všechno začíná?

Stanislav Rudolf

Pusinky

Edice Literatura pro děti a mládež
Redakce Slávka Járová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 ze 7. 2. 2018

ISBN 978-80-7587-737-6 (epub)
ISBN 978-80-7587-738-3 (pdf)
ISBN 978-80-7587-739-0 (prc)
ISBN 978-80-7587-740-6 (html)